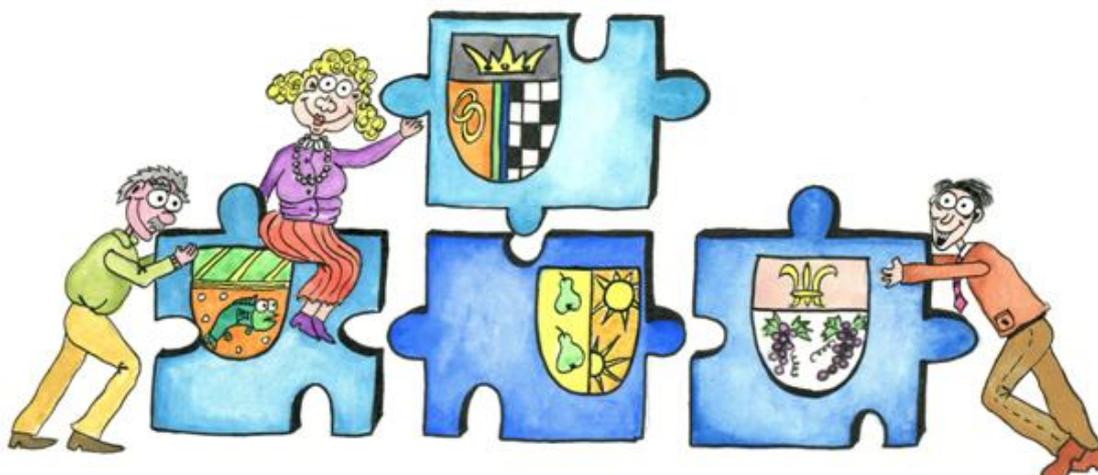
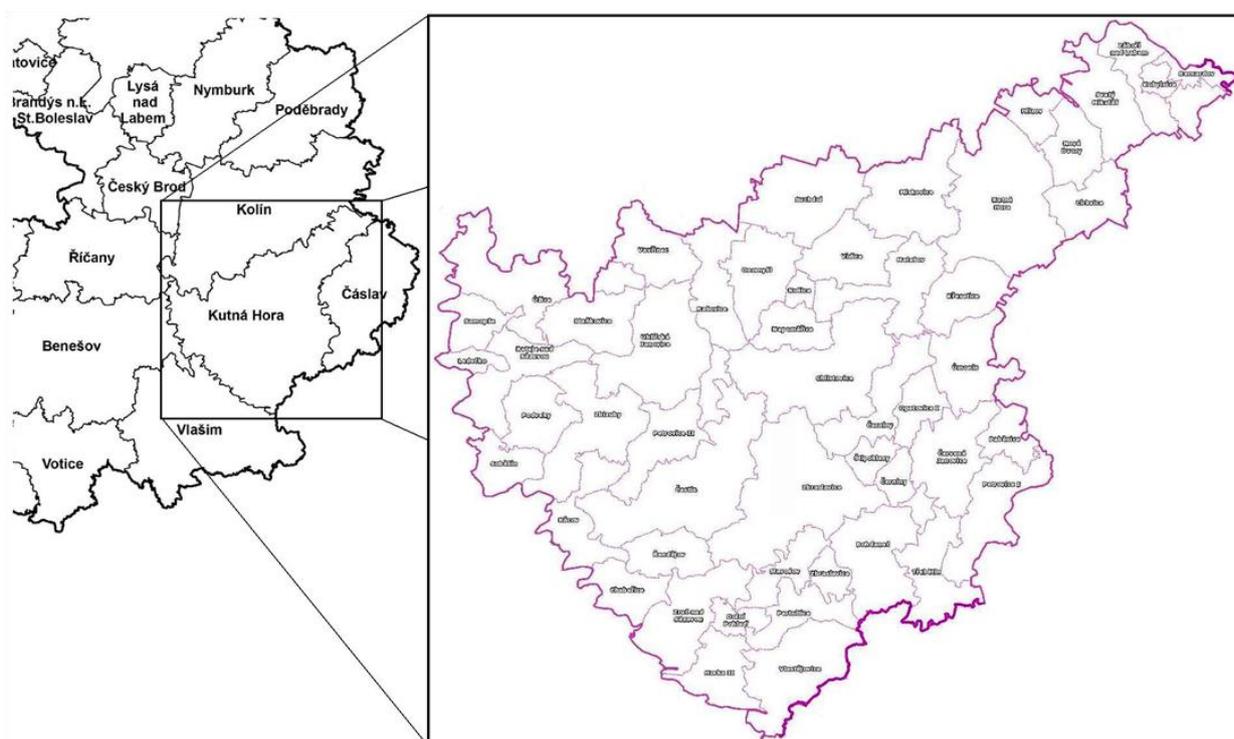

Strategie území správního obvodu ORP Kutná Hora

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a rekreace a cestovního ruchu

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

1. Úvod	5
1.1. Základní informace o strategii	5
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	6
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	9
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	9
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	9
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	9
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	11
2.1. Profil území správního obvodu.....	11
2.1.1. Identifikace správního obvodu	11
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	13
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	30
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	32
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	33
3. Téma 1.: Školství	35
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	35
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	35
3.1.2. Základní legislativa	36
3.1.3. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	37
3.1.4. Analýza rizik a další potřebné analýzy	64
3.1.5. SWOT analýza školství	68
3.1.6. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	69
3.2. Návrhová část.....	69
3.2.1. Struktura návrhové části	69
3.2.2. Vize	71
3.2.3. Problémové okruhy	71
3.2.4. Cíle	75
3.2.5. Indikátory	78
3.3. Pravidla pro řízení strategie	81
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	81
3.3.2. Systém změn strategie	82
3.3.3. Akční plán	83
3.4. Závěr a postup zpracování.....	85
3.4.1. Shrnutí	85
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	85
3.5. Přílohy.....	86
3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	86
3.5.2. Seznam zkratk.....	86

4. Téma 2.: Sociální služby	87
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	87
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	87
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	88
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	102
4.1.4. SWOT analýza oblasti sociální služby	106
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	107
4.2. Návrhová část	108
4.2.1. Struktura návrhové části	108
4.2.2. Vize	110
4.2.3. Problémové okruhy	110
4.2.4. Cíle	114
4.2.5. Indikátory	117
4.3. Pravidla pro řízení strategie	120
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	120
4.3.2. Systém změn strategie	122
4.3.3. Akční plán	122
4.4. Závěr a postup zpracování	124
4.4.1. Shrnutí	124
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie	125
4.5. Přílohy	125
5. Téma 3.: Odpadové hospodářství	126
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	126
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	126
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	128
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	151
5.1.4. SWOT analýza oblasti odpadové hospodářství	156
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	157
5.2. Návrhová část	158
5.2.1. Struktura návrhové části	158
5.2.2. Vize	160
5.2.3. Problémové okruhy	160
5.2.4. Cíle	163
5.2.5. Indikátory	166
5.3. Pravidla pro řízení strategie	169
5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	169
5.3.2. Systém změn strategie	171
5.3.3. Akční plán	171
5.4. Závěr a postup zpracování	173

5.4.1.	Shrnutí	173
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	174
5.5.	Přílohy.....	174
6.	Téma 4.: Cestovní ruch a rekreace.....	175
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	175
6.1.1.	Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu.....	175
6.1.2.	Analýza nabídky cestovního ruchu v destinaci.....	186
6.1.3.	Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu.....	201
6.1.4.	SWOT analýza oblasti cestovní ruch.....	209
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	210
6.2.	Návrhová část.....	211
6.2.1.	Struktura návrhové části	211
6.2.2.	Vize	213
6.2.3.	Problémové okruhy	213
6.2.4.	Cíle.....	217
6.2.5.	Indikátory	221
6.3.	Pravidla pro řízení strategie	224
6.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	224
6.3.2.	System změn strategie	226
6.3.3.	Akční plán	226
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	229
6.4.1.	Shrnutí	229
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	229
6.5.	Přílohy.....	230
7.	Závěr, kontakty	231
7.1.	Rekapitulace hlavních závěrů	231
7.1.1.	Školství.....	231
7.1.2.	Sociální služby.....	231
7.1.3.	Odpadové hospodářství	231
7.1.4.	Cestovní ruch a rekreace	231
7.2.	Kontakt na zpracovatele.....	232
8.	Přílohy	233
8.1.	Seznam zkratk k tématu č. 3 – odpadové hospodářství.....	233
8.2.	Přílohy k tématu č. 3 – odpadové hospodářství.....	234
8.3.	Přílohy k tématu č. 4 – cestovní ruch a rekreace	258
8.4.	Seznam tabulek, grafů, obrázků.....	269

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

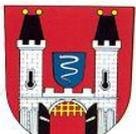
Tab. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Kutná Hora v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a rekreace a cestovního ruchu
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a rekreace a cestovního ruchu)
Řešené území	Správní obvod ORP Kutná Hora
	Počet obyvatel správního obvodu: 49 234 (k 31. 12. 2012, zdroj ČSÚ)
	Počet obcí ve správním obvodu: 51
	Rozloha správního obvodu: 64 277 ha (k 31. 12. 2011, zdroj ČSÚ)
Názvy obcí správního obvodu	Města, městyse: Kácov (městys), Kutná Hora, Malešov (městys), Nové Dvory (městys), Rataje nad Sázavou (městys), Suchdol (městys), Uhlířské Janovice, Zruč nad Sázavou
	Obce: Bernardov, Bludov, Bohdaneč, Církvice, Černíny, Červené Janovice, Čestín, Dolní Pohled, Hlízov, Horka II, Chabeřice, Chlístovice, Kobylnice, Košice, Křesetice, Leděčko, Miskovice, Nepoměřice, Onomyšl, Opatovice I, Paběnice, Pertoltice, Petrovice I, Petrovice II, Podveky, Rašovice, Řendějov, Samopše, Slavošov, Soběšín, Staňkovice, Sudějov, Svatý Mikuláš, Štipoklasy, Třebětín, Úmonín, Úžice, Vavřinec, Vidice, Vlastějovice, Záboří nad Labem, Zbizuby, Zbraslavice
Zadavatel strategie	SMO České republiky v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“
Gestor strategie	město Kutná Hora
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Kutná Hora
Forma a datum projednání/schválení	Zatím neprojednáno
Číslo a datum aktualizace	Aktualizace zatím neproběhla
Související legislativa	Zákon o obcích, správní řád, stavební zákon, zákon o odpadech, zákon o vodách, občanský zákoník
Doba realizace	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Kutná Hora + dosud nezvolený orgán DSO

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem tohoto projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Kutná Hora realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Kutná Hora a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem pro ORP Kutná Hora ve spolupráci s obcemi ORP Kutná Hora
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství
	2. sociální služby
	3. odpadové hospodářství
	4. cestovní ruch a rekreace

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Tab. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bernardov Počet obyvatel: 188 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Petrovice II. Počet obyvatel: 99 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Bludov Počet obyvatel: 29 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Podveky Počet obyvatel: 208 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Bohdaneč Počet obyvatel: 432 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Rašovice Počet obyvatel: 404 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Církvice Počet obyvatel: 1 203 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Rataje n. Sázavou Počet obyvatel: 525 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Černíný Počet obyvatel: 385 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Řendějov Počet obyvatel: 247 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Červené Janovice Počet obyvatel: 661 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Samopše Počet obyvatel: 141 Zapojení do tvorby strategie: ANO

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Čestín Počet obyvatel: 421 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Slavošov Počet obyvatel: 137 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Dolní Pohled Počet obyvatel: 93 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Soběšín Počet obyvatel: 150 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Hlízov Počet obyvatel: 546 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Staňkovice Počet obyvatel: 261 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Horka II Počet obyvatel: 384 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Sudějov Počet obyvatel: 75 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Chabeřice Počet obyvatel: 243 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Suchdol Počet obyvatel: 1142 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Chlístovice Počet obyvatel: 753 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Svatý Mikuláš Počet obyvatel: 820 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Kácov Počet obyvatel: 772 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Štipoklasy Počet obyvatel: 155 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Kobylnice Počet obyvatel: 202 Zapojení do tvorby strategie: NE	obec nemá znak	Název obce: Třebětín Počet obyvatel: 109 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Košice Počet obyvatel: 52 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Uhlířské Janovice Počet obyvatel: 3092 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Křesetice Počet obyvatel: 690 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Úmonín Počet obyvatel: 471 Zapojení do tvorby strategie: ANO

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
obec nemá znak	Název obce: Ledečko Počet obyvatel: 185 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Úžice Počet obyvatel: 641 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Malešov Počet obyvatel: 981 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Vavřinec Počet obyvatel: 500 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Miskovice Počet obyvatel: 1 013 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Vidice Počet obyvatel: 228 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Nepoměřice Počet obyvatel: 209 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Vlastějovice Počet obyvatel: 483 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Nové Dvory Počet obyvatel: 815 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Zábok n. Labem Počet obyvatel: 832 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Onomyšl Počet obyvatel: 294 Zapojení do tvorby strategie: ANO	obec nemá znak	Název obce: Zbizuby Počet obyvatel: 467 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Opatovice I Počet obyvatel: 121 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Zbraslavice Počet obyvatel: 1 406 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Paběnice Počet obyvatel: 171 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Zruč n. Sázavou Počet obyvatel: 4 875 Zapojení do tvorby strategie: ANO
obec nemá znak	Název obce: Pertoltice Počet obyvatel: 148 Zapojení do tvorby strategie: ANO		Název obce: Kutná Hora Počet obyvatel: 20 470 Zapojení do tvorby strategie: ANO
	Název obce: Petrovice I. Počet obyvatel: 305 Zapojení do tvorby strategie: ANO		

Ve správním obvodu ORP Kutná Hora se nachází 51 obcí, z toho jsou 3 města a 5 městysů (Nové Dvory se staly městysem v roce 2014). Nicméně 32 obcí, tj. více jak 60 % z celkového počtu 51, má počet

do 500 obyvatel (počet obyvatel v obcích k 31. 12. 2012). Zajímavostí je obec Bludov, která je se svými 29 obyvateli nejmenší obcí ve Středočeském kraji a šestou nejmenší obcí v České republice.

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Kutná Hora realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Kutná Hora a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a město Kutná Hora je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Mgr. Bc. Silvia Doušová.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit i k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality ve 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

č	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1	Politika územního rozvoje ČR 2008	http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
2	Plán odpadového hospodářství ČR 2003 – 2013	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
3	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020
Kraj		
1	Zásady územního rozvoje 2012	http://up.webmap.cz/stredocesky/zasady-uzemniho-rozvoje/

č	Název dokumentu	Kde jej lze získat
2	Plán odpadového hospodářství 2008	http://www.kr-stredocesky.cz/web/zivotni-prostredi/odpady-pohsk
3	Program rozvoje cestovního ruchu 2007	https://www.kr-stredocesky.cz/web/regionalni-rozvoj/program-rozvoje-cestovniho-ruchu
4	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2012	https://www.kr-stredocesky.cz/web/skolstvi/koncepcni-materialy
Mikroregiony, města a obce		
1	Strategie MAS Lípa pro venkov o.s. na období 2007 – 2013 (2014 – 2020)	http://www.lipaprovenkov.cz/oxidHlwem9iPTAmcj02NiZsPWoxJmU9JmlkcGFyZW50PTIzJmlkcG9sb3o9NjM-
2	Strategie rozvoje mikroregionu Kutnohorsko 2009	http://www.mu.kutnahora.cz/index.php?sec=317
3	Strategický plán rozvoje mikroregionu „Posázavský kruh“ 2004	http://www.posazavskykruh.cz/
4	ÚAP ORP Kutná Hora 2012	http://www.mu.kutnahora.cz/index.php?sec=263
5	Kutná Hora - Strategický plán rozvoje města 2004	http://www.mu.kutnahora.cz/index.php?sec=162
6	3. Komunitní plán města Kutná Hora na období let 2014 - 2016	http://www.mu.kutnahora.cz/index.php?sec=232

zdroj: vlastní šetření

Specifickým případem „strategických dokumentů“ jsou zákony včetně vyhlášek. Zmíňme alespoň základní zákony: Zákon o obcích (128/2000 Sb.), Zákon o odpadech (185/2001 Sb.), Zákon o sociálních službách (108/2006 Sb.), Zákon o vodách (150/2010 Sb.)

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Administrativní území ORP Kutná Hora tvoří východní okraj Středočeského kraje. Svým severovýchodním cípem přímo sousedí s ORP Přelouč (Pardubický kraj), jižní část zase navazuje na území ORP Světlá nad Sázavou (kraj Vysočina). V rámci Středočeského kraje obklopují řešené území celky ORP Kolín, Čáslav, Vlašim, Benešov a Říčany. Administrativním (méně už prostorovým) centrem je město Kutná Hora. Roli pověřených obecních úřadů dále plní zbylá dvě města, Uhlířské Janovice a Zruč nad Sázavou. Ta částečně tlumí dominantní socioekonomickou pozici Kutné Hory. Vzniká tak funkčně opodstatněný triangl, jehož vůdčím vrcholem je Kutná Hora (v neposlední řadě z důvodu daleko nejvýhodnějších podmínek z hlediska dopravního napojení na hierarchicky výše postavená města). Fyzickogeograficky nejpodstatnějším momentem je poloha na pomezí. Geomorfologie území zahrnuje jak úrodnou rovinu středního Polabí na severu až severozápadě, tak zvedající se Českomoravskou vrchovinu na jihu a jihovýchodě. Dominantními řekami jsou tedy Labe s rozsáhlou nivou a Sázava, od které se naopak zvedají příkré svahy.

Obrázek 1: Administrativní členění správního obvodu

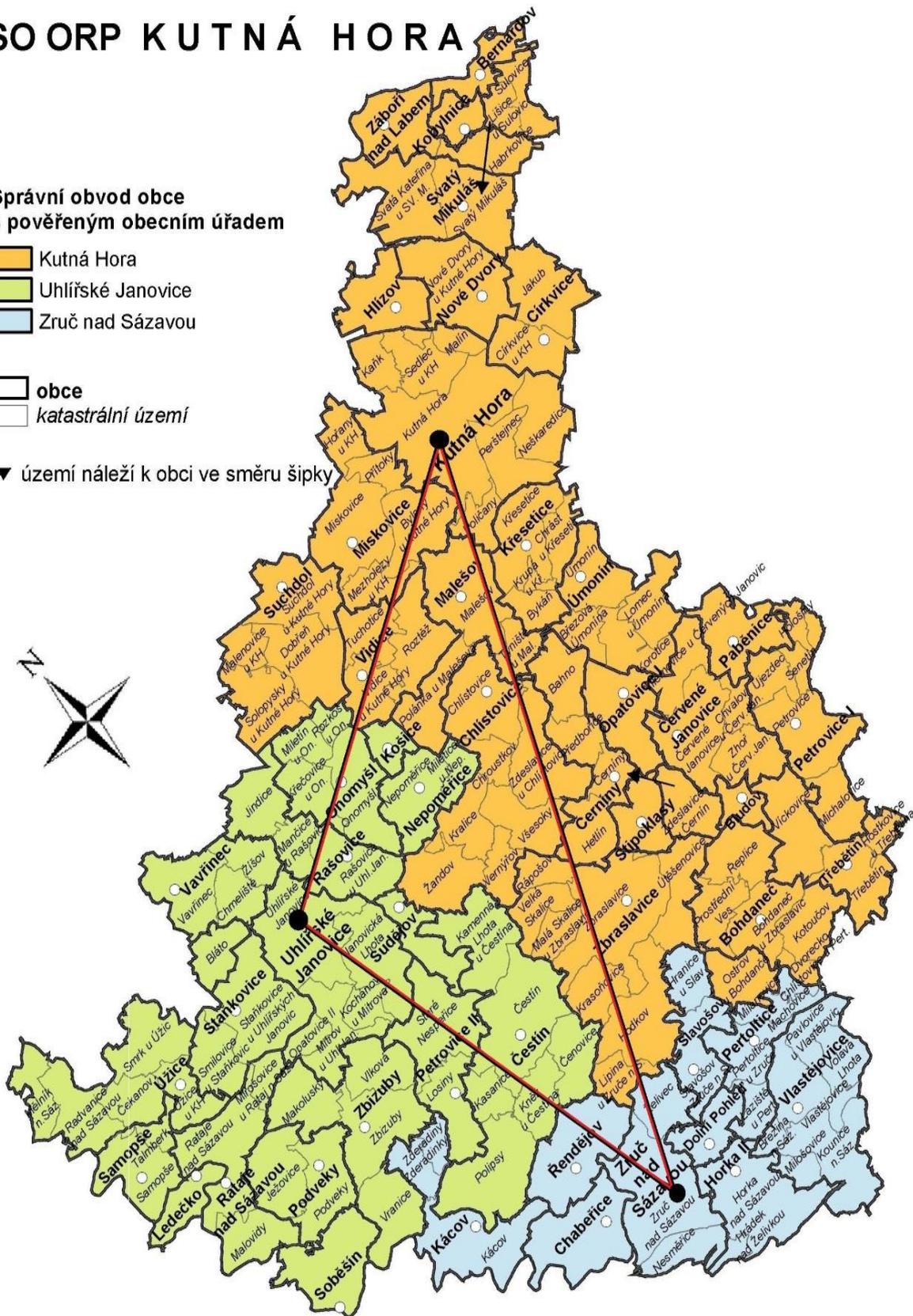
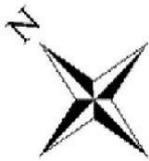
SO ORP KUTNÁ HORA

Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem

- Kutná Hora
- Uhlířské Janovice
- Zruč nad Sázavou

- obce
- katastrální území

➤ území náleží k obci ve směru šipky

zdroj: ČSÚ

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. 4 přibližuje správní členění regionu a typologii hlavních pozemků. Je patrné, že ORP Kutná Hora patří co do počtu obcí k rozsáhlejším (průměr ČR se pohybuje kolem třiceti). Tyto obce jsou dále rozdrobeny do velkého množství katastrálních území a částí. Rozdrobenost sídelní struktury je jedním ze stěžejních témat, od kterého se odvíjí celá řada problémů, jež se snaží právě tento projekt řešit. Počet větších měst, případně městysů předešlé podtrhuje.

Spíše než konkrétní hodnoty rozloh jednotlivých druhů pozemků jsou podstatné jejich vzájemné poměry. Z těch vychází řešený region jako zemědělský. Zemědělská půda tvoří 2/3 celkové rozlohy. To koreluje s nízkým počtem měst. Region je venkovský, stále ještě (nad průměr Česka) zaměřený na zemědělství, což potvrdí i další tabulky. Situaci dokresluje zhruba třetinové zastoupení lesů (v naprosté většině hospodářských) a v porovnání s celým Českem výrazně podprůměrná hustota osídlení.

Tab. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	51	51	51	51	51	51	51	51
Počet částí obcí	231	231	232	232	232	232	232	232
Počet katastrálních území	156	156	156	156	156	156	156	156
Počet obcí se statutem města	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	0	0	3	3	3	3	3	4
POZEMKY	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Výměra v tis. ha	64,260	64,260	64,267	64,268	64,271	64,271	64,277	64,271
zemědělská půda v tis. ha	40,194	40,119	40,080	40,031	39,986	39,909	39,860	39,819
lesní pozemky v tis. ha	17,393	17,436	17,468	17,485	17,490	17,524	17,529	17,532
zastavěné plochy v tis. Ha	1,176	1,178	1,178	1,172	1,177	1,183	1,184	1,183
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	76,26	77,23	77,42	77,81	77,7	77,65	76,65	76,6

zdroj: ČSÚ

Tab. 5 zobrazuje vývoj celkového počtu obyvatel v letech 2005 až 2012. Graf 1 situaci dokresluje vizuálně. Vývoj je rozkolísaný. Pro nastínění tendence je proto graf proložen křivkou trendu. Její směr můžeme charakterizovat jako lehce vzrůstající. Není však natolik přesvědčivý, abychom mohli o řešeném území mluvit jako o demograficky zásadně progresivním.

Rozložení na pohlaví nijak nevybočuje ze standardů. Lehce více žen je z toho důvodu, že se v průměru dožívají vyššího věku. To potvrzuje i bližší roztrídění populace na pohlaví a věkové skupiny. V rámci věkových skupin je však třeba upřít pozornost na jiný jev, a tím je poměr nejmladší a nejstarší věkové skupiny. Z něj je evidentní trend stárnutí populace. To je jeden z nejpodstatnějších demografických problémů nejen tohoto regionu. Analýzy, zejména sociální oblasti, na to musí reagovat.

Situaci doplňuje informace o migraci. Ta prozrazuje, že na lehce vzrůstajícím směru výše zmíněné křivky se rozhodujícím způsobem podílí přistěhovalí. Naopak migrace přirozená (tedy narození minus zemřelí) nabývá záporných hodnot.

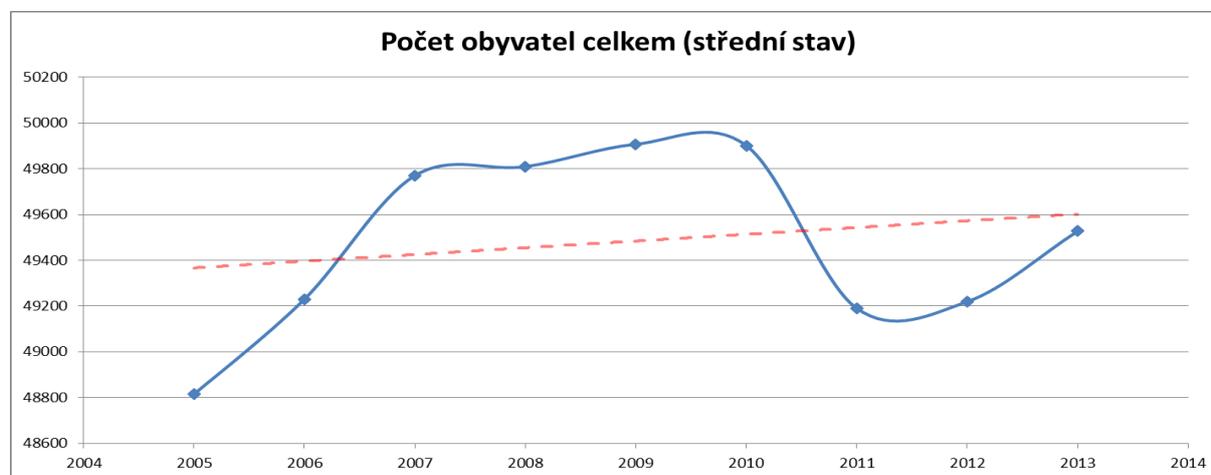
Ještě doplňme, že v rámci počtu obyvatel je z metodických důvodů vyplněn jejich střední stav (dle poskytnutých dat SMO). Bohužel následně tento střední stav koliduje s věkovými skupinami, které jsou zase vztaženy ke „standardnímu“ stavu obyvatel, nikoliv střednímu. Na výše rozpoznané základní tendence to však nemá vliv.

Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem (střední stav)		48815	49230	49770	49809	49907	49901	49190	49219
v tom:	muži	24078	24390	24720	24778	24801	24751	24286	24289
	ženy	24737	24840	25050	25031	25106	25150	24904	24930
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	7067	6963	6896	6880	6870	6869	6905	6964
	15 - 64	34624	35255	35313	35345	35111	34920	33934	33526
	65 +	7319	7412	7551	7785	7961	8120	8430	8744
Průměrný věk (celkem)		42,31	40,66	40,86	41,03	41,26	41,5	41,8	42,05
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		103,6	106,4	109,5	113,2	115,9	118,2	122,1	125,6
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	3676	3626	3559	3519	3504	3530	3532	3573
	15 - 64	17652	18081	18164	18205	18084	17984	17371	17149
	65 +	2881	2940	3022	3138	3204	3272	3422	3589
Průměrný věk		40,82	39,12	39,39	39,6	39,85	40,1	40,37	40,62
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		78,4	81,1	84,9	89,2	91,4	92,7	96,9	100,4
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	3391	3337	3337	3361	3366	3339	3373	3391
	15 - 64	16972	17174	17149	17140	17027	16936	16563	16377
	65 +	4438	4472	4529	4647	4757	4848	5008	5155
Průměrný věk		43,81	42,19	42,32	42,45	42,66	42,9	43,2	43,43
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		130,9	134,0	135,7	138,3	141,3	145,2	148,5	152,0
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		212	620	130	250	-68	-33	12	-35
přirozená		-82	-87	-28	-9	-34	-71	-35	-88
stěhování (mechanická)		294	707	158	259	-34	38	47	53

zdroj: ČSÚ

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

zdroj: ČSÚ

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Školství

Jak poznamenává analytická část rozvojové strategie MAS Lípa pro venkov, přítomnost mateřské a základní školy má pro rozvoj venkovského sídla nezastupitelný význam. Sehrává významnou roli při utváření společenského klimatu, je zdrojem pracovních příležitostí a vytváří podmínky pro usídlování mladých rodin v obci. Dostupnost školy je důležitým faktorem pro rozhodování, zda žít v malé obci nebo se přestěhovat do města. Nepříznivý demografický vývoj v současnosti ovlivňuje rozsah a činnost školských zařízení všech stupňů.

Školskou soustavu regionu celistvě charakterizuje tabulka „Stručná charakteristika školství v území ORP“. Nenachází se zde žádná vysoká škola. Vyšší odborné i střední školy sídlí v Kutné Hoře, což zdůrazňuje její výjimečné postavení (chtělo by se říci až socioekonomický monopol) v rámci celého regionu. Kromě Kutné Hory vyjíždějí studenti za středoškolským vzděláním do Čáslavi, Kolína, Ledče nad Sázavou a Vlašimi. Pokud jde o vysokoškolské vzdělání, studenti přednostně využívají široké nabídky pražských univerzit. Tomu napomáhá i relativně dobrá dopravní dostupnost Prahy.

Primární školská soustava potom zahrnuje 23 mateřských a 19 základních škol, přičemž pět základních škol disponuje pouze prvním stupněm. Obecně se dá říci, že tato zařízení se vážou téměř výhradně na větší regionální centra, což samozřejmě není problém pouze školství. Rozložení primárních institucí, jakými jsou MŠ a ZŠ, není ideální (považujeme-li za ideál školku v každé obci), ale odpovídá výše zmíněné sídelní struktuře, která je již několik desetiletí daleka od skutečnosti udržovat v každé obci onen základní trojúhelník občanské vybavenosti, tedy hospodu, školu a prodejnu potravin. Pro bližší informace o školních zařízeních v regionu viz samostatnou analýzu.

Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	23	37,00	1 církevní, 1 soukromá
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	5	9,80	
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	14	27,45	
Počet středních škol:	6	1,96	Kutná Hora
-obory gymnázií	2	1,96	
-obory středních odborných škol a praktických škol	3	1,96	
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	1	1,96	
Počet základních uměleckých škol	3	5,88	Kutná Hora, Zruč n. S. Uhlířské Janovice
Počet konzervatoří	0	0,00	
Počet jazykových škol	0	0,00	
Počet vyšších odborných škol	2	1,96	Kutná Hora
Počet vysokých škol	0	0,00	

zdroj: ČSÚ

Kultura a sport

Tab. 7 dále potvrzuje výše zmíněnou socioekonomickou dominanci Kutné Hory. Centrum regionu jako jediné disponuje kinem, divadlem, krytým bazénem a zimním stadionem. Obrázek 1 však ilustruje, že

vzhledem k poloze Kutné Hory nejsou tato zařízení zdaleka dostupná pro velkou část regionu. Na druhou stranu je třeba zmínit výdrž velké většiny obcí, s jakou provozují hřiště a veřejné knihovny. Najdeme je téměř v každé obci. Všechny knihovny disponují internetovým připojením. Jejich další vybavení je závislé na velikosti a finančních možnostech obce. Mnohé se pravidelně účastní celostátních akcí jako například veřejné čtení pohádek nazvané „Noc s Andersenem“.

Dalším významným činitelem na poli kultury jsou školy. Ve spolupráci s obcemi připravují řadu kulturních vystoupení svých žáků v období celého roku. Žáci se účastní masopustních veselí, májových oslav, lampiónových průvodů, dětských dnů i vánočních besídek. V tomto směru jsou velmi aktivní např. v Uhlířských Janovicích, ve Zruči nad Sázavou, v Kácově nebo ve Zbraslavicích. Obce a místní spolky do kulturního dění vstupují v rámci celého roku. Počátek je spojen s masopustem, jehož tradice se snaží v posledních letech oživit většina samospráv. Následují oslavy největších svátků jara – Velikonoc, které jsou stále zásadní součástí venkovského koloritu. Další oživovanou tradicí je pálení čarodějnic a zejména stavění májek. Velkou návštěvnost má pálení čarodějnic ve Zbraslavicích, kde bývá bohatý program s lampiónovým průvodem zakončen velkolepým ohňostrojem.

U příležitosti dne dětí pořádají v Chlístovicích „Pohádkový les“, kterého se pravidelně účastní několik tisíc návštěvníků. Ve Zruči n. S. je možno shlédnout pro změnu pohádkový zámecký park. Jinde pořádají pro děti sportovní dny plné soutěží. Řada starostů v tomto období také vítá do obce nově narozené děti na tradičním „vítání občánků“. V letním období se v regionu koná řada městských a obecních slavností často v historickém duchu. Od velkolepého stříbření v Kutné Hoře, přes Historické slavnosti ve Zruči nad Sázavou po sochařské sympozium ve Zbraslavicích. Nadregionálního věhlasu dosahují Kácovská a zejména Sedlecká pouť. Velmi oblíbené jsou letní parkety a taneční zábavy pořádané např. v Paběnicích, Kácově, Křeseticích, Opatovicích I, Nových Dvorech nebo na Roztěži.

Nejrůznější výstavy pořádají kulturní a informační centra. V regionu jsou zatím čtyři. Kromě Kutné Hory jde o Zruč nad Sázavou a Rataje nad Sázavou (v provozu pouze sezonně), kde mají na starosti i průvodcovskou službu na zdejších památkových objektech. V Uhlířských Janovicích při něm funguje zase řada zájmových dětských kroužků. Tamtéž působí při Umělecké škole pěvecký sbor. Členové tohoto a dalších těles často účinkují i při adventních koncertech uzavírajících kulturní dění v regionu.

Tradičním a nejoblíbenějším sportem v regionu je bezesporu fotbal. Téměř všechny fotbalové oddíly mají mládežnická družstva (dorost, žáci). V Kutné Hoře a Uhlířských Janovicích hrají dokonce ženské týmy. Travnatá hřiště tak nalezneme téměř v každé větší obci (viz Tab. 7). Mezi další v regionu masově rozšířenou aktivitu patří dobrovolní hasiči. Nejlepší sbory se každoročně účastní hasičské ligy pořádané v rámci okresu. Divácky vděčné jsou klání typu suchdolské noční soutěže. Tyto akce jsou pro pořádající obce mnohdy rovněž kulturní událostí.

Rekreační sportoviště sloužící volnočasovým aktivitám existují ve většině obcí regionu. V letní sezóně se zde pořádá řada turnajů a dalších akcí pro amatéry. Známý je například závod sportovní všestrannosti „Železný Chlíst“ pořádaný každoročně v Chlístovicích. Hodně navštěvované jsou volejbalové turnaje pro amatéry konané ve Zruči n. S., Malešově, Černínech (místní část Vidlák), Opatovicích I nebo u Starého rybníka ve Zbraslavicích, kde je zároveň relativně nově vybudované hřiště na plážový volejbal. Příznivci nohejbalu se každoročně na přelomu července a srpna scházejí na turnaji trojic v Opatovicích I a Chlístovicích. O prázdninách se také koná řada turnajů v malé kopané.

Celé území regionu je charakteristické velkou hustotou turistických a cykloturistických tras. Hodně exponovaná je hlavně Posázavská magistrála a okolí Kutné Hory. Každoroční akcí, která získává na

oblíben, se stal květnový turistický pochod „Ze Zbraslavic do Zruče“ nebo „Okolo Bohdanče“. Pod hradem Sion je v říjnu pravidelně pořádán „Běh Roháčovou stezkou“. Zdejší krkolomné terény přitahují také příznivce horských kol, Kutná Hora pravidelně hostí Český pohár horských kol. Řeka Sázava protékající regionem a mnohé rybníky poskytují příhodné podmínky pro sportovní rybaření.

Bouřlivý rozvoj prodělává hipoturistika, jenž využívá příhodné terény a zdejší neporušenou přírodu. Vyjíždky na koních je možno podniknout například z Miskovic, Bylan nebo Bykáně. Kdo by chtěl obdivovat krásy zdejší krajiny z ptačí perspektivy, může navštívit letiště ve Zbraslavicích, kde je kromě vyhlídkových letů možno absolvovat kurzy motorového i bezmotorového létání.

Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	40	78,43	
Stálá kina	1	1,96	Kutná Hora; letní ani příležitostní kina nezapočítávána (pokud ano, tak celkem 6)
Divadlo	1	1,96	Kutná Hora - jediné činné (ve statistikách ještě jedno - Křesetice)
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	8	15,69	
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	11	21,57	
Kulturní zařízení ostatní	35	68,63	
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	8	15,69	
Koupaliště a bazény	3	5,88	
-z toho kryté	1	1,96	Kutná Hora
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	51	100,00	není ve všech obcích, někde je hřišť více
Tělocvičny (vč. školních)	29	56,86	
Stadiony otevřené	11	21,57	
Stadiony kryté	0	0,00	
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	1,96	Kutná Hora
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	29	56,86	

zdroj: ČSÚ

Zdravotnictví

Relativně tristní je situace v rámci zdravotnictví, jak dokresluje Tab. 8. Samostatné ordinace jednotlivých typů doktorů se nacházejí zhruba v každé třetí obci. Koneckonců to vychází z již několikrát zmíněné specifické sídelní struktury. Ve většině obcí zkrátka není dostatečný počet zájemců o službu, kteří by ji dokázali udržet. Zdravotnická síť je v regionu tvořena zejména zdravotními středisky, samostatnými ordinacemi, případně místy, kam lékař zajíždí pouze některý den v týdnu. Obyvatelé většiny menších obcí jsou nuceni k lékaři dojíždět. Celkem je na území regionu alespoň částečná zdravotní péče poskytována v polovině obcí. Větší zdravotní střediska se nacházejí ve Zručí nad Sázavou, Uhlířských Janovicích, Kácově, Ratajích nad Sázavou, Zbraslavicích, Červených Janovicích a samozřejmě

v Kutné Hoře. V Kutné Hoře, Zbraslavicích, Zruči nad Sázavou a Uhlířských Janovicích se nacházejí pobočky záchranné služby Středočeského kraje.

Situace není ideální ani v samotné Kutné Hoře. Zdejší nemocnice funguje spíše jako „pobočka“ nemocnice kolínské než jako suverénní instituce s dosahem do celého regionu. V současné době poskytuje nemocnice služby ve dvou akutních lůžkových oborech. Jsou to oddělení chirurgické a interní, včetně všech nezbytných služeb. V nemocnici je také umístěno oddělení LDN a sociálních lůžek. Lidé i přes to volí často cestu do Čáslavi nebo právě Kolína.

Lékárny jsou pacientům k dispozici v Kutné Hoře, Zruči nad Sázavou, Uhlířských Janovicích a ve Zbraslavicích. Sociální péči je věnovaná samostatná analýza (viz dále).

Tab. 8: Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zař.	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0,00	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0,00	
Ambulantní zařízení	0	0,00	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0,00	
Samostatná ordinace (detašované prac.) prakt. lékaře pro dospělé	29	56,86	Samostatných ordinací 25 a detašovaných pracovišť 4
Samostatná ordinace (detašované prac.) prakt. lékaře pro děti a dorost	11	21,57	Samostatných ordinací 9 a detašovaných pracovišť 2
Samostatná ordinace (detašované prac.) prakt. lékaře - stomatologa	23	45,10	Samostatných ordinací 21 a detašovaných pracovišť 2
Samostatná ordinace (detašované prac.) prakt. lékaře - gynekologa	7	13,73	Samostatných ordinací 6 a detašovaných pracovišť 1
Zařízení lékárenské péče	13	25,49	
Nemocnice	1	1,96	
Odborné léčebné ústavy	0	0,00	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0,00	
Ostatní lůžková zařízení	0	0,00	

zdroj: ČSÚ

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 9 charakterizuje základní ukazatele ekonomické aktivity v regionu. Stejně jako pro následující Tab. 10 a Tab. 11 sloužila za podklad data ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Údaje, které chybí, nebyly v rámci tohoto sčítání dohledatelné.

Ekonomicky aktivních obyvatel, tedy jedinců, kteří vykonávají nebo mohou vykonávat práci, je méně než polovina, o něco více mužů než žen. Skupina je dále členěna na podmnožiny, které ji blíže strukturují. V rámci zaměstnaných tak víme i o zlomku pracujících důchodců a žen na mateřské dovolené. Důležitým údajem je počet nezaměstnaných. Relativizovaný činí zhruba 10 %, číslo v současném hospodářském klimatu nijak výjimečné. Zajímavý je rovněž pohled na skupinu ekonomicky neaktivních obyvatel. Polovinu z nich tvoří důchodci a pouze čtvrtinu studenti. Věková pyramida nabývá degresivních charakteristik, což se projevuje mimo jiné v rámci ekonomické aktivity.

Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

		celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem		23371	12934	10437
v tom:	zaměstnaní	21189	11830	9359
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	X	X
		zaměstnavatelé		
		pracující na vlastní účet		
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	936	464
ženy na mateřské dovolené		394	-	394
nezaměstnaní		2182	1104	1078
Ekonomicky neaktivní celkem		23179	9765	13414
z toho:	nepracující důchodci	12052	4659	7393
	žáci, studenti, učni	6753	3377	3376
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		2172	1298	874

zdroj: ČSÚ

Nenahraditelným ukazatelem je vyjízdka do škol a zejména pak do zaměstnání ve vztahu k cílové destinaci (Tab. 10). Pokud začneme od konce, tak ¼ studentů musí do školy dojíždět mimo svou obec. Opět zmiňme nevybavenost většiny obcí veřejnou infrastrukturou. Do zaměstnání pak mimo obec vyjíždějí dvě třetiny všech vyjíždějících, přičemž polovina z nich v rámci okresu Kutná Hora. Jinými slovy dvě třetiny zaměstnaných je schopen „zachytit“ okres Kutná Hora, kam však patří i ORP Čáslav. Nezanedbatelné jsou také hodnoty pro jiný okres kraje (v největší míře jistě sousední Kolín) a jiný kraj (v největší míře Praha). V obou případech se jedná zhruba o šestinu všech vyjíždějících.

Tab. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol		Celkem	
Vyjíždějící celkem		20264	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání	14 558	
	v tom	v rámci obce	4141
		do jiné obce okresu	4994
		do jiného okresu kraje	2874
		do jiného kraje	2434
		do zahraničí	115
	vyjíždějící do škol	5706	
v tom	v rámci obce	1656	
	mimo obec	4050	

zdroj: ČSÚ

V Tab. 11 vyzdvihneme poměr domácností tvořených jednou rodinou a dvěma a více rodinami. Čísla vykreslují trend posledních několika desetiletí, kdy dochází k tzv. atomizaci rodiny. Dříve byly běžné dvou i tří generační domy nebo soužití dvou rodin (většinou dospělí sourozenci a jejich založené rodiny), dnes jsou domácnosti tvořené v naprosté většině jednou rodinou, případně i jednotlivcem. Důsledkem toho je výrazně vyšší náročnost na „užitnou plochu“ a tedy větší potřeba domů, případně bytů. Jedná se o jeden z hlavních důvodů rostoucí zástavby „na zelené louce“. V řešeném území lze tato různě velká „suburbia“ nalézt při Kutné Hoře.

Míra nezaměstnanosti v řešeném území kolísá kolem 10 %. Její detailnější rozbor poskytuje Tab. 12. Maxima dosáhla v roce 2003. Potom klesala až k minimu v roce 2007. Na pokles mělo patrně vliv otevření továrny Foxconn v Kutné Hoře. Zmiňme kategorii osob s délkou evidence jakožto nezaměst-

naných nad 12 měsíců. Tito jedinci už bývají daleko hůře zaměstnatelní a jedná se tak o skupinu se specifickými požadavky na řešení jejich situace. V našem regionu tvoří přes třetinu nezaměstnaných.

Tab. 11: Charakteristika hospodařících domácností

Hospodařící domácnosti celkem				19 754
v tom:	tvořené 1 rodinou			12 509
	v tom	úplné	bez závislých dětí	6 016
			se závislými dětmi	3 954
	neúplné	bez závislých dětí	1 311	
		se závislými dětmi	1 244	
	tvořené 2 a více rodinami			385
	domácnosti jednotlivců			6 228
vícečlenné nerodinné domácnosti			798	

zdroj: ČSÚ

Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

Nezaměstnanost	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	2832	2475	2176	1697	1771	2507	2690	2432
z toho (%) občané se zdrav. post.	16,8	18,7	18,2	19,7	20,0	16,0	14,8	17,1
z toho (%) absolventi	8,2	5,3	4,9	4,6	4,6	4,1	2,9	1,9
z toho (%) os. s délkou evid. > 12 m.	37,9	43,0	38,1	35,0	23,2	21,3	27,5	34,5
Volná pracovní místa	124	179	341	575	398	167	274	140
Počet uchazečů na 1 prac. místo	22,8	13,8	6,4	3,0	4,4	15,0	9,8	17,4
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	11,5	9,6	8,6	6,6	6,9	10,0	10,7	9,7

zdroj: ČSÚ

Z hlediska charakteristiky ekonomických subjektů tak, jak nám je předkládá Tab. 13, plynou dva nejpodstatnější poznatky. Prvním je podíl fyzických a právnických osob, který vyznívá zhruba v poměru 10:1 pro fyzické osoby. Proč je převaha fyzických osob tak markantní a jakého typu fyzické osoby často budou, poodhaluje druhý poznatek, kterým je doposud zásadní podíl priméru na celkové hospodářské struktuře. Pokles z osmi na pět procent není v tomto případě zcela relevantní (vysvětlení níže). Na trhu práce v regionu dominují fyzické subjekty, z nichž značná část stále funguje v priméru.

Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

Ek. subj. se sídlem v ORP	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ek. subj. celkem	11147	11281	11460	11436	11677	11519	11643	11721	11736
fyzické osoby celkem	9489	9547	9622	9515	9650	9395	9452	9531	9500
z toho zem. podnikatelé	776	772	751	748	743	228	239	248	250
vyjádření v %	8,18	8,09	7,81	7,86	7,70	2,43	2,53	2,60	2,63
právnické osoby celkem	1658	1734	1838	1921	2027	2124	2191	2190	2236
z toho obchodní spol.	566	581	610	646	698	732	757	779	804
vyjádření v %	34,14	33,51	33,19	33,63	34,44	34,46	34,55	35,57	35,96
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)									
zeměděl., les. a rybářství	8,30	8,40	8,20	8,30	8,20	4,89	5,02	5,19	5,22
průmysl celkem	16,20	16,10	15,80	15,60	15,25	15,47	15,19	14,54	14,25
stavebnictví	15,30	15,50	15,80	15,90	16,07	16,80	16,62	16,74	16,62
velkoob., maloob.; opravy a údržba motorových vozidel	X	X	X	X	X	23,93	23,30	22,58	22,02

zdroj: ČSÚ

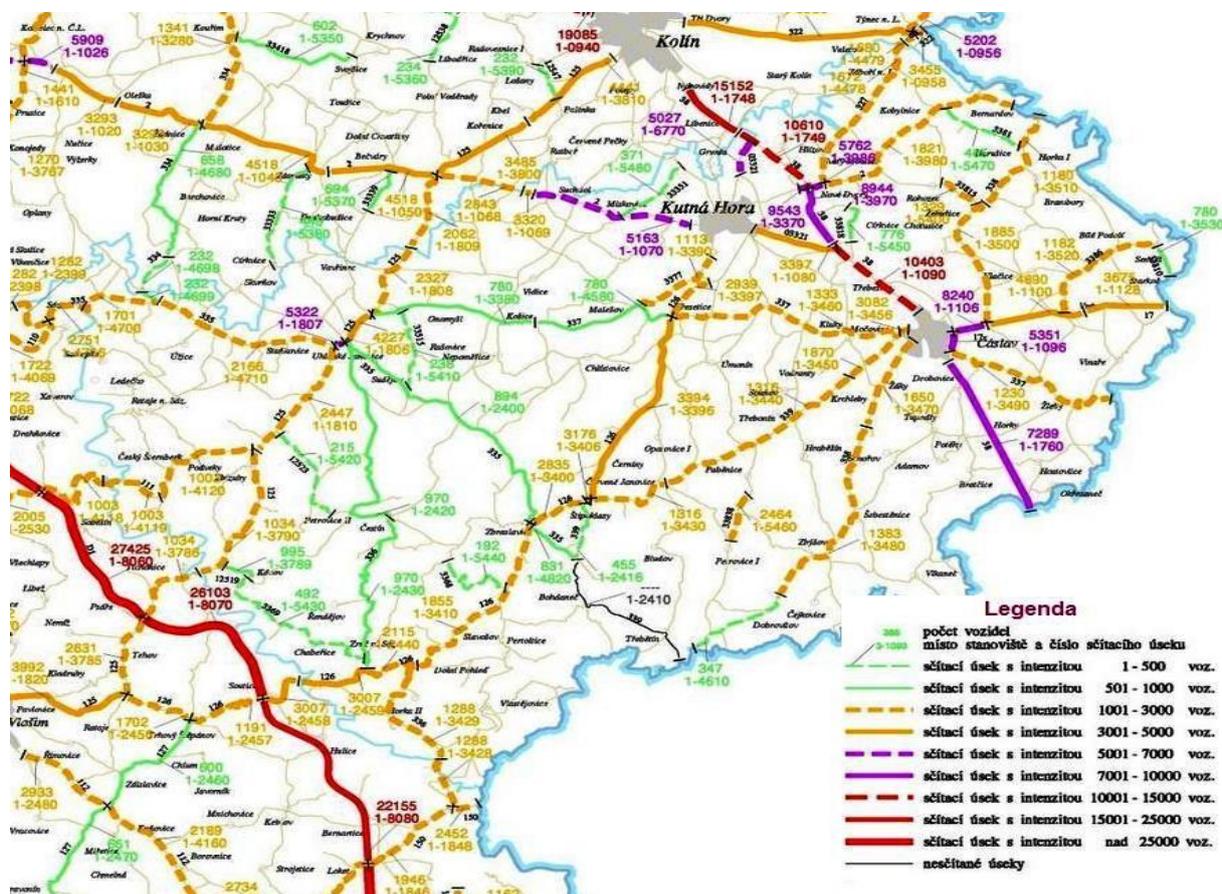
Na závěr metodická poznámka. Zemědělní podnikatelé jsou do roku 2008 počítáni včetně samostatně hospodařících rolníků nezapsaných v obchodním rejstříku. V rámci odvětvových činností dochází od roku 2009 (včetně) k členění dle NACE (data 2009 - 2013). Vzhledem k tomu, že údaj (velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel) je pojmenován právě dle NACE, nejsou údaje za roky 2004 - 2008 (OKEČ) doplněny. Rovněž je třeba zdůraznit, že se ve všech případech jedná o „registrované subjekty“, nikoliv o „subjekty se zjištěnou aktivitou“, kterých bude jistě méně.

D. Doprava

Silniční doprava

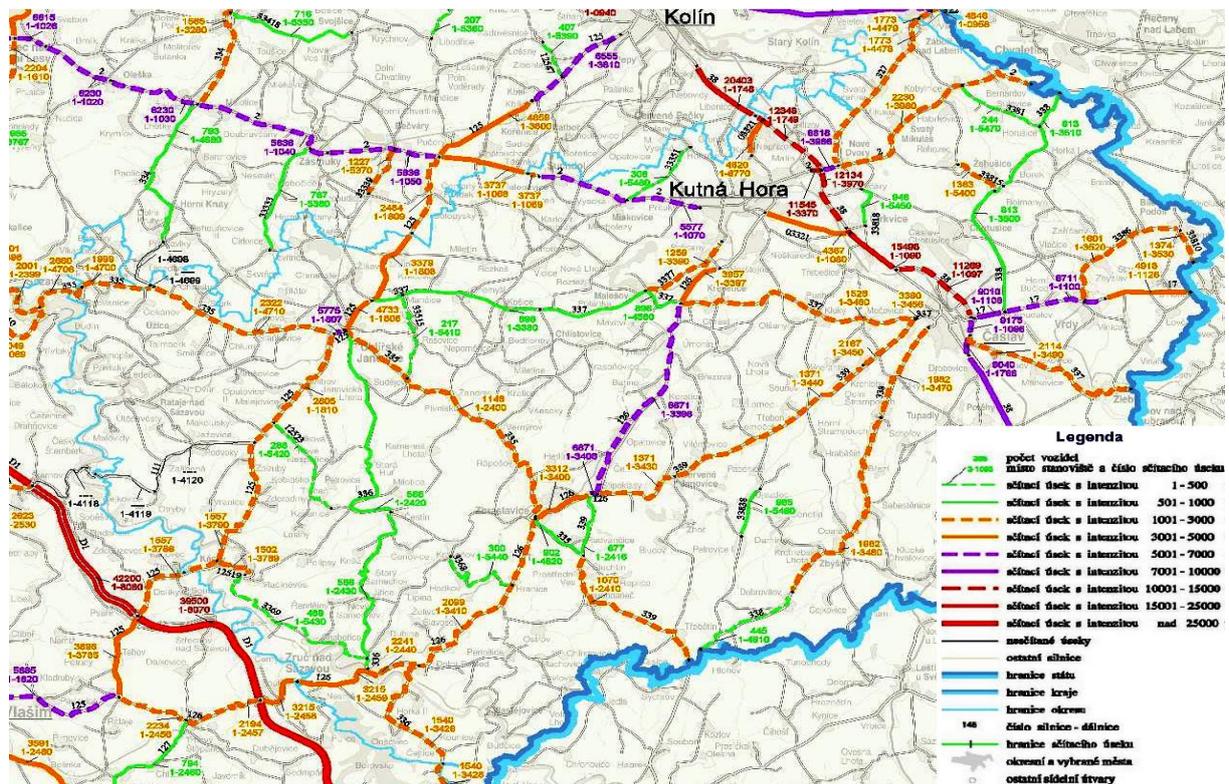
Následující obrázky znázorňují vývoj intenzity dopravy v řešeném území v letech 2000, 2005 a 2010. Zdrojem je pravidelné sčítání, které provádí Ředitelství silnic a dálnic ČR. Nejvyšších hodnot dosahují po celé období logicky silnice nejvyšší, tedy první třídy I/2 (Praha – Pardubice) a I/38 (Jestřebí – Hatě), které tvoří prostředníky kontaktu regionu s hierarchicky vyššími sídly. Již mimo území ORP, ale v přímém vztahu s ním je na jihu patrná řádovostně zdaleka nejmůžnamnější komunikace, dálnice D1. V rámci silnic druhé třídy má výsadní postavení II/126 (Kladruby – Kutná Hora). Ta spojuje jih regionu s centrem a lze ji považovat za páteřní komunikaci celého řešeného území. Následují další komunikace II. a III. třídy, které zprostředkovávají kontakt jednotlivých sídel s lokálními centry i sídel mezi sebou navzájem. Jedná se zejména o silnice II/111 (Bystřice – Zbizuby), II/125 (Mladá Vožice – Libice nad Cidlinou), II/327 (Nové Dvory – Podhorní Újezd), II/335 (Mnichovice – Zbraslavice), II/336 (Bezděkov – Uhlířské Janovice), II/337 (Uhlířské Janovice – Nasavrky), II/339 (Čáslav – Ledec n. S.).

Obrázek 2: Sčítání dopravy 2000

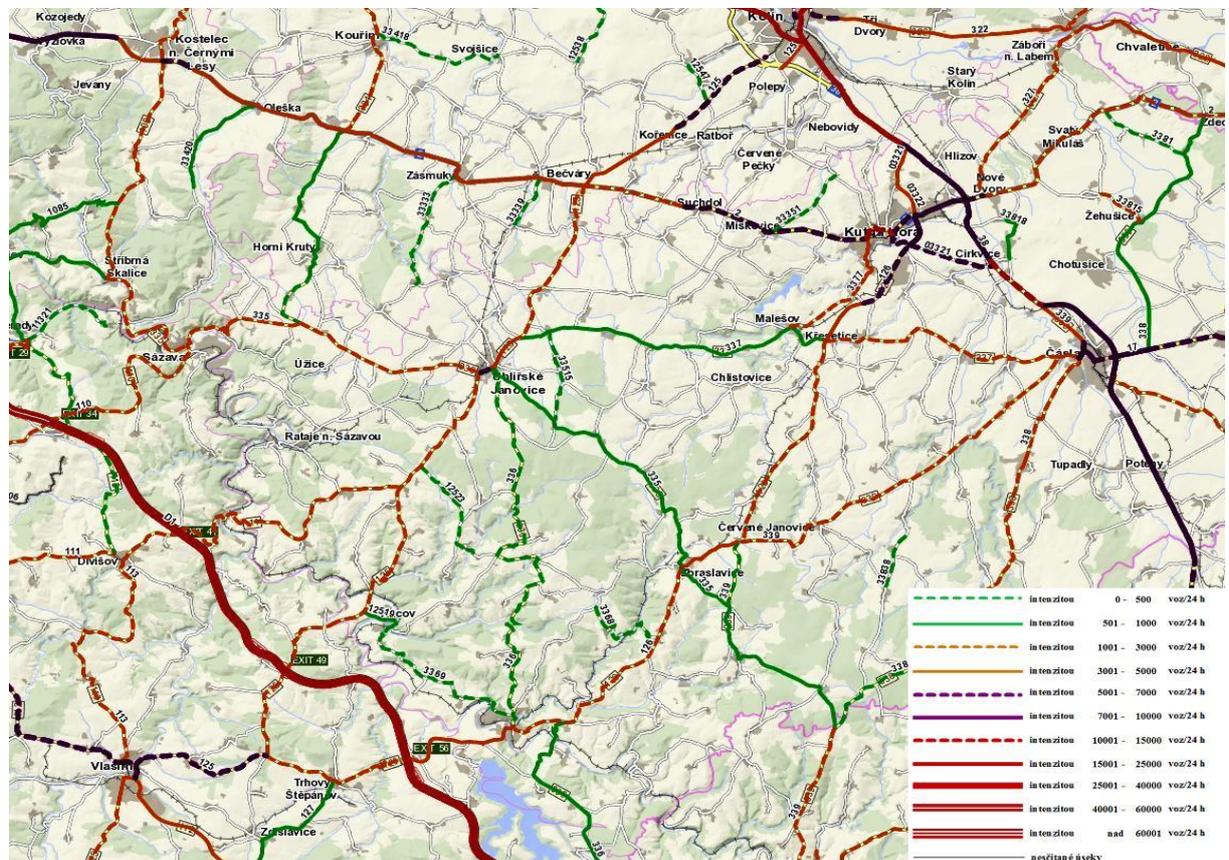
zdroj: Ředitelství silnic a dálnic

Obrázek 3: Sčítání dopravy 2005

zdroj: Ředitelství silnic a dálnic

Obrázek 4: Sčítání dopravy 2010

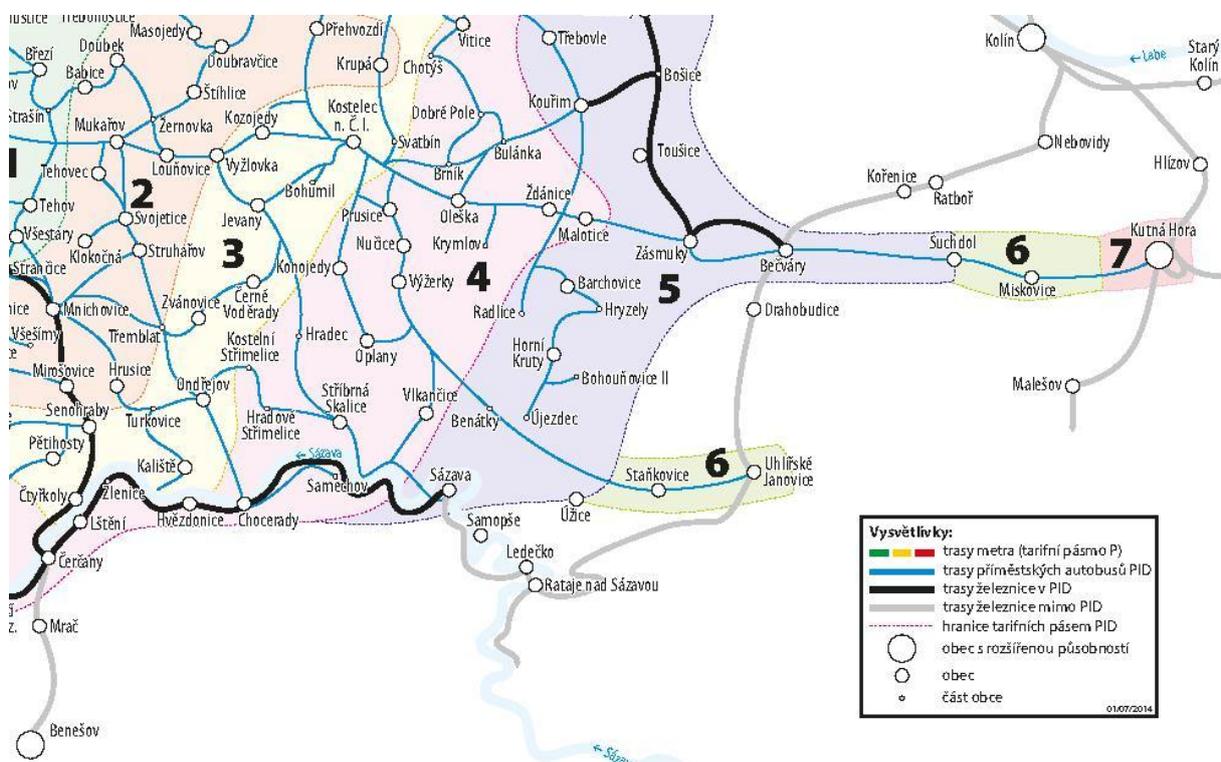
zdroj: Ředitelství silnic a dálnic

Dopravní obslužnost území v rámci silniční dopravy zajišťují (kromě pro nás relativně marginálních dálkových spojů) zejména následující dopravci: ARRIVA Východní Čechy a. s., ČSAD Benešov a ČSAD Polkost spol. s r. o. Všechny tři společnosti jsou součástí tzv. Středočeské integrované dopravy (SID).

V rámci SID spadá celé řešené území do oblasti „F“, která se překrývá s kutnohorským okresem. Do systému je zařazeno všech 51 obcí ORP Kutná Hora. Integrace spočívá zejména ve sjednocování městské hromadné dopravy s příměstskou a regionální autobusovou dopravou, zajištění stanovených standardů dopravní obslužnosti po celém území kraje, zavedení zónového tarifu (ORP Kutná Hora je rozčleněno do devatenácti zón), jednotných platebních kartách a novém číslování linek.

SID je postupně propojován s Pražskou integrovanou dopravou (PID), což je dopravní systém, který integruje pražskou městskou hromadnou dopravu s diagonálními příměstskými linkami, které směřují do největších měst Středočeského kraje. Její linky v současné době zajišťují v rámci řešeného území do Kutné Hory a Uhlířských Janovic (viz Obrázek 5).

Obrázek 5: PID v ORP Kutná Hora

zdroj: Pražská integrovaná doprava

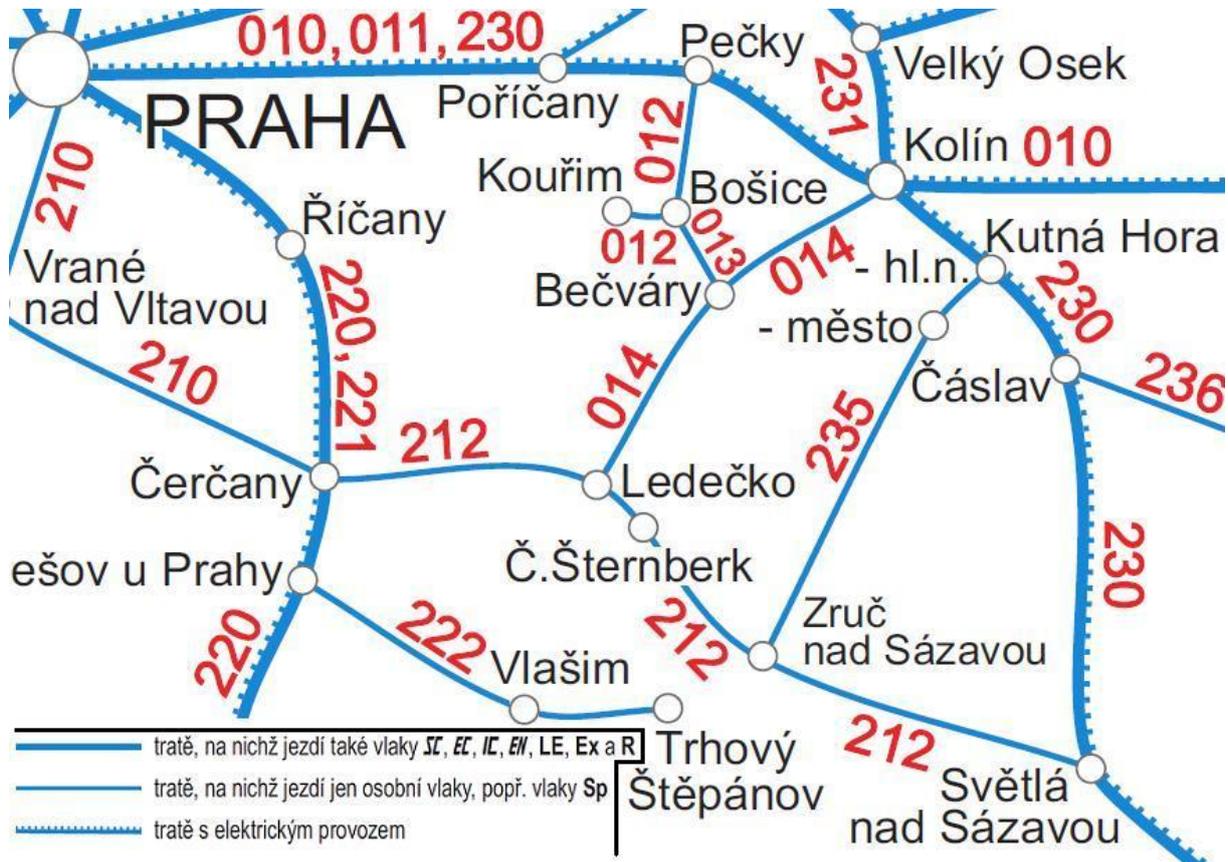
Železniční doprava

Celostátně významné železniční spojení zajišťuje trať č. 230 (Praha - Havlíčkův Brod), která prochází severem území, mimo jiné přímo Kutnou Horou. Po modernizaci koridoru Praha – Kolín – Pardubice se význam trati 230 lehce snížil. Důvodem je výrazně rychlejší cesta z Prahy do Brna právě severní, modernizovanou větví. Pro celé řešené území však zůstává trať 230 zásadním spojením s hlavním městem a to i přes nevyhovující polohu hlavního kutnohorského nádraží, které se nachází až v místní části Sedlec, téměř 2 km od centra města.

Na trať 230 navazují dvě lokální tratě obsluhující samotný region. Trať č. 014 (Kolín - Ledečko) a zejména trať č. 235 (Kutná Hora - Zruč nad Sázavou), která z velké části kopíruje výše zmíněnou sil-

niční páteř území, silnici II/126. Právě vzhledem k obdobnému vedení jako silnice II/126, i z důvodu ne zcela vyhovující polohy hlavního (v tomto případě i místního) nádraží však železnice nedosahuje takových přepravních kapacit jako silniční doprava. Železniční síť doplňuje na nejzápadnějším jihu území trať č. 212 (Čerčany - Světlá nad Sázavou), trať tzv. Posázavského pacifiku. Ta je s tratěmi 014 a 235 přímo propojena a to v Leděčku a ve Zruči nad Sázavou (viz Obrázek 6).

Obrázek 6: Železniční doprava v ORP Kutná Hora

zdroj: České dráhy

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Obecnou strukturu hospodářství v řešeném území přiblížila již Tab. 13. V hrubých konturách se jedná o kopírování celorepublikových trendů, avšak s místními specifiky, které odrážejí fyzicko i sociogeografické odlišnosti. Při podrobnějším pohledu je patrné, že region jako celek vykazuje zvýšenou aktivitu v zemědělství a lesnictví a ve výrobě. Naopak obchod a služby obecně, tím méně kvartérní segment, představují nedovyvinutou část hospodářské struktury. Kutnohorskou lze označit za lesozemědělskou oblast bez větší svázanosti s hlavními rozvojovými oblastmi Česka i bez hlubších aglomeračních tendencí. Autoři navíc vnímají určitou ambivalenci mezi samotným městem Kutnou Horou a okolním (k jihu se rozbíhajícím) venkovem.

Máme-li mluvit o konkrétních aktivitách, tak těžba nerostných surovin není v regionu v zaznamenaném měřítku provozována. Zmíňme pouze historickou těžbu stříbra i pozdější dobývání polymetalických rud na území Kutné Hory. Samotnou Kutnou Horou budeme zmiňovat i v případě všech ostatních aktivit shrnutých v nadpisu kapitoly. Stále zde funguje rozsáhlý areál firmy ČKD, vedle kterého byla v polovině prvního desetiletí postavena továrna Foxconn. Tyto podniky společně s „tabá-

kovkou“ Philip Morris a firmou UNIKOM (rozsáhlé spektrum aktivit od potravinářství až po stavebnictví) tvoří kvartet nejvýznamnějších zaměstnavatelů v řešeném území.

Co se týká ostatních obcí, je třeba zmínit druhé největší město Zruč nad Sázavou jakožto bývalé centrum obuvnictví (Baťa, později Sázavan). Specializace na jedno odvětví měla však po jeho zániku neblahý dopad na zaměstnanost v regionu. V posledních letech se situace stabilizuje pomocí zahraničních firem zabývajících se drobným strojírenstvím. Nejen Zručsko, ale celé Posázaví je po Kutné Hoře rovněž druhou nejvýznamnější destinací z hlediska cestovního ruchu a zejména potom rekreace. Nevýhodou je zásadní sezónnost.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Jak předjímá Tab. 4, z celkové rozlohy 64 271 ha spadá 40 tis. ha (62 %) do zemědělské půdy. V rámci zemědělské půdy tvoří 80 % půda orná, tedy intenzivně využívaná. Jedná se o hodnoty, které by nás nepřekvapily na severu území při labské nivě, ale na tomto rozsahu se zásadně podílí i střed, částečně i jih území, což jsou oblasti přecházející geomorfologicky do Českomoravské vrchoviny. To není dobrý signál pro potenciální navyšování ekologické stability na půdách s nižší kvalitou BPEJ. Orná půda bývá s trochou nadsázky přirovnávána z hlediska ekologických kvalit k vybetonované ploše.

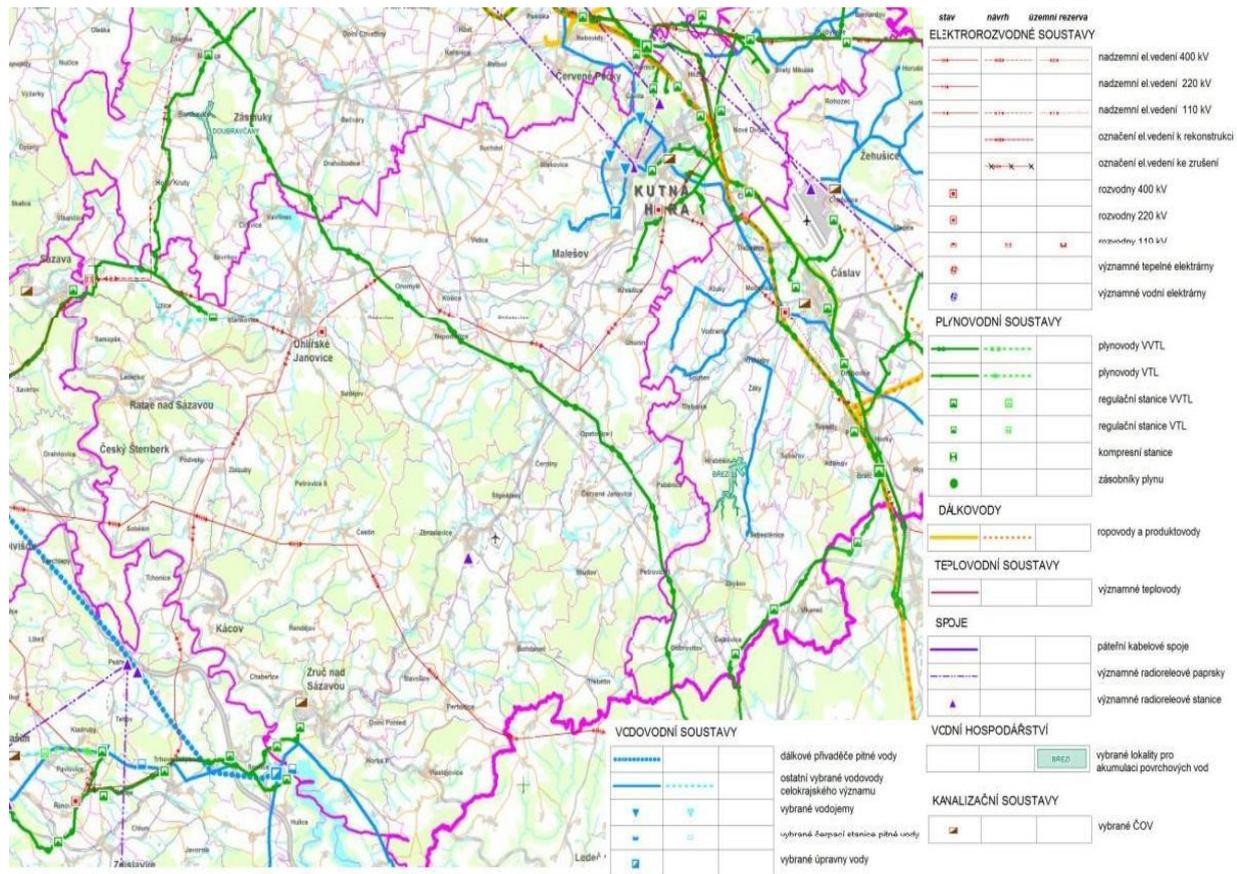
17 500 ha (27 % z celkové rozlohy ORP) pokrývá les, v naprosté většině jehličnatý, hospodářského charakteru. Koeficient ekologické stability byl pro území ORP Kutná Hora Českým statistickým úřadem stanoven za rok 2012 na hodnotu 0,69. Jedná se o podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí. V našem případě převažují plochy, které životní prostředí spíše zatěžují. Relativně komplexní pohled v daném měřítku ORP podávají ÚAP ORP Kutná Hora (aktualizace z roku 2012). Ty za nejslabší obce z hlediska environmentálního pilíře stanovují: Kutnou Horu, Suchdol, Svätý Mikuláš, Kobylnici a Křesetice. Ve všech případech se jedná o obce na samém severu až severozápadě, tedy v nejexponovanější části území z hlediska socioekonomických aktivit.

V řešeném území se dle webové aplikace mapy.nature.cz nachází přírodní rezervace „Na hornické“ (Záboří nad Labem), národní/ přírodní památka („Kaňk“ u Kutné Hory a „Rybníček u Hořan“), evropsky významné lokality („Sázava“, „Dolní Sázava“, „Rybník Vidlák“ u Červených Janovic, „Lžovické Tůně“ u Záboří nad Labem, „Kačina“ a „Nový rybník u Kačiny“) i prvky ÚSES všech kategorií. Dle aplikace kontaminace.cenia.cz je v území 11 kontaminovaných míst převážně s nízkým rizikem, z nichž většina se nachází ve správním území města Kutné Hory. To dále verifikuje tvrzení, že nejbližší okolí Kutné Hory (včetně samotného města) patří z hlediska environmentálních charakteristik mezi nejslabší.

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelnými pohromami)

Stěžejní momenty situace technické infrastruktury představuje Obrázek 7. Zobrazuje hlavní trasy velmi vysokotlakého plynovodu, produktovodu, nadzemního elektrického vedení (220, 110 kV), celokrajsky významného vodovodu nebo nejdůležitější radioreléové paprsky. V naprosté většině případů je zmíněná infrastruktura situována na severu řešeného území. Jde o logickou pozici v souběhu s nadregionální rozvojovou osou. Ta prochází severovýchodem řešeného území a dotýká se tak pouze Kutné Hory a obcí na sever a východ od ní. Dále sleduje hlavní dopravní a železniční tahy. Pro dotčené obce to znamená dobrou dostupnost zmíněné veřejné infrastruktury, což je patrné z Obrázek 8. Paralelně s osou, ale západněji položený, vede druhý velmi vysokotlaký plynovod. Díky němu jsou na plyn napojeny Uhlířské Janovice a Staňkovice. Jihem území prochází nadzemní elektrické vedení 400 kV.

Obrázek 7: Nadregionální technická infrastruktura

zdroj: ZÚR Středočeského kraje

Co se týká regionálních soustav technické infrastruktury, je celé řešené území elektrifikováno vedením 22 KV, ve městech i větších obcích ve velké míře podzemním. Teplovody se nacházejí pouze v samotné Kutné Hoře. Jedná se o rozvod tepla pro sídliště Šipší a přilehlé budovy ze spalovny slámy.

Vyvinutost tří základních dosud ne zcela samozřejmých typů technické infrastruktury přibližuje Obrázek 8. Veřejný vodovod pokrývá v rámci základní infrastruktury největší část území. Celkem se jedná o 37 obcí. Vodovodem disponuje patnáct největších obcí, šestnácté Ústice vodovod nemají a dále je dalších patnáct obcí napojených. Následně se jedná již o sporadičtější výskyt.

Odkanalizováno je 19 obcí a opět platí, že s klesajícím počtem obyvatel roste procento kanalizací nevybavených obcí. Výjimku tvoří Paběnice, které jakožto třináctá nejmenší obec disponují všemi třemi druhy základní technické infrastruktury.

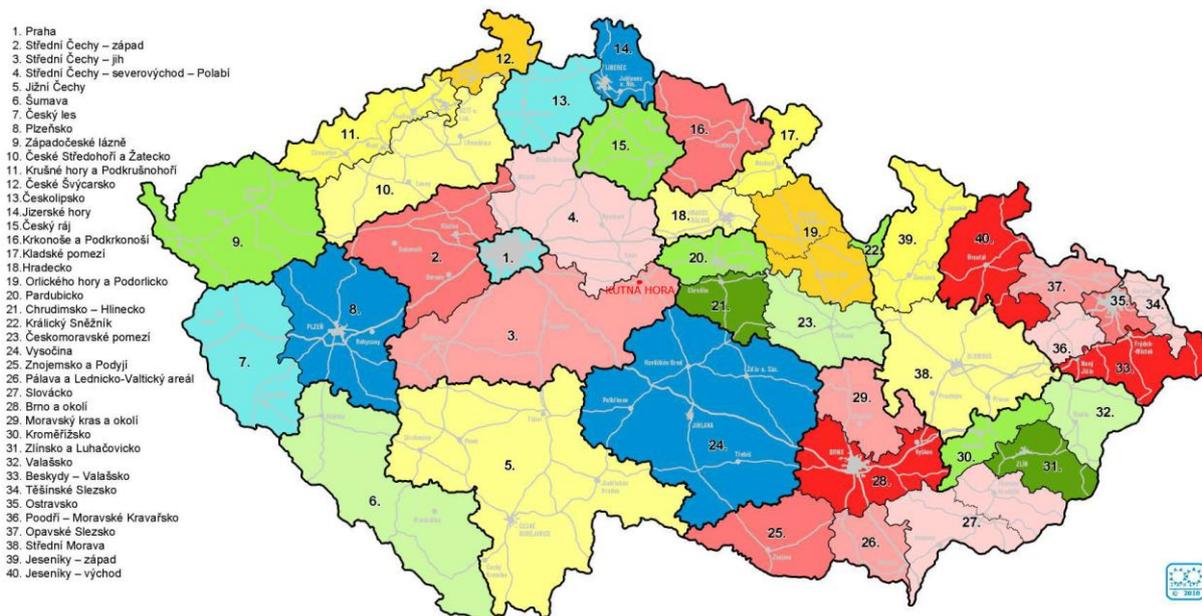
Nejslabší je situace vcelku logicky v případě plynu. Na něj jsou napojena všechna tři města, jinak je situace odvislá od polohy vůči výše zmíněným nadregionálním potrubím. Plynofikace menších obcí beze zbytku kopíruje trasy vyšších řadů plynovodů a celkem je plynofikováno 13 obcí.

V území se nenachází žádná aktivní skládka odpadů. Do začátku roku 2013 fungovala v Blátě (sídlo v rámci Uhlířských Janovic), ale dosáhla své dimenzované kapacity a v současné době již slouží pouze jako překladiště. Více k tématu odpadové hospodářství viz samostatnou analýzu dále.

Co se týká rozložení hlavních koncentrací technické infrastruktury, je třeba znovu zopakovat problematickou sídelní (rozdrobenou) strukturu, která ve spojení s velikostí obcí (téměř polovina všech obcí

Obrázek 9: ORP Kutná Hora v rámci turistických oblastí

Turistické oblasti České republiky

zdroj: www.czechtourism.cz

Turistická oblast Střední Čechy – jih má spíše pahorkovitý charakter. Oblast je vhodná pro méně náročnou turistiku ať už pěší, vodní, cyklo či hipoturistiku, s tím, že oblasti kolem Vltavy a Sázavy zahrnují destinace hojně využívané k individuální rekreaci. Ta má výrazně sezónní charakter orientovaný na teplejší část roku, snad jen s výjimkou lyžařského areálu Monínec, který za příznivých klimatických podmínek nabízí využití i pro zimní sporty. Nabídka aktivit pro turistický ruch je v dané turistické oblasti velmi variabilní a zahrnuje chráněné přírodní oblasti (největší je CHKO Blaník), nemovité kulturní památky (nejvýznamnější a jediné na seznamu UNESCO je historické centrum Kutné Hory, dále je zde spousta hradů a zámků), technické památky (např. doly v Příbrami), místa spojená s významnými osobnostmi (Ladův kraj), muzea a skanzeny, zábavní a sportovní střediska či farmy.

Kutná Hora

Z hlediska cestovního ruchu dominuje ve správním obvodu řešeného území město Kutná Hora, jehož historické centrum je zapsáno jako památka na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Pokud odhlédneme od skutečnosti, že neexistuje jednotná metodika pro měření návštěvnosti kulturních památek, lze ze statistiky vydávané Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (Návštěvnost památek v krajích ČR, 2012) usuzovat, že Kutná Hora se drží na předních příčkách návštěvnosti, a to jak v rámci Středočeského kraje (kde jí konkuruje např. zámek v Průhonicích s parkem či hrad Karlštejn), tak i celé České republiky, kde bývá Kutná Hora svým významem přirovnávána k Českému Krumlovu. Význam města Kutná Hora je však možné spatřovat i na mezinárodní úrovni, neboť dle hrubé statistiky Průvodcovské služby Kutné Hory se zahraniční turisté podílejí na návštěvnosti Kutné Hory zhruba 70 %. Popularita Kutné Hory je významná zejména v Rusku a na Dálném východě, a to právě díky značce UNESCO, která je pro turisty ze světa jakousi zárukou kvality. Dle agentury STEM/MARK a.s. je Kutná Hora mezi 10 nejnavštěvovanějšími destinacemi zahraničními turisty v ČR, a to vedle aglomerací jako je Praha, Brno a Ostrava či lázeňských měst na západě Čech.

Město Kutná Hora je v rámci České republiky ojedinělé svou koncentrací památek na poměrně malém území. Proto také Průvodcovská služba Kutné Hory nově propaguje město pomocí sloganu „Jeden den nestačí“. Zřejmou dominantou Kutné Hory je gotický chrám sv. Barbory, který ročně navštíví zhruba 300 tis. turistů. Panorama Kutné Hory dále doplňuje jezuitská kolej s nově vybudovanou zahradou. Ve velkolepých prostorech bývalé koleje se nyní dynamicky snoubí dějiny s moderním uměním (pod hlavičkou Galerie Středočeského kraje), které přidalo městu zcela nový kulturní rozměr.

Unikátní a hojně navštěvovaná je také expozice v kostnici pod kostelem Všech svatých na hřbitově v Sedleci u Kutné Hory, která je vyzdobena téměř výhradně lidskými kostmi z ostatků celkem 40 000 lidí, obětí morových epidemií a husitských válek. Za technickou památku je možné označit středověké stříbrné doly, jejichž prohlídky zajišťuje České muzeum stříbra v Hrádku. Z dalších sakrálních památek jsou nejvýznamnější kostel sv. Jakuba, katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře-Sedleci a kostel sv. Jana Nepomuckého. Portfolio kutnohorských památek završuje Vlašský Dvůr, jako někdejší královská residence a mincovna. Při procházce městem pak mohou turisté obdivovat solitérní objekty jako Kamenná kašna, Morový sloup či Kamenný dům, nebo sousoší na promenádě před Jezuitskou kolejí. Všechny tyto památky jsou zasazeny do nádherných historických uliček, které často lákají filmaře z různých koutů světa. Naposledy přilákaly exteriéry Kutné Hory tvůrce seriálu První republika. Kromě svých nemovitých památek láká Kutná Hora řadu návštěvníků i na své pravidelné akce, z nichž nejnavštěvovanější jsou Královské stříbření Kutné Hory, Operní týden, Mezinárodní hudební festival či Sedlecká pouť.

Přírodní potenciál pro pěší turistiku či cykloturistiku má například kopec Kaňk, kde byla nedávno zbudována kamenná rozhledna s restaurací, nebo údolí Vrchlice, kterým vede naučná stezka až k Velkému rybníku s možností koupání i občerstvení. Tato naučná stezka vede dále jako červeně značená turistická trasa přes Malešov, rybník Vidlák a Zbraslavice až do Zruče nad Sázavou.

Kvalita i kapacita služeb pro turisty (ubytovací a stravovací zařízení) jsou solidní. Ubytovací kapacity zajišťují dva čtyřhvězdičkové hotely, pět tříhvězdičkových a řada menších hotelů a penzionů. Možnost levnějšího přenocování nabízí i ubytovny, učiliště či kempy. Podrobná analýza ubytovacích zařízení v Kutné Hoře bude předmětem podrobného zkoumání v samostatné kapitole věnované tématu Cestovní ruch a rekreace.

Okolní obce vyjma Kutné Hory

Okolí Kutné Hory je v celonárodním srovnání turisticky méně atraktivní. Z významnějších památek regionu lze jmenovat např. zámek Kačina (cca 15 tis. návštěvníků/ rok), zámek ve Zručí nad Sázavou (cca 10 tis. návštěvníků/ rok), v Kácově (cca 3 tis. návštěvníků/ rok) či v Ratajích nad Sázavou (cca 1 tis. návštěvníků/ rok). V prostorách jmenovaných zámků jsou pro návštěvníky zajímavé zejména instalované tematické expozice (výstava panenek, zemědělské techniky apod.). Ve většině obcí regionu se nachází minimálně jedna sakrální památka různého významu. Kostely zpravidla bývají přístupné pouze v dobách konání mše, ale zároveň slouží jako kulturní zpestření pro turisty. Zajímavý je pro návštěvníky regionu také nárůst počtu rozhleden. Po roce 2000 byly postaveny rozhledny na kopci Vysoká u Miskovic, u Bohdanče či na již zmíněném Kaňku. Na území regionu se nachází řada menších zámečků, které jsou však z velké části v soukromém vlastnictví a slouží jako sídla firem, tudíž jsou pro veřejnost nepřístupné. V případě tvrze Malešov se brány objektu otevírají pro veřejnost alespoň v době konání pravidelných akcí jako Dobývání Malešova či Advent na tvrzi. Více viz samostatná kapitola věnovaná tématu Cestovní ruch a rekreace.

Kutnohorsko je možné vymezit také jako region s výraznou koncentrací objektů individuální rekreace, které jsou z velké části využívány kutnohorskými, kolínskými a pražskými obyvateli, neboť jižní část regionu je přístupná po dálnici D1. Nejvýznamnější koncentrace je v okolí řeky Sázavy a v okolí obce Zbraslavice, kde je řada rybníků se zázemím pro letní sporty. Rekreční charakter těchto lokalit dokresluje přírodní potenciál okolních lesů na jedné straně a zvlněné pahorkatiny s hlubokým údolím řeky Sázavy na straně druhé.

Podmínky pro cykloturistiku jsou kvalitní ve velké části regionu, neboť v důsledku vzrůstající oblíbenosti cestování na kole se obce snaží investovat do značení cyklotras a vybavení cyklistických stezek s odpočinkovým mobiliářem. Cestování na kole nahrává i skutečnost, že regionem prochází velké množství silnic nižší třídy, kde cyklistům neznepříjemňuje život intenzivní provoz. Do budoucna některé obce plánují i výstavbu nových cyklostezek s naučným zaměřením. Jako menší nedostatek je možné chápat ne zcela ideální prostupnost krajiny polními cestami v důsledku dlouhodobé orientace na intenzivní zemědělství.

V Posázaví je velmi rozvinutá vodní turistika. Podmínky pro vodáctví jsou na Sázavě velmi příhodné. Při dolním a středním toku je dostatek tábořišť, kempů, případně hotelů či penzionů a občerstvení. Současná nabídka půjčoven lodí umožňuje sjíždět řeku v libovolném úseku s rozložením trasy na jakýkoliv počet dnů. Romantiku Posázaví dokresluje trasa tzv. Posázavského pacifiku (je možné narazit i na historické či sváteční jízdy).

Díky svému zemědělskému charakteru (jak vyplývá z kapitoly F) má Kutnohorsko potenciál pro rozvoj odvětví tzv. šetrného cestovního ruchu, tedy např. pro agroturistiku, hipoturistiku či ekoturistiku. Tento trend je i jedním z polí, kde lze získat finanční podporu Evropské unie. Region je navíc v relativní blízkosti pražské aglomerace, pro jejíž obyvatele jsou tyto formy cestovního ruchu velmi přitažlivé. Přestože agroturistika a spol. nejsou v regionu dosud dostatečně rozvinuté, začínají se objevovat první subjekty, které jdou tomuto trendu naproti (např. Farma Tichý láká turisty na domácí sýry, Pančavský mlýn chce obnovit mletí mouky, hotel v Bohdanči láká na kuchyni z čistě regionálních produktů). Doba přeje také rozvoji menších pivovarů s rozmanitou nabídkou pivních speciálů. Na Kutnohorsku se velmi dobře etabloval kácovský pivovar, který je pravidelnou zastávkou projíždějících vodáků.

Přírodní podmínky celého regionu jsou velmi různorodé. Nicméně se zde nenachází žádné horské oblasti, rozsáhlá chráněná území ani velké vodní plochy vhodné ke koupání. Pro turistiku je významné několikrát zmíněné údolí Sázavy, přilehlé kopce Posázavské pahorkatiny a velké plochy lesů celé jižní poloviny regionu. Krajina na severu regionu je více otevřená a zemědělsky využívaná, a její potenciál leží právě v rovině výše zmíněné agroturistiky.

Jak již bylo několikrát zmíněno, celková analýza rekreace, památek a cestovního ruchu na Kutnohorsku je předmětem podrobného zkoumání v samostatné kapitole věnované danému tématu.

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující Obrázek 10 a Tab. 14 uvádějí počty obcí s platným územním plánem, respektive strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu. Pouze deset obcí dosud nevydalo žádný územní plán. Jedná se vesměs o malé obce, kde je dosavadní pasivita pochopitelná, snad i obhajitelná. Strategickým plánem jakožto jakousi nadstavbou nad územní plán dosud disponuje podle očekávání pouze Kutná Hora.

ČR 2008 vymezuje rozvojovou osu OS5 Praha - Kolín - Jihlava - Brno, která je dále zpřesněna ZÚR SK a zasahuje do severní části ORP Kutná Hora. Osa je vymezena v návaznosti na celorepublikově důležité dopravní tahy silniční i železniční a sídelní centra Kolín, Kutná Hora, Čáslav, Havlíčkův Brod a Velké Meziříčí. PÚR ČR dále vymezuje koridor vysokorychlostní železnice VR1 vedoucí zhruba prostředkem území ORP ve směru severozápad - jihovýchod.

Zásady územního rozvoje Středočeského kraje vymezují kromě převzaté a zpřesněné rozvojové osy OS5, rovněž rozvojovou oblast krajského významu OBk1, která zohledňuje socioekonomický význam souměstí Kutná Hora - Kolín- Poděbrady - Nymburk. Jihovýchod ORP Kutná Hora je naopak zařazen do specifické oblasti krajského významu SOBk4 a potvrzuje tím relativní perifernost této oblasti. ZÚR dále přejímají a zpřesňují koridor pro vysokorychlostní železniční trať. Dalšími podstatnými nadregionálními záměry jsou jednotlivé obchvaty obcí (včetně severozápadního obchvatu Kutné Hory) nebo prvky územního systému ekologické stability.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 15: Popis klíčových aktérů v území

Název	Počet	Komentář
Města Kutná Hora, Zruč n. S. a Uhlířské Janovice	3	Kutná Hora jako administrativně-správní centrum regionu. Zruč n. S. a Uhl. Janovice jako pověřené obecní úřady s vůdčí úlohou v rámci „svých“ území.
Zbraslavice, Bohdaneč	2	Zbraslavice jako centrum a vůdčí obec MAS Lípa pro venkov, Bohdaneč jako sídlo významného podniku angažujícího se v MAS Lípa pro venkov.
Ostatní obce SO	44	Samosprávná působnost, členové (i několika) mikroregionů nebo MAS
Stát	1	Správa silnic I. třídy, výběrčí a přerozdělovatel daní, tvůrce legislativy, poskytovatel mezd pro učitele, poskytovatel dotací
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic, autobusové dopravy
Mikroregion	4	Zbraslavicko a sdružené obce, Sdružení obcí Kutnohorský venkov, Uhlířskojanovicko a střední Posázaví, mikroregion Posázavský kruh... mikroregiony, které jsou členem MAS a tvoří tak „mezičlánek“ mezi MAS a samotnou obcí (členem mikroregionu); v rámci jednotlivých mikroregionů se řeší konkrétní témata jako hromadná doprava, svoz odpadů, revitalizace krajiny.
MAS	1	V MAS Lípa pro venkov je přímo nebo zprostředkovaně (přes mikroregiony) zastoupeno 47 obcí z 51. MAS tak plní roli zcela zásadního hráče v rámci meziobecní spolupráce a to v rámci téměř celého administrativního území ORP Kutná Hora.
ČKD Kutná Hora, Philip Morris	2	Dvě explicitně jmenované společnosti patří co do počtu zaměstnanců mezi největší zaměstnavatele v regionu nad rámec ORP. Dalšími významnými zaměstnavateli jsou Unikom a Foxconn. V obecné rovině je třeba ještě zmínit zemědělské společnosti/družstva, jež se podílí na rozvoji venkovské krajiny nejen prostřednictvím členství v MAS.
Neziskové organizace, podnikatelé		Aktivní členové MAS a tím i dlouhodobí aktéři dějů v regionu.

zdroj: vlastní šetření

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. 16: SWOT analýza základní charakteristiky území

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Příznivá poloha regionu ve středu České republiky, v blízkosti hlavního města	1. Nízká hustota zalidnění území regionu a rozdrobená sídelní struktura
2. Region v kontaktu s důležitými dopravními tahy – dálnice D1, silnice I/38, železnice č. 230	2. Vysoká míra nezaměstnanosti, nedostatečný počet volných pracovních míst
3. Nadnárodní význam Kutné Hory z hlediska cestovního ruchu	3. Nerozvinutost technické infrastruktury (kanalizace, ČOV, plynofikace)
4. Vyšší potenciál krajiny pro cestovní ruch (hojný počet turisticky atraktivních míst, geomorfologicky rozmanitá krajina a kvalitní životní prostředí)	4. Souběh (a tím pádem neefektivnost) nejdůležitějších regionálních tras (silnice II/126 a železnice č. 235)
5. Rostoucí zájem obcí o rozvoj cestovního ruchu a jejich společný postup při vytváření vhodných podmínek	5. Nedostatečná vybavenost zhruba poloviny obcí základní veřejnou infrastrukturou
6. Kapacitně dostačující síť základních škol	6. Absence plnohodnotné nemocnice regionálního významu
7. Prostorově relativně vyvážené rozmístění tří měst (socioekonomických center) v regionu	7. Chybějící ucelené webové stránky regionu (koncepční sebezprezentace)
Příležitosti:	Hrozby:
1. Prohloubení meziobecní spolupráce v oblastech samostatné působnosti obcí (možné rozšířit i na spolupráci mezi regiony)	1. Zhoršující se demografická situace vedoucí k vyliďňování některých obcí
2. Využití volného bytového fondu na venkově pro rekreační využití	2. Narušení krajinného rázu i ekologické stability nevhodnou výstavbou
3. Rozvoj alternativních forem rekreace a cestovního ruchu	3. Přetrvávající trend jednodenní turistiky (navštěvy Kutné Hory „na otočku“ a nezájem o zbytek regionu)
4. Komplexní podpora bydlení (spíše než pouze výstavby)	4. Nedostatečná legislativní podpora meziobecní spolupráce
5. Rozvoj informačních a komunikačních sítí v rámci celého regionu	5. Nepříznivý dopad populačního vývoje a růst finančních nákladů provozu škol na existenci školských zařízení
6. Vytvoření koncepčních rozvojových materiálů pro celé ORP v rámci všech stěžejních témat	6. Pokles zájmu o hromadnou dopravu hraničící s jejím zánikem
7. Variantní řešení čištění odpadních vod namísto budování nákladných kanalizačních sítí	7. Další intenzifikace obhospodařování bonitně nevhodných půd

pozn.: Podrobnější SWOT analýzy k tématům školství, odpadové hospodářství a sociální služby jsou uvedeny dále v jednotlivých kapitolách. SWOT analýza k tématu cestovní ruch a rekreace bude rovněž zpracována detailněji v samostatné kapitole.

Souhrnná SWOT analýza heslovitě sumarizuje území SO ORP Kutná Hora z hlediska vnitřních a vnějších předpokladů kladného i záporného charakteru, které ovlivňují nebo mají potenciál ovlivňovat vývoj území v nejširším smyslu slova.

Zásadní význam má poloha ve středu Česka, v hodinové dojezdové vzdálenosti vůči hlavnímu městu a zároveň socioekonomicky nejsilnějšímu centru, tedy Praze. Kontakt nejen s Prahou, ale i s dalšími významnými centry, jako jsou Pardubice, Hradec Králové nebo i Brno lze rovněž realizovat díky dobremu napojení na důležité dopravní tahy. SO ORP Kutná Hora disponuje značným potenciálem pro

rozvoj cestovního ruchu – nachází se v něm nejen město Kutná Hora zařazené na seznam památek UNESCO, ale i další turisticky atraktivní místa a lokality vhodné pro rekreaci. V nemalé míře se vyznačuje i kvalitním životním prostředím a historickou kontinuitou zemědělského obhospodařování krajiny. Všechny tyto faktory podněcují rostoucí zájem obcí o participaci na odvětví cestovního ruchu nejrůznějších forem a o uplatňování společných postupů při vytváření podmínek pro jeho rozvoj. Mezi silné stránky daného území patří i kapacitně dostačující síť základních škol. Zde je však nutné podotknout, že se jedná o potenciál, který není zdaleka využit. Důvodem je klesající počet obyvatel, který vede k nevyužívání některých perifernějších základních škol. Jako klad rovněž hodnotíme existenci dvou měst, sídel pověřených obecních úřadů, která částečně tlumí nevhodné prostorové umístění centra celého regionu, Kutné Hory.

Naproti tomu mezi výrazné slabé stránky řešeného území patří jeho nízká hustota zalidnění a vysoká rozdrobenost obcí. 32 obcí z celkového počtu 51 má počet obyvatel pod 500 a velký počet obcí se skládá z 3 a více prostorově oddělených částí. Tato fakta následně bezprostřední umocňují celou řadu dalších negativních jevů, jakým je např. nedostatečná rozvinutost technické infrastruktury (velké náklady na pokrytí území versus malá šance malé obce dosáhnout na dotace) nebo v obecnější rovině absence základního trojúhelníku občanské vybavenosti (škola, potraviny, hospoda) ve značné části samospráv. Tyto důvody jsou koneckonců jedním z hlavních příčin pro existenci projektu meziobecní spolupráce. Kutnohorský region je rovněž několik posledních let postižen nedostatečným počtem pracovních míst a s tím spojenou vysokou mírou nezaměstnanosti. Důsledkem toho je v lepším případě vysoký počet obyvatel vyjíždějících za zaměstnáním, v horším případě vyšší míra nezaměstnanosti a s tím spojená nižší míra sebeidentifikace jedince s „jeho“ regionem.

Spíše než explicitní výčet a popis jednotlivých bodů v rámci příležitostí a hrozeb (který bez tak není a ani nemůže být kompletní) znovu zdůrazněme společný jmenovatel obojího. Využití potenciál nabízejících se příležitostí a zároveň eliminovat zmíněné hrozby totiž v námi nastíněných konturách pomůže v první řadě skutečně vzájemná meziobecní spolupráce. Ať už jde o rozvoj různých forem rekreace, zkvalitňování komunikačních sítí nebo tvorbu tematických koncepčních dokumentů na jedné straně a o zmírňování nepříznivých demografických jevů nebo pokles zájmu o hromadnou dopravu na straně druhé, vždy jsou to zejména obce jakožto suverénní samosprávné entity, které mohou vzájemnou podporou a konsolidovanou snahou o dlouhodobě prospěšná řešení výrazně zasáhnout do podoby svého okolí.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

3.1.2. Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.3. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

OBECNÉ INFORMACE

Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Tab. 17: Vzdělávací zařízení dle velikostí obcí

Obce s počtem obyvatel pro SO ORP Kutná Hora	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	celkem
2012/2013¹									
Počet obcí	15	17	12	4	2			1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň				2	2			4	8
Počet ZŠ – 1. st.			2	1					3
Počet MŠ		2	7	3	3			3	18
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)		1	4						5
Počet jiných zař.					4			3	7
2011/2012²									
Počet obcí	15	17	12	4	2			1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň				2	2			4	8
Počet ZŠ – 1. st.			2	1					3
Počet MŠ		2	7	3	3			2	17
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)		1	4						5
Počet jiných zař.					4			3	7

¹V Kutné Hoře byla v roce 2013 otevřena nová MŠ - Školka v zahradě, která není v uvedených tabulkách započítána, jelikož začala oficiálně fungovat až ve školním roce 2013/2014, ačkoliv ji děti mohly navštěvovat již od června 2013 (zřizovatel Prostor, o. s. Kolín). Církevní mateřská škola svatého Jakuba je v Kutné Hoře otevřena od roku 2012, a tak se zvýšil počet MŠ v Tab. 17 o jedno předškolní zařízení. Sloučené organizace platí pouze pro ZŠ + MŠ. Sloučené MŠ + ZŠ: Křesetice, Nové Dvory, Kácov, Vlastějovice, Malešov. Pro lepší informovanost o obcích a jejich školských zařízeních viz Tab. 18. Počet obyvatel v obcích uveden v podkapitole souhrnného dokumentu 1.2 Stručná informace o městech a obcích správního obvodu.

²Položka "Počet jiných zařízení" obsahuje: ZUŠ v Kutné Hoře, Uhlířských Janovicích a ve Zruči n. Sázavou, ZŠ a Praktickou školu v Kutné Hoře, Uhlířských Janovicích a ve Zruči n. Sázavou a DDM Dominik v Kutné Hoře.

Obce s počtem obyvatel pro SO ORP Kutná Hora	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	celkem
2010/2011									
Počet obcí	15	17	12	4	2			1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň				2	2			4	8
Počet ZŠ – 1. st.			2	1					3
Počet MŠ		2	7	3	3			2	17
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)		1	4						5
Počet jiných zař.					4			3	7
2009/2010³									
Počet obcí	15	16	13	4	2			1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	2	2			4	9
Počet ZŠ – 1. st.			1	1					2
Počet MŠ		2	7	3	3			2	17
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)			5						5
Počet jiných zař.					4			3	7
2008/2009									
Počet obcí	15	17	12	4	2			1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	2	2			4	9
Počet ZŠ – 1. st.			1	1					2
Počet MŠ		2	7	3	3			2	17
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)		1	4						5
Počet jiných zař.					4			3	7
2007/2008⁴									
Počet obcí	15	17	12	4	1	1		1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	2	1	1		4	9
Počet ZŠ – 1. st.			1	1					2
Počet MŠ		2	7	3	1	2		2	17

³V roce 2009 měly Vlastějovice nad 500 obyvatel. Do r. 2009 měla Základní škola Červené Janovice i 2. stupeň.

⁴v r. 2006 - 2008 Zruč n. Sázavou nad 5 tis. obyvj.

Obce s počtem obyvatel pro SO ORP Kutná Hora	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	celkem
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)		1	4						5
Počet jiných zař.					2	2		3	7
2006/2007									
Počet obcí	15	17	12	4	1	1		1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	2	1	1		4	9
Počet ZŠ – 1. st.			1	1					2
Počet MŠ		2	7	3	1	2		2	17
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)		1	4						5
Počet jiných zař.					2	2		3	7
2005/2006⁵									
Počet obcí	15	17	12	4	1	1		1	51
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	2	1	1		4	9
Počet ZŠ – 1. st.			2	1					3
Počet MŠ		2	7	3	1	2		2	17
Gymnázia								2	2
Slouč. org. (ZŠ + MŠ, ZŠ + SŠ atd.)		1	4						5
Počet jiných zař.					2	2		3	7

zdroj: osobní setkání s představiteli obcí

Tab. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

Název obce	celkem ředitelství	z toho							
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se spec. tříd.	MŠ speciální / se spec. tříd.	gymnázia	
celkem škol	48	23	16	3	1		3	0	2
Církvice	2	1	1	0	0		0	0	0
Červené Janovice	2	1	1	0	0		0	0	0
Hlízov	1	1	0	0	0		0	0	0
Kácov	2	1	1	0	0		0	0	0
Kobylnice	1	1	0	0	0		0	0	0
Křesetice	2	1	1	0	0		0	0	0
Kutná Hora	12	3	4	1	1		1	0	2

⁵ Do roku 2005 byla neúplná ZŠ (1. stupeň) i v obci Rataje n. Sázavou.

Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se spec. tříd.	MŠ speciální / se spec. tříd.	gymnázia
Malešov	2	1	1	0	0	0	0	0
Miskovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Nepoměřice	1	1	0	0	0	0	0	0
Nové Dvory	2	1	1	0	0	0	0	0
Rataje nad Sázavou	1	1	0	0	0	0	0	0
Suchdol	1	0	1	0	0	0	0	0
Svatý Mikuláš	1	1	0	0	0	0	0	0
Uhlířské Janovice	4	1	1	1	0	1	0	0
Úžice	1	1	0	0	0	0	0	0
Vavřinec	1	1	0	0	0	0	0	0
Vlastějovice	2	1	1	0	0	0	0	0
Záboří nad Labem	2	1	1	0	0	0	0	0
Zbraslavice	2	1	1	0	0	0	0	0
Zruč nad Sázavou	5	2	1	1	0	1	0	0

zdroj: osobní setkání se zástupci obcí

pozn.: Tab. 18 nabízí přehled všech školních zařízení v řešeném území ORP Kutná Hora. Nachází se zde celkem 49 ředitelství, z toho 23 patří MŠ, 16 ZŠ, 3 ZUŠ, 1 SVČ, 3 ZŠ speciální/se speciálními třídami a 2 gymnázii. Speciální a praktické ZŠ + gymnázia + ZUŠ + DDM Dominik v Kutné Hoře (SVČ) jsou zřizované Středoč. krajem.

Počty soukromých škol/školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

Do školního roku 2012/2013 se v území ORP Kutná Hora nenacházelo žádné soukromé školské zařízení. Od školního roku 2013/2014 funguje ve městě Kutná Hora soukromá mateřská škola, Školka v zahradě, jejímž zřizovatelem je kolínský Prostor, o. s.

Tab. 19: Počty církevních škol / školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
ORP Kutná Hora	2	1	0	1	0	0
Kutná Hora	2	1	0	1	0	0

zdroj: osobní setkání se zástupci obcí

pozn.: U položky „gymnázia“ je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání 2. stupně ZŠ. Církevní škola a školské zařízení je pouze v Kutné Hoře - Církevní gymnázium a Církevní mateřská škola svatého Jakuba.

Tab. 20: Pracovníci ve školství v SO ORP v zařízeních zřizovaných obcemi

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013⁶			
mateřské školy	142,203	108,563	33,64
základní školy	303,113	240,699	62,414

⁶ Po Tab. 20 chronologicky následují další tabulky dle školních let. Obecně z nich vyplývá, že celkový průměrný přepočtený počet pracovníků ve školních zařízeních od šk. r. 2005/2006 až do šk. r. 2012/2013 mírně klesal. Nicméně počet pracovníků v MŠ lehce stoupal (názorněji viz Graf 2).

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
základní umělecké školy	39,741	34,619	5,122
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	39,5	34,28	5,22
školní družiny a kluby	30,421	30,421	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	81,507	0	81,507
celkem rok 2012/2013	642,485	452,482	190,003
2011/2012			
mateřské školy	140,564	107,533	33,031
základní školy	304,467	240,481	63,986
základní umělecké školy	38,391	32,975	5,416
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	31,12	31,12	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	81,407	0	81,407
celkem rok 2011/2012	595,949	412,109	183,84
2010/2011			
mateřské školy	140,043	107,884	32,159
základní školy	310,419	241,344	69,075
základní umělecké školy	39,061	33,594	5,467
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	31,009	31,009	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	81,36	0	81,36
celkem rok 2010/2011	601,892	413,831	188,061
2009/2010			
mateřské školy	138,48	105,315	33,165
základní školy	314,232	242,541	71,691
základní umělecké školy	39,107	33,413	5,694
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	31,8	31,8	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0

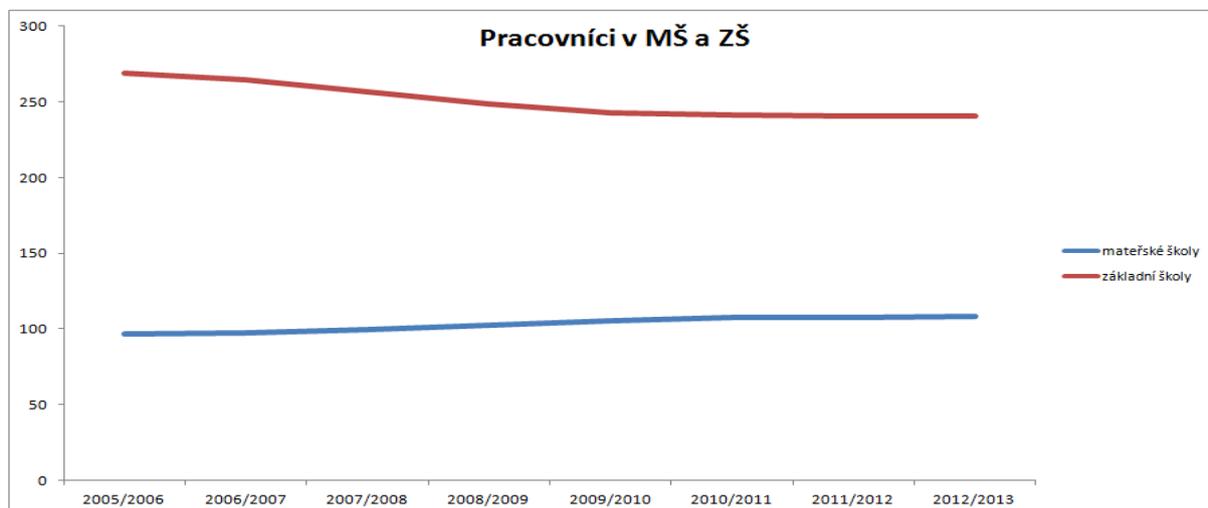
typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
zařízení školního stravování	85,216	0	85,216
celkem rok 2009/2010	608,835	413,069	195,766
2008/2009			
mateřské školy	134,009	102,27	31,739
základní školy	321,292	248,359	72,933
základní umělecké školy	37,865	32,234	5,631
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	29,623	29,623	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	86,872	0	86,872
celkem rok 2008/2009	609,661	412,486	197,175
2007/2008			
mateřské školy	131,493	99,73	31,763
základní školy	334,91	256,968	77,942
základní umělecké školy	36,895	31,242	5,653
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	29,409	29,409	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	89,007	0	89,007
celkem rok 2007/2008	621,714	417,349	204,365
2006/2007			
mateřské školy	129,906	97,632	32,274
základní školy	346,32	264,792	81,528
základní umělecké školy	37,254	31,425	5,829
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	29,009	29,009	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	89,243	0	89,243
celkem rok 2006/2007	631,732	422,858	208,874
2005/2006			
mateřské školy	128,472	96,701	31,771
základní školy	353,498	268,738	84,76
základní umělecké školy	39,052	32,944	6,108

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	29,403	29,403	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	88,954	0	88,954
celkem rok 2005/2006	639,379	427,786	211,593

zdroj: výkazy MŠMT ČR

Graf 2 znázorňuje vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ (číselně viz tab. 20a-20h). Z grafu vyplývá, že vývoj počtu pracovníků v MŠ lehce stoupá a v ZŠ mírně klesá.

Graf 2: Vývoj počtu pracovníků v MŠ a v ZŠ

zdroj: vlastní zpracování na základě dat MŠMT z Tab. 20

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Z Tab. 21 vyplývá, že na území ORP Kutná Hora je 11 úplných a 5 neúplných ZŠ, které jsou zřizovány obcí. Dle chronologicky uvedených tabulek je změna pouze od školního roku 2009/2010, protože do školního roku 2008/2009 měla ZŠ v Červených Janovicích i 2. stupeň.

Tab. 21: Počet ZŠ za SO ORP dle provozovatele

Za ORP Kutná Hora	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	16	11	5
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0

Za ORP Kutná Hora	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
celkem	19	14	5
2011/2012⁷			
obec	16	11	5
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	19	14	5
2010/2011			
obec	16	11	5
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	19	14	5
2009/2010			
obec	16	11	5
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	19	14	5
2008/2009⁸			
obec	16	12	4
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	19	15	4
2007/2008			
obec	16	12	4
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	19	15	4
2006/2007⁹			
obec	16	12	4
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	19	15	4

⁷ V roce 2012 byla zrušena ZŠ Malín zřízená pod záštitou ZŠ T.G. Masaryka jako její odloučené pracoviště.

⁸ Do školního roku 2008/2009 měla ZŠ Červené Janovice 1. i 2. stupeň.

⁹ Od školního roku 2006 aktualizace učebních plánů pro praktické školy a změna v označení zvláštních a pomocných škol, z přívlastku "zvláštní" na základní a z přívlastku "pomocná" na speciální.

Za ORP Kutná Hora	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2005/2006			
obec	16	12	4
kraj	3	3	0
církev	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	19	15	4

pozn.: ZŠ zřizované Stř. krajem: ZŠ Uhl. Jan., ZaPŠ Kutná Hora a ZŠ Zruč n. S. Jsou určeny pro žáky se spec. potř.

Tab. 22: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP

ORP Kutná Hora	počet malotřídních škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	7	1	2	1	1	0	2
Církvice	1	0	0	0	1	0	0
Červené Jan.	1	0	0	1	0	0	0
Kácov	1	0	0	0	0	0	1
Křesetice	1	0	1	0	0	0	0
Suchdol	1	0	0	0	0	0	1
Vlastějovice	1	1	0	0	0	0	0
Záboří n. Labem	1	0	1	0	0	0	0

zdroj: webové stránky škol, kontaktování zástupců škol a data MŠMT ČR

pozn.: ZŠ Církvice – spojený 3. a 4. roč.; ZŠ Červené Janovice – samostatný pouze 1. roč., spojené ročníky: 2.+5. a 3.+4. ročník; ZŠ Kácov má 1. a 2. stupeň, malotřídní škola – spojený je 4.+5. a 6. + 7. roč.; ZŠ Křesetice má spojený 1.+2.+3. a 4.+5. ročník; Kutná Hora - 5 ZŠ úplných; ZŠ Malešov - 1. a 2. stupeň, není malotřídní; ZŠ Nové Dvory - 9 tříd; ZŠ Suchdol - 1. a 2. stupeň (8 tříd), spojen 2. + 3. roč.; ZŠ Uhlířské Janovice - 1. +2. stupeň + 1 ZŠ pro žáky se spec. potřebami; ZŠ Vlastějovice – jednotřídní (výjimka v min. počtu žáků); ZŠ Záboří n. L. - 1. stupeň končí 4. tř., spojen 1.+2. a 3. + 4. roč.; ZŠ Zbraslavice - 9. tříd; ZŠ Zruč n. S. – úplná ZŠ + ZŠ pro žáky se spec. potř.

ZŠ zřizované v SO ORP

Tab. 23 a Tab. 24 uvádí zřizovatele a počty ZŠ na území ORP Kutná Hora, podrobněji počty běžných tříd, počet žáků apod. Z dat vyplývá, že počty žáků v ZŠ klesají, ale od školního roku 2012/2013 lze konstatovat menší nárůst a zároveň pokles tříd ve školách.

Tab. 23: ZŠ zřizované obcemi

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	poč. žáků na školu
2012/2013	16	11	171	0	3405	240,2	14	19,9	212
2011/2012	16	11	173	0	3356	241,34	13,91	19,40	209
2010/2011	16	11	172	0	3376	242,54	13,92	19,63	211
2009/2010	16	11	174	0	3456	248,36	13,92	19,86	216
2008/2009	16	11	179	0	3657	256,97	14,23	20,43	228

2007/2008	16	11	180	3	3816	264,79	14,41	21,2	238
2006/2007	16	11	184	3	4004	268,74	14,90	21,76	250
2005/2006	16	11	188	4	4201	265,98	15,79	22,35	262

zdroj: Výkazy MŠMT ČR + kontaktování zástupců škol a výroční zprávy ZŠ (údaj pro školní rok 2012/2013)

Tab. 24: ZŠ zřizované krajem

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedagog.	počet žáků na 1 pedagog.	počet žáků na třídu	poč. žáků na školu
2012/2013	3	3	23	23	148	29,9	4,94	6,43	49,33
2011/2012	3	3	19	19	140	29,9	4,68	7,36	46,66
2010/2011	3	3	19	19	157	29,9	5,25	8,26	52,33
2009/2010	3	3	20	20	171	29,9	5,71	8,55	57
2008/2009	3	3	20	20	179	29,9	5,98	8,95	59,66
2007/2008	3	3	20	20	182	29,9	6,08	9,1	60,66
2006/2007	3	3	20	20	189	29,9	6,32	9,45	63
2005/2006	3	3	20	20	195	29,9	6,52	9,75	65

zdroj: Výkazy z MŠMT ČR + výroční zprávy ZŠ

pozn.: Základní školy zřizované Středočeským krajem jsou: ZŠ Uhlířské Janovice, Základní a Praktická škola Kutná Hora a ZŠ Zruč n. Sázavou. Všechny uvedené školy jsou určeny pro žáky se speciálními potřebami. U ZŠ zřizovaných krajem má počet žáků opět spíše klesající tendenci. V regionu se nenachází žádná soukromá ZŠ.

Tab. 25 uvádí další součásti u základních škol na území ORP Kutná Hora. Položka „Jiné“ - předpokládá se, že každá MŠ a ZŠ má své hřiště (v případě MŠ minimálně vymezený prostor s herními prvky). Výjimka - obec Úmonín má hřiště, které bylo postaveno z dotací, ale v dané obci není MŠ ani ZŠ.

Tab. 25: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	19	19	23	17	34	46
Církvice	1	1	1	1	1	2
Červené Janovice	1	1	1	1	1	1
Hlízov	0	0	1	1	1	1
Kácov	1	1	1	1	1	2
Kobylnice	0	0	1	0	1	1
Křesetice	1	1	1	1	1	1
Kutná Hora	5	5	3	4	12	12
Malešov	1	1	1	1	1	2
Miskovice	0	0	1	0	1	1
Nepoměřice	0	0	1	0	1	1
Nové Dvory	1	1	1	1	1	2
Rataje nad Sázavou	0	0	1	0	1	1
Suchdol	1	1	0	1	1	2
Svatý Mikuláš	0	0	1	0	1	1
Uhlířské Janovice	2	2	1	1	2	3

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Úmonín	0	0	0	0	0	1
Úžice	0	0	1	0	0	1
Vavřinec	0	0	1	0	1	1
Vlastějovice	1	1	1	1	1	2
Záboří nad Labem	1	1	1	1	1	2
Zbraslavice	1	1	1	1	1	2
Zruč nad Sázavou	2	2	2	1	3	4

zdroj: ČSÚ, data z MŠMT ČR a z rozhovorů s představiteli obcí

Tab. 26 popisuje základní školy na území ORP Kutná Hora zřizované obcemi z hlediska jejich celkového počtu, počtu žáků a počtu tříd a jejich aritmetického průměru počtu žáků na jednu školu a na jednu třídu. Data z výročních zpráv se liší od předešlých, u kterých byla použita data z MŠMT ČR. Pouze Tab. 26 a Tab. 35 jsou vyplněny s příspěvím výročních zpráv škol. V ostatních tabulkách jsou uvedena jako výchozí data MŠMT ČR (Výkazy apod.).

Z níže uvedených dat vyplývá, že na území SO ORP Kutná Hora je celkem 16 ZŠ zřizovaných obcemi, přičemž celkem mají 171 tříd s 3405 žáky. Nelze říci, že každá škola má kolem 212 žáků. Tohoto průměru dosahují pouze 3 školy z 16, a to v Kutné Hoře, Zruč nad Sázavou a Uhlířských Janovicích.

Tab. 26: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP

Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	16	171	3405	212,81	19,91
Církvice	1	4	54	54	13,5
Červené Janovice	1	3	34	34	11,33
Kácov	1	7	79	79	11,28
Křesetice	1	2	34	34	17
Kutná Hora	4	76	1654	413,5	21,76
Malešov	1	9	130	130	14,44
Nové Dvory	1	9	141	141	15,66
Suchdol	1	8	133	133	16,62
Uhlířské Janovice	1	21	537	537	25,57
Vlastějovice	1	3	10	10	3,33
Záboří nad Labem	1	2	32	32	16
Zbraslavice	1	9	154	154	17,11
Zruč nad Sázavou	1	18	413	413	22,94

zdroj: Výroční zprávy ZŠ a kontaktování zástupců škol

Z Tab. 27 vyplývá, že na území ORP Kutná Hora je 14 úplných ZŠ a 5 neúplných (bráno ke školnímu roku 2011/2012), přičemž za neúplné ZŠ se považují ty, které mají ročníky pouze 1. nebo 2. stupně. V tabulce jsou zahrnuty i 3 ZŠ praktické a speciální, které jsou zřizované Středočeským krajem a nachází se v území ORP Kutná Hora. Zmiňované školy jsou definovány jako úplné základní školy.

Tab. 27: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP

Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	19	14	5
Církvice	1	0	1
Červené Janovice	1	0	1
Kácov	1	1	0
Křesetice	1	0	1
Kutná Hora	5	5	0
Malešov	1	1	0
Nové Dvory	1	1	0
Suchdol	1	1	0
Uhlířské Janovice	2	2	0
Vlastějovice	1	0	1
Záboří nad Labem	1	0	1
Zbraslavice	1	1	0
Zruč nad Sázavou	2	2	0

zdroj: Výroční zprávy ZŠ

Tab. 28 znázorňuje celkový počet učitelů ve SO ORP Kutná Hora a jejich přepočtení na plně zaměstnané s výtčtem zaměstnaných žen. Přepočtení na plně zaměstnané celkem rovná se počtu úvazků.

Tab. 28: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP

ORP Kutná Hora		fyzické osoby celkem	přepočtení na plně zaměstnané	
			celkem	z toho ženy
celkem učitelé		293	253,8	219,9
v tom vyučující	na 1. stupni	293	120,5	116,6
	na 2. stupni		133,3	103,3

zdroj: Výkaz z MŠMT, který neuvádí rozdělení ZŠ na 1. a 2. stupeň.

Tab. 29 uvádí počty ostatních pracovníků (asistentů, psychologů apod.) na území ORP Kutná Hora. Z uvedených údajů je patrné, že pozice asistenta pedagoga je v řešeném území ORP Kutná Hora 100% obsazena ženami. Pouze pozice speciálního pedagoga uvádí menší zastoupení mužů.

Tab. 29: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP

ORP Kutná Hora		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	20	20	6,3	6,3
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	3	3	3	3
psychologové		1	1	0,2	0,2
speciální pedagogové		9	7	9	7
výchovní poradci		0	0	0	0

zdroj: data z MŠMT ČR

Počet škol se na území ORP Kutná Hora ve školních letech 2005/2006 – 2012/2013 nezměnil, nicméně počet žáků klesal a s ním i počet učitelů. Tento jev lze vysvětlit jako důsledek demografického vývoje v daném území s klesající tendencí.

Tab. 30: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	19	3587	272	13,18
2011/2012	19	3496	267,7	13,06
2010/2011	19	3533	269,3	13,12
2009/2010	19	3627	273,5	13,26
2008/2009	19	3836	283,6	13,53
2007/2008	19	3998	304,1	13,15
2006/2007	19	4193	303,4	13,82
2005/2006	19	4396	300,9	14,61

zdroj: data z MŠMT ČR

pozn.: Počet žáků za šk. rok 2012/2013 brán z výkazu MŠMT, který ovšem neodpovídá celkovému počtu žáků z Výročních zpráv základních škol (viz Tab. 26 a Tab. 34).

Tab. 31 uvádí počty dětí, kteří na území ORP Kutná Hora ukončili školní docházku na ZŠ nebo přešli na SŠ dle uvedených ročníků.

Tab. 31: Počet absolventů ZŠ v SO ORP

Žáci ukončivší školní docházku	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		
	B	S	B	S	B	S	B	S	B	S	B	S	B	S	B	S	
v tomto	v 1.–5. roč.	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. roč.	0	2	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. roč.	1	2	1	1	2	0	0	0	3	1	1	0	1	0	0	0
	v 8. roč.	8	3	13	5	10	3	7	1	16	6	14	1	13	2	11	5
	v 9. roč.	490	17	482	31	516	19	445	44	504	28	391	21	342	23	319	3
	v 10. roč.	0	1	0	0	0	4	0	1	0	0	0	5	0	0	0	2
Žáci, kteří přešli na SŠ																	
v tomto	z 5. roč.	56	0	56	0	54	0	50	0	61	0	54	0	44	0	29	0
	ze 7. roč.	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0
žáci 1. r. s dod. odkladem	0	1	0	2	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	

zdroj: Výkaz MŠMT ČR

pozn.: B=běžné třídy, S=speciální třídy

Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se v rámci SO ORP Kutná Hora nacházejí v Kutné Hoře, Uhlířských Janovicích a Zručí n. Sázavou. Zřizovatelem je vždy Středočeský kraj. Odkazy na uvedené školy: Uhlířské Janovice: <http://zsprakticka.wgz.cz/rubriky/zakladni-udaje>; Kutná Hora: <http://www.zsaprskh.cz/>; Zruč n. Sázavou: <http://www.zs-okruzni.cz/>. Každá z výše zmiňovaných škol zahrnuje jak školu praktickou, tak speciální. Pouze Základní škola a Praktická škola v Kutné Hoře disponuje i střední školou praktickou (2letá).

Tab. 32: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	6	6	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdrav postižením	0	0	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola praktická	3	3	0	0	0
základní škola speciální	3	3	0	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	0	0	0	0	0

zdroj: informace z návštěv jednotlivých obcí v SO ORP Kutná Hora

Tab. 33 chronologicky uvádí průměrný počet žáků v jedné třídě ZŠ zřizované obcí. Z údajů je patrné, že průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných obcemi byl ve školním roce 2012/2013 o 2 žáky vyšší než začátku analyzovaného období, tj. ve školním roce 2005/2006, čímž se opět potvrzuje demografický vývoj s klesající tendencí.

Tab. 33: Údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ) v obcích SO ORP

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,173	95,8	Vzorec= počet žáků celkem (součet všech zřizovatelů) / počet tříd celkem (součet všech zřizovatelů)
- jinými subjekty (krajem)	6,43	4,2	
Průměrný počet žáků celkem	26,604		3369 žáků na 167 tříd 148 žáků na 23 tříd – praktická škola, tedy 3 517 žáků na 190 tříd
2011/2012			
Průměrný počet dětí ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,568	95,9	
- jinými subjekty	7,36	4,1	
Průměrný žáků celkem	26,928		3307 žáků na 169 tříd 140 žáků na 19 tříd, tedy 3 447 žáků na 159 tříd

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,773	95,5	
- jinými subjekty	8,26	4,5	
Průměrný počet žáků celkem	28,033		3322 žáků a 168 tříd 157 žáků na 19 tříd, tedy 3 479 žáků na 187 tříd
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,97	95,2	
- jinými subjekty	8,55	4,8	
Průměrný počet žáků celkem	28,52		3395 žáků na 170 tříd 171 žáků na 20 tříd, tedy 3 566 žáků na 190 tříd
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,531	95,3	
- jinými subjekty	8,95	4,7	
Průměrný počet žáků celkem	29,481		3593 žáků na 175 tříd 179 žáků na 20 tříd, tedy 3 772 žáků na 195 tříd
2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,882	95,3	
- jinými subjekty	9,1	4,7	
Průměrný počet žáků celkem	29,982		3717 žáků na 178 tříd 182 žáků na 20 tříd, tedy 3899 žáků na 198 tříd
2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,722	95,4	
- jinými subjekty	9,45	4,6	
Průměrný počet žáků celkem	31,172		3910 žáků na 180 tříd 189 žáků na 20 tříd, tedy 4 099 žáků na 200 tříd
2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	22,162	95,5	
- jinými subjekty	9,75	4,5	
Průměrný počet žáků celkem	31,912		4100 žáků na 185 tříd 195 žáků na 20 tříd, tedy 4 295 žáků na 205 tříd

zdroj: data z MŠMT ČR

Tab. 34: Popis ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		5715	3587	2128	

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
ZŠ Církvice	Církvice	80	54	26	4 třídy
ZŠ Červené Janovice	Červené Janovice	100	34	66	3 třídy
ZŠ a MŠ Kácov	Kácov	196	79	117	spojené s MŠ, 7 tříd
ZŠ a MŠ Křesetice	Křesetice	38	34	4	spojené s MŠ, 2 třídy
ZŠ Kamenná stezka	Kutná Hora	520	219	301	12 tříd
ZŠ Jana Palacha		810	384	426	19 tříd
ZŠ T.G. Masaryka		610	457	153	19 tříd + odloučené prac.
Zákl. a praktická škola		180	129	51	zřizovatel kraj
ZŠ Žižkov		756	594	162	26 tříd
ZŠ a MŠ Malešov	Malešov	200	130	70	9 tříd
ZŠ a MŠ Nové Dvory	Nové Dvory	200	141	59	9 tříd
ZŠ Suchdol	Suchdol	150	133	17	8 tříd: 2. + 3. ročník
ZŠ Uhlířské Janovice	Uhlířské Janovice	700	537	163	21 tříd
Základní škola Uhlířské Janovice	Uhlířské Janovice	68	23	45	praktická a speciální, 1. a 2. stupeň
ZŠ a MŠ Vlastějovice	Vlastějovice	15	10	5	žádají o výjimku od r. 2010, 2 třídy
ZŠ Záboří n. Labem	Záboří n. Labem	50	32	18	2 třídy
ZŠ Zbraslavice	Zbraslavice	270	154	116	9 tříd
ZŠ Zruč n. Sázavou	Zruč n. Sázavou	710	413	297	18 tříd
Základní škola Zruč n. Sázavou	Zruč n. Sázavou	62	30	32	praktická 50 dětí a speciální 12 dětí, 1. a 2. stupeň

zdroj: Výroční zprávy škol + kontaktování zástupců škol; Odlišnost s Tab. 26 - tato data jsou nejpřesnější pro školní rok 2012/2013 díky kontaktování zástupců škol.

pozn.: ZŠ Církvice - spojený 3. a 4. ročník; ZŠ Červené Janovice – samostatná pouze třída 1. ročník, spojené ročníky: 2.+ 5. ročník a 3.+4. ročník; ZŠ Kácov má 1. a 2. stupeň, malotřídní škola – spojený je 4.+5. roč. a 6. + 7. roč.; ZŠ Křesetice má spojený 1.+2.+3. ročník a 4.+5. ročník; Kutná Hora - 5 ZŠ úplných a nejsou malotřídní, ZŠ Malešov - 1. a 2. stupeň, není malotřídní; ZŠ Nové Dvory - 9 tříd; ZŠ Suchdol - 1. a 2. stupeň (8 tříd), spojen 2. + 3. roč.; ZŠ Uhlířské Janovice - 1. +2. stupeň + 1 ZŠ pro žáky se spec. potřebami; ZŠ Vlastějovice – jednotřídní (výjimka v min. počtu dětí); ZŠ Záboří n. Labem - 1. stupeň- končí 4. tř., spojen 1.+2. roč. a 3. + 4. roč.; ZŠ Zbraslavice - 9. Tříd; ZŠ Zruč n. Sázavou – úplná ZŠ + ZŠ pro žáky se spec. potřebami.

Tab. 35: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu ORP Kutná Hora

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita
Kapacita všech ZŠ k 30.9.2013	5715	----	----
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	5715	----	----
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	5715	----	----
Počet žáků k 30.9. 2013	3484	2231	60,96 %
Předpoklad ke konci roku 2018	2969	2746	51,95 %
Předpoklad ke konci roku 2023	2454	3261	42,94 %

pozn.: Nedostupná relevantní data, proto řešeno úvahou na základě rozhovorů s představiteli obcí. K září roku 2013 čítal počet žáků v ZŠ za celý SO OPR Kutná Hora 3484. Dle laických výpočtů ubylo od školního roku 2005/2006 - 2012/2013 každý rok průměrně 103 žáků. Nabízí se otázka, proč má počet žáků na základních školách klesající tendenci? Tuto skutečnost lze odůvodnit tak, že počty žáků v jednotlivých třídách mateřských škol jsou nižší než u tříd základních škol. Faktorem také je, že vyšší ročníky ve školních letech 2005/2006 - 2008/2009 lze brát jako tzv. „silnější“ ročníky. Tento výhled je vypočítán dle určitého demografického trendu počtu žáků na základních školách s klesající tendencí a úvah, a to i přesto, že počet žáků v mateřských školách narůstá. Uvedená data jsou předložena na základě odhadu, a proto v dalších letech nemusí být tak dramatická, jak se jeví na první pohled. Kapacita všech ZŠ k 30.9 2013 ověřena v Rejstříku škol MŠMT ČR.

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Z údajů v Tab. 36 lze vyčíst, že počet žáků v MŠ od školního roku 2005/2006 postupně vzrůstal. Na to byly nuceny některé mateřské školy reagovat a zajistit větší kapacitu počtu míst (např. MŠ v Uhlířských Janovicích navýší v následujícím školním roce kapacitu o 1 třídu, stejně tak i MŠ Pohádka v Kutné Hoře). Navíc od školního roku 2012/2013 přibýlo v analyzovaném území nové předškolní zařízení, a to již zmiňovaná Církevní mateřská škola svatého Jakuba v Kutné Hoře.

Tab. 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP

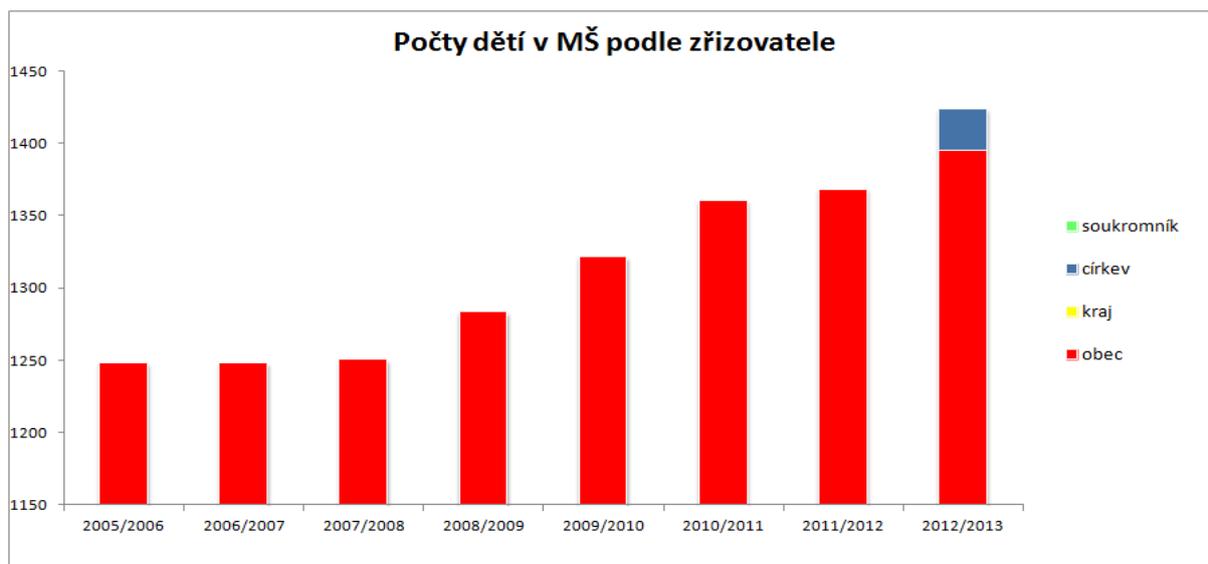
zřizovatel	počet MŠ	počet žáků celkem	počet běžných tříd	počet žáků v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet žáků ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	22	1451	57	1451	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	1	28	1	28	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	23	1423	58	1423	0	0
2011/2012						
obec	22	1368	55	1368	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1368	55	1368	0	0
2010/2011						
obec	22	1360	55	1360	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1360	55	1360	0	0
2009/2010						
obec	22	1321	54	1321	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1321	54	1321	0	0

zřizovatel	počet MŠ	počet žáků celkem	počet běžných tříd	počet žáků v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet žáků ve speciálních třídách
2008/2009						
obec	22	1283	54	1283	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1283	54	1283	0	0
2007/2008						
obec	22	1250	53	1250	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1250	53	1250	0	0
2006/2007						
obec	22	1248	53	1248	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1248	53	1248	0	0
2005/2006						
obec	22	1248	53	1248	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1248	53	1248	0	0

zdroj: výroční zprávy škol, data z MŠMT ČR a webové stránky škol

Graf 3 znázorňuje počty žáků v MŠ dle zřizovatele. Z grafu je patrné, že na území ORP Kutná Hora je drtivá většina mateřských škol zřizovaná obcemi. Pouze Církevní mateřská škola je, jak sám název napovídá, zřizovaná církví. Ve SO ORP Kutná Hora se nenachází žádná MŠ zřizovaná krajem. Nicméně od školního roku 2013/2014 funguje v daném území zmiňovaná soukromá školka v zahradě.

Graf 3: Vývoj počtu žáků v MŠ dle zřizovatele

zdroj: data z MŠMT ČR

MŠ v SO ORP

Tab. 37 znázorňuje počty MŠ, počty žáků s výpočtem počtu žáků na 1 pedagogický úvazek, na třídu a na školu. Odlišnost s Tab. 39 (počet pedagogů celkem) spočívá v získávání dat. V Tab. 39 byla data získána z rozhovorů se zástupci mateřských škol a výročních zpráv.

Tab. 37: MŠ zřizované obcí

školní rok	počet MŠ	sa-most. MŠ	počet běžných tříd /spec. tříd	počet žáků	úv. pedagog.	počet žáků na 1 pedagog. úvazek	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	22	17	57	1395	107,53	12,97	24,47	63,41
2011/2012	22	17	55	1368	107,88	12,68	24,87	62,18
2010/2011	22	17	55	1360	105,32	12,91	24,73	61,82
2009/2010	22	17	54	1321	102,27	12,92	24,46	60,05
2008/2009	22	17	54	1283	99,73	12,86	23,76	58,32
2007/2008	22	17	53	1250	97,63	12,80	23,58	56,82
2006/2007	22	17	53	1248	96,70	12,91	23,55	56,73
2005/2006	22	17	53	1246	97,99	12,72	23,51	56,63

zdroj: zejména z ČSÚ a data z MŠMT ČR - ped. úvazky

Tab. 38: Církevní MŠ

škol. rok	MŠ	samost. MŠ	tříd	počet žáků	úv. pedagog.	žáků na 1 pedagog. úv.	počet žáků v MŠ
2012/13	1	1	1	28	3	9,33	28

zdroj: údaje získané na základě kontaktování mateřské školy

pozn.: Církevní MŠ svatého Jakuba v Kutné Hoře funguje až od školního roku 2012/2013.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

V Tab. 39 jsou uvedeny údaje přepočtených pedagogů celkem s procentuelním vyjádřením na kvalifikované/nekvalifikované pracovníky. Lze říci, že počet pedagogických pracovníků v MŠ od školního roku 2005/2006 vzrostl o 11 míst.

Tab. 39: MŠ zřizované obcí

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	107	33,031	31 %
2011/2012	108	32,159	30 %
2010/2011	108	33,165	31 %
2009/2010	105	31,739	30 %
2008/2009	101	31,763	31 %
2007/2008	100	32,274	32 %
2006/2007	97	31,771	33 %
2005/2006	96	32,623	34 %

zdroj: rozhovory se zástupci MŠ + výroční zprávy školských zařízení

Církevní mateřská škola svatého Jakuba v Kutné Hoře (funguje od školního roku 2012/2013). Uvedená MŠ disponuje pouze kvalifikovanými pracovníky.

Tab. 40: Církevní MŠ

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	3	0	0 %

zdroj: údaje získané na základě kontaktování mateřské školy

V Tab. 41 je uveden přehled všech MŠ na území ORP s počty jejich kapacit a počty žáků, které mateřskou školu navštěvují. Dle údaje v položce „Volná místa“ je patrné, že ve školním roce 2012/2013 nebyla využita veškerá kapacita míst pouze ve 4 MŠ (v Červených Janovicích, Kobylnici, Ratajích n. S. a ve Zručí n. S.).

Tab. 41: Popis MŠ v SO ORP ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kap.	Poč. dětí	Vol. místa	Popis / komentář
Celkem		1466	1423	15	
MŠ Církvice	Církvice	56	56	0	dvoutřídní
MŠ Červené Janovice	Červené Janovice	25	21	4	1 třída
MŠ Hlízov	Hlízov	23	23	0	
MŠ Kácov	Kácov	28	28	0	
MŠ Kobylnice	Kobylnice	28	24	4	1 třída
MŠ Křesetice	Křesetice	38	38	0	
viz níže	Kutná Hora			0	3 MŠ
MŠ Malešov	Malešov	50	50	0	2 třídy
MŠ Miskovice	Miskovice	50	50	0	
MŠ Nepoměřice	Nepoměřice	25	25	0	
MŠ Nové Dvory	Nové Dvory	25	25	0	
MŠ Rataje n. Sázavou	Rataje nad Sázavou	21	20	1	

Název MŠ	Obec	Kap.	Poč. dětí	Vol. místa	Popis / komentář
MŠ Svatý Mikuláš	Svatý Mikuláš	21	21	0	
MŠ Třebízského	Uhlířské Janovice	108	108	0	4 třídy po 27 dětech
MŠ Úžice	Úžice	28	28	0	zcela naplněna
MŠ Vavřinec	Vavřinec	35	35	0	2 třídy
MŠ Vlastějovice	Vlastějovice	22	22	0	
MŠ Záboří nad Labem	Záboří nad Labem	28	28	0	
MŠ Zbraslavice	Zbraslavice	95	95	0	5 tříd
MŠ Na pohoří	Zruč nad Sázavou	132	126	6	
MŠ Malostranská		40	40	0	2 třídy
Mateřské Školy Kutná Hora	Kutná Hora	476	476	0	8 MŠ – 19 tříd (po celé Kutné Hoře)
Církevní mateřská škola sv. Jakuba		28	28	0	
Mateřská škola Pohádka		84	84	0	

zdroj: údaje získané na základě kontaktování mateřských škol

V této tabulce je nastíněn hrubý odhad vývoje počtu žáků v MŠ na území ORP Kutná Hora. Z nastíněných údajů je patrné, že kapacita MŠ z hlediska počtu míst bude i přes klesající trend v demografickém vývoji v následujících letech naplněna.

Tab. 42: Očekávaný vývoj počtu žáků v MŠ v SO ORP

Počet žáků v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita (v %)
Kapacita všech MŠ k 30.9 2013	1476	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9 2018	100	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9 2023	75	----	----
Počet žáků v MŠ k 30.9 2013	1479	0 - -3	100,00 %
Předpoklad počtu žáků v MŠ ke konci roku 2018	1569	7	99,55 %
Předpoklad počtu žáků v MŠ ke konci roku 2023	1659	0 - -8	100,00 %

Dětský klub Ošatka - alternativní předškolní zařízení pro děti od 2 let. Pro školní rok 2013/2014 je obsazenost 23 žáků, kteří však nedocházejí do tohoto zařízení každý den. V tomto případě však poptávka zvysova převyšuje nabídku a dle rozhovoru s vedoucí učitelkou by na základě žádostí rodičů naplnili příští školní rok minimálně ještě jednu třídu. Při MŠ ve Zbraslavicích je zřízena jedna jeslová třída s kapacitou 10 žáků. Pro školní 2013/2014 je plně naplněna a dle získaných informací z dané MŠ bude naplněna i ve školním roce 2014/2015.

Tab. 43: Zařízení jeslového typu

Obec/Zřizovatel	Instituce	Rozsah věku žáků (v měsících)		Kapacita	volných míst (k 31.12.2013)
		od	do		
Celkem				18	0
O. s., Kutná Hora	Dětský klub Ošatka	24	36	18	0

zdroj: údaj získaný kontaktováním uvedeného zařízení

OSTATNÍ - JÍDELNY, SVČ, DRUŽINY, KLUBY

Na území ORP Kutná Hora je celkem 17 ŠD s 39 odděleními a všechny jsou zřizované obcí. Z údajů v Tab. 44 je patrné, že družinu navštěvují ve velké míře především žáci 1. stupně. Z důvodu uspokojení poptávky bylo nutné od školního roku 2006/2007 počet oddělení ve školních družinách navyšovat.

Tab. 44: Školní družiny a školní kluby v SO ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	0	0	0	0
obcemi	39	1072	7	1079
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	39	1072	7	1079
2011/2012				
krajem	0	0	0	0
obcemi	40	1060	9	1069
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	40	1060	9	1069
2010/2011				
krajem	0	0	0	0
obcemi	40	1033	5	1038
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	40	1033	5	1038
2009/2010				
krajem	0	0	0	0
obcemi	38	962	6	968
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	38	962	6	968
2008/2009				
krajem	0	0	0	0
obcemi	37	933	9	942
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	37	933	9	942
2007/2008				
krajem	0	0	0	0
obcemi	37	923	14	937
církví	0	0	0	0

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	37	923	14	937
2006/2007				
krajem	0	0	0	0
obcemi	36	915	9	924
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	36	915	9	924
2005/2006				
krajem	0	0	0	0
obcemi	35	911	8	919
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	35	911	8	919

zdroj: dokument z MŠMT ČR - SK/SD

Tab. 45 uvádí údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK, z nichž je patrné, že mezi pedagogickými pracovníky ŠD a ŠK dominují ženy.

Tab. 45: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v SO ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	0	0	0	0	0	0
obcemi	45	44	0	0	0	0
církví	0	0	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
celkem	45	44	0	0	0	0

zdroj: Výkaz MŠMT ČR

ZUŠ jsou na území ORP Kutná Hora pouze v Uhlířských Janovicích, Kutné Hoře a Zruči n. Sázavou. ZUŠ Uhlířské Janovice má pobočku v Zásmukách (u Kolína).

Tab. 46: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v SO ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	1	2	0
Kutná Hora	0	1	0
Uhlířské Janovice	1	0	0
Zruč nad Sázavou	0	1	0

zdroj: kontaktování zástupců obcí a daných škol

Tab. 47: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v SO ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	54	39,2
Kutná Hora	30	21
Uhlířské Janovice	5	5
Zruč nad Sázavou	19	13,2

zdroj: Výroční zprávy + informace na webových stránkách ZUŠ

pozn.: Údaje se vztahují ke školnímu roku 2012/2013. Položka „přepočtené osoby“ rovná se počtu úvazků.

Na území ORP se nachází pouze jedno SVČ a to Dům dětí a mládeže Dominik Kutná Hora, jehož zřizovatelem je Středočeský kraj. Má 64 zájmových útvarů a 699 účastníků. (Zdroj: Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Dominik Kutná Hora.) Na území ORP Kutná Hora není žádné SVČ, které by zřizovala obec.

Tab. 48: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v SO ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Kutná Hora	1	0	0

zdroj: kontaktování zástupců obcí

Tab. 49: Údaje o pracovnících SVČ v SO ORP za rok 2012/2013

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyz. stav	přepoč. stav	fyz. stav		fyz. stav	přepoč. stav	fyz. stav
celkem	9	4	3,9	5	5	3	1,125	2
Kutná Hora	9	4	3,9	5	5	3	1,125	2

zdroj: Výroční zpráva DDM Dominik Kutná Hora

Z Tab. 50 vyplývá, že na území ORP Kutná Hora je 34 ŠJ a výdejen s 5172 stravovanými. Ve ŠJ, které zajišťují stravování pro větší počet strážníků, jsou z hlediska cílové kapacity kuchyně očividné rezervy, zatímco u ŠJ s kapacitou mezi 21-60 strážníky, je cílová kapacita kuchyně víceméně naplněna. Z dat také vyplývá, že ve ŠJ a výdejnách se stravují i další obyvatelé, nejen děti a žáci z MŠ a ZŠ.

Tab. 50: Školní jídelny zřizované obcemi v SO ORP

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných celkem	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	34	5172	1367	3107	6046
Církvice	1	145	54	48	150
Červené Janovice	1	73	28	34	198
Hlízov	1	24	24	0	24
Kácov	1	157	28	78	170
Kobylnice	1	22	22	0	22
Křesetice	1	63	23	34	60
Kutná Hora	12	2337	560	1568	2481
Malešov	1	218	50	117	300

Miskovice	1	57	50	0	60
Nepoměřice	1	25	25	0	25
Nové Dvory	1	171	25	122	300
Rataje nad Sázavou	1	21	19	0	21
Suchdol	1	138	0	94	150
Svatý Mikuláš	1	21	21	0	21
Uhlířské Janovice	2	675	108	502	740
Vavřinec	1	28	28	0	35
Vlastějovice	1	32	22	6	37
Záboří nad Labem	1	73	35	31	70
Zbraslavice	1	248	95	116	272
Zruč nad Sázavou	3	644	150	357	910

zdroj: data z MŠMT ČR

Na území ORP Kutná Hora jsou ŠJ zřizované pouze obcemi se 104 pracovníky a přepočetným počtem osob 77,3 (viz Tab. 51).

Tab. 51: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	0	0
obcemi	104	77,3
církví	0	0
soukromé	0	0

zdroj: Výkaz MŠMT ČR

FINANCOVÁNÍ

Tab. 52: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zař. zřizovaných obcemi v Kč

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	29 072 730	31 104 190	27 596 800	35 896 660	36 642 730	37 853 580	37 298 440	36 640 2 50
ZŠ (jen 1. stupeň)	0	0	937 000	852 000	1 703 940	989 450	1 080 320	1 020 290
MŠ	10 827 380	12 368 390	10 227 270	12 854 420	16 472 510	16 495 110	14 126 400	14 910 930
Jiné	5 906 650	5 798 310	5 823 840	7 121 500	6 987 270	6 810 297	6 610 170	6 316 370
Celkem	45 806 760	49 270 890	35 584 910	56 724 580	61 806 450	62 148 437	59 115 330	58 887 437

zdroj: data MF ČR

pozn.: Informace za Kutnou Horu poskytnuty Oddělením školství (Odbor památkové péče, městský úřad Kutná Hora). Řádek „Sloučené organizace“ není uveden, jelikož sloučené organizace jsou již zmíněny v řádku týkajícím se ZŠ a MŠ. Celkové roční provozní výdaje jsou odlišné z důvodu víceprací (oprava fasády, zateplování apod.) na budovách škol.

Tab. 53: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP v Kč

rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	pro-	138 994	143 408	145 783	153 998	148 957	149 338	154 567	159 726
	středky	287	454	522	778	613	806	159	312
z toho	platy	138 518	142 860	145 259	153 189	148 388	148 844	154 061	159 330
	ost. osob. náklady	476 221	547 866	523 717	808 825	569 511	494 733	505 253	396 131
související odvody a ostatní neinvest. výdaje		57 611	57 744	57 133	59 335	56 377	54 954	55 846	59 442
		677	806	657	538	761	135	872	282
neinvestiční výdaje celkem		196 605	201 153	202 917	213 334	205 335	204 292	210 414	219 168
		964	260	179	316	374	941	031	594

zdroj: SO - Oddělení školství, Odbor památkové péče a školství, Městský úřad Kutná Hora
pozn.: Uvedené hodnoty pouze ze státního rozpočtu

Tab. 54 uvádí náklady spojené se vzděláváním za rok 2013. Z uvedených dat vyplývá, že nejvyšší přímé náklady na vzdělávání celkem je u základních škol, náklady jsou více jak dvakrát vyšší než u předškolní výchovy. Nejnižší náklady na vzdělávání byly v roce 2013 vynaloženy na školní družiny a kluby.

Tab. 54: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v SO ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	51 081 074	36 434	313
základní školy	119 562 659	34 496	755
gymnázia	0	0	0
stravování MŠ, ZŠ	19 923 478	5 209	78
školní družiny a kluby	12 094 111	11 167	74
základní umělecké školy	16 507 272	14 939	101
využití volného času	0	0	0
celkem použité finance	219 168 594	102245	1321

zdroj: SO - Oddělení školství, Odbor památkové péče a školství, Městský úřad Kutná Hora.
pozn.:* Jednotkou výkonu je dítě/žák/student/strávník. ONIV přímé (nejsou obsaženy odvody a FKSP)

Tab. 55: Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	40 080 000	85 657 290
Církvice	880 000	1 747 670
Červené Janovice	440 000	1 222 430
Hlízov	184 000	926 430
Kácov	856 000	2 193 640
Kobylnice	192 000	153 740
Křesetice	576 000	3 786 880

Kutná Hora	18 968 000	32 695 300
Malešov	1 440 000	1 500 000
Miskovice	400 000	800 000
Nepoměřice	200 000	150 000
Nové Dvory	1 328 000	4 515 460
Rataje nad Sázavou	160 000	295 020
Suchdol	1 064 000	13 113 730
Svatý Mikuláš	168 000	1 449 560
Uhlířské Janovice	5 344 000	6 707 520
Vavřinec	280 000	627 100
Vlastějovice	256 000	2 294 670
Záboří n. Labem	480 000	1 264 640
Zbraslavice	1 992 000	4 051 400
Zruč nad Sázavou	4 872 000	6 162 100

zdroj: kontaktování zástupců obcí a škol

pozn.: Údaje z položky „Celkové skutečné náklady“ získány z rozhovorů s představiteli obcí nebo z webových stránek www.rozpocetobce.cz a jsou v nich zahrnuty náklady jak na provoz, tak investice. Finanční jednotky se vztahují k roku 2012. Z osobních setkání s jednotlivými představiteli obcí jasně vyplývá, že vymezené prostředky z rozpočtu v žádném případě nepokryjí skutečné výdaje škol na žáka, tudíž obce rozdíl doplácí z vlastního rozpočtu. Tab. 55 tuto skutečnost potvrzuje.¹⁰

Níže uvedená tabulka zahrnuje běžné opravy a běžné investice obcí do údržby či modernizaci škol. Údaje získané z oslovených škol jsou velmi obecné, je tedy nutné brát je pouze jako případné návrhy možných oprav. Z toho důvodu ani nejsou uvedeny odhadované částky.

Tab. 56: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka
celkem			0
Červené Janovice	opravení fasády a renovace topných zařízení	2015	
Kutná Hora/ZŠ T.G. Masaryka	dokončení fasády budovy	2015	
Uhlířské Janovice	výměna oken ŠD, zateplení ŠD, změna topného systému ŠD, odborná učebna F-CH, učebna dílen, 1. st. nátěr střechy, školní jídelna: výměna oken, 2.st. - modernizace pavilonu TV (šatny, hyg. zázemí), přestavba stávajícího objektu na výtvarný atelier (projekt hotov)	neuvedeno	
Zbraslavice	oprava střechy na budově, zateplení haly na sport, opravení nebo odstranění zbytečných komínů	2015	

zdroj: informace získané na základě kontaktování vedoucích pracovníků ZŠ v ORP Kutná Hora

¹⁰ „Finanční prostředky z RUD“ jsou počítány dle 2. metodického upřesnění ze SMO a to: počet žáků (2012/2013) * 8000 Kč.

3.1.4. Analýza rizik a další potřebné analýzy

V analýze cílových skupin jsme vymezili celkem 12 dotčených skupin. Zaznamenaní byli jak bezprostřední aktéři v oblasti školství, tak (v různé míře) dotčené orgány/instituce. Jistě nebyly vyčerpány všechny možnosti. V některých případech výše zmíněných dochází i tak k částečnému překrývání. Podle našeho názoru však není podstatný absolutní výčet (je-li vůbec možný), ale spíš nastínění základních principů, těžišť, tendencí.

Dle obsahu následující tabulky je patrné, že oblast školství vyžaduje součinnost několika subjektů. V zásadě však závisí na státu, jakým směrem se bude daná oblast vyvíjet a od dotčených škol/institucí se předpokládá, že nové změny přijmou, přizpůsobí se jim a aplikují je.

Tab. 57: Analýza cílových (dotčených) skupin

Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Kvalitní výuka a režim, dostupnost, vstřícný personál, finanční „zátěž“, kulturní dění, alternativnost výuky, dostatečný počet míst, přiměřeně vyzrálá osobnost dítěte pro dané VZ, kvalitní pedagogové, získání přiměřených informací o daném VZ	Nedostatečná informovanost, laxnost v termínech pro přijímací řízení žáků, nedostatečný počet zájemců (resp. žáků), nezájem o navázání užšího vztahu se VZ	Osobní návštěva, telefonicky, webové stránky, Dny otevřených dveří, virtuální prohlídka	Adekvátní propagace VZ – webové stránky, noviny; možnost návštěvy (Den otevřených dveří)
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	Kvalitní výuka a režim, finanční zátěž, kulturní dění z zařízení, pravidelné informace o dění ve školce, škole; informace (zpětná vazba) o chování/sociálním začlenění dítěte ve skupině; možnost ovlivňovat dění v MŠ/ZŠ; kvalitní náplň výuky; kvalitní výchova; dostatečný počet aktivit; adekvátně vzdělaný personál; individuální přístup k dítěti (bez „škatulkování“);	Nevstřícnost, nedostatek financí, nezájem o dění, negativní přístup k pedagogům, ignorování nastavených pravidel	Osobní, telefonicky, návštěvy, elektronicky, pravidelné schůzky	Rodičovské schůzky = vytvoření lepší vazby; nastavení jasně daných pravidel; snadná dostupnost informací o vzdělávacím zařízení (dále jen VZ);
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	Kulturní akce, nabídka kroužků, vstřícný a pozitivní přístup pedagogů, navázání kamarádkých vztahů, možnost poznávání a dobré zábavy	Zanedbaná péče ze strany rodičů, frustrace z nepřijetí vrstevníky, špatné vztahy s vrstevníky, izolace od kolektivu, frustrace z odloučení od domova (především děti v MŠ), častá nemocnost, sociální nevyzrálost	Osobní kontakt	Způsobili pedagogové, otevřené prostředí, navození pocitu bezpečí, nabídka mimoškolních aktivit (kroužků)
Pedago-	Dostupnost, dostatečná kapacita	Neaprobvanost, gende-	Osobní kon-	Dobrá infor-

Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
gové a další zaměstn.	zařízení, dobrý kolektiv a vedení VZ, dostatečný zájem o jejich VZ, dostatečný zájem o dění ve VZ ze strany rodičů, vstřícná spolupráce a vstřícné vztahy s rodiči, dobré vztahy s dětmi/žáky	rová nevyváženost pedagogů (převládají ženy), odchod pedagogů kvůli nedostatečnému finančnímu ohodnocení jejich práce, větší počet pedagogů důchodového věku, špatné kolegiální vztahy	takt, porady, pracovní výjezdy, školení, výroční zprávy	movanost, spravedlivý přístup („stejný metr“), možnost studia/dovzdělávání se při zaměstnání, konstruktivní přístup
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	Dostatečný počet zájemců, resp. žáků, dostatek financí, podpora státu, dobrá pověst VZ	Nízká poptávka po VZ, politické změny na státní i místní úrovni, nedostatek financí, malá podpora státu	Osobní kontakt se zástupci VZ, pravidelné schůzky), pro web obce/VZ	Řádná propagace VZ, nabídnout cenově výhodné parcely pro výstavbu
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	Dostatečný počet míst, dopravní dostupnost, ochota rodičů děti do VZ vozit, vstřícnost ze strany představitelů obcí, kde VZ je	Politické změny, nedostatek financí, malá podpora státu, špatné vztahy s obcemi, kde je VZ	Osobní kontakt se zástupci VZ, pracovní schůzky, webové stránky obce/VZ	Výstavba ZŠ nebo MŠ (dotace)
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	Dostatečný počet zájemců, resp. žáků, dostatek financí, podpora státu, dobrá pověst VZ, vstřícná konkurence	Nedostatek financí, nedostatečná podpora státu (legislativa), malý počet zájemců, nepřizpůsobivost	Osobní, veřejná prezentace (letáky, brožury, Dny otevřených dveří), webové stránky, telefonicky	Společné jednání s představiteli obce o VZ, možnost využít VZ i pro jiné aktivity, nabídka nadstandardních služeb, dostatečná propagace
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	Kvalitní výuka, různorodé aktivity VZ (i mimoškolní), dostatečná kapacita VZ, transparentní/efektivní hospodaření VZ, řádná propagace VZ, uspokojení potřeb cílových skupin, možnost podílet se na aktivitách VZ	Nedostatečný zájem; malá podpora ze strany kraje/státu (legislativa)	Osobní (veřejné prezentace), elektronicky, telefonicky	Řádná informovanost o dění ve VZ, možnost podílet se na společných aktivitách

Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obcí SO ORP	Efektivní využití finančních prostředků, dostatečný počet zájemců, resp. dětí a žáků	Vytváření bariér spolupráce, osobní/politická zášť,	Osobní setkání, e-mailem, telefonicky, webové stránky obcí i VZ, výroční zprávy	Řádná informovanost, komunikace s rodiči, lepší propagace zařízení, nabídka nadstandardních služeb
Kraje	Efektivní využití finančních prostředků, dostatečný počet zájemců, resp. dětí a žáků, dodržování vzdělávacích programů (ŠVP)	Nízká podpora státu, nedostatek finančních prostředků, nespokojenost ze strany obcí a VZ, politické změny	Osobní kontakt (např. na Shromáždění hejtmanů), webové stránky	Vytvoření efektivních komunikačních kanálů kraj-obec-VZ, patřičná informovanost
Stát	Plnění vzdělávacích programů (ŠVP), vzdělaná společnost	Nespokojenost ze strany krajů, nedostatek finančních prostředků ve státním rozpočtu na oblast školství, politické změny, nekompetentní ministr školství	Vystoupení v médiích, tisk. zprávy, osobní kontakty se zúčastněnými stranami	Řádně nastavená pravidla fungování VZ, vzdělávání, klíčové pozice obsazené odborníky
Média	Snadno dostupné informace, sdílnost a otevřenost, svoboda slova, pozvání na akce	Zveřejnění nepravdivých/zkreslených/neúplných informací	Osobně, telefonicky, elektronicky, tisk	Právo autorizace, pozice tisk. mluvčí

Mezi nejpravděpodobnější rizika v oblasti školství lze zařadit špatný technický stav budov, ale i nekvalifikovanost učitelů ve školách. První riziko je otázkou financí, zda se naskytne možnost získání dotace a zda obce uvolní část financí ze svého rozpočtu. Kvalifikovanost (způsobilost učitele) stanovuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Tab. 58: Analýza rizik – registr rizik v oblasti předškolní výchovy a základního vzdělávání

Název rizika	Hodnocení rizika			Opatření ke snížení rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	4	12	Příspěvky od rodin/státu, dotace	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	2	2	4	Příspěvek od rodin/státu, dotace	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	5	15	Úspory v jiných méně důležitých oblastech	Stát

Název rizika	Hodnocení rizika			Opatření ke snížení rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	2	3	6	Analýza území z hlediska kapacit VZ a demografie	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	5	15	Nabídka prodeje cenově výhodných parcel, zajištění dopravní obslužnosti	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu žáků do a ze ZŠ, MŠ	3	4	12	Zajištění dopravní obslužnosti přes DSO + kraj	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	3	4	12	Zlepšit komunikaci, najít společný cíl (např. přes DSO)	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	4	12	Žádost o „výjimku“ z pádných důvodů	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hyg. předpisů)	3	3	9	Dotace/ příspěvek od kraje	Obce daného území
Reformy zhoršující podmínky pro výuku	2	4	8	Dostatek odborníků na klíčových pozicích	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	4	4	16	Čerpání rezerv, půjčka, dotace	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	4	4	16	Čerpání rezerv, půjčka, dotace	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	3	4	12	Vyhlášení VŘ na pozici ředitel/ky VZ	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	4	8	Aprobovaní pedagogové	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění žáků do konkrétní ZŠ, MŠ	2	4	8	Zatraktivnění daného VZ (např. pomocí nabídky mimoškolních aktivit)	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, věk, ...)	4	4	16	Podmínka pedagogického vzdělání,	Konkrétní ZŠ, MŠ

Název rizika	Hodnocení rizika			Opatření ke snížení rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
				event. možnost studia při zaměstnání; při VŘ vybírat personál s potenciálem setrvání na dané pracovní pozici	

3.1.5. SWOT analýza školství

Pozornost by dle našeho názoru měla být upřena zejména na silné a slabé stránky jednotlivých témat. V rámci nich jsou totiž vyjmenované podstatné výhody/problémy, které by měly být obce schopné vlastní (společnou) silou řešit. Naopak příležitosti a hrozby jsou chápány jako impulzy „zvenčí“, na které mají obce pramalý vliv a mohou být „pouze“ schopné na ně pružně a adekvátně reagovat (být připraveny na nové znění zákona apod.).

Tab. 59: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. snahy představitelů obcí zachovat a efektivně využívat ve svých obcích předškolní a školní zařízení	1. současná nedostatečná kapacita MŠ a nedostatečný počet předškolních zařízení pro děti do 3 let
2. tři přirozená centra předškolního a základního vzdělávání v rámci ORP (Kutná Hora, Uhlířské Janovice, Zruč n. S.)	2. při nižším obsazení tříd spojovaná výuka (malotřídky)
3. dopravní obslužnost přizpůsobena režimu školáků	3. nedostatečná rozmanitost vzdělávacích zařízení (např. dvojazyčná výuka, oborově zaměřená ZŠ)
4. možnost čerpání dotací	4. nedostatečná nabídka volnočasových aktivit v rámci VZ
5. atraktivnost lokality ORP	5. nižší porodnost od roku 2008
6. geografické uspořádání území (krátké vzdálenosti mezi jednotlivými obcemi)	6. disparita ve spravování a rozdělování financí (kraj-platy, obec-provoz a investice);
	7. potřeba vlastního dopravního prostředku, pokud není v místě VZ (vzrůstající zátěž na životní prostředí)
Příležitosti:	Hrozby:
1. navyšování kapacit škol	1. zvýšení nároků na provoz VZ
2. ustálená koncepce rozvoje školství na celostátní politické úrovni	2. snížení alokovaných peněz ze státního rozpočtu na oblast školství
3. dostatečná motivace ze strany státu, kraje, obcí	3. nejednotná koncepce vzdělávání na celostátní politické úrovni
4. aplikování nových trendů ve výchově dětí a alternativních forem výuky	4. neatraktivnost povolání učitele (nedostatečné finanční ohodnocení a společenské postavení)
5. stěhování mladých rodin na venkov (nabídka výhodných parcel)	5. nedostatečná podpora školství ze strany státu

6. možnost učit i bez aprobační daného předmětu (možnost rekvalifikace)	6. finanční náročnost pro rodiče
	7. odliv a následný nedostatek aprobovaných učitelů

3.1.6. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z analýzy školství vyplynulo v první řadě uspokojivé zjištění, že na území ORP Kutná Hora je otázka školství vyřešena na základní úrovni relativně uspokojivě. Žáci nemusí za školou jezdit přes celý region, starostové si snaží v otázce obsazování škol v rámci mezí vyhovět.

Specifické demografické charakteristiky „plní“ funkční mateřské školky a postupně se v nich začíná nedostávat místa. Část základních škol je naopak naplněna hluboce pod svými možnostmi. Situace se však bude s přibývajícím lety přelévat. Nedostatečná kapacita mateřských škol je v současnosti řešena lokálně snahou o zbudování nástaveb stávajících zařízení (např. Uhlířské Janovice) a v jednom případě i stavbou nové mateřské školy (Suchdol). Řešením této těžko zafixovatelné problematiky by mohly být svazkové školy.

Co by se dalo v řešeném území hodnotit zcela neuspokojivě je nedostatečné množství zařízení pro děti do 3 let, kdy rodiče, pokud nemají možnost svěřit své dítě na hlídání dalším členům rodiny či chůvě, musí zůstat na rodičovské dovolené do té doby, než dítě přihlásí do mateřské školy, protože nemá možnost jiné volby. A právě v této časové prodlevě se daný rodič může vystavovat i riziku ztráty zaměstnání. Toto téma bylo z analýzy předškolní výchova a základní školství shledáno jako velmi důležité, proto je uvedeno i v návrhové části.

3.2. Návrhová část

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinové opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti předškolního a základního vzdělávání.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí (Městys

Malešov, obec Křesetice, město Kutná Hora, obec Miskovice), z referentky oddělení školství MěÚ Kutná Hora (pí Milada Nechojdomová), ředitelky MŠ Kutná Hora (Mgr. Jana Procházková) a motivujícího starosty (Mgr. Radek Tvrdík) z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

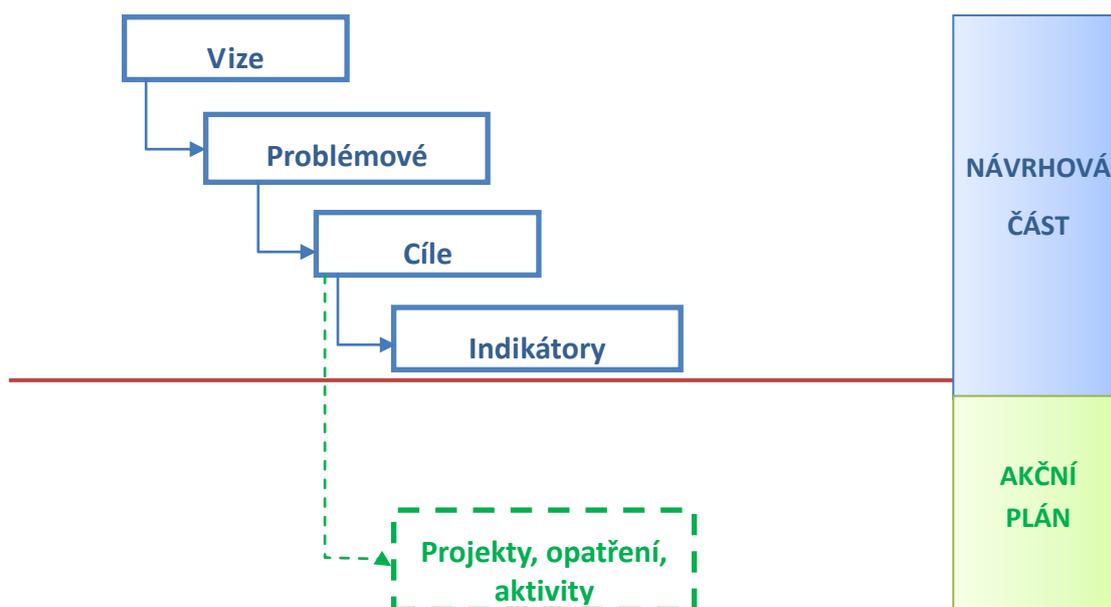
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím schématu.

Struktura problémových oblastí a cílů je uvedena v tabulce níže.

Tab. 60: Struktura problémových oblastí a cílů

Probl. oblasti	Nedostatečná kapacita mateřských škol	Nedostatek zařízení pro děti do tří let	
Cíle	Vytvořit odloučené pracoviště mateřské školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit	Zjistit výši zájmu o zařízení pro děti do tří let ve SO ORP Kutná Hora	Zřízení zařízení pro děti do tří let

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize

Vzájemný vztah samospráv v regionu ORP Kutná Hora směřuje k prohlubování spolupráce. Slovo každé obce je slyšet a každá obec je zároveň schopna kompromisu. Pozice větších měst je stejně tak privilegium jako závazek.

Nabídka sociálních služeb i předškolního a základního vzdělávání pohotově, nikoliv však krátkozrače, reaguje na vývoj odpovídajících věkových skupin obyvatel. Odpadové hospodářství minimalizuje odpad vyvážený bez užitku na skládky a další úspory hledá v aktivním nakládání s odpadem vytříděným. Kutná Hora jakožto evropsky významné středisko cestovního ruchu je vstupní branou do regionu a k dalším místním zajímavostem.

3.2.3. Problémové okruhy

Z analýzy vypracované v souhrnném dokumentu pro oblast předškolního a základního vzdělávání se jako dva významné problémové okruhy v rámci SO ORP Kutná Hora profilují **nedostatečná kapacita mateřských škol a nedostatek zařízení pro děti do tří let.**

Výše zmíněné problémové okruhy se mimo jiné kryjí s tzv. nástiny možných variantních návrhů pro jednotlivé oblasti. Ty byly vytvořeny v polovině roku 2014 jakožto první reakce na výstupy analytické části a sloužily k započítí hlubšího dialogu s jednotlivými obcemi v území SO ORP Kutná Hora.

Poznamenejme ještě v úvodu, že ze všech analyzovaných oblastí je školství v daném SO ORP relativně nejlépe postihnuto a rovněž sami starostové považují školství za nejméně problematickou oblast.

Z důvodu možnosti porovnání jednotlivých problémových okruhů je ve všech případech zachována rámcová struktura. Ta stanovuje relevantní důvody, kvůli kterým byl daný okruh zahrnut, příčiny vzniku problému, dopady, jaké by mohlo mít případné neřešení daného problémového okruhu, a heslovité plusy a minusy okruhu. Každý problémový okruh je zároveň z důvodu lepšího vystižení vztahů jednotlivých problémů graficky znázorněn v tzv. stromu problémů.

PROBLÉMOVÝ OKRUH NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL

Důvod stanovení problémového okruhu

Nedostatečná kapacita mateřských škol je podložena zaktualizovanou Tab. 61, kde jsou uvedeny kapacity předškolních zařízení, počty žáků a následně počty volných míst v mateřských školách ve školním roce 2014/2015. Nicméně analytická část souhrnného dokumentu obsahuje z důvodu termínu vypracování nejzazší uvedené počty za školní rok 2012/2013.

Tab. 61: Popis MŠ v ORP ve školním roce 2014/2015

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
MŠ Církvice	Církvice	55	55	-6	Dvoutřídní
MŠ Červené Janovice	Červené Janovice	28	28	0	1 třída
MŠ Hlízov	Hlízov	22	22	0	
MŠ Kácov	Kácov	28	28	-8	
MŠ Kobylnice	Kobylnice	28	24	4	1 třída
MŠ Křesetice	Křesetice	23	23	-2	
viz níže	Kutná Hora			-16	3 MŠ
MŠ Malešov	Malešov	50	50	-8	2 třídy
MŠ Miskovice	Miskovice	50	50	-13	do I. 2015 navýšení o 10 míst
MŠ Nepoměřice	Nepoměřice	25	25	0	
MŠ Nové Dvory	Nové Dvory	25	25	-2	
MŠ Rataje n. Sázavou	Rataje nad Sázavou	21	20	1	
MŠ Svatý Mikuláš	Svatý Mikuláš	28	27	1	
MŠ Třebízského	Uhlířské Janovice	108	108	0	4 třídy po 27 dětech
MŠ Úžice	Úžice	28	28	0	zcela naplněna
MŠ Vavřinec	Vavřinec	35	35	0	2 třídy
MŠ Vlastějovice	Vlastějovice	22	22	0	
MŠ Záboří nad Labem	Záboří nad Labem	35	35	-10	
MŠ Zbraslavice	Zbraslavice	95	95	0	5 tříd + žádost o navýšení o 6 míst - leden 2015
MŠ Na pohoří	Zruč nad Sázavou	132	126	6	
MŠ Malostranská		40	40	0	2 třídy
Mateřské školy Kutná Hora	Kutná Hora	476	476	0	19 tříd - 8 MŠ, které jsou rozmístěny po celé Kutné Hoře
Církevní MŠ sv.Jakuba		28	28	0	
MŠ Pohádka		84	84	0	+ nová třída od 09/2014

zdroj: údaje získané na základě telefonního rozhovoru se zástupci mateřských škol (září 2014)

pozn.: Záporné hodnoty ve sloupečku „volná místa“ znázorňují počet nepřijatých žáků pro uvedený školní rok.

Příčiny problému

Za příčinu vzniku tohoto problému lze označit změnu v demografickém vývoji, tzv. demografický boom. Díky tomuto jevu nedokázala předškolní zařízení, resp. obce, včas reagovat na změnu, a proto došlo k téměř úplnému naplnění kapacit. V některých případech zašla situace tak daleko, že mnoho dětí bylo z důvodu nedostatečné kapacity odmítnuto.

Důsledky neřešení problémového okruhu

Důsledky neřešení problémů by mohly vyvrcholit navýšením nezaměstnanosti v regionu, která patří v současnosti mezi nejvyšší ve Středočeském kraji. Dalším možným důsledkem neřešení problémového okruhu by mohlo být i zhoršení sociálního začlenění dítěte do kolektivu nebo nedostatečná příprava na školní léta. Na druhé straně je zapotřebí počítat i s alternativou, že počet žáků může opět klesnout, a kapacity předškolních zařízení budou dostačující i pro děti mladšího věku a budou naopak vykazovat nadbytek míst.

Klady a zápory problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Podpora návratu rodiče do zaměstnání po rodičovské dovolené	Stálá finanční zátěž pro dotčenou obec (provozní výdaje)
Vyhovění poptávce po práci v regionu	Náklady spojené s rozšířením kapacity

Strom problému

Fokusní skupina

Fokusní skupina na téma nedostatečná kapacita mateřských škol vzala tuto problematiku za svou. Hlavním výstupem z konání fokusní skupiny byl výčet zařízení, resp. obcí, které budou tíživou situací v nejbližší době konkrétně řešit - projekt na vystavění MŠ v obci Suchdol, navýšení kapacit MŠ v obci Církvice a Miskovice. Řešením pro ostatní obce, které se potýkají s nedostatečnou kapacitou předškolních zařízení či úplnou absencí předškolního zařízení, by mohlo být založení dětské skupiny.

PROBLÉMOVÝ OKRUH NEDOSTATEK ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI DO TŘÍ LET

Důvod stanovení problémového okruhu

Daný problémový okruh jde ruku v ruce s prvním uvedeným okruhem, kdy je problémem nedostatečná kapacita v předškolních zařízeních. Z rozhovorů se zástupci mateřských škol byla zjištěna vysoká poptávka po umístění dětí ve věku mladších 3 let (viz výše umístěná Tab. 43). Graf 4 pak zachycuje vývoj potenciálních uživatelů zařízení pro děti mladší tří let. Levá osa y uvádí celkové počty za SO ORP Kutná Hora a pravá osa y za jednotlivé obce uvedené v grafu.

Graf 4 sice znázorňuje v posledních třech letech pokles počtu potenciálních uživatelů zařízení pro děti do 3 let, ale vezměme v potaz, že největší podíl na tomto trendu má samotná Kutná Hora, zatímco ostatní menší centra tento trend tak radikálně nekopírují.

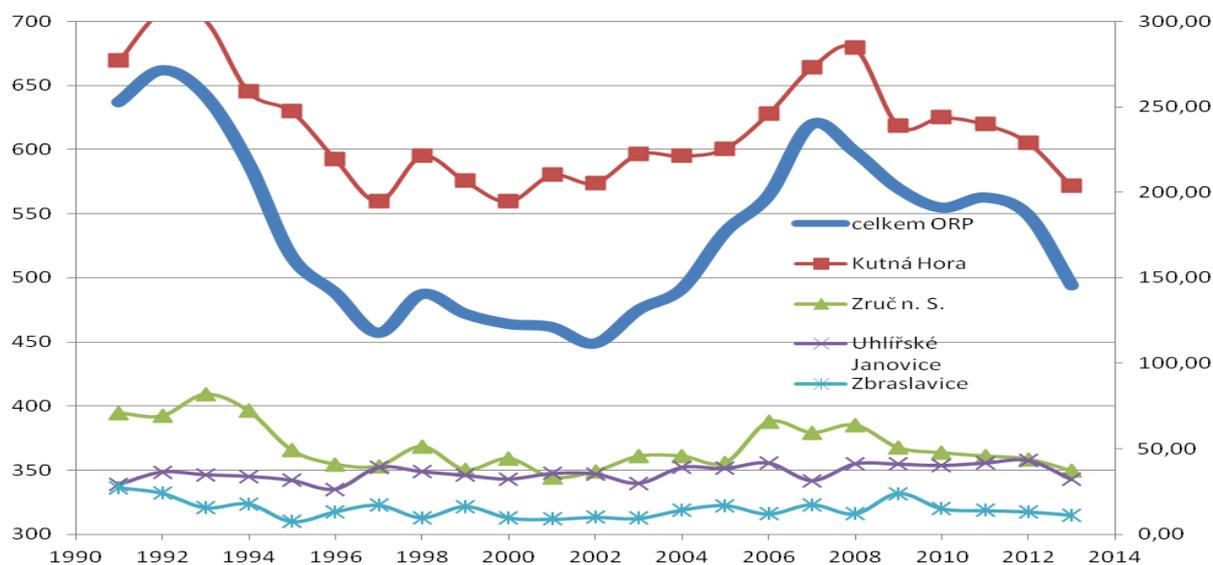
Příčiny problémového okruhu

Za příčinu vzniku tohoto problému lze označit podcenění demografického vývoje, kdy předškolní zařízení, resp. obce, nebyly natolik flexibilní, aby včas zareagovaly na aktuální stav a skutečnost, že rodiče dětí mladší tří let nemají možnost umístit své dítě do předškolního zařízení, přestože jim nastavený sociální systém umožňuje čerpat rodičovskou dovolenou i na dobu dvou let.

Důsledky neřešení problémového okruhu

Důsledky neřešení problémů by mohly vyvrcholit v růstu nezaměstnanosti v regionu, která už nyní patří mezi nejvyšší ve Středočeském kraji. Rodič je nucen co možná nejdříve nastoupit zpět do práce, aby se nevystavoval riziku její ztráty. Nicméně pokud si z finančních důvodů zvolí rodič, v drtivé většině matka, variantu dvouleté rodičovské dovolené, může buď doufat, že bude moci umístit své dítě do jediného soukromého předškolního zařízení, které se v daném regionu nachází, nebo že budou dítě hlídat prarodiče nebo někdo z okruhu přátel. Na druhé straně je zapotřebí počítat i s alternativou, kdy počet dětí může opět klesnout, a kapacity předškolních zařízení budou dostačující s dopadem, že vzniklá zařízení mohou být nevyužita. Ovšem s jistotou lze říci, že demografický vývoj má stále měnící se tendenci v různých časových horizontech, proto nemusí vznikat obavy, že by vzniklé prostory zůstaly bez delšího časového využití, ať už se naplní dětmi za prvotním účelem či alternativou v podobě zájmových kroužků.

Graf 4: Vývoj potenciálních uživatelů zařízení pro děti mladších tří let

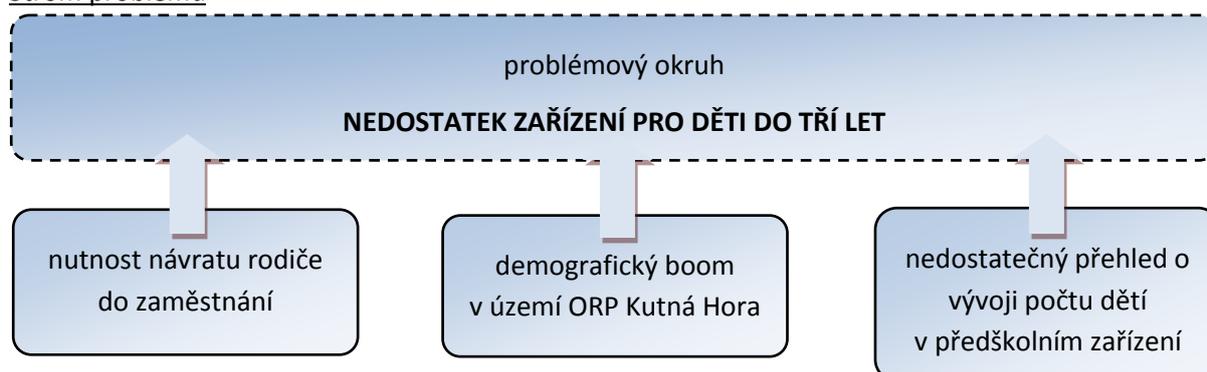

zdroj: data ČSÚ

Klady a zápory problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Podpora návratu matek do zaměstnání po rodičovské dovolené	Stálá finanční zátěž pro dotčenou obec (provozní výdaje)
Vyhovění poptávce v regionu	Náklady spojené s rozšířením kapacity

Strom problému

Fokusní skupina

Problémový okruh „Nedostatek zařízení pro děti do tří let“ se prolíná s předchozím problémovým okruhem, jelikož při nevyužití kapacit MŠ mohou tyto přijmout i děti mladší dvou let. Z diskuse zainteresovaných vyplynulo, že samotné zřízení zařízení pro děti do tří let by bylo vhodnější převést na soukromý sektor s tím, že by obec takový podnikatelský záměr podpořila např. zvýhodněným nájemem v obecních prostorách, dotací apod. Nabízí se i řešení formou vzniku tzv. dětské skupiny.

3.2.4. Cíle

Níže jsou v tabulkách podrobněji rozepsány jednotlivé cíle, které reagují na problémové okruhy konkretizované v předešlé kapitole.

Tab. 62: Cíl v rámci tématu školství

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL
Cíl 1.1	Vytvořit odloučené pracoviště MŠ pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit
Popis cíle	<p>Na území ORP Kutná Hora je celkem 23 MŠ. Z toho 22 jich má statut příspěvkové organizace a pouze jedna mateřská škola funguje pod patronátem církve a to přímo v Kutné Hoře. Tab. 62 SD uvádí výčet všech mateřských škol na území SO ORP Kutná Hora a zároveň jejich kapacitu a aktuální naplněnost pro školní rok 2014/2015. Z uvedené tabulky je na první pohled patrné, že kapacity mateřských škol jsou nedostačující a to s převisem kolem 65 dětí. S tímto problémem se obce s mateřskou školou potýkají již několik let (viz Tab. 37).</p> <p>Zřízení odloučeného pracoviště mateřské školy by mělo vyřešit stávající situaci. Přestože lze předpokládat, že počet dětí, resp. žádostí o přijetí do mateřské školy, může začít klesat, v současné chvíli je nutné tuto situaci řešit. V některých případech lze kapacity mateřských škol navýšit např. díky přestavbě volných městských bytů v samotném školním zařízení (např. byty školníků apod.) nebo nadstavbou budovy stávající mateřské školy (viz Uhlířské Janovice).</p> <p>Hlavním výstupem fokusní skupiny na toto téma byl výčet možných prostor k rozšíření mateřských škol (viz problémový okruh – Nedostatečná kapacita mateřských škol – fokusní skupina). Prostor k rozšíření mateřských škol je jak v Kutné Hoře, tak v Miskovicích, ale i v Malešově. V Suchdole je naplánována výstavba mateřské školy - termín zahájení provozu je 1.9.2015.</p>

Hlavní opatření	<p>metodická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektová dokumentace • získání stavebního povolení k úpravě budov • žádost o financování nových zaměstnanců - kraj <p>ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyčíslení nákladů na rozšíření mateřské školy včetně režijních nákladů na nové zaměstnance • finanční analýza projektového záměru – přestavba budov/y <p>věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezení prostor pro nové pracoviště mateřské školy • plnění norem mateřské školy
Název indik. k hodnocení	Počet odmítnutých dětí do mateřských škol ve SO ORP Kutná Hora
Správce cíle	Starostka Městyse Suchdol

Tab. 63: Cíl v rámci tématu školství

Problémový okruh 2	NEDOSTATEK ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI DO TŘÍ LET
Cíl 2.1	Zjistit výši zájmu o zařízení pro děti do tří let ve SO ORP Kutná Hora
Popis cíle	<p>Z rozhovorů s představiteli obcí bylo zjištěno, že se objevuje potřeba umístění dětí mladších tří let do předškolních zařízení. Tento trend lze brát celoplošně pro celou Českou republiku. Hlavním důvodem je nedostatek pracovních míst, čímž vzniká i obava ze ztráty zaměstnání během rodičovské dovolené. Na území ORP Kutná Hora je pouze jeden provozovatel zařízení tohoto typu a to přímo v Kutné Hoře (Tab. 44). Pro řešení daného problému je zapotřebí tento problém podložit tvrdými daty vycházejícími z dotazníkového šetření.</p> <p>Pokud budou výstupy z dotazníkového šetření hodnoceny pozitivně, bude možné zpracovat cíl 2.2, tj. zřízení zařízení pro děti do tří let.</p>
Hlavní opatření	<p>metodická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektová dokumentace – propojení s cílem 2.2 • žádost na ÚP o SÚM (společensky účelné místo)/vypsání výběrového řízení na pozici dotazovatele (na dohodu o pracovní činnosti) • vypracování dotazníků k zjištění výše zájmu o vytvoření zařízení pro děti do tří let • provedení a vyhodnocení výše zmíněného dotazníkového šetření <p>ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • finanční analýza z pohledu dotování nového zaměstnance – režijní náklady

	věcná opatření <ul style="list-style-type: none"> • zajištění pracovních podmínek právní opatření <ul style="list-style-type: none"> • zpracování návrhu pracovní smlouvy
Název indik. k hodnocení	Vypracování a vyhodnocení dotazníků „Zjištění výše zájmu o zřízení zařízení pro děti do tří let“
Správce cíle	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství

Tab. 64: Cíl v rámci tématu školství

Problémový okruh 2	NEDOSTATEK ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI DO TŘÍ LET
Cíl 2.2	Zřídit zařízení pro děti do tří let
Popis cíle	<p>Pokud se na základě dotazníkového šetření prokáže zájem o zřízení předškolního zařízení pro děti do tří let (viz cíl 2.1), bude možné určit podmínky jeho vzniku a následně provést rozhodnutí o vlastníku/provozovateli tohoto zařízení.</p> <p>Dotazníkové šetření poslouží zejména k argumentaci, nicméně už nyní je zřejmé, že zařízení pro děti do tří let je potřeba, jelikož kapacity mateřských škol jsou nedostačující. V celém správním obvodu ORP Kutná Hora je pouze jedno zařízení pro děti do tří let, jehož kapacita je maximálně naplněna, tudíž další děti nepřibírá. Dle rozhovoru se zástupkyně tohoto zařízení mnoho dětí odmítají, přestože zájem o umístění dětí je.</p>
Hlavní opatření	metodická opatření <ul style="list-style-type: none"> • získání stavebního povolení k úpravě budovy • vyhlášení výběrového řízení na pronájem nebo prodej obecních prostor určených k zřízení zařízení pro děti do tří let ekonomická opatření <ul style="list-style-type: none"> • finanční analýza projektového záměru věcná opatření <ul style="list-style-type: none"> • vymezení prostor pro vytvoření zařízení pro děti do tří let právní opatření <ul style="list-style-type: none"> • příprava smluvních podmínek k pronájmu/ prodeji obecních prostor
Název indik. k hodnocení	Počet vzniklých zařízení pro děti do tří let
Správce cíle	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství

3.2.5. Indikátory

Tab. 65: Indikátor v rámci tématu školství

Problémový okruh	NEDOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Vznik odloučeného pracoviště mateřské školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starostka Městyse Suchdol		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Zřízení odloučeného pracoviště MŠ by mělo vyřešit stávající situaci. Přestože lze předpokládat, že počet dětí, resp. žádostí o přijetí do mateřské školy, může začít klesat, v současné chvíli je nutné tuto situaci řešit.		
Metodika a výpočet:	Existence odloučeného pracoviště mateřské školy		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora oddělení školství		

Tab. 66: Indikátor v rámci tématu školství

Cíl	Vytvořit odloučené pracoviště mateřské školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet odmítnutých dětí do mateřských škol ve SO ORP Kutná Hora		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starostka Městyse Suchdol		
Roky	2014	2017	2020
Plán		1560	1500
Skutečnost	1466		
Popis měřítka:	Pro vyhovění poptávky umístění všech dětí ve SO ORP Kutná Hora je nezbytné navýšit kapacity MŠ. Některé MŠ nebudou moci vzhledem ke svým vyčerpaným možnostem již dále navýšovat (viz Uhlířské Janovice). Do září roku 2015 by měl mít Suchdol vystavenou MŠ. Stávající počet neumístěných dětí v Suchdole a okolí se tím vyřeší, je však otázkou, do jaké míry změní tento počín situaci v jiných částech řešeného území. Podstatnou informací vyplývající z fokusních skupin je, že Kutná Hora, Malešov či Miskovice disponují obecním prostorem, kde by se dala zřídit nová třída MŠ.		

Metodika a výpočet:	Počet odmítnutých dětí do mateřských škol ve SO ORP Kutná Hora
Zdroj čerpání dat:	Interní dokumenty MŠ

Tab. 67: Indikátor v rámci tématu školství

Problémový okruh	NEDOSTATEK ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI DO TŘÍ LET		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Zřízení zařízení pro děti do tří let		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Indikátor celého problémového okruhu má za úkol vyřešit problematiku nedostatku zařízení pro děti tří let, který úzce souvisí s problémovým okruhem nedostatečná kapacita mateřských škol. Na území ORP Kutná Hora je pouze jeden provozovatel zařízení tohoto typu a to přímo v Kutné Hoře (Tab. 44).		
Metodika a výpočet:	Celkový počet vzniklých zařízení pro děti do tří let		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora oddělení školství		

Tab. 68: Indikátor v rámci tématu školství

Cíl	Zjistit výši zájmu o zařízení pro děti do tří let ve SO ORP Kutná Hora		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Vypracování a vyhodnocení dotazníků „Zjištění výše zájmu o zřízení zařízení pro děti do tří let“		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	---
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	K zjištění výše zájmu o zřízení předškolního zařízení pro děti do tří let je zásadní provést dotazníkové šetření a jeho následné vyhodnocení. Dotazníky mohou být k dispozici např. na ÚP pro maminky s dětmi na mateřské/rodičovské dovolené, v mateřských školkách, na obecních úřadech, v ordinacích pediatrů apod.		

	Po zvážení dané situace mohou zainteresované strany využít i metodu řízeného rozhovoru.
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet vyhotovených dotazníků a následné vyhodnocení. Pro validitu šetření je zapotřebí alespoň 60% návratnost z celkového počtu dotazníků.
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, Odbor památkové péče a školství, Oddělení školství

Tab. 69: Indikátor v rámci tématu školství

Cíl	Zřídit zařízení pro děti do tří let		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet vzniklých zařízení pro děti do tří let		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Pro optimální vyřešení převisu neumístěných dětí do mateřských škol by bylo vhodné zřídit zařízení pro děti mladší tří let. Ve SO ORP Kutná Hora zajišťuje v současné době tuto funkci (hlídání mladších dětí) jediné zařízení a to soukromý dětský klub Ošatka v Kutné Hoře, které má maximální kapacitu 25 dětí. Budou-li výstupy z dotazníkového šetření na téma „Zjištění výše zájmu o zařízení pro děti do tří let“, kladná, prokáže se tím potřebnost zařízení. Dle analýzy by bylo přínosné zřídit zařízení tohoto typu v Kutné Hoře či jejím blízkém okolí. Následně bude zapotřebí iniciovat několik jednání, kde by se určilo místo vzniku a otázka provozovatele – soukromý podnikatel = pronájem obecních prostor, či obec.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet zařízení pro děti do tří let		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, Odbor památkové péče a školství, Oddělení školství		

Shrnutí

Z analýzy území v oblasti školství vyplývá, že dané území se potýká s nedostatečnou kapacitou mateřských škol a nedostatkem zařízení pro děti do tří let. Po zjištění těchto problémů byly stanoveny cíle a následně i indikátory k jejich odstranění. Problematika zřízení zařízení pro děti do tří let je podložena výsledky rozhovorů s představiteli obcí a také skutečností, že na celém území SO ORP Kutná Hora existuje pouze jedno zařízení pro děti do tří let a dle zástupkyně zařízení jsou kvůli naplněné kapacitě nuceni další děti odmítat. Pro důkazy podloženou argumentaci problémového okruhu je zapotřebí provést dotazníkové šetření na téma zjištění výše zájmu o zřízení zařízení pro děti do tří let. Bližší informace o problémových okruzích a jejich řešení v dané oblasti jsou uvedeny výše.

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 70: Složení řídící skupiny pro oblast školství

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 71: Správci cílů pro oblast školství

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit odloučené pracoviště mateřské školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit	Starostka Městyse Suchdol
2.1	Zjistit výši zájmu o zařízení pro děti do tří let ve SO ORP Kutná Hora	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství
2.2	Zřízení zařízení pro děti do tří let	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 72: Gestoři indikátorů pro oblast školství

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Vytvořit odloučené pracoviště mateřské	Starostka Městyse Suchdol

	školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit	
2	Počet odmítnutých dětí do mateřských škol ve SO ORP Kutná Hora	Starostka městyse Suchdol
3	Zřízení zařízení pro děti do tří let	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství
4	Vypracování a vyhodnocení dotazníků „Zjištění výše zájmu o zřízení zařízení pro děti do tří let“	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství
5	Počet vzniklých zařízení pro děti do tří let	Zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou. Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie uvádí tabulka níže.

Tab. 73: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast školství

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od jednotlivých gestorů a správců	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednáni vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti pro-

jektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. 74: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 75: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Z analytické části vplynuly celkem dva problémové okruhy vhodné pro meziobecní spolupráci, a to „Nedostatečná kapacita mateřských škol“ a „Nedostatek zařízení pro děti do tří let“.

Problémový okruh „Nedostatečná kapacita mateřských škol“ je rozpracován do jednoho cíle, jímž je „Vytvoření odloučeného pracoviště mateřské školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit“. Navrženým a schváleným správcem cíle je starostka Městysu Suchdol. Naplňování výše uvedeného cíle bude sledováno prostřednictvím indikátoru, kterým je „Počet odmítnutých dětí do mateřských škol ve SO ORP Kutná Hora“.

Problémový okruh „Nedostatek zařízení pro děti do tří let“ je rozpracován do dvou cílů „Zjistit výši zájmu o zařízení pro děti do tří let ve SO ORP Kutná Hora“ a „Zřízení zařízení pro děti do tří let“. Navrženým a schváleným správcem cíle je zastupitel/ka města Kutná Hora se zaměřením na oblast školství. Naplňování výše uvedených cílů bude sledováno prostřednictvím indikátorů. U prvního výše uvedeného cíle bylo jako indikátor stanoveno „Vypracování a vyhodnocení dotazníků na téma zjištění výše zájmu o zřízení zařízení pro děti do tří let“ a u druhého výše zmíněného cíle je indikátorem „Počet vzniklých zařízení pro děti do tří let.“

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část tématu školství začala vznikat na začátku letních prázdnin 2014 paralelně s dopracováním části analytické, ze které motivy pro návrhovou část do velké míry vplynuly. Na konci srpna byla hotova základní struktura (předpřipravená odborným týmem SMO), zastřešující vize i nástin problémových okruhů daného tématu. Okruhy byly v průběhu prázdnin konzultovány se zástupci obcí na setkáních mikroregionů a jejich definitivní podobu ustanovil realizační tým k 30. září.

V říjnu proběhla k jednotlivým problémovým okruhům na městském úřadě v Kutné Hoře fokusní skupina vedená realizačním týmem, které se zúčastnilo 6 zástupců obcí a 1 odborník na danou problematiku (blíže viz kapitola 3.2.1.). Na konci téhož měsíce tak již mohl realizační tým zformulovat kon-

krétní cíle vedoucí k řešení problémových okruhů. Během listopadu realizační tým identifikoval indikátory, na jejichž základě bude možné dané cíle naplňovat a pro tyto indikátory rovněž upřesnil zdroje dat i správce (blíže viz kapitoly 3.2.4. a 3.2.5.). V měsíci prosinci byla do dokumentu zanesena pravidla pro řízení strategie včetně obecného vzoru akčního plánu (předpřipraveno odborným týmem) tak, aby ihned po schválení celého souhrnného dokumentu jak ze strany odborného týmu, tak ze strany místních samospráv, mohlo dojít k naplňování vize a řešení konkrétních problémů v území.

3.5. Přílohy

Ke kapitole věnující se tématu školství náleží přílohy v podobě tabulek č. 17 až 75 a grafů č. 2 až 4. Celkový seznam příloh včetně čísel stránek a hypertextových odkazů lze nalézt v kapitole č. 8.4 „Seznam tabulek, grafů, obrázků“.

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam zkratk

- DSO – dobrovolný svazek obcí
- IROP – integrovaný regionální operační program
- MěÚ – Městský úřad
- MŠ – mateřská škola
- MŠMT – ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- OP – operační program
- OP VVV – operační program věda, výzkum, vzdělání
- ORP – obec s rozšířenou působností
- RUD – rozpočtové určení daní
- SO – správní obvod
- ŠD – školní družina
- ŠK – školní klub
- ZŠ – základní škola
- ZUŠ – základní umělecká škola

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V rámci ORP Kutná Hora se dle databáze MPSV a stanovené metodiky nachází 22 poskytovatelů sociálních služeb, kteří disponují celkem 29 zařízeními poskytujícími sociální služby a to na 27 různých adresách, v 6 různých obcích. Jedná se o tyto obce: Kutná Hora, Zruč nad Sázavou, Rataje nad Sázavou, Červené Janovice, Miskovice a Samopše.

Pouze v deseti případech platí rovnice „jedna adresa = jeden poskytovatel = jedna služba“. To znamená, že na mnoha adresách funguje hned několik sociálních služeb. Až na dvě výjimky (dvě adresy) se jedná o sociální služby jednoho poskytovatele. I tak bylo třeba (na základě předem stanovených metodických pokynů) určit jednu „vůdčí“ službu, na jejímž základě se dále určí „charakteristický“ typ zařízení. „Vůdčí“ služba byla vybrána zejména na základě podkladů poskytnutých SMO jako služba kapacitně převládající, případně bylo vyčlenění provedeno dále na podkladu vlastního šetření. Jelikož je toto rozčlenění do značné míry zavádějící, jsou dále v dokumentu zařazeny další tabulky, které podrobněji reflektují konkrétní služby a podávají výstižnější obraz o sociálních službách v ORP.

Specifickou kategorií je položka „ostatní“, která slouží k označení zařízení, jež se nepodařilo zařadit ani do jedné z kategorií zařízení sociálních služeb stanovených zákonem o sociálních službách. Do této kategorie spadá 6x pečovatelská služba a 1x tísňová péče.

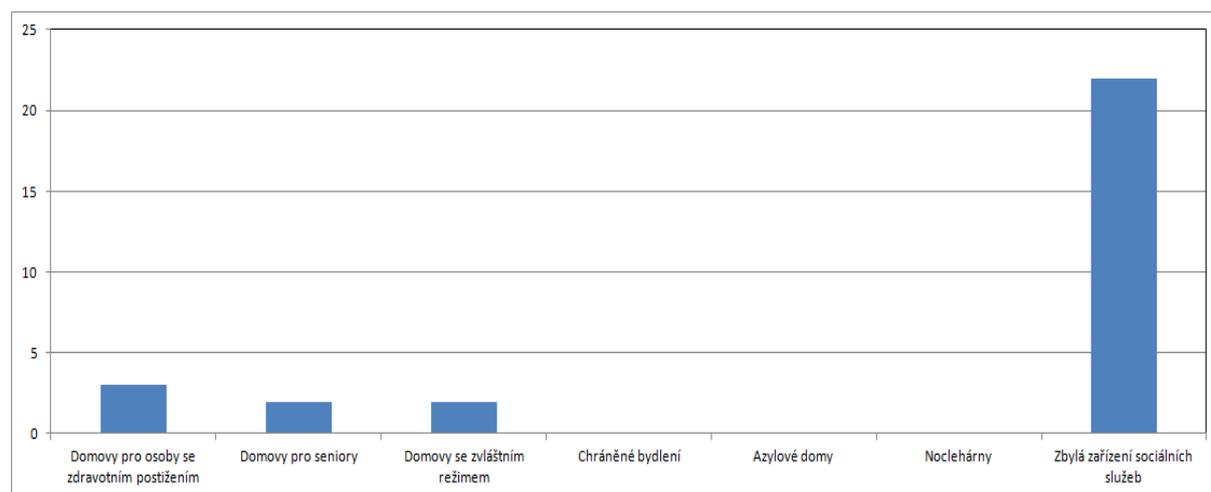
Samotná Tab. 76 naznačuje a Graf 5 vizuálně dokresluje, že dominantní roli mezi jednotlivými typy zařízení sociálních služeb tak, jak je vyjmenovává Zákon o sociálních službách, hrají sociální poradny. V našem případě je jich celkem 7. Sociální poradenství poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Stejně hodnoty dosahuje kategorie ostatní. Ta zahrnuje dva typy služeb. Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Tísňová péče je terénní služba, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopností.

Tab. 76: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	počet
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	2
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	7
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	4
Pracoviště rané péče	1
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	7
celkem	29

zdroj: databáze MPSV

Vyšší číslovkou dále disponuje centrum sociálně rehabilitačních služeb a domov pro osoby se zdravotním postižením. Sociální rehabilitace je soubor činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních i ambulantních služeb. V domovech pro osoby se zdravotním postižením se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení.

Graf 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

zdroj: databáze MPSV

Tab. 77 a Tab. 78 doplňují Tab. 76 o vlastní šetření. Argumentačně se opírají kromě poskytnuté databáze MPSV rovněž o návštěvy jednotlivých obcí a o publikaci *Katalog sociálních a souvisejících služeb 2012 - 2014 ve městě Kutná Hora*.

Tab. 77 zahrnuje jedno chráněné bydlení (Dům s chráněnými byty Hlízov), tři sociální poradny (Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, Centrum pro integraci cizinců, Probační a mediační služba ČR - Středisko Kutná Hora), čtyři centra sociálně rehabilitačních služeb (Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR - O.S. klub Sluníčko, ROSKA Kutná Hora - regionální organizace Unie ROSKA v ČR, Stáj ROZÁRKA - Občanské sdružení, o.s. ALTERNACE) a tři ostatní zařízení, přičemž ve všech případech jde o pečovatelskou službu (Domácí zdravotní péče ČČK Alice, Federace rodičů a přátel sluchově postižených, o.s. Středisko rané péče TAMTAM Praha, TyfloCentrum Praha, o.p.s. pracoviště Kolín; obě zařízení mají sídlo mimo ORP Kutná Hora).

Společně se znalostí předchozí tabulky tak můžeme říci, že v ORP Kutná Hora převládají tyto typy zařízení sociálních služeb: centrum sociálně rehabilitačních služeb, sociální poradny a ostatní (v těch dominuje pečovatelská služba).

Tab. 77: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP – vlastní šetření

Druh zařízení sociálních služeb	
Chráněné bydlení	1
Sociální poradny	3
Centra sociálně rehabilitačních služeb	4
Ostatní	3
celkem	11

zdroj: vlastní šetření

Tab. 78 vyjmenovává všechna zjištěná zařízení sociálních služeb, která působí v SO ORP Kutná Hora, ale mají sídlo mimo území ORP (vizuálně viz Graf 6). Faktická sídla mimo území ORP Kutná Hora (tedy situace, kdy je služba do ORP Kutná Hora „dovážena“) mají první dvě zařízení, tedy středisko rané péče TAMTAM a TyfloCentrum Praha. Ve zbylých případech sídlí mimo ORP Kutná Hora „centrála“, ale ve SO ORP Kutná Hora se nacházejí pobočky. V území ORP Kutná Hora dále začala v nedávné době fungovat služba zajišťující servis pro dítě, seniora i domácnost Anděla. V Kutné Hoře a okolí jezdí přepravě autobus nabízející v ohrožených lokalitách sociální služby pro děti a mládež ohrožené sociálně patologickými jevy.

Tab. 78: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP Kutná Hora působících v rámci ORP

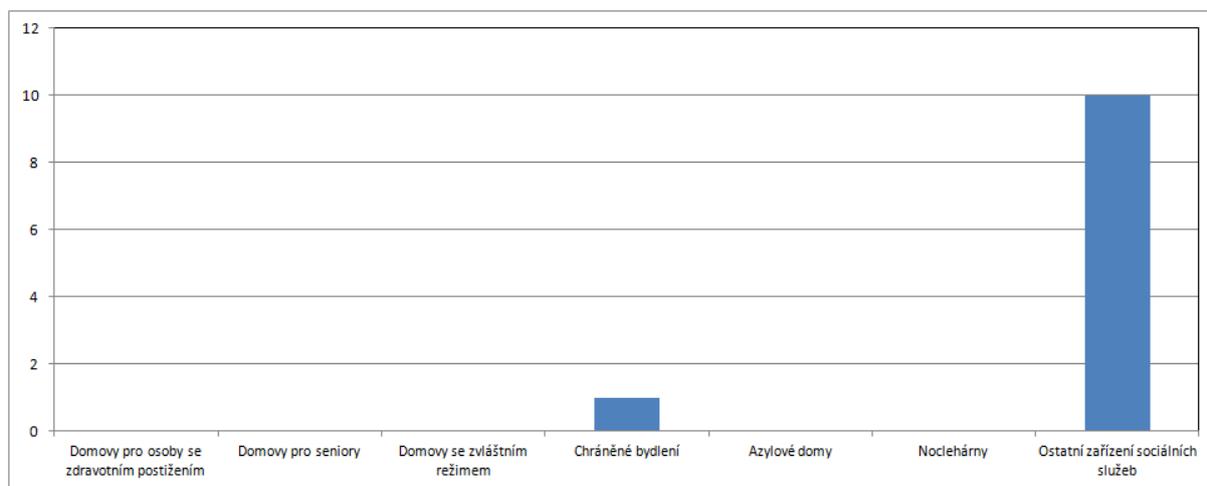
	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zař.	sídlo zařízení (ORP)
1.	Středisko rané péče TAMTAM Praha Federace rodičů a přátel sluchově postižených, o.s.	ostatní (pečovatelská služba)	Středisko rané péče TAMTAM Praha	Hábova 1571, 155 00 Praha 5 – Stodůlky
2.	TyfloCentrum Praha, o.p.s. pracoviště Kolín	ostatní (pečovatelská služba)	TyfloCentrum Praha, o.p.s.	Smetanova 764, 280 01 Kolín
3.	Centrin	domov pro seniory	Centrin CZ s.r.o.	K Trativodům 587, 281 63 Kostelec n. Č. l.
4.	Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje, o.p.s.	centrum sociálně rehabilitačních služeb	Centrum pro zdravotně postiž. a seniory Středoč. kraje, o.p.s.	Hřebečská 2680, Kročehlavy, 272 01 Kladno

	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zař.	sídlo zařízení (ORP)
5.	Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje	sociální poradna	Středočeský kraj	Nádražní 469, Rakovník II, 269 01 Rakovník
6.	Dům domácí péče	domov se zvláštním režimem	Člověk zpět k člověku	Na Folimance 2121/11, Vinohrady, 120 00 Praha
7.	LCC domácí péče, s. r. o.	ostatní (pečovatelská služba)	LCC domácí péče, s. r. o.	Siemensova 2717, 155 00 Praha
8.	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve Zručí n. S.	nízkou. zař. pro děti a mládež	Občanské sdružení Prostor	Kutnohorská 17, Kolín IV, 280 02 Kolín
9.	Oblastní nemocnice Kolín, a.s., nemocnice Středoč. kraje	sociální poradna	Oblastní nemocnice Kolín, a.s.	Žižkova 146, Kolín III, 280 02 Kolín
10.	Centrum pro pomoc obětem	sociální poradna	Respondeo, o.s.	Náměstí Přemyslovců 14, 288 02 Nymburk
11.	Rytmus Benešov, o.p.s.	sociální poradna	Rytmus Benešov, o.p.s.	F. V. Mareše 2056, 256 01 Benešov

zdroj: databáze MPSV, vlastní šetření

Doplňme ještě, že do ORP Kutná Hora jsou z okolních území ORP (převládá Kolín) dováženy obědy seniorům i do školních zařízení. Tuto službu poskytují velkovývařovny nebo klasické restaurace.

Graf 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP se sídlem mimo ORP

zdroj: vlastní šetření

Tab. 79 poskytuje přehled o veškerých nabízených sociálních službách (nikoliv tedy „jen“ zařízeních) v území ORP Kutná Hora tak, jak je uvádí databáze MPSV poskytnutá Svazem měst a obcí. Ve dvou případech se zcela neshodoval název služby v této tabulce s názvem z databáze. Šlo o „sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče“ versus „sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče“ a „sociální poradenství“ versus „odborné sociální poradenství“. V obou případech je považujeme za jednu a tu samou kategorii.

V SO ORP Kutná Hora tedy funguje celkem 59 sociálních služeb (upozorňujeme, že ve třech případech - 2x sociální poradna, 1x pracoviště rané péče - se sociální služba dublovala v rámci stejného zařízení, stejné instituce, stejné adresy a je tedy relevantní počítat s 56 sociálními službami). Nejvyšší zastou-

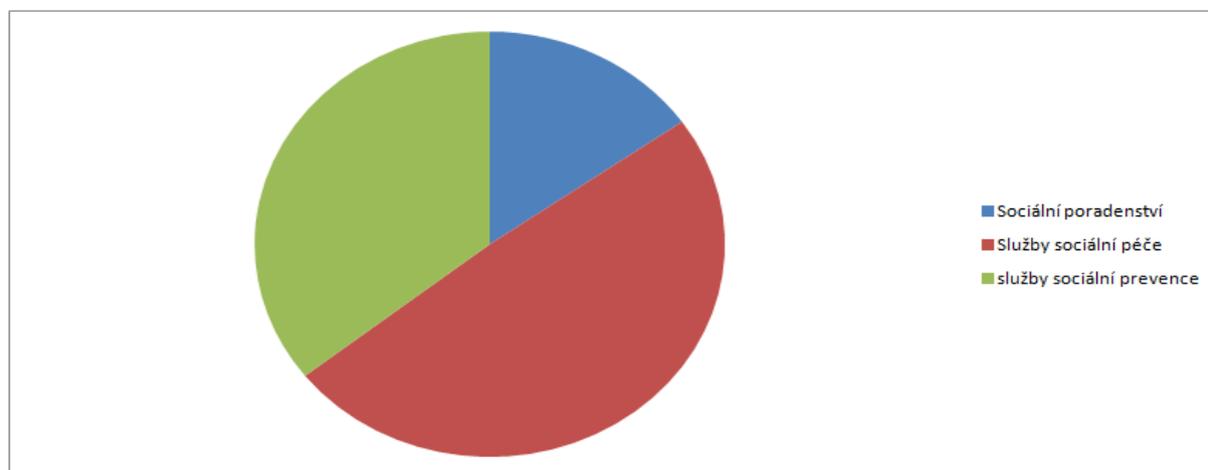
pení (9x) má sociální poradenství, následované pečovatelskou službou (6x), sociálními rehabilitacemi a sociálně aktivizačními službami pro seniory a osoby se zdravotním postižením (obě 5x) a domovy pro osoby se zdravotním postižením (4x). Z 33 možných sociálních služeb jich v ORP zcela chybí 9.

Tab. 79: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	9
Služby sociální péče	Osobní asistence	3
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	1
	Podpora samostatného bydlení	2
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	2
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	4
	Domovy pro seniory	3
	Domovy se zvláštním režimem	3
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
	Služby sociální prevence	Raná péče
Telefonická krizová pomoc		1
Krizová pomoc		1
Nízkoprahová denní centra		1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		3
Noclehárny		1
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		2
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		5
Terénní programy		1
Sociální rehabilitace		5

zdroj: databáze MPSV

Graf 7: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

zdroj: databáze MPSV

Data v Tab. 80 vycházejí z Tab. 77. Jedná se tedy rovněž o doplňující vlastní šetření, na rozdíl od ní však nevypisují zařízení, ale specifické sociální služby. Zdrojem byly opět návštěvy jednotlivých obcí a publikace *Katalog sociálních a souvisejících služeb 2012 - 2014 ve městě Kutná Hora*. V této publikaci nejsou (dle zákona 108/2006 Sb.) explicitně jednotlivým institucím přidělovány konkrétní statuty zařízení sociálních služeb, natož konkrétně uvedeny sociální služby tak, aby pasovaly do naší tabulky. Do značné míry jde tedy v případě charakterizování instituce o náš vlastní přístup.

Nakonec jsme se rozhodli přidělit každému zařízení jednu službu. Ani v jednom případě jsme nenašli, že by rozkročení zařízení bylo natolik velké, že by bylo nutné charakterizovat jej vícero službami. Mezi službami, které jsme zjistili doplňujícím šetřením, dominuje sociální rehabilitace (4x), společně se sociálním poradenstvím (3x) a pečovatelskou službou (3x). Jednou službou je ještě zastoupeno chráněné bydlení. Společně s údaji z Tab. 77 tak můžeme říci, že na Kutnohorsku převládají tři typy sociálních služeb a to sociální poradenství, pečovatelská služba a sociální rehabilitace.

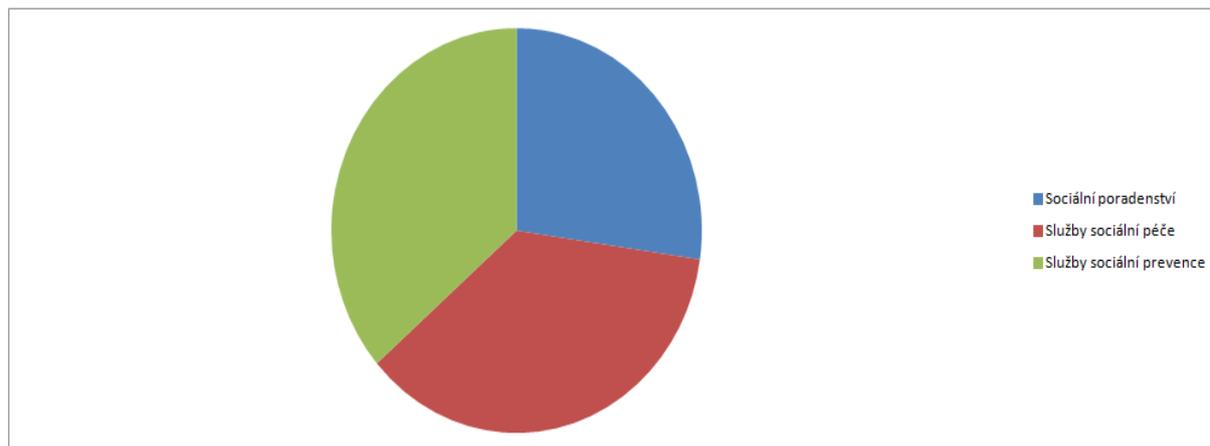
Tab. 80: Počet jednotlivých typů sociálních služeb – vlastní šetření

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	3
Služby sociální péče	Pečovatelská služba	3
	Chráněné bydlení	1
Služby sociální prevence	Sociální rehabilitace	4

zdroj: databáze MPSV, vlastní šetření

Na základě dosud prezentovaných tabulek lze vyslovit závěr, že charakteristickým (nejčastějším) klientem sociálních služeb v řešeném území ORP je senior, případně fyzicky či mentálně postižený člověk. Ve velké většině případů se jedná o dlouhodobě ubytovaného klienta konkrétního domovu.

Graf 8: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP – vlastní šetření

zdroj: databáze MPSV, vlastní šetření

Tab. 81 (a přehledně opět příslušný graf) přibližuje zařízení sociálních služeb z hlediska jejich zřizovatelů, kterým může být MPSV, kraj, obec, církev, fyzická osoba nebo někdo „jiný“.

Se 14 zařízeními je převažujícím zřizovatelem právě skupina „jiný“, která zahrnuje širší spektrum čítající sdružení (7x), obecně prospěšné společnosti (3x), společnosti s ručením omezeným (2x), akciovou společnost (1x) a spolek (1x). Druhým v pořadí je kraj se 7 zařízeními, třetí jsou církve (Oblastní charita Kutná Hora) s celkovým počtem 5 zařízení. Nakonec 3 zařízení provozují obce.

Tab. 81: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel				
	MPSV	kraj	obec	církev	jiný
Typ zařízení sociálních služeb					
Centra denních služeb	0	0	1	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	3	0	0	0
Domovy pro seniory	0	1	0	0	1
Domovy se zvláštním režimem	0	1	0	0	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	1	1
Sociální poradny	0	1	0	2	4
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	1	0	0	3
Pracoviště rané péče	0	0	0	1	0
Ostatní	0	0	2	1	4
celkem	0	7	3	5	14

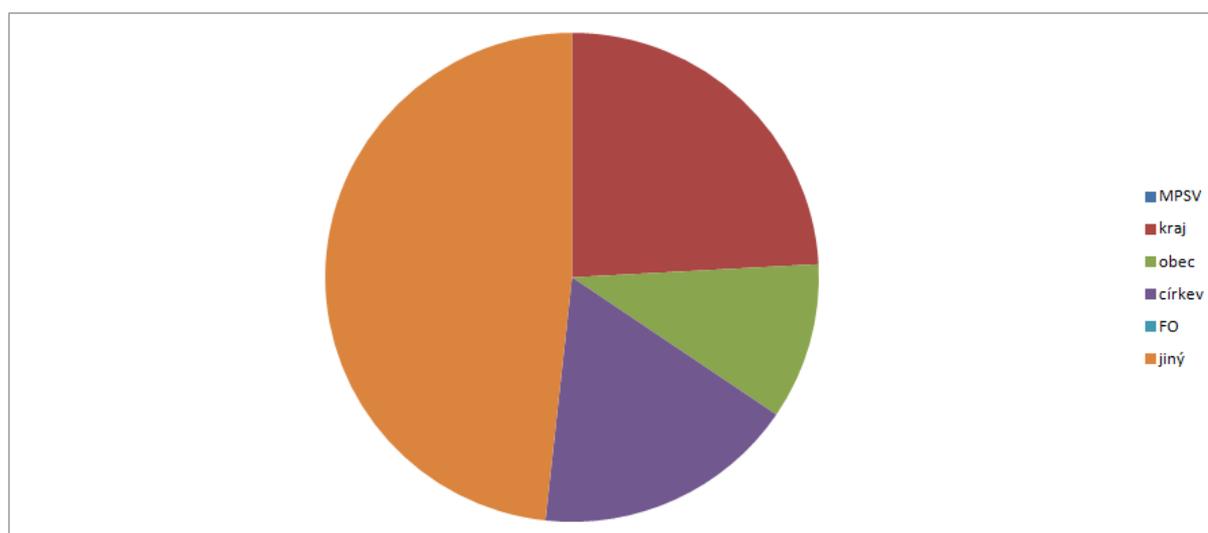
zdroj: databáze MPSV

Pro přesnější specifikaci dále doplňujeme, že kategorie „ostatní“ zahrnuje:

- u kraje: pečovatelská služba, podpora samostatného bydlení;
- u obce: pečovatelská služba (2x);
- u církve: sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (3x), sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (2x), pečovatelská služba, terénní programy;
- u „jiný“: osobní asistence (2x), pečovatelská služba (2x), sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (2x), odlehčovací služby (1x), osobní asistence (1x), krizová pomoc (1x), telefonická krizová pomoc (1x), sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče (1x), podpora samostatného bydlení (1x), tísňová péče (1x).

Z předchozí tabulky vyplývá, že v území ORP Kutná Hora nespadá žádné zařízení sociálních služeb do gesce MPSV a žádné fyzické osoby. Nejaktivněji (možná nejpružněji) působí menší instituce ať už komerčního, nebo nekomerčního charakteru. Kraj se zase specializuje na velké ústavy.

Graf 9: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

zdroj: databáze MPSV

V případě Tab. 82 nejdříve uveďme, že i zde se opakuje problém s neshodou názvů dvou kategorií. Jde o „sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče“ versus „sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče“ a „sociální poradenství“ versus „odborné sociální poradenství“. V obou případech je považujeme za jednu a tu samou kategorii.

Tato tabulka nabízí komplexnější pohled na poskytované sociální služby ve SO ORP a stejně jako tabulka předešlá je zasazuje do rámce konkrétního typu zřizovatele. Opět zcela dominují poskytovatelé „jiný“, kteří již byli detailně rozepsáni výše. Poskytují celkem 27 sociálních služeb, přičemž nejčastěji jde o sociální poradenství (6x), následované osobní asistencí (3x) a sociální rehabilitací (3x).

Tab. 82: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

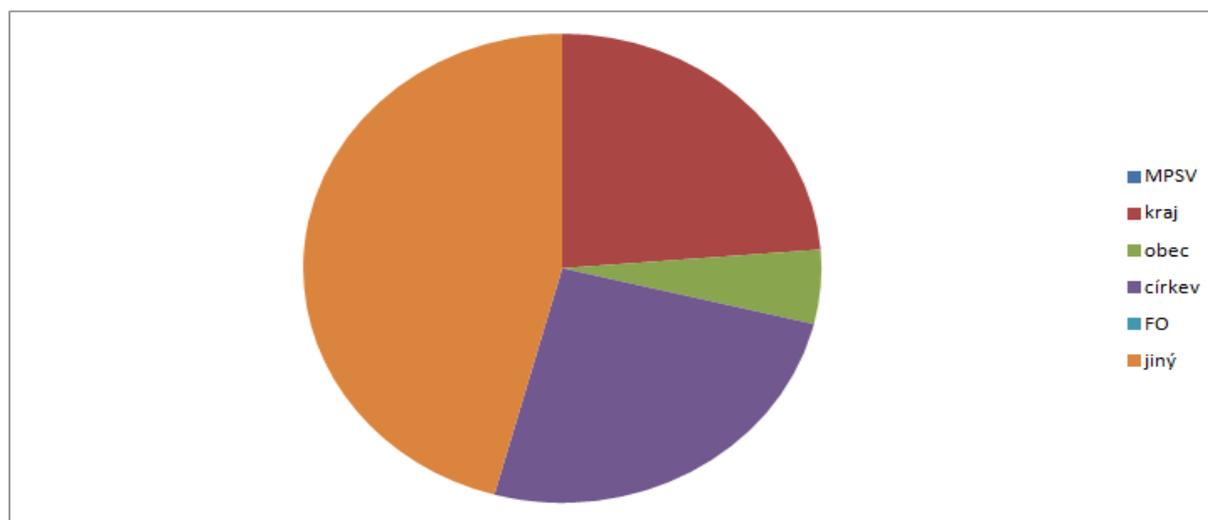
zřizovatel		MPSV	kraj	obec	církev	jiný
typ sociální služby						
	Sociální poradenství	0	1	0	2	6
Služby sociální péče	Osobní asistence	0	0	0	0	3
	Pečovatelská služba	0	1	2	1	2
	Tísňová péče	0	0	0	0	1
	Podpora samostatného bydlení	0	1	0	0	1
	Odlehčovací služby	0	0	0	0	1
	Centra denních služeb	0	0	1	1	0
	Denní stacionáře	0	1	0	0	0
	Týdenní stacionáře	0	1	0	0	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	4	0	0	0
	Domovy pro seniory	0	2	0	0	1
	Domovy se zvláštním režimem	0	1	0	0	2
	Chráněné bydlení	0	1	0	0	0
	Sociální služby poskytované ve zdrav. zař. ústavní péče	0	0	0	0	1
Služby sociální prevence	Raná péče	0	0	0	1	0
	Telefonická krizová pomoc	0	0	0	0	1
	Krizová pomoc	0	0	0	0	1
	Nízkoprahová denní centra	0	0	0	1	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	1	2
	Noclehárny	0	0	0	1	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	0	0	2	0
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdrav. post.	0	0	0	3	2
	Terénní programy	0	0	0	1	0
	Sociální rehabilitace	0	1	0	1	3
celkem	0	14	3	15	27	

zdroj: databáze MPSV

V tomto detailnějším rozpisu sociálních aktivit již nezaujímá druhé místo kraj, ale církev (opět ve všech případech Oblastní charita Kutná Hora). Poskytuje celkem 15 sociálních služeb. Dominují sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (3x) a ve dvou případech jsou dále zaneseny sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a sociální poradenství. 14 sociálních služeb poskytuje Středočeský kraj. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením (4x), domo-

vy pro seniory (2x) a dále převládají ostatní služby z množiny „Služby sociální péče“. Obce disponují třemi sociálními službami, které se přímo kryjí se zařízeními sociálních služeb z předchozí tabulky.

Graf 10: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

zdroj: databáze MPSV

Tab. 83 a Graf 11 přibližují situaci ve financování zařízení sociálních služeb v řešeném území ORP Kutná Hora. Vzhledem k tomu, že odbor sociálních věcí při Městském úřadě v Kutné Hoře odpovídající statistickou databází o sociálních službách vůbec nedisponuje a naprostá většina obcí evidenci o zařízeních na svém území nevede, byli autoři v tomto případě odkázáni především na vlastní šetření. Vlastní šetření se netýká pouze prvního sloupce (MPSV), v jeho případě byla data poskytnuta SMO.

Tab. 83: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

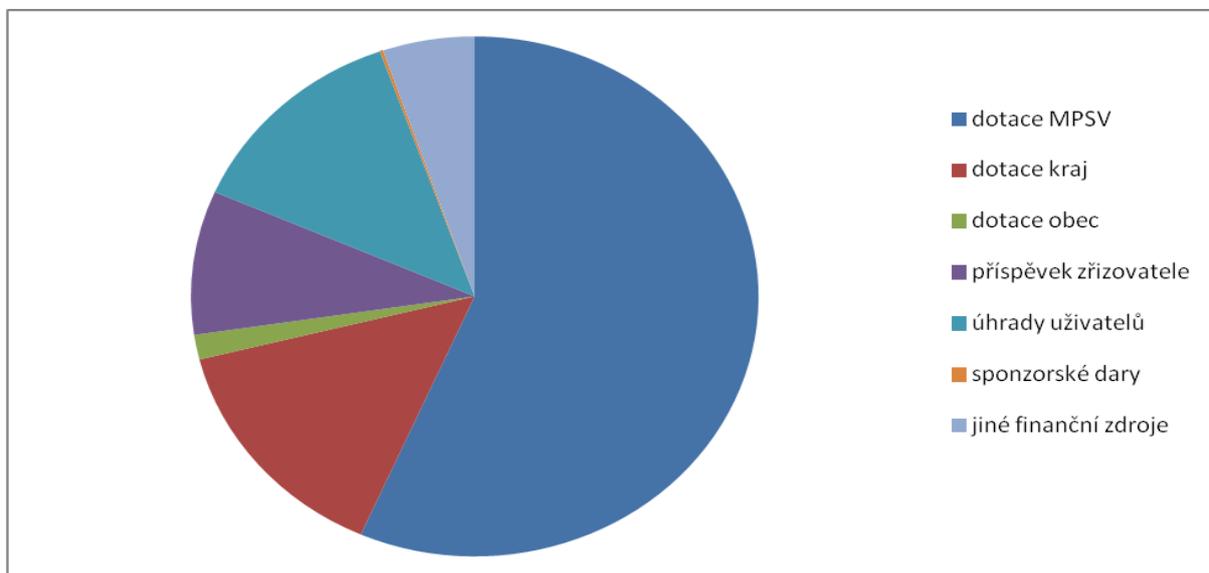
Druh služby	finanční prostředky						
	MPSV	kraj	obec	přísp. zřizovat.	úhrady uživ.	sponz. dary	jiné fin. zdroje
Centra denních služ.	402000	0	0	0	0	0	0
DOZP	11372000	0	0	1633000	8570000	20000	2056000
Domovy pro seniory	24892000	0	0	0	0	0	0
Domovy se zvl. rež.	2793000	0	0	0	0	0	0
NZDM	518000	2288739	230000	0	0	0	0
Sociální poradny	1955000	6070373	384998	0	9938	10000	1534012
Centra sociálně rehabilitačních služeb	3294000	0	5500	0	0	22000	37133
Pracoviště rané péče	862000	0	21000	0	13545	4800	537579
Ostatní	2122000	4004477	425000	5977000	2480805	102500	304748
celkem	48210000	12363589	1304998	7610000	11074288	0	0

zdroj: databáze MPSV, vlastní šetření

Zbýlé sloupce představují údaje získané přímo od zřizovatelů sociálních služeb. Celkem se podařilo získat data od devíti poskytovatelů, což je zhruba polovina. Tabulku i graf je tedy nutné číst s vědomím, že jediné kompletní údaje jsou za MPSV. I proto finanční prostředky vydané právě MPSV dominují. Můžeme odhadovat, že za situace, kdy by byla získána i druhá polovina dat, naroste zhruba

na dvojnásobek i celková hodnota zbylých sloupců. Data získaná a nezískaná jsou totiž relativně rovnoměrně rozložena mezi různé typy zřizovatelů. Potom by podíl MPSV tvořil třetinu. Již nyní můžeme prohlásit, že po MPSV je největším donátorem sociálních služeb kraj, zřizovatel a sami klienti.

Graf 11: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

zdroj: databáze MPSV, vlastní šetření

Tab. 84 popisuje kapacitu jednotlivých, v předchozích krocích stanovených, zařízení sociálních služeb. Kapacita má podobu pěti různých položek dle povahy zařízení (klienti, kontakty, intervence, lůžka, hovory). Dále je členěna dle místa/typ výkonu, tedy na pobytovou, ambulantní a terénní.

Zásadnější problém vyvstává opět v souvislosti se stanovenými zařízeními. Aby byl obraz skutečně co nejněvhodnější, nebyla striktně dodržena metodika stanovující jednu rozhodující službu, resp. zařízení sociálních služeb. V případě kdy dané zařízení (adresa) disponovalo další sociální službou, která s onou rozhodující službou úzce souvisela, byla zahrnuta kapacita i této další služby. Pokud byla povaha služby zásadně odlišná, nebyla do tabulky zahrnuta.

Tabulka obsahuje celkem devět různých typů zařízení. Nejnižší hodnotou (25) disponuje centrum denních služeb. Jedná se o klienty obsluhované ambulantně. Dvojciferných čísel dále dosahují pracoviště rané péče (65), domovy se zvláštním režimem (66) a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (75). Až na domovy se zvláštním režimem, kde číslo vyjadřuje počet lůžek, jde o počet klientů. Proto patří tyto hodnoty v rámci tabulky k těm nižším. Přímý kontakt s klientem, vedení dialogu, hledání řešení atd. vyžaduje čas, a služba je proto kapacitně omezená. Z vyplněných doplňujících dotazníků zaslanych poskytovatelům vyplývá, že nabízené služby relativně pokrývají „poptávku“.

Tab. 84: Kapacita zařízení sociálních služeb

Druh zařízení sociálních služeb	pobytová					ambulantní					terénní				
	Klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	Klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	Klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Druh zařízení sociálních služeb	pobytová					ambulantní					terénní				
	klieuti	kontak-ty	vence inter-	lůzka	hovory	klieuti	kontak-ty	vence inter-	lůzka	hovory	klieuti	kontak-ty	interv.	lůzka	hovory
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	0	134	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy pro seniory	0	0	0	166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	367	24	533	0	0	66	1516	9	0	900
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0	0	0	185	845	325	0	0	0	0	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65	0	0	0	0
Ostatní	0	0	0	0	0	500	0	0	0	0	1989	0	0	0	0
Celkem	0	0	0	366	0	1152	869	858	0	0	2120	1516	9	0	900

zdroj: databáze MPSV

Ve stejné hladině hodnot se pohybují ještě data za domovy pro osoby se zdravotním postižením (134) a domovy pro seniory (166). V obou případech jde o lůzka v rámci pobytové služby a zde je dle dotazníků prostor pro navýšení kapacit. Otázkou zůstává jejich povaha. Spíše než další navyšování počtu lůžek se jako smysluplný jeví koncepční a odpovědný přesun části služeb přímo za klienty.

Poslední tři čísla se pohybují o řád výš. Centra sociálně rehabilitačních služeb zahrnují 185 klientů, 845 kontaktů a 325 intervencí, tedy celkem činí kapacita číslo 1355. To vše v rámci ambulantní povahy služby. Zde již stojí za to podrobnější rozpis. Dohromady se jedná o čtyři zařízení. Prvním je zařízení svazu tělesně postižených, kde bylo dohromady sečteno sociální poradenství a sociálně rehabilitační činnosti. Druhým je centrum u Bartoloměje, třetím centrum pro zdravotně postižené (zahrnuta intervence i poradenství) a konečně třetím Dítě a kůň, kde byla zohledněna sociální rehabilitace i nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.

Hodnoty téměř dva a půl tisíce společně dosáhla zařízení v kategorii ostatní. Ta zahrnuje pečovatelskou službu ve Zruči nad Sázavou (70 klientů terénně), pečovatelskou službu v Kutné Hoře (800! klientů terénně a 500! klientů ambulantně), SC Přítoky (zde zahrnuty aktivity: pečovatelská služba, osobní asistence, podpora samostatného bydlení, ale i tak jde o hodnotu v řádu jednotek, jedná se totiž o menší soukromé zařízení), DIGNO (osobní asistence), 1x LCC (osobní asistence + peč. služba), oblastní charitu v Kutné Hoře (zahrnuty sociálně aktivizační služby a pečovatelská služba) a konečně Sdružení Život 90, kde zahrnuje tísňová péče 1 000 terénních klientů! Jedná se tak o rozhodující složku. Právě Život 90 je příkladem jedné ze zajímavých cest v rámci péče o seniory.

Dotčení klienti u sebe nosí tlačítko, které je v případě potřeby spojí s nonstop dispečinkem. Za situace, kdy senioři nepotřebují neustálou péči, se tato možnost jeví jako smysluplná.

Nejvyšší hodnoty, téměř 3500, dosáhly sociální poradny. V rámci nich pak zcela dominuje občanské sdružení Povídej s telefonickou krizovou pomocí a hodnotami 1500 terénních kontaktů a 900 hovorů! Dále sem spadá sdružení Respondeo, 2x oblastní charita Kutná Hora, Rytmus Benešov, Centrum psychicko-sociálního poradenství (zde jsou zmíněny hodnoty 523 ambulantních intervencí a 250 klientů rovněž ambulantně) a nemocnice Kutná Hora se svými sociálními službami poskytovanými u lůžek.

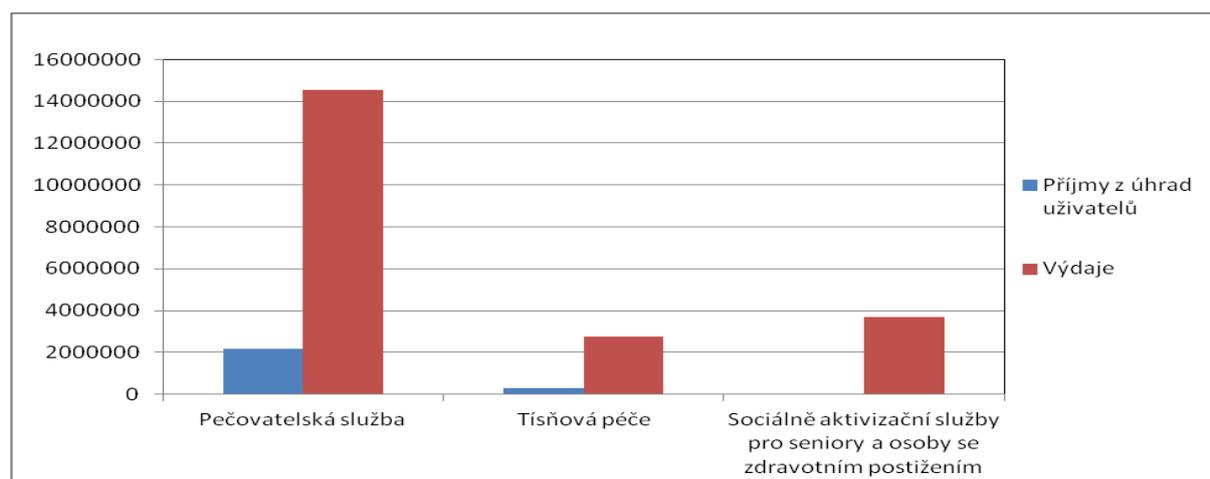
Tab. 85: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečova- telská služba	Osobní asisten- ce	Tísňová péče	Podpora samo- statné- ho byd- lení	Odleh- čovací služby	Sociálně aktivní začíná- cí služby pro se- niory a osoby se zdra- votním postiže- ním
Příjmy z úhrad uživatelů	2168305	-	312500	-	-	9938
Výdaje	14534475	-	2746498	-	-	3689000
Úhrady uživatelů služeb / celkové výdaje na službu	15 %	-	11 %	-	-	0,3 %

zdroj: vlastní šetření

V rámci této tabulky je tak stěžejní službou, co se kapacit týká, služba terénní. Logika věci toto potvrzuje. Zvláště za situace, kdy jsou do terénních služeb započítávány i telefonní hovory. Kapacitně nejvytíženějšími (což nemusí nijak souviset a často ani nesouvisí s jakousi komplexní vytížeností, např. telefonní hovor X lůžko) jsou zařízení sociálních poraden. Následuje obsahově nejednotná kategorie „ostatní“ a centra sociálních služeb.

Graf 12: Příjmy a výdaje terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdrav. postižením

zdroj: vlastní šetření

Tab. 85 a Graf 12 vyjadřují poměr příjmů z úhrad uživatelů vůči celkovým výdajům. Jedná se o terénní a ambulantní služby spojené se seniory a zdravotně postiženými. Data představují necelou polovinu všech možných. Tabulka je proto značně nekompletní. I tak je však možné dovolit si vyřknout jeden

závěr a to závěr snad i nejpodstatnější. Totiž že v rámci daných služeb nikdy nedojde k tomu, aby byly výdělečné čistě na základě plateb klientů. Sociální služby jsou velmi specifickým spektrem služeb v rámci „trhu práce“ a pokud nejde o úzce specializovanou činnost zaměřenou zásadně na kvalitu (např. pro movitější seniory), bude třeba tyto služby dotovat společností.

Dobrovolnictví

Jako zdroje pro Tab. 86 posloužily webové stránky Ministerstva vnitra, jednotlivých organizací, publikace *Katalog sociálních a souvisejících služeb 2012 - 2014 ve městě Kutná Hora*.

Tab. 86: Počet organizací vykonávajících dobrovolnictví a počet projektů v letech 2010 až 2012

	Organizace sídlících v ORP KH			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP	0	2	1	0	4	1
z toho Občanská sdružení	0	1	0			
z toho Církevní právnické osoby	0	1	1			
z toho Obecně prospěšné společnosti	0	0	0			
z toho krátkodobá	0	0	0			
z toho dlouhodobá	0	0	0			
z toho krátkodobá i dlouhodobá	0	2	1			

zdroj: databáze MV, webové stránky zřizovatelů, Katalog soc. a souvis. služeb 2012 - 2014 ve městě Kutná Hora

V roce 2010 nebyl akreditován ani jeden projekt. V roce 2011 jsou potvrzeny čtyři projekty organizací vykonávajících dobrovolnickou péči. Ve dvou případech se jedná přímo o organizace sídlící v našem řešeném území (Oblastní charita Kutná Hora - církevní právnická osoba a Život 90 - občanské sdružení, přičemž Oblastní charita realizovala dokonce dva projekty), v jednom případě šlo o organizaci mimo řešené území (Hnutí Brontosaurus, občanské sdružení). Projekt Hnutí Brontosaurus byl krátkodobý, zbylé projekty krátkodobé i dlouhodobé. O jejich bližší povaze více v následujících odstavcích.

V roce 2012 proběhl jeden projekt a to opět pod patronátem Oblastní charity Kutná Hora (církevní právnická osoba). Jeho povaha byla krátkodobá i dlouhodobá.

Ještě doplňme, že tematice dobrovolnictví je věnována i kapitola v *Komunitním plánu města Kutná Hora pro období 2014 - 2016*. Jedná se o „Podporu a rozvoj dobrovolnictví ve městě Kutná Hora“.

Tab. 87: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
osobám zdravotně postiženým	0	2	0
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	0	0	1
při péči o zachování kulturního dědictví	0	1	0
uskutečňování rozvojových programů	0	1	0

zdroj: databáze MV, webové stránky zřizovatelů, Katalog soc. a souvis. služeb 2012 - 2014 ve městě Kutná Hora

Tab. 87 podrobněji rozepisuje povahu jednotlivých projektů. Jak již bylo zmíněno výše, v roce 2010 neprobíhal projekt žádný, v roce 2011 čtyři a v roce 2012 jeden.

V roce 2011 jsou zaznamenány dva projekty pro osoby zdravotně postižené (jeden za Oblastní charitu Kutná Hora, druhý za Život 90). V obou případech jsou přímo v materiálech Ministerstva vnitra jmenované jako „pomoc osobám zdravotně postiženým a seniorům“, proto byly přiřazeny k pomoci „osobám zdravotně postiženým“. Jsou charakterizovány takto:

OChKH: Dobrovolníci v nemocnicích a zařízeních sociálních služeb. Organizace vysílá dobrovolníky do přijímajících organizací: ÚSP Barbora Kutná Hora, Domov důchodců Čáslav, Domov Na Hrádku, Městská nemocnice Čáslav. Jako dobrovolníci působí většinou lidé středního věku a důchodkyně, popř. studenti v rámci kulturních programů. Dobrovolníci jsou většinou společníci pacientů, pomáhají při volnočasových aktivitách, vyrábí rukodělné výrobky pro nemocnici, podílejí se na propagaci a prezentaci, sbírají byliny apod. Ročně je zapojeno 10 – 15 dobrovolníků v kategorii „dobrovolník společník a pomocník“ a cca 5 dobrovolníků v rámci krátkodobého zajištění kulturních pořadů a 5 dobrovolníků pro podpůrné aktivity (rukodělné práce apod.). Dobrovolníci jsou pojištěni, s dlouhodobými je uzavřena smlouva, věnují se jim koordinátoři.

Život 90: Dobrovolnické centrum ŽIVOTA 90. Cílem projektu je zlepšit psycho-sociální podmínky seniorů a zdravotně postižených osob prostřednictvím specificky zaměřených krátkodobých a dlouhodobých dobrovolnických programů aktivizačního, edukačního a volnočasového charakteru. Jedná se o programy, které jsou určeny výhradně pro seniory a zdravotně postižené, kteří využívají sociálně zdravotní služby poskytované občanským sdružením ŽIVOT 90. Dobrovolníci se mohou zapojit do činností jako „Pomoc při zajišťování jednoduchých administrativních činností souvisejících s aktivizací a edukačními aktivitami“, „Doprovázení seniorů a zdravotně postižených na akcích pořádaných ŽIVOTEM 90“, „Pomoc při realizaci alternativních terapií – jóga apod.“, „Pomoc s realizací edukačních aktivit (jazykové kurzy apod.)“, „Pomoc s realizací výuky na PC“.

Zbylé dva projekty v roce 2011 se týkají péče o zachování kulturního dědictví (Hnutí Brontosaurus, projekt týkající se zámku Kačina) a uskutečňování rozvojových programů. Konkrétně:

OChKH: Dobrovolníci v charitě. Oblastní charita dobrovolníky využívá při činnostech, které směřují k prospěchu celé organizace (dobrovolníci pro tříkrálovou sbírku a na jednorázové akce) i pro činnosti jednotlivých středisek (např. instruktoři v dětských programech, doučování dětí, volnočasové aktivity pro děti, pomocné práce v charitním šatníku). Dobrovolníky tvoří studenti, absolventi škol, důchodci nebo matky na mateřské dovolené, nezaměstnaní. Od roku 2005 vykonávají dobrovolnickou službu v akreditovaném režimu. Dobrovolníci procházejí školením, věnuje se jim koordinátor, mají supervizi, jsou pojištěni.

Hnutí Brontosaurus: Akce památky. Projekt usiluje o zapojení dobrovolníků při ochraně kulturního dědictví. Představuje komplexní systém vzdělávacích, osvětových a zážitkových aktivit prohlubující možnosti zapojování mládeže při ochraně památkově chráněných objektů i cenných drobných historických staveb v kulturní krajině ve vybraných lokalitách v České republice. Projekt podporuje aktivní a kreativní využití volného času dětí a mládeže, klade důraz na neformální vzdělávání. Jedná se o dobrovolnickou službu přímo na vybrané památce nebo v jejím bezprostředním okolí se stavbou souvisejících. Na dobrovolníky vždy dohlíží odborníci. Jedná se především o víkendy a zároveň s prací dobrovolníků je čas věnován i přednáškám, workshopům, apod.

V roce 2012 je zanesen projekt Oblastní charity Kutná Hora a to na pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.

OChKH: DODO – dobrovolníci doučující. Program zajišťuje doučování dětí z vyloučených lokalit za pomoci dobrovolníků. Vlastní doučování probíhá buď ve škole, nebo na ubytovně. Cílovou skupinou jsou většinou romské děti mladšího věku. Doučování probíhá dvakrát týdně. Doučuje vždy dvojice, která je tvořena profesionální pracovnící a dobrovolníkem. Výběr žáků vhodných k doučování provádí škola. Dobrovolníci procházejí školením, věnuje se jim koordinátor, mají supervizi, jsou pojištěni. Ročně se do projektu zapojí cca 8-12 žáků, 3-4 dobrovolníci.

Celkově lze k dobrovolnické činnosti říci, že v rámci území ORP Kutná Hora je dosud „v plenkách“. Nejvyšší aktivitu vyvíjejí církevní organizace. I v dříve zmíněném Komunitním plánu města Kutné Hory je dobrovolnictví věnován nepatrný zlomek dokumentu. Příčinou může být, že dobrovolnictví v podobě, ve které ji zaznamenává Ministerstvo vnitra, tvoří jen část veškerých aktivit zařaditelných mezi dobrovolnictví. Je však pochopitelné, že se jedná o jediné, které lze alespoň bazálně statisticky zachytit. Příčinou může být rovněž upřednostňování finančně ohodnocených aktivit. A to jak ze strany poplávajících, tak ze strany nabízejících. Určitou roli hraje jistě rovněž jakási výše kultury společnosti.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 88 analyzuje vybrané skupiny (celkem devět) zainteresované v chodu sociálních služeb. Každá skupina je charakterizovaná konkrétními očekáváními, riziky, způsobem komunikace a konečně opatřeními, kterými je možno skupinu uspokojit. Tabulka mluví sama za sebe, proto se budeme v této kapitole blíže věnovat Tab. 89, analýze rizik.

Tab. 88: Analýza cílových skupin sociálních služeb

Č.	Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Rodiče dětí s mentálním/tělesným postižením	Kvalitní péče v soc. zařízeních; nízká finanční zátěž; kulturní dění v zařízení; pravidelné informace o dění v zařízení; možnost ovlivnit dění v zařízení; dostatečný počet aktivit; adekvátně vzdělaný personál; individuální přístup	Nevstřícnost; nedostatek financí; nezájem o dění; negativní přístup ke klientům; ignorování nastavených pravidel mezi rodinou a zařízením; izolovanost	Osobní kontakt, telefonicky, nástěnky, elektronicky, pravidelné schůzky	Schůzky pro rodiny, opatrovníky = vytvoření lepší vazby; nastavení jasně daných pravidel; snadná dostupnost důležitých informací o službách v daném zařízení; linka pomoci
2.	Osoby s mentálním postižením	Vstřícný a pozitivní přístup soc. pracovníků; příjemné prostředí; dobrý kolektiv; dostatečný počet aktivit; možnost sociální integrace	Zanedbaná péče ze strany rodičů/soc. pracovníků; sociální exkluze; frustrace z odloučení od domova	Osobní kontakt	Způsobili soc. pracovníci; dostatečná nabídka služeb sociální péče; otevřené prostředí/navození pocitu bezpečí; nabídka aktivit (kroužků)
3.	Osoby s tělesným postižením	Dostupnost služeb; dostatečná kapacita zařízení; dobrý kolektiv a vedení soc. zařízení; dostatečný zájem o dění v soc. zařízení ze strany rodiny; sociální integrace	Nekvalifikovanost soc. pracovníků; nekompletnost nabídky; vyšší finanční zátěž; nedostatečné kulturní vyžití; sociální exkluze	Osobní kontakt; telefon; email; webové stránky	Dovzdělávání soc. pracovníků - rekvalifikace, školení; vytváření příjemného prostředí a dobrého kolektivu - akce, kroužky atd.

Č.	Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
4.	Osoby sociálně vyloučené	Anonymita; snadné přijetí do zařízení; dostupnost sociálních služeb; zdarma poskytnutá služba; vstřícný personál	Nedostatek informací o možnostech/zařízeních; nekvalifikovanost pracovníků; netolerantní společnost	Osobní kontakt; vývěsky; letáky	Dovzdělávání soc. pracovníků (rekvalifikace, školení); dostatečná informovanost klientů; terénní sociální pracovník; využívání dotačních programů
5.	Zřizovatelé zařízení sociálních služeb/poskytovatelé sociálních služeb	Odpovídající počet klientů; dopravní dostupnost; ochota rodiny vozit klienta do soc. zařízení; vstřícnost ze strany místní samosprávy, právnických osob apod.; finanční příspěvky	Politické změny (a s nimi související změny „pravidel hry“), nedostatek financí, malá podpora státu	Osobní kontakt; dny otevřených dveří; webové stránky; telefonicky; emailem	Fundraising; čerpání dotací
6.	Sociální pracovníci	Možnost uplatnění (dostatečná nabídka pracovních míst); podpora ze strany samosprávy a státní správy; seberealizace/naplnění životního poslání	Riziko „vyhoření“; finanční neatraktivnost; častá změna působiště	Osobní kontakt; telefon; email; webové stránky	Možnost relaxačních aktivit (kompenzace stresového povolání); dostatečná informovanost společnosti;
7.	Obec	Dostatek financí; kvalifikování pracovníci/poskytovatelé sociálních služeb; široká nabídka sociálních služeb; uspokojení potřeb klientů	Nedostatek financí; nedostupnost sociálního zařízení;	Webové stránky; osobní kontakt; vývěsky, telefonicky; emailem	Informační osvěta; komunitní plánování na úrovni ORP; meziobecní spolupráce
8.	Kraj	Efektivní využití finančních prostředků; dostatečný počet zájemců o služby; kvalifikovaný personál	Nízká podpora státu; nedostatek finančních prostředků; nespokojenost ze strany obcí/zřizovatelů a provozovatelů sociálních zařízení; politické změny	Osobní kontakt, webové stránky; telefonicky; emailem	Spolupráce mezi kraji - komplexní koncepce rozvoje sociálních služeb; komunitní plány zahrnující celé ORP
9.	Stát	Plnění programů týkajících se soc. služeb	Nespokojenost ze strany nižších samospráv; nedostatek finančních prostředků ve státním rozpočtu na sociální oblast; politické změny;	Veřejná vystoupení v médiích; tiskové zprávy; osobní kontakt se zúčastněnými stranami	Řádně nastavená pravidla fungování soc. služeb; vstřícná legislativa; klíčové pozice obsazené odborníky

Rizika jsou v Tab. 89 rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění sociálních služeb, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality poskytovaných služeb). Celkový princip hodnocení významnosti rizik již byl popsán v kapitole školství.

Vybereme-li v rámci každé oblasti nejvýznamnější riziko, vyjde nám v případě těch finančních riziko nedostatku financí na platy. I když je drobná část sociálních služeb naplňována pomocí dobrovolnictví, tvoří placení zaměstnanci zcela rozhodující množinu, od níž jsou sociální služby odvislé. Relativně dobře a pravidelně placený zaměstnanec je jedním ze základních kamenů kvalitních sociálních služeb. Proto by měly být platy zaměstnanců tím posledním, odkud brát v případě, že je třeba šetřit a naopak také tím prvním, kde přidat, pokud zde taková možnost je.

V rámci organizačních rizik se jako nejzásadnější jeví velké množství klientů. Jak plyne z kapitoly Základní charakteristika, vykazuje demografický vývoj v území ORP Kutná Hora tendence ke stárnutí obyvatel. Již nyní jsou v řešeném území jednou z nejpodstatnějších klientel senioři a tato situace bude dále kumulovat. Je proto nutné, aby byla přehodnocena celková koncepce na úrovni státu a následně i v jednotlivých organizacích zabývajících se sociálními službami. Spíše než ke kumulaci jedinců do velkých zařízení je záhodno umožnit co nejdelší setrvání v přirozeném prostředí.

V případě právních rizik se jako bazální riziko jeví nekoncepční změna legislativy, která by mohla ztížit fungování jednotlivých subjektů bez odpovídajícím způsobem podchycené kompenzace, případně garantovaných výhod apod.

Jako výrazné technické riziko se jeví nevyhovující stav jak technického vybavení, tak celých objektů/budov. Východiskem jsou odpovídající dotace nebo např. možnost čerpání výhodných půjček. Spoléhat na finanční rezervy jednotlivých zřizovatelů nedává smysl. Jak totiž odhalily tabulky výše, příjmy zařízení sociálních služeb, resp. jejich zřizovatelů totiž z drtivé většiny nepokrývají náklady.

Posledním rizikem je riziko věcné. Zde se jako nejpalčivější jeví problém stability a fundovanosti personálu, čímž se částečně vracíme na začátek, kde jsme mluvili o platech personálu. Oklikou se tak znovu potvrzuje obecná nutnost kvalitních lidských kapacit, které jsou základem funkční a dlouhodobě udržitelné sociální služby.

Tab. 89: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Registr rizik oblasti sociálních služeb správního obvodu					
Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpod. (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Finanční riziko					
<i>Nedostatek financí na běžný provoz a opravy</i>	3	4	12	<i>Příspěvky od rodin/ státu, dotace</i>	<i>Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba</i>
<i>Nedostatek financí na investice a vybavení</i>	3	3	9	<i>Příspěvek od rodin/státu, dotace</i>	<i>Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba</i>
<i>Nedostatek financí na platy</i>	3	5	15	<i>Úspory v jiných méně důležitých oblastech</i>	<i>Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba</i>

Registr rizik oblasti sociálních služeb správního obvodu					
Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpod. (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Organizační riziko					
Špatné rozmístění soc. zařízení v rámci území	2	3	6	Analýza území z hlediska kapacit soc. zařízení a demografického vývoje	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Příliš mnoho klientů soc. služeb	3	5	15	Inovace poskytovaných služeb, aktivit/rozšíření kapacity	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Terénní služby nahrazeny ambulantními	2	4	8	Dáno skutečností, že osoby s postižením nemají vždy opatrovníka, který vlastní automobil/dotace na auto pro výkon soc. sl.	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Nezájem či neochota zřizovatelů soc. zařízení na spolupráci	3	4	12	Zlepšit komunikaci, najít průsečík zájmů	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Nevhodně stanovené normativy na soc. zařízení ze strany státu	3	4	12	Žádost o „výjimku“ z pádných důvodů	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	3	9	Dotace/ příspěvek od kraje	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Reformy, které zhorší podmínky pro chod zařízení	2	4	8	Dostatek odborníků na klíčových pozicích	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Technické riziko					
Špatný technický stav budov soc. zařízení	4	4	16	Čerpání rezervy, půjčka, dotace	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Zastaralé či nevhovující vybavení	4	4	16	Čerpání rezervy, půjčka, dotace	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Věcné riziko					
Špatné řízení zařízení	3	4	12	Vyhlášení VŘ na pozici ředitel/ky zařízení	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Nízká kvalita nabízených služeb	2	4	8	Aprobování soc. pracovníci	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba
Zájem opatrovníků o „trvalé“ umístění osoby s postižením	3	2	8	Zatraktivnění daného zařízení (např. pomocí nadstandardní nabídky aktivit), zároveň udržet	Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba

Registr rizik oblasti sociálních služeb správního obvodu					
Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpod. (P)	Dopad (D)	V = P*D		
				<i>pouto mezi rodinou a klientem soc. zařízení - akce, pobyt doma o svátcích</i>	
<i>Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)</i>	4	4	16	<i>Podmínka speciální pedagogika vzdělání, event. možnost studia při zaměstnání; při VŘ vybírat personál s potenciálem setrvání na dané pracovní pozici</i>	<i>Stát, konkrétní právnická/fyzická osoba</i>

4.1.4. SWOT analýza oblasti sociální služby

Za výrazné klady lze v rámci problematiky sociálních služeb považovat primárně existenci tří relativně suverénních, prostorově výhodně rozmístěných měst, která mohou společnými silami saturovat potřeby celého regionu. S tím souvisí i slušná dopravní obsluhovatelost celého území, která je často zásadním momentem poskytovaných služeb. Podstatná je rovněž stále ještě významná sociální soudržnost a to zejména v případě venkova. Sami starostové často zmiňovali, že zatím není nutné problematiku podpory seniorů řešit, jelikož se stále ještě většinou postará rodina.

Na předešlé lze však rovnou navázat slabou stránkou a totiž statisticky doložené stárnutí obyvatelstva. To již pomalu v samosprávách aktivizuje činnosti vedoucí k eliminaci nepříznivých jevů s tímto demografickým trendem souvisejících. Druhým povšechným, ale zásadním problémem je absence smysluplné koncepce na úrovni ORP. Podrobnějším plánem disponuje pouze město Kutná Hora.

Za největší příležitost považujeme dlouhodobou změnu koncepce/uvážování v přístupu k péči zejména o seniory (když záběr bude jistě širší). Jde o myšlenku obsluhy klientů v jejich přirozeném prostředí daleko spíše než jejich kumulace ve velkých zařízeních. Paradoxně by potom mohla působit další příležitost, totiž dokončení domova pro seniory v Uhlířských Janovicích. Zde převládá pragmatismus v podobě dokončení již deset let rozestavěné budovy. Rovněž je třeba mít na paměti, že výše zmíněné mobilní služby nejsou samospásné a nutnost kooperace s větší institucí disponující i příslušným objektem je ku prospěchu věci.

Mezi hrozby je zařazena naopak absence dlouhodobější zastřešující koncepce (neustále opakované téma), narůstající fobie „běžných lidí“ z klientů sociálních služeb (zde budou značnou roli sehrávat právě obce, které by se měli stát jakýmiis garanty sociálních služeb a hlásnými troukami prospěšnosti dlouhodobých koncepčních řešení namísto krátkozrakých populistických kroků) a nedostatek financí.

Tab. 90: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
<i>1. Tři přirozená centra v rámci ORP (Kutná Hora, Uhlířské Janovice, Zruč nad Sázavou) s největší koncentrací sociálních služeb</i>	<i>1. Aktuálnost stárnutí obyvatelstva v řešeném území</i>
<i>2. Některé obce řeší problematiku finanční spolupráce na větších projektech</i>	<i>2. Některé obce dosud problematiku péče o staré lidi neřeší</i>

3. V Červených Janovicích (tedy mimo centrum regionu... posun těžště) sídlo Svazu tělesně postižených	3. Komunitní plán zpracován pouze pro město Kutná Hora (ne pro celé ORP)
5. Možnost čerpání dotací ze státních a evropských fondů	4. Nedostatečná informovanost veřejnosti
Příležitosti:	Hrozby:
1. Postupná změna uvažování státu ohledně péče o seniory (rozvoj mobilních služeb na úkor velkokapacitních pobytových zařízení)	1. Absence dlouhodobé a stabilní koncepce ze strany státu
2. Informační osvěta zaměřená jak na veřejnost, tak na potencionální klienty	2. Nedostatek financí ze státního rozpočtu a z evropských dotací
3. Dokončení domova důchodců v Uhlířských Janovicích	3. Zhoršování povědomí a narůstání fobie „běžné populace“ z různých klientů sociálních služeb
4. Vytvoření dlouhodobější koncepce	

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V území ORP Kutná Hora dominují v rámci zařízení sociálních služeb sociální poradny, dále kategorie ostatní (zahrnující zejména pečovatelské služby), centra sociálně rehabilitačních služeb. Obraz se vyostří, zanalyzujeme-li konkrétní sociální služby. V území ORP Kutná Hora se nachází k šedesáti poskytovaným sociálním službám. Převládají sociální poradenství, pečovatelská služba a sociální rehabilitace. Tento stav do velké míry kopíruje podstatný demografický trend regionu a totiž stárnutí obyvatelstva a odliv mladých lidí do center osídlení. Jednou z hlavních výzev, které budou sociální služby na Kutnohorsku řešit je tak narůstající počet starých obyvatel se zvýšenou potřebou fyzické (i psychické) pomoci.

Z hlediska zřizovatele je nejčastěji zmiňovanou skupinou „jiný“. Ta zahrnuje širší spektrum čítající sdružení, obecně prospěšné společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciovou společnost a spolek. Dalším v pořadí je kraj, třetí jsou církve (jedná se o Oblastní charitu Kutná Hora). V ORP Kutná Hora nespadá žádné zařízení sociálních služeb do gesce MPSV a žádné fyzické osoby. Neaktivněji (možná nejpružněji) působí menší instituce ať už komerčního, nebo nekomerčního charakteru. Kraj se zase specializuje na velké ústavy. Při detailnějším rozpisu na úroveň jednotlivých sociálních služeb již nezaujímá co do kvantity druhé místo kraj, ale církve, kraj je třetí.

V případě kapacit je stěžejní službou služba terénní. Zvláště za situace, kdy jsou do terénních služeb započítávány i telefonní hovory, kterými lze obsloužit zdaleka nejvíce klientů. Kapacitně nejvytíženějšími (což nemusí nijak souviset s jakousi komplexní vytížeností, např. telefonní hovor X lůžko) jsou zařízení sociálních poraden.

Jako stručné zhodnocení celé kapitoly včetně závěrečných analýz jsme vybrali jednoduché označení „3k“, totiž koncepce, kapitál, kapacita. I přes to, že v současné době má slovo strategie mezi starosty až pejorativní nádech, je kvalitní koncepce základ každé cesty rozvoje. I dílčí kvalitní řešení mohou bez smysluplného rámce způsobit více škody než užítku. Ke slovu kapitál snad ani není potřeba moc co dodávat. Sociální oblast jako celek lze bez přehánění označit jako podhodnocenou. Kladem jsou v tomto případě evropské dotace, díky kterým vznikla řada smysluplných projektů, a některé organizace působící v sociální oblasti jsou na nich doslova životně závislé. Pod slovem kapacita jsou myšleny dvě spojené nádoby. Na jedné straně je to kapacita jakožto kvantitativní možnosti sociálních služeb, schopnost pojmout jen určité množství klientů. Například v případě péče o seniory jde vzhledem k demografickému trendu o více než aktuální téma. Na straně druhé lze mluvit o kapacitě rovněž jako

o kvantitě a kvalitě personálu, který je mimo jiné závislý rovněž na dané koncepci i kapitálových možnostech zřizovatele...

Jako vlastní postřeh založený na empirických zkušenostech i konzultacích se sousedním týmem z ORP Čáslav se nám zásadním problémem v rámci tématu sociálních služeb jeví vysoká míra nezaměstnanosti v bývalém okrese Kutná Hora (ORP Kutná Hora + ORP Čáslav). Na tomto tématu hodláme společně dále spolupracovat a to i v součinnosti s kutnohorským úřadem práce.

4.2. Návrhová část

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců odboru sociálních věcí MěÚ Kutná Hora (Bc. Barbora Nováková, PhDr. Drahomíra Hurtová), pečovatelské služby (Ing. Jana Kuklová), oblastní charity KH (Mgr. Slávka Kunášková), Domova pro seniory z Ratají nad Sázavou (Ing. Jana Pivoňková), Úřadu práce KH (PhDr. Iva Pospíšilová, Ing. Václav Kaše) a zástupců obcí Suchdol, Kácov, Zbraslavice z území ORP. Jednání se zúčastnil i jeden motivující starosta. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

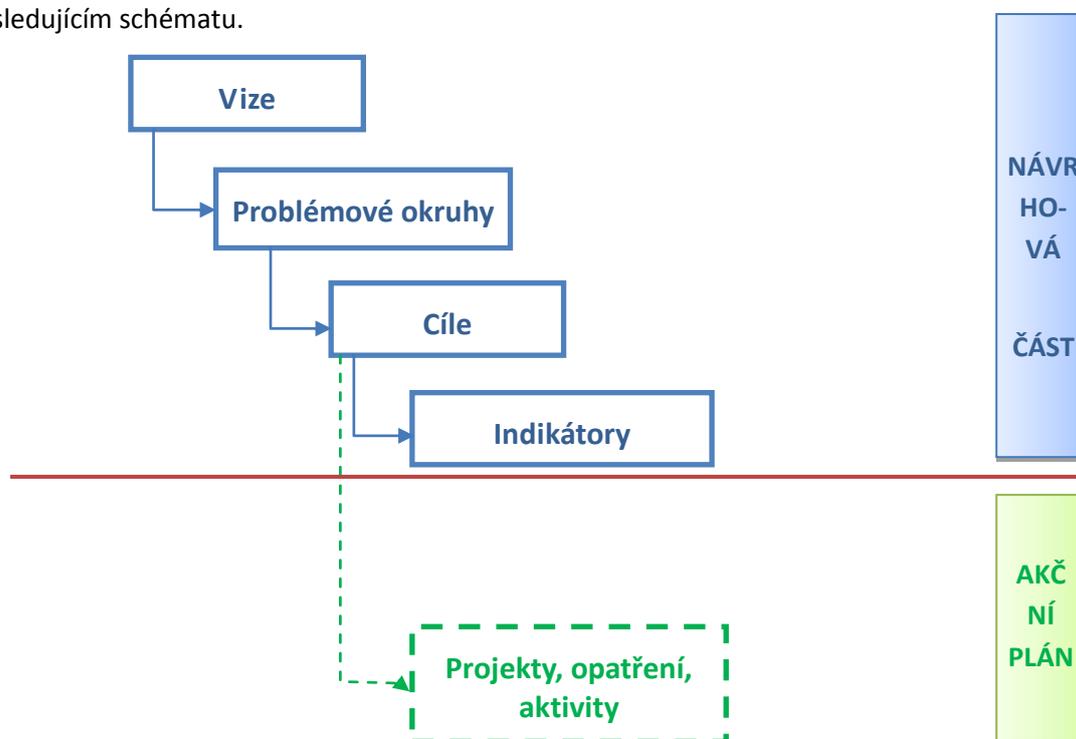
Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách zjištěných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím schématu.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v tabulce níže.

Tab. 91: Struktura problémových oblastí a cílů

Probl. oblasti	Absence komunitního plánu pro SO ORP Kutná Hora		Neúplné pokrytí území péčí o seniory	
Cíle	Vytvořit komunitní plán sociálních služeb SO-ORP Kutná Hora	Zrealizovat společnou propagační dokumentu	Vytipování jednotlivců pro sběr informací a šíření osvěty	Vytipovat spádové obce a realizovat odloučená pracoviště poskytovatelů peč. sl.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize

Vzájemný vztah samospráv v regionu ORP Kutná Hora směřuje k prohlubování spolupráce. Slovo každé obce je slyšet a každá obec je zároveň schopna kompromisu. Pozice větších měst je stejně tak privilegium jako závazek.

Nabídka sociálních služeb i předškolního a základního vzdělávání pohotově, nikoliv však krátkozra- ce, reaguje na vývoj odpovídajících věkových skupin obyvatel. Odpadové hospodářství minimalizuje odpad vyvážený bez užitku na skládky a další úspory hledá v aktivním nakládání s odpadem vytřídněným. Kutná Hora jakožto evropsky významné středisko cestovního ruchu je vstupní branou do regionu a k dalším místním zajímavostem.

4.2.3. Problémové okruhy

Z analýzy zpracované pro oblast sociálních služeb se jako dva významné problémové okruhy v rámci ORP Kutná Hora profilují **absence komunitního plánu pro SO ORP Kutná Hora a neúplné pokrytí území péčí o seniory**. Dílčí problémy, ze kterých tyto okruhy vyplynuly, jsou zejména následující:

- komunitní plán dosud realizován pouze pro Kutnou Horu (v současnosti 2. aktualizace)
- stárnutí obyvatelstva (kontinuální a dlouhodobý nárůst indexu stáří)
- celistvé řešení problematiky péče o seniory ze strany obcí doposud marginálním tématem
- existence pečovatelských služeb/ domů jen v největších sídlech
- rozdrobená sídelní struktura ztěžující pokrytí území velkou většinou služeb
- neuspokojivá dopravní obslužnost

Výše zmíněné problémové okruhy se mimo jiné kryjí s tzv. nástiny možných variantních návrhů pro jednotlivé oblasti. Ty byly vytvořeny v polovině roku 2014 jakožto první reakce na výstupy analytické části a sloužily k započatí hlubšího dialogu s jednotlivými obcemi v území ORP Kutná Hora.

Poznamenejme ještě v úvodu, že nedošlo k postihnutí celé řady dalších témat v rámci sociálních služeb, která by rovněž stála za pozornost. Tato vyhraněnost je však pro další kroky vedoucí k možnému řešení/ zlepšení situace nezbytná. Důvody vycházejí ze samotné metodiky dokumentu, zejména potom z analytické části a dat, se kterými byla možnost pracovat i z časové a kapacitní náročnosti celého procesu. Částečnou kompenzací v případě sociálních služeb je vyčlenění jednoho problémového okruhu tématu komunitního plánu, jakožto prvního kroku vedoucího ke koncepčnímu řešení širokého spektra sociálních problematik v každém celistvém regionu.

PROBLÉMOVÝ OKRUH ABSENCE KOMUNITNÍHO PLÁNU PRO SO ORP KUTNÁ HORA

Z důvodu alespoň bazální možnosti porovnání jednotlivých problémových okruhů, je ve všech případech zachována rámcová struktura. Ta stanovuje relevantní důvody, kvůli kterým byl daný okruh zahrnut, příčiny problému, dopady, jaké by mohlo mít případné neřešení daného problémového okruhu a heslovité plusy a minusy daného okruhu. Každý problémový okruh je zároveň z důvodu lepšího vystižení vztahů jednotlivých problémů graficky znázorněn v tzv. stromu problémů.

Důvod stanovení problémového okruhu

Pokud chceme celistvě a dlouhodobě řešit v regionu oblast sociálních služeb, je nezbytným krokem číslo jedna detailní postihnoutí této oblasti (zde pomůže právě výše zpracovaná analýza) a nastínění koncepčních kroků. S komunitním plánem má zatím zkušenosti pouze samotná Kutná Hora. Zpracovává odbor sociálních věcí a zdravotnictví, který by měl zaštitit i jeho aplikaci na celý region.

Příčiny problému

Sociální služby jsou pro většinu samospráv nejčerstvějším fenoménem. Zatímco se školstvím a odpadovým hospodářstvím jsou obce z principu konfrontovány dlouhodobě, sociální služby neměly až do roku 2006 (Zákon č. 108/2006, Sb. o sociálních službách) ani adekvátní podporu v české legislativě. Proto, i přes částečnou devaluaci pojmů jako strategický plán, komunitní plán, plánování obecně, je nezbytné v případě komplexního řešení sociálních služeb ve SO ORP Kutná Hora začít právě dokumentem, který ze všeho nejdříve zanalyzuje situaci v regionu jak z hlediska klientů, tak z hlediska poskytovatelů sociálních služeb a nabídne ucelená, dlouhodobá řešení.

Vztah k problémovému okruhu *neúplné pokrytí území péčí o seniory* vychází z hierarchie, posloupnosti kroků, které je třeba učinit pro kvalitnější řešení sociálních služeb ve SO ORP Kutná Hora. Komunitní plán by měl tvořit zastřešení veškerých snah v oblasti sociálních služeb, tedy i péče o seniory. Měl by nabídnout relevantní data i jejich smysluplnou interpretaci, dlouhodobý směr aktivit i určitou reakční pružnost. V neposlední řadě by měl poskytnout tolik potřebný prostor pro diskusi zainteresovaných.

Na druhé straně je třeba počítat s variantou, že zpracování komunitního plánu bude trvat déle než případná realizace opatření pro zkvalitňování péče o seniory. V takovém případě je záhodné vzájemně nebrzdit snahy o jednu nebo druhou aktivitu, ale vést je paralelně.

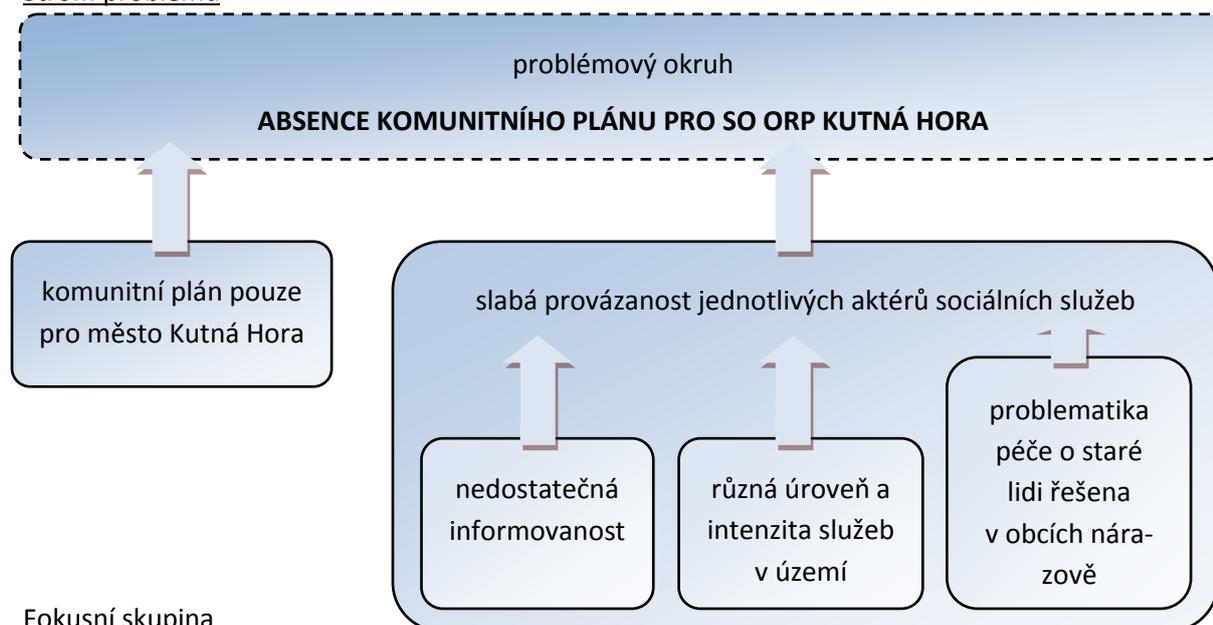
Důsledky neřešení problémového okruhu

Důsledkem nevytvoření komunitního plánu bude absence koncepce sociálních služeb v SO ORP Kutná Hora. To je moment, ze kterého se jistě sociální služby v regionu nezhroutí, budou fungovat dál, ale cesta to bude nejspíše delší, časově náročnější. Jak už bylo zmíněno výše, tak podstatným momentem je nejen myšlenka uceleného dokumentu, který pokrývá celé území SO ORP, ale již samotný proces jeho tvorby, dialogu nad jednotlivými náměty.

Klady a zápory problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Komplexní analýza regionu jakožto nedělitelného územního i funkčního celku	Pocit některých obcí, že se nejedná o jejich problém
Stanovení priorit ke společnému řešení (sociální problémy nectí hranice obcí)	Náklady na tvorbu komunitního plánu, riziko neschválení strategického dokumentu všemi obcemi
Možnost čerpání odpovídajících dotací	Možné zvýšení výdajů obcí na sociální služby.

Strom problémů

Fokusní skupina

V případě realizace komunitního plánu pro celé území SO ORP panovala od začátku mezi účastníky fokusní skupiny shoda. Všichni zúčastnění považovali zpracování jakéhosi „jízdního řádu“ sociálních služeb na Kutnohorsku jako relevantní záměr a souhlasili i se svou participací na takovémto projektu.

PROBLÉMOVÝ OKRUH NEÚPLNÉ POKRYTÍ ÚZEMÍ PÉČÍ O SENIORY

Z důvodu alespoň bazální možnosti porovnání jednotlivých problémových okruhů, je ve všech případech zachována rámcová struktura. Ta stanovuje relevantní důvody, kvůli kterým byl daný okruh zahrnut, příčiny problému, dopady, jaké by mohlo mít případné neřešení daného problémového okruhu a heslovité plusy a minusy daného okruhu. Každý problémový okruh je zároveň z důvodu lepšího vystižení vztahů jednotlivých problémů graficky znázorněn v tzv. stromu problémů.

Důvod stanovení problémového okruhu

V regionu působí několik subjektů zabývajících se péčí o seniory. Jedná se o velké pečovatelské domy, ale i terénní pečovatelské služby, veřejné instituce i soukromé subjekty. Ne každá obec je však pro tyto dostatečně atraktivní a ne každý potenciální klient chce zbytek života strávit jinde než doma. Terénní službu lze pojmout jako dlouhodobou, plnohodnotnou a férovou spolupráci jednotlivých obcí se soukromou firmou nebo jako založení nového subjektu. V případě druhé varianty je plusem i vytvoření několika nových pracovních míst v regionu, kde dosahuje nezaměstnanost spíše vyšších čísel.

Příčiny problému

Pakliže mluvíme o zcela konkrétních krocích v rámci sociálních služeb na Kutnohorsku, nabízí se jako jedno z prvních témat snaha o dlouhodobé a citlivé řešení rostoucího počtu starých lidí. Stárnutí populace zejména ve venkovském prostoru je pro SO ORP zřetelný fakt, který potvrzuje i analytická část tohoto dokumentu. V současné době se situace řeší výpomocí v rámci rodiny, velkými ústavami. Faktor rodiny postupně ztrácí na významu a velké ústavy, kde dochází ke kumulaci obdobných jedinců, se jeví až jako poslední volba. Snaha by měla směřovat k „obsluze“ klientů v jejich přirozeném prostředí.

Jak již bylo zmíněno výše, *neúplné pokrytí území péčí o seniory* je jakousi podmnožinou předchozího problémového okruhu. Není však účelné stavět tyto dvě problematiky do nějakého závazného vzta-

hu. Komunitní plán neimplikuje terénní pečovatelskou službu, obráceně už vůbec ne. Oba problémové okruhy jsou na sobě nezávislé do té míry, že mohou být realizovány zcela samostatně dle aktuálních potřeb. Na druhou stranu je třeba vítat inspiraci jednoho druhým, která z naplňování obou cílů může vzejít. Problémové okruhy „o sobě vědí“, ale nepodmiňují se.

Důsledky neřešení problémového okruhu

Pokusme se v tomto případě situaci otočit a zmínit pozitivní dopady, na základě kterých je pro obec smysluplné se problematikou zabývat, řešit jí. Za podstatné považujeme zejména dva argumenty, na jedné straně argumenty „měkké“, tedy primárně neměřitelné, na druhé argumenty „tvrdé“, statisticky relativně jednoduše podchytitelné.

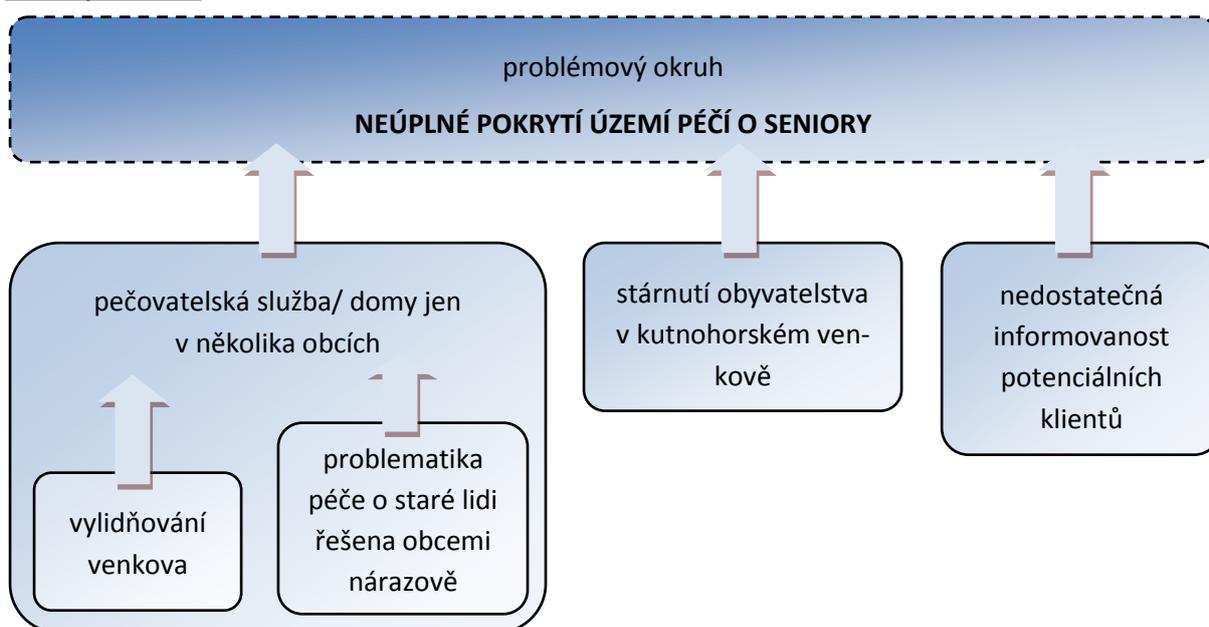
Měkkým argumentem je utužování obecní pospolitosti. Každý starosta by měl mít zájem (a z našich zkušeností plyne, že v naprosté většině případů má) na blahu svých obyvatel. Spokojený obyvatel, spokojená obec. Umožněním trávit co největší část svého života v přirozeném prostředí domova dá starosta „svým“ obyvatelům na srozuměnou, že o ně stojí, že každý jeden člověk v obci je podstatný.

V řeči prostých čísel je potom možno zmínit fakt, že každý člověk, který zůstává v obci (do DPS se lidé stěhují, tedy i mění trvalé bydliště) se v rámci rozpočtového určení daní počítá. Pokud je třeba zmírňovat dopady vylidňování kutnohorského venkova, je třeba zabraňovat vylidňování.

Klady a zápory problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Prevence sociální vyloučenosti specifické skupiny obyvatel	Náklady spojené se službami nemusí pokrývat finanční možnosti klientů
Rozdělení nákladů na sociální služby rovnoměrně na všechny obce.	Nesouhlas zastupitelstev všech obcí ve svazku s příspěvkem na sociální služby.
Pozitivní socializační impuls, sílení kolektivního ducha regionu	V případě řešeného území jde částečně proti smyslu právě dokončovaný velký domov důchodců v Uhlířských Janovicích
Příležitost pro vznik nových pracovních míst.	

Strom problémů

Fokusní skupina

Stejně jako komunitní plán i rozšíření možností a kvality poskytování terénní pečovatelské služby pro seniory považovali všichni účastníci fokusní skupiny za dobrý nápad hodný dalšího rozvoje. Namísto úprav tématu se tak již vedla diskuze nad konkrétními úskalími takovéto činnosti.

Shoda panovala v názoru, že nejdříve je třeba vůbec zmapovat v regionu situaci. Kolik je v které obci potenciálních klientů. Obejít jednotlivé domácnosti vytipované pomocí konkrétních parametrů (věk obyvatele, držení specifické formy důchodu apod.). Podstatnou poznámku vznesli zástupci úřadu práce, kteří zmínili možnost vytipovat ze své databáze jedince s potenciálem pro tuto činnost (kteří pečovali o své příbuzné nebo přímo nezaměstnaní sociální pracovníci). Starostka Kácova se podělila o konkrétní pozitivní zkušenost s takovýmto přístupem ke starým nebo jinak potřebným občanům.

Dále byla rozvíjena navazující činnost. Jestli nechat následnou odbornou péči o vytipované jedince na specializované pečovatelské službě nebo založit vlastní organizaci. Zástupci jednotlivých pečovatelských služeb, ale i úředníci z odboru sociálních služeb a zdravotnictví při MěÚ nebyli nakloněni variantě s novou pečovatelskou službou. Dle jejich názoru se jedná o specifickou aktivitu, která nemůže být vykonávána neproškoleným personálem. Proto byla přednesena alternativa zahrnující participaci obecních úřadů v podobě vytipování vhodných spádových regionů v ORP Kutná Hora a umístění jakýchsi detašovaných pracovišť registrovaných poskytovatelů v jádrech těchto regionů.

4.2.4. Cíle

Níže jsou v tabulkách podrobněji rozepsány jednotlivé cíle, které reagují na v předešlé kapitole konkretizované problémové okruhy.

Tab. 92: Cíl v rámci tématu sociální služby

Problémový okruh 1	ABSENCE KOMUNITNÍHO PLÁNU PRO SO ORP KUTNÁ HORA
Cíl 1.1	Vytvořit komunitní plán sociálních služeb SO ORP Kutná Hora
Popis cíle	Kutná Hora vydala v roce 2013 již třetí aktualizaci Komunitního plánu (na období let 2014 – 2016). Nevýhodou je však omezený záběr pouze na samotné město. Tento nedostatek si uvědomují i zpracovatelé dokumentu a jako jednu z priorit pro další aktualizaci si stanovují rozšířit rádius na celé správní území ORP. Takový požadavek se jeví jako relevantní v souvislosti s faktem, že ani Odbor sociálních věcí a zdravotnictví při MěÚ Kutná Hora nedisponuje odpovídající databází sociálních služeb. Smyslem je tvorba celistvé databáze sociálních služeb v regionu. Kromě samotného výčtu je žádoucí bližší analýza (kvantitativní – kolik kde čeho je nebo není i kvalitativní – jaká je úroveň) i stanovení základních problémů a naznačení řešení.
Hlavní opatření	metodická opatření <ul style="list-style-type: none">• stanovení rámcového obsahu<ul style="list-style-type: none">○ co všechno zahrnout• stanovení rámcové formy<ul style="list-style-type: none">○ samotný kom. plán + navazující propagační katalog• specifikace postupu prací

	<ul style="list-style-type: none"> ○ sběr dat ○ analýza ○ syntéza (řešení) <p>věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • jmenování zainteresovaných činitelů (obce, poskytovatele, zájemci z řad veřejnosti), tvorba pracovních skupin, specifikace náplně jejich činnosti a způsobu řešení dané činnosti • určení časového harmonogramu <p>ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • specifikace finančních zdrojů, jejich časového i prostorového čerpání a zpětné kontroly
Název indikátorů k hodnocení	Počet zapojených obcí do tvorby/aktualizace komunitního plánu
Správce cíle	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Tab. 93: Cíl v rámci tématu sociální služby

Problémový okruh 1	ABSENCE KOMUNITNÍHO PLÁNU PRO SO ORP KUTNÁ HORA
Cíl 1.2	Zrealizovat společnou propagaci dokumentu
Popis cíle	V případě dokumentu typu komunitního plánu je jeho vypracování pouze polovinou úspěchu. Tou druhou je následná propagace, která výrazně podpoří úspěšné naplňování. Sociální služby všeho druhu mohou plnit svou funkci pouze za situace, kdy o nich budou vědět potenciální klienti. Nedílnou součástí komunitního plánu by tak měly být propagační aktivity různého ražení šířené do celého regionu. Propagační katalog byl zmíněn výše jako nedílná součást samotného komunitního plánu. Další osvětu by již měly mít ve své režii zejména samotné obce pomocí nástrojů jakým je rozhlas, vývěsky, místní občasník apod.
Hlavní opatření	<p>metodická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • definování veškerých forem propagace, jejich rozsahu, vzájemného vztahu a naplňování <p>věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • navržení garantů jednotlivých propagačních kanálů (státní správa, samospráva, poskytovatelé, klienti) • určení časového harmonogramu <p>ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • specifikace finančních zdrojů, jejich čerpání a zpětné kontroly
Název indikátorů k hodnocení	Počet kanálů využitých k propagaci
Správce cíle	Starost(k)a Petrovice I

Tab. 94: Cíl v rámci tématu sociální služby

Problémový okruh 2	NEÚPLNÉ POKRYTÍ ÚZEMÍ PÉČÍ O SENIORY
Cíl 2.1	Vytipování jednotlivců pro sběr informací a šíření osvěty
Popis cíle	<p>Primárním předpokladem pro smysluplný rozvoj sociálních aktivit je informovanost, osvěta. A to potenciálních klientů, aby vůbec věděli o škále možností, jak ulehčit své momentální situaci, i potenciálních poskytovatelů, aby dosáhli na konkrétní informace o těchto lidech, o jejich počtu, problémech, potřebách.</p> <p>Významnou spolupráci nabízí kutnohorský úřad práce. Ze svého registru je schopný vytipovat jedince s bazálními předpoklady pro kontakt se starými lidmi (může jít přímo o lidi z oboru, ale rovněž o jedince, kteří mají zkušenost s péčí o seniora z domácího prostředí) a činnost těchto jedinců na časově omezené období finančně zaštitit. Jednalo by se o prostředníky mezi potenciálními klienty, samosprávou a registrovanými poskytovateli, kteří by navštěvovali konkrétní domácnosti, v nichž se např. nachází občan s částečným/plným invalidním důchodem, občan starší 65 let apod.</p> <p>Konkrétní dobrou zkušenost s touto formou navázání kontaktů se seniory a sběru relevantních informací mají v Kácově, kde tato aktivita již proběhla a nyní disponují detailním přehledem o občanech, kteří potřebují pomoc v určité formě sociální nouze.</p>
Hlavní opatření	<p>metodická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení odborné výběrové komise a konkrétních parametrů výběru terénních pracovníků • zaštitění terénních pracovníků (maximalizace věrohodnosti hlášením rozhlasu, místním oběžníkem, obecním dopisem,...) • stanovení časového harmonogramu <p>věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • specifikace „rajónů“ konkrétních terénních pracovníků <p>ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrola naplňování dotačních podmínek ze strany úřadu práce
Název indikátorů k hodnocení	Počet proškolených a aktivních pracovníků
Správce cíle	Starost(k)a Kácova

Tab. 95: Cíl v rámci tématu sociální služby

Problémový okruh 2	NEÚPLNÉ POKRYTÍ ÚZEMÍ PÉČÍ O SENIORY
Cíl 2.2	Vytipovat spádové obce a realizovat odloučená pracoviště poskytovatelů peč. sl.

Popis cíle	<p>Správní území ORP Kutná Hora čítá 51 obcí na celkové rozloze 64 tis. hektarů. Ze severovýchodního na jihozápadní cíp území je stejná vzdálenost jako z Kutné Hory do Prahy. Pro to, aby mohlo být takto rozsáhlé území kvalitně obsluženo sociálními službami, je třeba tří, čtyřčlenné sítě detašovaných pracovišť. Ve vybraných obcích, dopravních těžistiích vytipovaných regionů, budou uvolněny prostory pro zřízení plnohodnotných poboček pečovatelské služby.</p> <p>Každé takto vytvořené zázemí může svého poskytovatele poptávat, případně může již být pracoviště tvořeno pomocí konzultací s konkrétním poskytovatelem. Co se rozsahu poskytovaných služeb týká, půjde primárně přímo o pečovatelskou službu. Dle konkrétních potřeb však lze určitě uvažovat s rozšířením např. o sociální poradenství, odlehčovací služby, denní stacionáře apod. Je třeba být klientům blíže jak metaforicky, tak doslova.</p>
Hlavní opatření	<p>metodická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení pravidel pro výběr spádové obce a pro výběr vhodných prostor • stanovení pravidel pro výběr pečovatelské služby a míru její kooperace s dotčenou obcí/ obcemi <p>věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení odpovědnosti za rekonstrukci vytipovaných prostor <p>ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • určení míry do jaké budou rozloženy náklady na realizaci záměru jak mezi obcemi navzájem, tak mezi obcemi a poskytovatelem
Název indikátorů k hodnocení	Počet odloučených pracovišť
Správce cíle	Starost(k)a Zbraslavic

4.2.5. Indikátory

Tab. 96: Indikátor v rámci tématu sociální služby

Problémový okruh	ABSENCE KOMUNITNÍHO PLÁNU PRO SO ORP KUTNÁ HORA		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Vytvoření komunitního plánu sociálních služeb SO ORP Kutná Hora		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Pro delší a koncepční rozvoj sociálních služeb v rámci celého SO ORP Kutná Hora je nutná analýza celého území a následné stanovení dalších kroků.		

	Indikátor sleduje, zdali došlo k vytvoření takového dokumentu.
Metodika a výpočet:	Existence daného dokumentu
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Tab. 97: Indikátor v rámci tématu sociální služby

Cíl	Vytvořit komunitní plán sociálních služeb SO ORP Kutná Hora		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do tvorby/aktualizace komunitního plánu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví		
Roky	2013	2017	2020
Plán		26	51
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Čím větší počet samospráv se bude angažovat v tvorbě komunitního plánu pro celý SO ORP, tím bohatší bude jeho obsah a tím větší bude také jeho následný dopad v území. Obce snáze přijmou a budou dále šířit něco, na čem se samy podílely.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet všech obcí aktivně vystupujících v procesu zpracování		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví		

Tab. 98: Indikátor v rámci tématu sociální služby

Cíl	Zrealizovat společnou propagaci dokumentu		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet kanálů využitých k propagaci		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starostka Petrovice I		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor by měl prostým číslem vyjádřit celkový počet kanálů/ cest/ možností, kterými lze dokument propagovat. Jedná se o místní rozhlas, obecní noviny, vývěsky, rádio, internet, letáky, inzerce v novinách apod. Možnosti jsou různé a není v silách tvůrců využít všechny. Smyslem je rozvrstvení „reklamy“ více směry a mezi různé skupiny lidí i snaha o dlouhodobé a rovnoměrné připomínání plánu.		

Metodika a výpočet:	Celkový počet všech využitých kanálů k propagaci dokumentu
Zdroj čerpání dat:	Starost(k)a Petrovice I

Tab. 99: Indikátor v rámci tématu sociální služby

Problémový okruh	NEÚPLNÉ POKRYTÍ ÚZEMÍ PÉČÍ O SENIORY		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do aktivní péče o seniory		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starost(k)a Kácova, Zbraslavic		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor zhodnotí míru aktivity obcí SO ORP v rámci řešení péče o seniory. Za aktivní bude považována obec, jejíž správní obvod z hlediska potenciálních klientů pečovatelské služby zanalyzuje terénní pracovník a která bude zároveň ochotna podílet se (finančně, materiálně, kapacitně,...) na realizaci detašovaného pracoviště pečovatelské služby v regionu		
Metodika a výpočet:	Celkový počet všech zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Starost(k)a Kácova, Zbraslavic		

Tab. 100: Indikátor v rámci tématu sociální služby

Cíl	Vytipování jednotlivců pro sběr informací a šíření osvěty		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet proškolených a aktivních pracovníků		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starost(k)a Kácova		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	9
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjádří, kolik bylo vybráno z databáze úřadu práce adekvátních uchazečů, kteří byli následně proškoleni a uvedeni do praxe. Započítat lze až jedince, který skutečně s monitoringem a osvětou v některé obci začne.		
Metodika a výpočet:	Celkový počet všech pracovníků		
Zdroj čerpání dat:	Starost(k)a Kácova		

Tab. 101: Indikátor v rámci tématu sociální služby

Cíl	Vytipovat spádové obce a realizovat odloučená pracoviště poskytovatelů peč. sl.		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Počet odloučených pracovišť		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starost(k)a Zbraslavic		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor slouží jako kontrola počtu vybudovaných a zároveň funkčních odloučených pracovišť v dosud opomíjených částech SO ORP. Bude se jednat o odloučená/ detašovaná pracoviště subjektů registrovaných v oficiální databázi sociálních služeb.		
Metodika a výpočet:	Celkový počet odloučených pracovišť subjektů poskytujících registrovanou pečovatelskou službu		
Zdroj čerpání dat:	Starost(k)a Zbraslavic		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 102: Složení řídící skupiny pro oblast sociální služby

Složení řídící skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle.

Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížení se stanovenému cíli.

Tab. 103: Správci cílů pro oblast sociální služby

Správci cílů		
Čísl. cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit komunitní plán sociálních služeb SO ORP Kutná Hora	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
1.2	Zrealizovat společnou propagaci dokumentu	Starost(k)a Petrovice I
2.1	Vytipování jednotlivců pro sběr informací a šíření osvěty	Starost(k)a Kácova
2.2	Vytipovat spádové obce a realizovat odloučená pracoviště poskytovatelů peč. sl.	Starost(k)a Zbraslavic

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 104: Gestoři indikátorů pro oblast sociální služby

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Vytvoření komunitního plánu sociálních služeb pro SO ORP Kutná Hora	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
2	Počet zapojených obcí do tvorby/aktualizace komunitního plánu	MěÚ Kutná Hora, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
3	Počet kanálů využitých k propagaci	Starostka Petrovice I
4	Počet obcí zapojených do aktivní péče o seniory	Starost(k)a Kácova, Zbraslavic
5	Počet proškolených a aktivních pracovníků	Starost(k)a Kácova
6	Počet odloučených pracovišť	Starost(k)a Zbraslavic

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou. Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie uvádí tabulka níže.

Tab. 105: Zodpovědnosti v procesu implementace strategie pro oblast sociální služby

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termí-

		nů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednáání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. 106: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 107: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Jako problémové okruhy tématu sociální služby byly identifikovány „Absence komunitního plánu pro SO ORP Kutná Hora“ a „Neúplné pokrytí území péčí o seniory“.

Pro absenci komunitního plánu jsou stanoveny cíle „Vytvořit komunitní plán sociálních služeb SO ORP Kutná Hora“, který ovšem samotný problém vyřeší jen z části. Stejně podstatné je dostat komunitní plán ke všem zainteresovaným a to jak na straně nabídky, tak i poptávky. Za tímto účelem byl stano-

ven druhý cíl, a to „Zrealizovat společnou propagaci dokumentu“. Jako správci cílů byli zvoleni odbor sociálních věcí a zdravotnictví při MěÚ Kutná Hora a starost(k)a Petrovic I. Pro revizi naplňování cílů slouží indikátory „Počet obcí zapojených do tvorby/aktualizace komunitního plánu“ a „Počet kanálů využitých k propagaci“.

Neúplné pokrytí území péčí o seniory řeší cíle „Vytipování jednotlivců pro sběr informací a šíření osvěty“ a „Vytipovat spádové obce a realizovat odloučená pracoviště poskytovatelů peč. sl.“. Jako správci cílů byli zvoleni starosta Zbraslavic a starostka Kácova, kteří již mají částečné zkušenosti s řešením obdobné problematiky. Pro revizi naplňování cílů slouží dva indikátory „Počet proškolených a aktivních pracovníků“ a „Počet odloučených pracovišť“.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část tématu sociální služby začala vznikat na začátku letních prázdnin 2014 paralelně s dopracováním části analytické, ze které motivy pro návrhovou část do velké míry vyplynuly. Na konci srpna byla hotova základní struktura (předpřipravená odborným týmem SMO), zastřešující vize i nástin problémových okruhů daného tématu. Okruhy byly v průběhu prázdnin konzultovány se zástupci obcí na setkáních mikroregionů a jejich definitivní podobu ustanovil realizační tým k 30. září.

V říjnu proběhla k jednotlivým problémovým okruhům na městském úřadě v Kutné Hoře fokusní skupina vedená realizačním týmem, které se zúčastnilo 7 odborníků na danou problematiku a 4 zástupci samospráv (blíže viz kapitola 4.2.1.). Dále proběhla navazující setkání na odboru sociálních věcí a zdravotnictví při MěÚ Kutná Hora a na úřadu práce v Kutné Hoře. Na konci téhož měsíce tak již mohl realizační tým zformulovat konkrétní cíle vedoucí k řešení problémových okruhů. Během listopadu realizační tým identifikoval indikátory, na jejichž základě bude možné dané cíle naplňovat a pro tyto indikátory rovněž upřesnil zdroje dat i správce (blíže viz kapitoly 4.2.4. a 4.2.5.). V měsíci prosinci byla do dokumentu zanesena pravidla pro řízení strategie včetně obecného vzoru akčního plánu (předpřipraveno odborným týmem) tak, aby ihned po schválení celého souhrnného dokumentu jak ze strany odborného týmu, tak ze strany místních samospráv, mohlo dojít k naplňování vize a řešení konkrétních problémů v území.

4.5. Přílohy

Ke kapitole věnující se tématu sociálních služeb náleží přílohy v podobě tabulek č. 76 až 107 a grafů č. 5 až 12. Celkový seznam příloh včetně čísel stránek a hypertextových odkazů lze nalézt v kapitole č. 8.4 „Seznam tabulek, grafů, obrázků“.

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod. Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění

- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ

V rámci ORP svážejí odpad čtyři společnosti: ASA, AVE, Marius Pedersen a MVE plus. Skládky odpadů zde nefunguje (bývalá skládka v Blátě je kapacitně naplněna a v současné době slouží pouze jako překladiště). Nejbližší skládky se tak nacházejí v sousedních regionech - Čáslav, Radim, Trhový Štěpánov, Zdechovice. Dlouhodobější černé skládky nejsou evidovány. Specifikem je společnost MVE plus vlastněná městy Kutná Hora a Čáslav (50:50). V řešeném území sváží odpad na území města Kutná Hora a rovněž zde provozuje sběrný dvůr.

Obce jsou vesměs spokojené jak s intenzitou, tak s kvalitou svozů. Separované nádoby na papír, sklo a plasty jsou samozřejmostí, některé obce využívají i nádoby na obaly tetrapak a bioodpad. V pravidelných intervalech (většinou dvakrát do roka) je svážen velkoobjemový a nebezpečný odpad. V Kutné Hoře, Zruči nad Sázavou a Uhlířských Janovicích funguje sběrný dvůr.

Mezi negativy zaznívala při rozhovorech se zástupci obcí nejčastěji cena za svoz. Obce dohadují její výši každá samostatně a cítí zde prostor pro dialog. Podmínkou však je, aby samosprávy spojily síly a vystupovaly jako homogenní celek. V rámci obcí z DSO Uhlířsko-janovicko a střední Posázaví vykristalizoval jako rozporuplný moment rozprodání podílů akciové společnosti PERGO, která se zabývala právě komplexním nakládáním s odpady. Obce jakožto zřizovatelé postupně odprodaly své podíly společnosti ASA, která tím PERGO pohltila. Třetím obecnějším problémem je řešení (nejen) odpadů vyprodukovaných rekreanty. V regionu se nacházejí obce, kde se počet obyvatel rovná nebo je dokonce nižší než počet rekreantů (především během sezóny). Ti vyžadují v rámci obecní infrastruktury veškerý servis, který ale není vyvážen odpovídajícím finančním krytím. Rekreanti v obci totiž nemají trvalé bydliště, tudíž za ně obce nedostávají příslušné příspěvky od státu.

SVAZKY OBCÍ, KTERÉ JIŽ SPOLUPRACUJÍ V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ NA ÚZEMÍ ORP A TYP SPOLUPRÁCE

O bývalé společnosti PERGO jsme se již zmínili. Obdobný projekt, který naopak dlouhodobě funguje a těší se podpoře členů, je Svazek obcí Přeloučska. Jeho členy jsou i čtyři obce z území ORP Kutná Hora, které s ORP Přelouč na severovýchodě přímo sousedí. Svazek založil akciovou společnost SOP. Předmětem její činnosti je spolupráce členských obcí v oblasti hospodaření s komunálními odpady. V rámci předmětu činnosti svazek zajišťuje:

- zpracování společných programů sběru, svozu a likvidace komunálních odpadů,
- provozování svozu komunálních odpadů,
- zřizování a provozování zařízení sloužících k ekologicky nezávadnému hospodaření s odpady.

Dalším relevantním sdružením je svazek obcí EKOSO (EKOLOGICKÉ SDRUŽENÍ OBCÍ). Sídlem je sice Trhový Štěpánov, tedy obec mimo ORP Kutná Hora, ale členy sdružení jsou i některé obce v rámci řešeného území a to zejména prostřednictvím mikroregionu Posázavský kruh. Svazek obcí EKOSO, Trhový Štěpánov založil v roce 2005 společnost EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o., kam v roce 2005 převedl provoz skládky. Činnost společnosti EKOSO s.r.o., která podniká v oblasti odpadového hospodářství, zahrnuje především systém nakládání s odpady a prevenci v podobě snahy o předcházení a minimali-

zaci vzniku odpadů. Svědčí o tom výstavba kompostárny (2010), kde je zpracovávána biomasa a vý-
chozím produktem je zahradnický substrát.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Tab. 108 přibližuje poměr obcí v regionu z hlediska svozové společnosti. Nejrozšířenějšími jsou AVE a ASA, SOP zasahuje na severovýchod území, MVE plus se týká pouze Kutné Hory (viz rovněž předchozí odstavce).

Tab. 108: Přehled obcí dle svozových společností

Č.	Obce na území ORP	Svozová společnost, která má smlouvu s danou obcí	Č.	Obce na území ORP	Svozová společnost, která má smlouvu s danou obcí
1.	Bernardov	SOP	27.	Petrovice I	AVE
2.	Bludov	AVE	28.	Petrovice II	ASA
3.	Bohdaneč	AVE	29.	Podveky	ASA
4.	Církvice	AVE	30.	Rašovice	ASA
5.	Černíny	AVE	31.	Rataje nad Sázavou	ASA
6.	Červené Janovice	AVE	32.	Řendějov	AVE
7.	Čestín	AVE	33.	Samopše	ASA
8.	Dolní Pohled	ASA	34.	Slavošov	AVE
9.	Hlízov	AVE	35.	Soběšín	ASA
10.	Horka II	ASA	36.	Staňkovice	ASA
11.	Chabeřice	ASA	37.	Sudějov	ASA
12.	Chlístovice	ASA	38.	Suchdol	AVE
13.	Kácov	AVE	39.	Svatý Mikuláš	SOP
14.	Kobylnice	SOP	40.	Štipoklasy	AVE
15.	Košice	AVE	41.	Třebětín	ASA
16.	Křesetice	AVE	42.	Uhlířské Janovice	ASA
17.	Kutná Hora	MVE plus	43.	Úmonín	AVE
18.	Ledečko	ASA	44.	Úžice	ASA
19.	Malešov	AVE	45.	Vavřinec	ASA
20.	Miskovice	AVE	46.	Vidice	AVE
21.	Nepoměřice	ASA	47.	Vlastějovice	ASA
22.	Nové Dvory	AVE	48.	Záboří nad Labem	SOP
23.	Onomyšl	ASA	49.	Zbizuby	ASA
24.	Opatovice I	AVE	50.	Zbraslavice	AVE
25.	Paběnice	AVE	51.	Zruč nad Sázavou	AVE
26.	Pertoltice	ASA			

zdroj: webové stránky obcí a svozových společností, vlastní šetření

Z hlediska výše poplatků za svoz komunálního odpadu lze konstatovat, že obce vybírají od občanů částky za svoz odpadu v rozmezí zhruba 200 až 900 Kč a všechny obce za své občany dále částku v rozmezí cca 50 až 1500 Kč doplácí.

S tím souvisí také cena za skládkování jedné tuny komunálního odpadu a to včetně poplatku za skládkování pro obec, na jejímž území se skládka nachází. Poplatek činí dle zákona o odpadech 500 Kč. Sazba na skládce v Čáslavi, kam sváží AVE a MVE plus činí 1516 Kč (v případě dlouhodobé smlouvy cena klesá k 1000 Kč). V případě skládky EKOSO v Trhovém Štěpánově (sváží ASA) se sazba pohybuje

kolem 1100 Kč. Skládka Radim (částečně rovněž ASA) si účtuje za tunu komunálního odpadu 978 Kč při uzavření smlouvy a 1159 Kč bez smlouvy. Skládka ve Zdechovicích ukládá tunu odpadu za 945 Kč.

Dle současných trendů a prvních náznaků legislativních změn můžeme tvrdit, že ceny za skládkování budou dále stoupat a otázka ekonomičtějšího přístupu k této problematice je tak nasnadě.

Sběrných dvorů se v řešeném území nachází celkem pět (viz Tab. 109). Ve třech případech je provozují přímo svozové společnosti. Síť sběrných dvorů logicky kopíruje velikostní kategorie obcí. Bezplatně tak mohou služby dvorů využívat občané s trvalým pobytem v Kutné Hoře, Zruči nad Sázavou a Uhlířských Janovicích. K plošnému pokrytí celého regionu by stálo za úvahu umožnit obdobnou službu ještě alespoň ve Zbraslavicích. V Tab. 109 i dvou následujících tabulkách chybí údaje o konkrétní kapacitě daného provozu. Důvodem je nedohledatelnost takovýchto hodnot.

Tab. 109: Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu			Provozovatel/vlastník (O, S)	poznámka
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ		
1.	MVE Plus, s. r. o.	Zelenkova 1666,	Kutná Hora	533 955	MVE Plus, s. r. o. (S)	sídlo firmy v Hejďof 1666
2.	ZERS s. r. o.	Neškaredice 95	Kutná Hora	533 955	ZERS s. r. o. (S)	pouze bio, stavební odpad, odpadní dřevo
3.	ASA, spol. s. r. o. – Uhl. Jan.	28. října 875	Uhlířské Janovice	534 498	A.S.A. HP, spol. s r.o. (S)	sídlo firmy v Ďáblická 791/89 Praha 8
4.	ASA, spol. s. r. o. - Zruč n. S.	Průmyslová 1037	Zruč nad Sázavou	534 633	A.S.A. HP, spol. s r.o. (S)	sídlo firmy v Ďáblická 791/89 Praha 9
5.	SITA Bohemia a.s.	Okružní 600	Zruč nad Sázavou	534 633	SITA Bohemia a.s. (S)	sídlo firmy v Španělská 10/1073, Praha 2

zdroj: webové stránky svozových společností, www.sberne-dvory.cz

Tab. 110 reflektuje situaci v rámci sběrných míst. Ta jsou celkem čtyři a jejich rozmístění částečně doplňuje rozmístění sběrných dvorů. Problémem může být určitá metodická nejednoznačnost na webových stránkách <http://odpady.kr-stredocesky.cz>, ze kterých v rozhodující míře pocházejí analyzovaná data. Některá sběrná místa jsou zároveň i výkupnami a výše vyplněné tabulky se tak částečně překrývají.

Tab. 110: Sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámka
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ		
1.	AUTOSERVIS H + J, s.r.o.	Kolínská 670	Uhlířské Janovice	534498	AUTOSERVIS H + J, s.r.o. (S)	autovrakoviště
2.	Milan Sova	52 (pouze č. p.)	Červené Janovice	534021	Milan Sova (S)	autovrakoviště, výkup kovů
3.	VERAN s.r.o.	vlakové nádraží	Malešov	534188	VERAN s.r.o. (S)	autovrakoviště, výkup kovů
4.	Profiodpady s. r. o.		Chabeřice	534081	Profiodpady s. r. o. (S)	sběr, výkup odpadů

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, www.sberne-dvory.cz, odpady.kr-stredocesky.cz

V rámci míst zpětného odběru některých surovin je zdaleka nejvíce výkupen odpadů, o kterých pojednává Tab. 111. V největší míře je vykupován šrot. Zajímavostí je výkup gastroodpadu v Církvicích, což pravděpodobně souvisí s provozem nedaleké bioplynové stanice.

Tab. 111: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámka
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ		
1.	Milan Sova	52 (pouze č. p.)	Červené Janovice	534021	Milan Sova (S)	autovrakoviště, výkup kovů
2.	ASA, spol. s r. o. - Uhlířské Janovice	28. října 875	Uhlířské Janovice	534498	A.S.A. HP, spol. s r.o. (S)	výkup železa a barevných kovů
3.	ASA, spol. s r. o. - Zruč	Průmyslová 1037	Zruč nad Sázavou	534633	A.S.A. HP, spol. s r.o. (S)	výkup železa a barevných kovů
4.	VERAN s.r.o.	vlakové nádraží	Malešov	534188	VERAN s.r.o. (S)	autovrakoviště, výkup kovů
5.	Profiodpady s. r. o.		Chabeřice	534081	Profiodpady s. r. o. (S)	sběr, výkup odpadů
6.	Jiří Hladík s. r. o.	K Nádraží 171	Kutná Hora	533955	Jiří Hladík s. r. o. (S)	výkup kovů, papíru
7.	Libor Černohlávek	areál ZOS Kačina č.p.57	Církvice	533998	Černohlávek oil (S)	výkup gastroodpadu
8.	LIMA - eko služby s.r.o.	Klímová 268	Kácov	534129	LIMA - eko služby s.r.o. (S)	výkup železa a barevných kovů
9.	LIMA - eko služby s.r.o.	Průmyslová 55	Zruč nad Sázavou	534633	LIMA - eko služby s.r.o. (S)	výkup druhotných surovin
10.	PILC ODPADY s.r.o.	Malín 335	Kutná Hora	533955	PILC ODPADY s.r.o. (S)	výkup železa a barevných kovů
11.	Recycling a. s.	Masarykova 59	Kutná Hora	533955	Recycling - kovové odpady a. s. (S)	výkup železa a barevných kovů
12.	TP METAL s.r.o.	Potoční 141	Kutná Hora	533955	TP METAL s.r.o. (S)	výkup železa a barevných kovů
13.	Zdeněk Miškovský	Jindice 2	Jindice	534340	Zdeněk Miškovský (S)	výkup železa a barevných kovů
14.	Alois Culek	Česká 905	Kutná Hora	533955	Alois Culek (S)	výkup druhotných surovin (pouze duben - září)
15.	Kovošrot Úžice	areál bývalého JZD	Úžice	534510	Kovošrot Úžice (S)	výkup železa a barevných kovů

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, www.sberne-dvory.cz, odpady.kr-stredocesky.cz

V řešeném území se nacházejí dvě třídící linky (viz Tab. 112). Přímo v Kutné Hoře je to firma Plast plus, která se zabývá výkupem a tříděním plastů a papíru. V rámci bývalé skládky Bláto je to firma ASA. Zde se třídí veškerý separovaný odpad, se kterým se dále obchoduje.

Tab. 112: Třídící linky na území ORP

Č.	Provozovatel	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámka
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ		
1.	ASA, spol. s. r. o. - Uhlířské Janovice	28. října 875	Uhlířské Janovice	534498	A.S.A. HP, spol. s r.o. (S)	sídlo firmy v Ďáblická 791/89 Praha 8
2.	Plast Plus s. r. o.	Kaňkovská 56	Kutná Hora	533955	Plast Plus s. r. o. (S)	třídění plastů, papíru

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

Mimo řešené území jsou relevantními provozy třídící linka komunálního odpadu v Čáslavi (ORP Čáslav, společnost AVE), která byla otevřená na konci roku 2011 a patří k nejmodernějším v ČR. Dále třídící linka na papír, plasty a tetrapaky v Libenicích (ORP Kolín, ale přímo na hranicích s ORP Kutná Hora; pod patronátem stejné firmy) a třídící linka na skládce v Radimi (ORP Kolín, patří přímo obci Radim, která spadá v rámci odpadového hospodářství mezi „významné hráče“). Seznam doplňují provozy v Pardubicích - v Černé za Bory (ORP Pardubice, Marius Pedersen) a v Lázních Bohdaneč (ORP Pardubice, firma Transform). Obě předešlé fungují jako koncová zařízení pro svoz odpadů v rámci Sdružení Obcí Přeloučsko (viz Tab. 113).

Tab. 113: Třídící linky v blízkosti území ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční max. kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Pozn.
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ			
1.	AVE CZ odpadové hospodářství – Čáslav	Hejdof 1666	Čáslav	534005	45000 (třisměsn. provoz)	AVE CZ odpadové hospodářství (S)	třídící linka komunálního odpadu
2.	AVE CZ odpadové hospodářství – Čáslav	Libenice u Kolína	Libenice	533475	6000	AVE CZ odpadové hospodářství (S)	třídící linka papíru, plastů a tetrapaků
3.	obec Radim	Radim 6	Radim	533629	X	obec Radim (O)	
4.	Transform a. s. Lázně Bohdaneč	Na Lužci 659	Lázně Bohdaneč	574767	X	Transform a. s. Lázně Bohdaneč (S)	třídící linka a zpracování plastů
5.	MP Pardubice - dopr. recyklační centrum	Dělnická 380	Pardubice	555096	X	Marius Pedersen a. s. (S)	třídící linka kom. odpadu, papíru, plastů

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

Co se týká Tab. 113 a Tab. 114, tak u většiny provozů nelze z oficiálních zdrojů dohledat průměrné ani maximální kapacity a obdobná je i situace v případě výčtu obcí, které využívají příslušná koncová zařízení. S jistotou lze jmenovat pouze obce spadající pod SOP. Ve zbylých případech by informace nebyla úplná (konkrétní zařízení nebo obec nelze dohledat + bylo zjištěno, že sami svozové firmy využívají různé třídírny dle momentálních potřeb) a proto spíše zavádějící.

Tab. 114: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP)

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Obce, které využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Pozn.
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ			
1.	Transform a. s. Lázně Bohdaneč	Na Lužci 659	Lázně Bohdaneč	574767	Bernardov, Kobylnice, Svatý Mikuláš, Záboří	Transform a. s. Lázně Bohdaneč (S)	třídící linka a zpracování plastů
2.	MP Pardubice – dopr. recyklační centrum	Dělnická 380	Pardubice	555096	Bernardov, Kobylnice, Svatý Mikuláš, Záboří	Marius Pederesen a. s. (S)	třídící linka kom. odpadu, papíru, plastů
3.	ASA, spol. s r. o. – Uhl. Jan.	28. října 875	Uhl. Janov.	534498	X	A.S.A. HP, spol. s r.o. (S)	sídlo v Ďáblická 791, Praha
4.	AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o. - Čáslav	Hejdof 1666	Čáslav	534005	X	AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o. (S)	třídící linka komunálního odpadu
5.	AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o. - Čáslav	Libenice u Kolína	Libenice	533475	X	AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o. (S)	třídící linka papíru, plastů a tetrapaků
6.	Plast Plus s. r. o.	Kaňkovská 56	Kutná Hora	533955	X	Plast Plus s. r. o. (S)	třídění plastů, papíru
7.	obec Radim	Radim 6	Radim	533629	X	obec Radim (O)	

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

V řešeném území se nacházejí dvě kompostárny. Kapacitně se jedná o zcela rozdílné provozy. Obecní v Černíněch je nadimenzovaná tak, aby splnila limit 150 t/rok a mohla být zřízena jako malé zařízení dle § 33b zákona o odpadech. Naopak roční maximální kapacita kompostárny v Neškaredicích (sídelní jednotka v rámci města Kutná Hora) činí úctyhodných 24 000 t. Tento segment doplňuje v rámci ORP Kutná Hora zemědělská bioplynová stanice při zemědělském areálu v Červených Janovicích.

Tab. 115: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Pozn.
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ			
1.	ZERS spol. s r. o.	Neškaredice 95	Kutná Hora	533955	24000,00	ZERS spol. s r. o. (S)	součást recykl. centra, primárně pro Kutnou Horu
2.	obec Černíný	Černíný 44	Černíný	534013	149,00	obec Černíný (O)	pionýrský projekt několika obcí
3.	agro Podlesí a. s.	Červené Janovice 55	Červené Janovice	534021	X	agro Podlesí a. s. (S)	bioplynová stanice zemědělská; výkon 800 kW

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

V blízkosti hranic ORP se nacházejí další tři zařízení na zpracování BRO, které obce z ORP Kutná Hora využívají. Ve všech případech jde o součást rozsáhlejšího komplexu skládek odpadu: Zdechovice (ORP Přelouč), Trhový Štěpánov (ORP Vlašim), Čáslav (ORP Čáslav). V případě Čáslavi jde o bioplynovou stanici. Nejsou explicitně vyjmenovány obce, které dané zařízení na BRO používají. Dá se však předpokládat, že jejich výčet bude korespondovat s firmou, která u nich zařizuje svoz odpadu a sváží na danou skládku. Výjimku tvoří Černíny.

Tab. 116: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Pozn.
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ			
1.	EKOSO Trhový Štěpánov s. r. o.	Lhotecká 372	Trhový Štěpánov	530 816	2000,00	EKOSO, svazek obcí (O)	součást skládky
2.	Bohemian Waste Management a. s.	skládku Zdechovice	Zdechovice	576 026	40000,00	Marius Pedersen a. s. (S)	sídlo firmy v Průběžná 1940/3, Hradec Králové
3.	AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o. - Čáslav	Hejdof 1666	Čáslav	534 005	300,00	AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o. (S)	bioplynová stanice na BRO (v rámci areálu skládky)
4.	ZAS Bečváry a. s.	Drahobudice 63	Drahobudice	564 681	X	ZAS Bečváry a. s. (S)	bioplyn. stanice zemědělská; výkon 526 kW

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

Ve městě Kutná Hora jsou instalovány nádoby pro komunitní kompostování - Žižkov, Puškinská, 17. listopadu. Výčet blízkých zařízení doplňuje bioplynová stanice ZAS Bečváry v Drahobudicích, která však není obcemi ORP Kutná Hora využívána.

Tab. 117: Koncová zařízení (pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí v ORP, která využívají koncová zař.	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
		Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ		
1.	BWM Centrum pro nakládání s odp. Zdechovice	skládku Zdechovice	Zdechovice	576 026	Bernardov, Kobylnice, Svatý Mikuláš, Záboří	Marius Pedersen a. s. (S)
2.	EKOSO Trhový Štěpánov s. r. o.	Lhotecká 372	Trhový Štěpánov	530 816	X	EKOSO, svazek obcí (O)
3.	obec Černíny	Černíny 44	Černíny	534 013	X	obec Černíny (O)
4.	AVE CZ odpadové	Hejdof	Čáslav	534	X	AVE CZ odpadové

	hospodářství s. r. o. - Čáslav	1666		005		hospodářství, s. r. o. (S)
5.	ZERS spol. s r. o.	Neškaredice 95	Kutná Hora	533 955	X	ZERS spol. s r. o. (S)
6.	agro Podlesí a. s.	Červ. Janovice 55	Červené Janovice	534 498	X	agro Podlesí a. s. (S)
7.	ZAS Bečváry a. s.	Drahobudice 63	Drahobudice	564 681	X	ZAS Bečváry a. s. (S)

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

V rámci Středočeského kraje funguje nejbližší spalovna v Kolíně (viz Tab. 118). Ta však zpracovává pouze nebezpečný odpad. Z rozhovoru s personálem vyplynulo, že spalovna spolupracuje i se svozovými společnostmi působícími v území ORP Kutná Hora a rovněž odebírá nebezpečný odpad od sběrných dvorů. Nelze však dohledat jakákoliv konkrétnější čísla o zpracovávání nebezpečného odpadu z jednotlivých obcí. Další vztahy mezi svozovými společnostmi a spalovnami se nepodařilo potvrdit.

Za zmínku stojí elektrárna Chvaletice nacházející se v sousedním SO ORP Přelouč. Elektrárna je za zenitem své životnosti a jednou z idejí, jak celé zařízení dále využívat, je i její transformace na spalovnu odpadů.

Tab. 118: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Pozn.
	Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ					
Purum s. r. o.	Ovčárecká 314	Kolín	533 165	3500	1200	NO	Purum s. r. o. (S)	sídlo firmy v Národní 961, Praha

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, vlastní šetření

V rámci skládek (Tab. 120 a Tab. 121) jsou uvedeny provozy, které byly v jiných souvislostech zmíněny již v předešlých tabulkách. Přímo v území ORP Kutná Hora se nachází skládka Bláto, která je však od 8. 1. 2013 uzavřená a v současné době funguje jako překladiště. Další čtyři nejdůležitější provozy se nacházejí v Čáslavi, Zdechovicích (sklárky přímo vlastněné svozovými společnostmi), v Radimě a Trhovém Štěpánově (sklárky vlastněné obcí, respektive svazkem obcí).

Tab. 119: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energ. využití odpadů z obcí řešeného území)

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
Purum s. r. o.	Ovčárecká 314	Kolín	533165	X	Purum s. r. o. (S)

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, vlastní šetření

Mezi další relevantní zařízení pro nakládání s odpady lze zařadit počínající projekt farmy Bláto, která postavila bioplynovou stanici a sjednává s okolními obcemi svoz zeleného odpadu převážně ze zahrad a veřejných prostor.

Tab. 120: Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Skládka z hlediska ukládaných odpadů	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Pozn.
	Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ				
ASA, spol. s r. o. - Uhlířské Janovice	skládka Bláto	Uhlířské Janovice	534498	OO	uzavřená	A.S.A. HP, spol. s r.o. (S)	projektovaná kapacita 81500 m ³

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

Doplňme informace o skládkách údaji o nelegálních a evidovaných kontaminovaných místech. Z rozhovoru se starosty jednotlivých obcí vyplynulo, že rozsáhlejší černé sklárky pomalu přestávají být problémem. Stále se jednou za čas někde v lese objeví například lednice, ale nejedná se o dlouhodobě a intenzivně využívané černé sklárky. Co se evidovaných kontaminovaných míst týká, dle databáze na stránkách kontaminace.cenia.cz se jich v řešeném území nachází celkem 11, z toho 5 v Kutné Hoře. Rizika jednotlivých lokací jsou střední až nízká.

Tab. 121: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Pozn.
		Ulice a čp	Obec	ZÚJ				
1.	AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o. - Čáslav	Hejdof 1666	Čáslav	534005	OO; NO	v provozu	AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o. (S)	projektovaná kapacita 731000 m ³
2.	EKOSO Trhový Štěpánov s. r. o.	Lhotecská 372	Trhový Štěpánov	530816	OO	v provozu	EKOSO, svazek obcí (O)	projektovaná kapacita 845200 m ³
3.	obec Radim	Radim 6	Radim	533629	OO	v provozu	obec Radim (O)	projektovaná kapacita 1656000 m ³
4.	BWM Centrum pro komplexní nakl. s odp.	skládka Zdechovice	Zdechovice	576026	OO	v provozu	Marius Pedersen a. s. (S)	projektovaná kapacita 1271000 m ³

zdroj: webové stránky obcí, provozovatelů, odpady.kr-stredocesky.cz

VÝBĚR PROJEKTŮ PODPOŘENÝCH V RÁMCI PRIORITY OSY 4 OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci prioritní osy 4 operačního programu životní prostředí (zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží) byla v kutnohorském regionu podpořena řada projektů.

Nejnákladnější akcí byla výstavba nové třídírny komunálních odpadů na skládce v Čáslavi, která stála 45 mil. Výše podpory činila 12 mil a příjemcem byla firma AVE CZ. Dalším významným příjemcem byla firma ZERS. Ta provozuje v Kutné Hoře, části Neškaredice, recyklační centrum, do kterého s pomocí dotací získala např. kontejnery na svoz bioodpadu, techniku na třídění kompostu nebo pro úpravu dřevního odpadu, multifunkční traktor. Celková výše podpory přesáhla 10 mil.

Z obcí zmiňme např. Zruč nad Sázavou, která za částku přesahující 3 mil rozeběhla systém shromažďování bioodpadu a intenzifikovala sběr obalových odpadů. Příspěvek OP činil 2,6 mil.

BLIŽŠÍ CHARAKTERISTIKA ODPADŮ

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Produkce odpadů v ORP Kutná Hora doznala mezi roky 2008 - 2012 zásadních změn a to směrem, který rozhodně není žádoucí. Nejprve k obecným trendům. Produkce odpadů (až na drobný výkyv v roce 2011) neustále roste. Vůči datové základně z roku 2000 se i tak pohybovala do roku 2011 pod průměrem. To se změnilo v roce 2012, kdy narostl objem odpadů téměř o polovinu a ocitl se tak 20 % nad datovou základnou. Tento vývoj má na svědomí beze zbytku ukazatel ostatních odpadů, jehož markantní nárůst je dobře vidět v Graf 14 (v kapitole 8.2 Přílohy k tématu č. 3 – odpadové hospodářství, stejně jako některé další grafy a tabulky). Naproti tomu nebezpečný odpad celou dobu osciluje kolem svého standardu. Proto se jeho měrná produkce na obyvatele pohybuje ve všech letech hluboce pod hranicí měrné produkce vycházející z datové základny. Jeho podíl na celkové produkci odpadů poklesl z počátečních 14 % až na 5 % v roce 2012.

Tab. 122: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difERENCE OPROTI ROKU 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	94 669,7	55 538,1	55 927,3	71 303,5	69 929,6	123 470,5
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	11 569,9	8 987,8	5 466,0	6 860,8	7 906,7	6 596,5
Celková produkce (OO a NO)	105 452,3	64 526,0	61 393,3	78 164,3	77 836,3	130 067,1

zdroj: databáze GROUP ISOH

Stanovená datová základna k roku 2000 činí necelých 95 tis. tun ostatních odpadů, 11,5 tis. tun nebezpečných odpadů. Celkově tedy 105,5 tis. tun. Produkce nebezpečných odpadů v ORP Kutná Hora kolísá mezi 5,5 tis. (rok 2009) a 9 tis. tunami (rok 2008). Ostatní odpady začínají na 55,5 tis. tunách v roce 2008 a končí na 123 tis. tunách odpadu v roce 2012.

Při detailním pohledu na nejvýraznější změnu v rámci katalogových čísel odpadu se jako rozhodující údaj jeví odpady související s výstavbou, resp. demolicemi (např. kódy 170504, 170101, 170102 tedy „Zemina a kamení neuvedené pod číslem 170503, beton, cihly“). Ve všech případech jde o kód nakládání „A00“. Oproti ostatním rokům zde došlo k nárůstu v řádu stovek procent. V případě kódu 170504 ze šesti tis. tun v roce 2011 na necelých 40 tis. tun v roce 2012! Jako důvod se dle výše popsaných indicií jeví demolice rozsáhlého areálu brownfields v Kutné Hoře.

Tab. 123: Celková a měrná produkce OO, NO a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce (NO+OO) [t]	Měrná produkce (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Kutná Hora	49 234	866,9	17,6	32 741,7	665,0	33 608,7	682,6
Středoč. kraj	1 291 816	17 047,3	13,2	879 571,6	680,8	896 618,9	694,0

zdroj: databáze ISOH

V Tab. 123 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 25 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 13 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 75 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP (v roce 2012 je třeba počítat s výkyvem způsobeným stavebními odpady). Množství nebezpečných odpadů pochází zejména z autovrakovišť a sanačního areálu firmy DIAMO.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Středočeský kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a srovnatelnou měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje kolem průměrné hodnoty kraje. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 5,5 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 140 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. 124: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP

skupina odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	1 049,64	617,05	938,07	1 655,14	1 334,28
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	41,74	43,05	42,11	6,62	36,00
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	117,80	64,71	66,13	50,06	132,64
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,90	0,00	0,04	0,00	1,62
06	Odpady z anorg. chemických procesů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

skupina odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
07	Odpady z org. chemických procesů	67,08	35,37	61,09	46,17	92,68
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	126,32	77,39	111,31	132,38	137,09
09	Odpady z fotografického průmyslu	8,70	5,44	7,39	9,25	6,51
10	Odpady z tepelných procesů	2 769,18	2 179,7	2 168,9	746,22	2 157,04
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	22,05	0,20	0,00	0,00	5,68
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	784,76	446,76	475,26	545,04	671,82
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	298,54	412,66	300,46	292,92	415,78
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	3,43	4,38	2,07	5,65	3,49
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	7 357,14	7 184,9	11 419	8 276,80	9 976,40
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	3 080,35	1 025,5	1 320,2	1 106,88	1 445,76
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	15 059	17 803	23 178	30 956	81 505,5
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí)	72,42	77,60	85,06	83,69	71,87
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	10 760,4	8 433,3	9 463,0	10 226,6	6 277,4
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně	22 906,2	22 981	28 525	23 696,4	25 795,49

skupina odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
	složek z odděleného sběru					
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00
Celková produkce odpadů [t]		64 526	61 393	78 164	77 836	130 067

zdroj: databáze GROUP ISOH

Jak již bylo zmíněno výše, v roce 2012 dosahovala zdaleka nejvyšších hodnot kategorie 17 - stavební a demoliční odpady. Ta představuje společně s 20 - komunální odpady - dominantní skupinu odpadů v rámci celého sledovaného období. Řádově se pohybují v desetitisících tun za rok (stavební a demoliční odpad se v roce 2012 blíží hranici sta tisíc). Tisícových hodnot v roce 2012 ještě dosahují třetí v pořadí 15 - odpadní obaly, absorpční činidla, čtvrté v pořadí 19 - odpady ze zařízení na zpracovávání odpadu i páté 10 - odpady z tepelných procesů. Tisíc tun překročili rovněž 16 - odpady v katalogu jinak neurčené a 02 - odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví.

Všechny výše zmíněné skupiny tvoří rozhodující podíl na celkové produkci odpadů v ORP v celém období 2008 až 2012. Skokový nárůst skupiny 17 v roce 2012 patrně souvisí s demolicí rozsáhlého brownfield v Kutné Hoře. Druhou nejobjemnější skupinou jsou komunální odpady - 20, které si naopak drží dlouhodobý průměr kolem čtyřiaadvaceti tis. tun ročně, přičemž téměř čtyři pětiny připadají na směsný komunální odpad. I zbylé, v prvním odstavci zmíněné, skupiny odpadů vykazují relativně stabilní hodnoty. V rámci skupiny 19 tvoří nejvyšší díl kontaminované podzemní vody. Producentem bude patrně pobočka firmy DIAMO, která sanuje zamořené půdy po těžbě na vrchu Kaňk. Ve skupině 15 dominují papírové a plastové obaly. Na Kutnohorsku fungují firmy, které se na tento segment trhu skutečně specializují.

Tab. 125: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	64 526,01	61 393,36	78 164,36	77 836,31	130 067,15
Celková produkce KO	30 166,11	30 127,52	39 912,64	31 884,64	35 632,85
Celková produkce SKO	18 553,49	18 536,00	22 043,12	18 050,67	19 688,65

zdroj: databáze GROUP ISOH

Z hlediska pětiletého vývoje v rámci produkce odpadů (viz Tab. 125) lze vyzorovat pozvolný nárůst objemu. Tento závěr je deklarován i přes zřetelný skok v roce 2012, který jde však na vrub jednorázové aktivitě v případě skupiny stavebních a demoličních odpadů a byl rozklíčován již v rámci předchozí tabulky.

Množství komunálního odpadu (zahrnující směsný + tříditelné složky) osciluje mezi třiceti a čtyřiceti tis. tunami/rok. Trend je lehce vzrůstající. Směsný komunální odpad se pozvolna přibližuje hranici dvaceti tisíc tun/rok a jeho podíl na celkovém objemu komunálního odpadu je nadpoloviční. Z našeho pohledu je podstatná informace, že roste procento vyřaditelné složky. Podíl zbylého odpadu (bez komunálního) lze rovněž považovat za pomalu rostoucí. Mezi jeho specifika patří náchylnost k výrazným výkyvům. Ty připisujeme zejména výše zmíněné skupině 17, kde výraznější aktivita znamená nárůst o tisíce tun.

Z hlediska plnění cílů POH nejsou čísla nijak lichotivá. Namísto postupného poklesu rostou. Jako pozitivní lze hodnotit pouze zmíněný nárůst tříditelné složky komunálního odpadu.

Graf 15 odpovídá charakteru řešeného území. V ORP Kutná Hora se nenachází principiální hospodářská výroba, která by „ohýbala“ statistiky rozhodujícím způsobem. Rovněž zástavba vykazuje rysy jakéhosi nepsaného „průměru“, tedy absence rozsáhlejších suburbií v případě jednoho extrému nebo vylidněných periferních oblastí na opačném konci spektra.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.). Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o smíšeném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 126: Celková a měrná produkce KO a SKO, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet ob. k 31. 12. 2012	Celková pro- dukce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/ob.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná pro- dukce SKO [kg/ob.]	Měrná pro- dukce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Kutná Hora	49 234	23 773,76	482,87	16 576,99	336,70	324,12
Středočeský kraj	1 291 816	541 681,44	419,32	338 245,99	261,84	261,87

zdroj: databáze ISOH, EKO-KOM, a.s.

V Tab. 126 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 66 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 85 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 34 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného KO.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO také tak. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Při této příležitosti je ještě třeba zmínit několika slovy vztah obec – EKO-KOM v řešeném území. Ve SO ORP Kutná Hora spolupracují s firmou EKO-KOM všechny obce. Jak už bylo a dále bude zmíněno, třídění je v základních mezích (papír, sklo, plast) na dobré úrovni. Obec Samopše se pravidelně umísťuje na stupních vítězů ve středočeské soutěži obcí v třídění odpadů. Naopak stále pokulhává spolupráce při sběru kovů a elektrozařízení.

Celý systém funguje na bázi kooperace „původce obalů – obec – EKO-KOM“. Obce v tomto trianglu figurují převážně jako instituce zajišťující zpětný odběr odpadů skrze sběrné sítě (každé jedno pravidelně svážené sběrné hnízdo tříděného odpadu). Část peněz, které do tohoto systému obce vloží, se jim vrací v podobě „odměn“ za množství vytríděného odpadu. Odměny vycházejí z dotazníku, který každá obec vyplňuje vždy na začátku roku. Do dotazníku se vyplňují detailní informace o nakládání s odpadem v obci (viz komentář výše) a to nejen se separovaným, ale i komunálním, počtu i rozsahu sběrných míst, svozové firmě kooperující na nakládání s odpadem, nákladech.

CELKOVÁ PRODUKCE KO NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012 PODROBNĚ

V rámci všech pěti let v území ORP Kutná Hora dominuje směsný komunální odpad. Kolísá kolem dvaceti tis. tun za rok (2012 – 19 688). Tato hodnota i vůdčí postavení v případě komunálního odpadu nabízí otázku, zda funguje třídění v maximální možné míře. Druhou nejčtenější složkou jsou papírové a lepenkové obaly. Jejich výskyt byl osvětlen na předchozím listě. Třetí pomyslná příčka patří biologicky rozložitelnému odpadu s hodnotou necelých třech tisíc tun v roce 2012. V tomto případě je naopak na místě ptát se, není-li jeho objem hluboce pod možnostmi separace. Čtvrté jsou plastové

obaly. V jejich případě (uvědomíme-li si, že z podstaty věci jsou plastové obaly lehké) se naopak číslo jeví jako povzbudivé. Poslední v rámci tohoto výčtu jsou objemné odpady, které se jako poslední ještě dostanou přes hodnotu tisíc tun/rok.

Tab. 127: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	4 444,51	5 053,67	8 802,72	6 898,06	7 427,09
Sklo	150107, 200102	546,48	579,79	513,16	649,18	559,52
Plast	150102, 200139	1 748,28	1 044,72	1 651,86	1 444,82	1 888,80
Nápojové kart.	150105	55,82	72,81	73,33	75,87	130,53
Celkem separovaný sběr		6 795,09	6 750,99	11 041,08	9 067,93	10 005,9

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 16 potvrzuje předešlý komentář. Obecně lze konstatovat, že podíl vyříděných složek komunálního odpadu roste. V pětiletém rozmezí se jedná o zhruba třetinový nárůst objemu. Nejvíce se třídí papír, který dosahuje rovněž jednoho z nejvyšších relativních nárůstů. Vůbec nejvyšší relativní nárůst připadá na kartony. V tomto případě je však důvodem nízká počáteční hodnota.

Nutno rovněž zmínit, že v případě všech složek, které se sbírají jak na úrovni komunálního odpadu, tak na úrovni odpadu od právnických osob a fyzických osob s oprávněním k podnikání, dominují objemy od druhé skupiny původců odpadu.

V Tab. 128 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 14 %, produkce skla tvoří 96 %, produkce plastů tvoří 31 % a produkce nápojových kartonů tvoří 28 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména obalové odpady), vyjma skla.

Tab. 128: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vyříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Kutná Hora	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	49 234	1 043,82	21,20	33,38
Plast	(150102, 200139)		603,22	12,25	12,36
Sklo	(150107, 200102)		541,85	11,01	12,20
Nápojové kartony	(150105)		37,87	0,77	0,32
Kovy	(200140, 150104)		1 120,06	22,75	24,46

zdroj: databáze ISOH

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů, skla a kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj srovnatelná. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší.

Tab. 129: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Kutná Hora	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	49 234	8,97	17,46
Plast	(150102, 200139)		11,36	12,42
Sklo	(150107, 200102)		10,83	11,22
Nápojové kartony	(150105)		0,75	0,35
Kovy	(200140, 150104)		0,04	6,71

zdroj: EKO-KOM, a.s.

V Tab. 129 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru, plastů, skla a kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám výrazně nižší u papíru a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18, skla 10,9, plastů 9,7, nápojových kartonů 0,3 a kovů 20 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na srovnatelné úrovni, v obou případech vykazují největší rozdíly papír a kovy jakožto atraktivní komodity pro výkup.

Tab. 130: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/ob.]	Plast [kg/ob.]	Sklo [kg/ob.]	Nápojový karton [kg/ob.]	Kov [kg/ob.]	Celkový součet [kg/ob.]
Středočeský kraj	17,01	12,95	11,52	0,40	5,61	47,50
(0 až 500 ob. včetně)	9,71	14,30	13,47	0,29	0,34	38,11
(501 až 1000 ob. včetně)	11,35	14,47	12,39	0,36	0,62	39,18
(1001 až 4000 ob. včetně)	15,73	14,83	12,94	0,43	1,35	45,28
(4001 až 10000 ob. včetně)	19,01	13,66	11,73	0,51	4,94	49,86
(10001 až 20000 ob. včetně)	25,32	11,04	9,95	0,38	24,05	70,73
(20001 až 50000 ob. včetně)	11,69	9,41	9,29	0,57	1,95	32,91
(50001 až 100000 ob. včetně)	34,51	7,52	6,33	0,11	2,96	51,43
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí ve Středočeském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 20001 do 50000 obyvatel. Těto velikostní skupině odpovídá v ORP město Kutná Hora. Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Takováto obec se v ORP nenachází. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 85 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji hustší, přičemž hustota sběrné sítě ve Středočeském kraji je 140 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Mělník, Rakovník, Říčany, Benešov) vykazuje ORP Kutná Hora vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je nadprůměrná.

IDENTIFIKACE PĚTI HLAVNÍCH DRUHŮ BRO NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012

Tab. 131 byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tab. 131: Identifikace pěti hlavních BRO za období 2008-2012

Katalogové č. odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	1577,62	1573,39	3305,58	2033,89	2760,43
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	1570,63	343,23	1096,38	1112,29	1272,02
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	595,11	504,94	661,02	726,27	766,61
020305	Kaly z ČOV v místě jejich vzniku	83,50	6,00	0,00	704,25	388,70
150103	Dřevěné obaly	614,39	706,37	684,22	255,39	310,00

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 17 ukazuje na naprostou dominanci biologicky rozložitelného odpadu. Ten, jakožto podmnožina komunálních odpadů (ještě konkrétněji se jedná o odpady ze zahrad a parků), dosahuje ve stanoveném výběru nejvyšších hodnot v roce 2012 i celkově za období 2008 - 2012. Jako druhé figurují v pomyslném žebříčku kaly z čištění komunálních odpadních vod, tedy rovněž produkt těsně svázaný s komunální sférou. Kvintet doplňují suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování, kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku (oboje součástí množiny „odpadů z výroby a ze zpracování ovoce, zeleniny, obilovin, jedlých olejů, kaka, kávy a tabáku“).

Za takovéto konstelace (dvě nejdříve zmíněné skupiny těsně svázané s chodem samosprávy tvoří zásadní díl celé pětičlenné skupiny) se jeví jako reálná a užitečná představa o větší (společné) aktivitě místních samospráv na zpracovávání veškerého bioodpadu. Ve shodě s Plánem odpadového hospodářství se jedná o další redukci odpadu končícího na skládkách. Podstatným momentem jsou tím pádem nižší náklady na svoz odpadů a v neposlední řadě možnost provozování vlastní bioplynové stanice s výrobou elektřiny nebo i na principu kogenerace.

Doplňme ještě komentář k závažící hodnotě v případě kalů z čištění komunálních odpadních vod v roce 2009. Vzhledem k tomu, že čísla kolem jednoho tisíce sahají v případě této kategorie na jedné straně až do roku 2005 a na druhé straně do roku 2012, lze se domnívat, že příčinou náhlého propa-

du v roce 2009 by mohla být odstávka části nebo celé ČOV v regionu z důvodu modernizace. Konkrétní zařízení těchto parametrů se však dohledat nepodařilo.

Tab. 132: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	31 476,54	31 767,85	38 636,72	31 492,64	34 293,57
z toho celková produkce BRKO	21 756,29	22 398,55	27 611,49	22 302,31	24 552,28

zdroj: databáze GROUP ISOH

Tab. 132 přibližuje bez dalšího členění vývoj BRO a BRKO v řešeném území za pětileté období. Přes dílčí výkyvy lze v této obecné rovině mluvit o vzrůstající tendenci separace bioodpadu. Na tom má jistě podíl i rostoucí aktivita ze strany obcí ve snaze snížit náklady za skládkování odpadu.

Tab. 133: Celková a měrná produkce BRKO a odpadu k. č. 200201 - BRO, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet ob. k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce BRKO (200201) [t]	Měrná produkce BRKO (200201) [kg/obyv.]
ORP Kutná Hora	49 234	20 435,60	415,07	2 170,53	44,09
Středoč. kraj	1 291 816	447 943,80	346,76	39 380,93	30,48

zdroj: databáze ISOH

V Tab. 133 je zobrazena celková a měrná produkce BRKO a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 83 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 17 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou rovněž vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 127 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 25 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavádění sběru bioodpadu svozovými společnostmi i první náznaky komunitního kompostování v Kutné Hoře. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je zaveden v obcích Kutná Hora, Zruč nad Sázavou, Bohdaneč nebo Opatovice I.

Tab. 184 zahrnuje do produkce BRKO takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.)). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky

v odpadu. Přepočítání na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu bylo provedeno podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uvedeno v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně.

Data v Tab. 184 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální. Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Podstata analýzy BRO, potažmo BRKO byla vyjádřena již výše. Graf 18 ji potvrzuje. V rámci odpadového hospodářství obcí dřímá asi největší potenciál pro socioekonomický rozvoj obcí, a to zejména na úrovni vzájemné spolupráce, právě v biologicky rozložitelných odpadech (zejména pak v těch, které jsou bezprostředně spjaty s komunální sférou).

Zatímco separovaný sběr papíru, skla a plastů již probíhá na solidní úrovni, bioodpad výrazně zaostává. Problém se zvětšuje s tím, jak postupuje urbanizace. Urbanizace nejen prostorová, ale především jako způsob „městského stylu života“. I starostové jednotlivých obcí při řízených rozhovorech často potvrzovali, že mít na zahradě kompost již u nich v obci není zdaleka taková samozřejmost jako před dvaceti lety. Objem BRO i BRKO stoupá v reálných číslech i v případě přepočtu na obyvatele. Za situace, kdy cíle POH stanovují snižování objemu BRKO ukládaného na skládky, je třeba pružně zareagovat na narůstající objem biologicky rozložitelného odpadu a využít jeho potenciál ve prospěch rozvoje regionu.

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro většinu tabulek, týkajících se nakládání s odpady, uvedených níže.

Tab. 134: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	26 459,25	22 810,3	17 248,0	36 305,6	36 311,0	82 297,59
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		25,09	35,35	28,09	46,45	46,65	63,27

	Energetické využ.	15,02	21,55	46,39	2,67	32,70	50,39
	Celkem vybrané způsoby využití	26 212,3	22 831,8	17 294,4	36 308,3	36 343,7	82 347,97
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		24,86	35,38	28,17	46,45	46,69	63,31
Celková produkce odpadů		105 452,32	64 526	61 393	78 164,3	77 836,3	130 067,1
Odstranění	Skládkování	16 898,93	7 069,03	6 432,65	7 128,54	7 596,49	7 166,26
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsob. odstranění		7 069,03	6 432,65	7 128,54	7 596,49	7 166,26

zdroj: databáze GROUP ISOH

V roce 2012 bylo z celkového množství odpadů (130 067 t) materiálově nebo energeticky využito přes 80 000 t, tedy více jak 60 %. Z hlediska trvalého odstraňování odpadů se mezi relevantní způsoby v řešeném území řadí pouze skládkování. Přepočítaná datová základna k roku 2000 je charakterizovaná číslem 16 898 t a z ORP Kutná Hora bylo v roce 2010 na skládky uloženo 7 128 t, tedy méně než polovina. Zde je však potřeba zmínit, že další skládky, kam se sváží odpad z řešeného území, se nacházejí v sousedních ORP (Čáslav, Vlašim, Kolín) a dle Tab. 108 je patrné, že je na ně sváženo velké množství odpadu (AVE - sváží přes polovinu obcí). Navíc jediná skládka (Bláto) byla na začátku roku 2013 uzavřena a nyní již funguje jen jako překladiště. Pro rok 2013 tak hodnota skládkování činí již pouze 141 tun, což však neznamená, že odpady (zejména komunální) produkované na území ORP by se z naprosté většiny dále využívaly.

K nakládání s odpady na území ORP ještě dodejme obecné trendy. Další využití odpadů zcela převládá nad odstraňováním (bavíme se o nakládání s odpady celkově, jiná situace nastává v případě komunálních odpadů). Tento fakt je však třeba vyřknout s vědomím skládkování značné části odpadů na území jiného SO ORP. Při podrobnějším pohledu zcela dominuje materiálové využití nad energetickým.

Skokovitý nárůst v roce 2012 již byl rozebírán dříve. Jedná se s největší pravděpodobností o materiál z rozsáhlé demolice. Tomu nasvědčuje i zařazení do kategorie materiálového využití. Odhadujeme na recyklaci kovů a využití suti pro bázi samotné skládky.

Tab. 135: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využití	2 275,97	7 386,96	7 874,95	10 854	9 899,34	12 798,1
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			9,86	24,49	26,14	27,19	31,05	35,92

		Energ. využití	3,00	0,00	46,39	2,67	24,11	35,30
		Celkem vybrané způsoby využití	2 096,43	7 386,96	7 921,34	10 856,6	9 923,45	12 833,4
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			9,08	24,49	26,29	27,20	31,12	36,02
		Celková produkce KO [t]	23087,6	30166,1	30127,52	39912,64	31884,64	35632,85
	Odstranění	Skládkování	6 323,78	6 001,36	6 611,57	7 130,17	6 673,96	
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění	6 323,78	6 001,36	6 611,57	7 130,17	6 673,96	
SKO	Využití	Materiálové využití	41,00	9,13	25,32	17,91	3,69	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	41,00	9,13	25,32	17,91	3,69	
	Odstranění	Skládkování	6 208,25	5 803,81	6 364,56	6 592,03	6 260,49	
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem	6 208,25	5 803,81	6 364,56	6 592,03	6 260,49	

zdroj: databáze GROUP ISOH

Stejně jako v případě odpadu obecně i v rámci komunálního odpadu dochází v řešeném území k pozvolnému nárůstu objemu a ke třem způsobům nakládání s odpadem, tedy k materiálovému využití, energetickému využití a skládkování. Markantní rozdíl se projevuje při konkretizaci hodnot. Jak ukazuje Graf 20, poměr komunálních odpadů využívaných materiálově nebo energeticky a komunálních odpadů ukládaných na skládky je výrazně vyrovnanější. Nicméně v posledních třech sledovaných letech přece jen stoupá ve prospěch dalšího využití. Znovu je potřeba zmínit, že odpad z ORP Kutná Hora se vyváží i na skládky mimo toto území. Podíl skládkovaného komunálního odpadu na jeho celkové produkci bude ještě vyšší a potvrzuje se tak obecný požadavek, který tvrdí, že v rámci celé ČR končí zhruba polovina komunálního odpadu na skládkách.

Celá situace nabývá extrémní podoby v případě samotného směsného komunálního odpadu, tedy zbylého odpadu po vytrídění. Téměř 100 % jeho objemu je ukládáno na skládky.

Tab. 136: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	3052,62	4160,66	3978,72	4104,47	2271,75
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	59,22	55,78	53,88	180,99	101,34

		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	1638,24	870,73	1099,93	1430,99	1046,70
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	5,66	5,71	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	42,60	33,81	65,40	60,42
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

zdroj: databáze GROUP ISOH

I přes výše vyčtené došlo k naplnění cíle týkajícího se zvýšení materiálového využití komunálního odpadu v roce 2010 o 50 % oproti roku 2000. Vzhledem k tomu, že se jedná o přepočítanou hodnotu, neměla by se tato informace brát jako zásadní úspěch, ale mnohem spíše jako pozitivní impuls pro další navyšování druhotného využívání komunálního odpadu a v našem případě jako prostor pro zkvalitňování a intenzifikaci meziobecní spolupráce.

V Tab. 136 se výrazně projevil dlouhodobější pozitivní trend ve zpracovávání základních druhotných surovin. Přestože v letech 2008 až 2012 ještě v řešeném území fungovala alespoň jedna skládka odpadu, nedocházelo prakticky k žádnému trvalému odstraňování pomocí skládkování papíru, skla, plastů nebo kartonů. V úvahu samozřejmě připadá spalování nebo jiná forma uložení mimo území ORP Kutná Hora, ale troufáme si tvrdit, že se tak nejednalo v podstatné míře (spalovna ani speciální typ skládky se nenachází v rentabilní vzdálenosti od ORP Kutná Hora).

Podstata tak spočívá v materiálovém využití. Zatímco u kartonů a skla můžeme mluvit o pozvolném nárůstu, v případě papíru a plastů je trend obrácený, nikoliv však rozhodujícím způsobem. Dá se snad mluvit spíše o přirozeném kolísání, které je u takto velkých objemů vždy dobře vidět.

Tab. 137: Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference vůči 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]								
BRO	Využití	Materiálové využití		5 566	8 551	12 996	13 613	18 253
		Energetické využití		21,55	46,39	2,67	32,70	50,39
	Odstranění	Skládkování (původní hm. odpadu)		6 340	5 974	6 541	6 874	6 485
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

BR-KO	Využití	Materiálové využití		3 040	3 530	5 440	3 573	8 586	
		Energetické využití		0,00	46,39	0,00	0,00	0,00	
	Odstraňování	Skládkování	Původní hm. odpadu		6 322	5 957	6 511	6 852	6 461
			Hm. odpadu přepočtená na obsah BR složky v odp.	3 206	5 077	4 783	5 228	5 502	5 188
		Měrné skládk. - pro porovnání s cílem POH (přepočt. na obsah BR složky)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓						
			148	101	95	104	111	105	
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Počet obyvatel v území ORP				50 010	49 942	49 909	49 269	49 234	

zdroj: databáze GROUP ISOH

Tak jako v předešlých odstavcích i zde je potřeba zdůraznit fakt, že nakládání s odpady v případě SO ORP Kutná Hora nekončí na jeho administrativní hranici. Skládky, sběrné dvory, třídičky odpadů apod. se nacházejí i v sousedních územích a následující řádky jsou spíše vzhledem do problematiky než totálním popisem situace. Tím spíše pracujeme-li navíc částečně s uměle dopočtenými údaji, jakými je hodnota datové základny pro rok 1995.

I přes relativně krátkou časovou osu a drobné výkyvy lze tendenci vývoje objemu BRO i BRKO označit jako vzrůstající. V konfrontaci s cíli POH je to situace tristní. Hodnota objemu samotného BRKO by se měla v roce 2010 pohybovat kolem čísla 2400 t, ve skutečnosti je ale více než dvojnásobná a neklesá. Polehčující okolností v tomto případě proto není ani fakt, že se jedná pouze o orientační hodnoty datové základny pro porovnání. Ba naopak. Při vědomí toho, že v rámci řešeného území se zpracovává pouze část BRKO, bude situace ještě horší.

Potvrzuje se tak obecný fakt, že největší rezervy v nakládání s odpadem v Česku připadají na biologicky rozložitelný komunální odpad.

Tab. 138: Náklady a příjmy na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	484580	608690	824880
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	44410380	45649400	48509600
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	1388810	1654010	1774820
3724	Využívání a zneškodňování neb. odp.	28870	21390	24200
3725	Využívání a zneškodňování KO	4159520	4143030	4384650
3726	Využívání a zneškodňování ost. odp.	0	16660	51200
3727	Prevence vzniku odpadů	1066660	1834520	216190

3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	124760	252400	134720
Celkové náklady		51663580	54180100	55920260
Položka	Příjmy v Kč/rok			
	2010	2011	2012	
Poplatky za uložení odpadů		2934330	3135610	2875995
Poplatek za komunální odpad		24682270	25354536	1018534
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů		X	X	24403389
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené		-14000	-89000	-31000
Celkové příjmy		27602600	28401146	28266918

zdroj: databáze Ministerstva financí

Tab. 138 sumarizuje náklady a příjmy na odpadové hospodářství. První poznatek zní, že náklady zcela zásadně převyšují příjmy. Nejpodstatnější položku v rámci nákladů tvoří sběr a svoz komunálních odpadů. Během let 2010 - 2012 se jednalo v průměru o 46 000 000 Kč/rok za celý správní obvod ORP Kutná Hora. Jedná se o řádově vyšší náklady než na jakoukoliv jinou položku, kterou tabulka reflektuje. Druhou nejnákladnější činností je využívání a zneškodňování komunálního odpadu s průměrem 4 000 000 Kč/rok a třetí sběr a svoz ostatních odpadů (tedy jiných než komunálních a nebezpečných), průměrně cca 1 500 000 Kč/rok. Ve všech třech nejnákladnějších položkách je navíc patrná vzrůstající tendence.

Doplňme, že v rámci nejpodstatnějších příjmů obcí ORP Kutná Hora z odpadového hospodářství, hrají zásadní roli právě poplatky za svoz komunálního odpadu. Jejich průměrná roční hodnota však netvoří ani polovinu nákladů, které jsme zmínili v předchozím odstavci. Můžeme tak prohlásit, že rozdíl mezi příjmy a výdaji obcí na zpracování komunálního odpadu je zásadní a pro obce tak tvoří výdaje na odpadové hospodářství značnou zátěž.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

ANALÝZA CÍLOVÝCH (DOTČENÝCH) SKUPIN

Tab. 139: Analýza rizik v oblasti odpadového hospodářství

Č.	Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	obce (samosprávy)	kvantitativně i kvalitativně zvládnutý servis likvidace; nízká cena za svoz; výběr dostatečného množství peněz na poplatcích; intenzivní třídění odpadu občany; dostatek místa na skládce; odměna za třídění odpadu; úspora při kolektivním svozu; absence černých skládek;	změna zastupitelstva; nedostatek financí; nezájem obyvatel	telefon; mail; www stránky; datové schránky; pošta; vývěsky; informační letáky	dialog; osvěta (dostatečná informovanost)

Č.	Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
2.	trvale žijící obyvatelé	kvantitativně i kvalitativně zvládnutý servis likvidace; nízká cena poplatků; dostupná vzdálenost sběrných hnízd a jejich dostatečný vývoz; informace o speciálních svozech; čistota v okolí sběrných míst; nadstandardní služby (kompostovače); efektivní nakládání s poplatky za odpad	nedisciplinovanost (od netřídění až po zakládání černých skládek); ignorace poplatků	www stránky; vývěska; zpravodaj; obecní rozhlas; infoletáky	intenzivní a kontinuální informační kampaň o průběhu, výsledcích a z toho plynoucích výhod pro jednotlivce i obec
3.	chataři/chalupáři	kvantitativně i kvalitativně zvládnutý servis likvidace; nízká cena poplatků (očekávání ještě nižší ceny než pro trvale žijící); dostupná vzdálenost sběrných hnízd a jejich dostatečný vývoz; dostatečné informace o speciálních svozech; svoz bioodpadu	faktická neobsáhnutelnost počtu uživatelů nemovitosti; nižší míra „souznění s chodem obce“ X vyšší nároky na služby; neplacení poplatků	www stránky; vývěska; zpravodaj; obecní rozhlas; infoletáky	intenzivní a kontinuální informační kampaň o průběhu, výsledcích a z toho plynoucích výhod pro jednotlivce i obec; vyhláška pro chalupáře
4.	návštěvníci obce/regiónu	čistá cílová destinace; uživatelsky dostačující množství veřejných košů	v rámci výše zmíněných skupin „jednotlivců“ relativně nejnižší míra ztotožnění se s regionem; odhazování odpadků mimo koše	informační tabule; www stránky	dostatek odpadkových košů a jejich jasné označení; pokuty za odhazování odpadků mimo sběrná hnízda (vyhláška)
5.	svozové spol., soukr. sběrné dvory,...	maximalizace ceny, minimalizace nákladů; minimální konkurence	přemrštěné ceny; postupné zdražování; nedostatečná konkurence	telefon; mail; pošta; osobní kontakt	koncepční (ideálně meziobecní) postup
6.	majitelé skládek	maximalizace ceny; minimalizace nákladů; dostatek klientů	nechuť k poklesu objemu odpadu, třídění odpadu, nedostatečná adaptabilita/ flexibilita vůči vývojovým trendům	telefon; mail; pošta; osobní kontakt	koncepční (ideálně meziobecní) postup
7.	státní instituce	dodržování stanovené legislativy, plánů, koncepcí	nekoncepční, krátkozraké postupy;	telefon; mail; datové	konzultace, legislativní erudice

Č.	Dotčená skupina	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
			špatné nastavení, vymáhání „pravidel hry“	schránky; pošta; osobní kontakt	
8.	(ekologické) NNO	minimalizace rizik (ekologických, sociálních, příp. i ekonomických) spojených s nakládáním s odpady	jednostrannost pohledu bez ohledu na širší souvislosti; chovat se ekologicky za každou cenu	telefon; mail; pošta; osobní kontakt	„vtažení do hry“
9.	vyběrači popelnic	dostatek odpadků; snadný přístup ke sběrným hnízdům	znečišťování okolí sběrných hnízd; odhazování odpadků mimo sběrná hnízda	osobní kontakt; vývěsky	Sběrná místa na shromažďování odpadu, který se dá dále využít
10.	podniky/továrny (převodci odpadu)	nízké náklady na odvoz odpadu; benevolence legislativy; minimální kontroly; přístup k dotacím	nedodržování norem; nezájem o spolupráci; nedostatek financí na alternativní výrobní procesy	osobní kontakt; telefon; email; www stránky	vstřícnost legislativy; efektivní dlouhodobá koncepce na národní úrovni; příznivá dotační politika
11.	podniky/továrny na zpracování odpadu	dostatek odpadu pro další zpracování; vytříděný odpad; odbytiště - klientela; rentabilita; přístup k dotacím	neadekvátní/nevstřícná legislativa	osobní kontakt; telefon; www stránky; email; veřejné prohlídky; přednášky	efektivní dlouhodobý koncept na národní/mezinárodní úrovni; vstřícná dotační politika

V Tab. 139 jsme vymezili celkem 11 dotčených skupin. Zaznamenání byli jak bezprostřední aktéři procesu nakládání s odpady, tak (v různé míře) dotčené orgány/institute. Jistě nebyly vyčerpány všechny možnosti. V některých případech výše zmíněných dochází i tak k částečnému překrývání. Podle našeho názoru však není podstatný absolutní výčet (je-li vůbec možný), ale spíše nastínění základních principů, též, tendencí, procesů.

Více než k samotnému obsahu tabulky, který konec konců mluví sám za sebe, pár slov k obecné, formální podobě. Je patrné, že proces nakládání s odpady vyžaduje součinnost několika zásadně odlišných (z hlediska legislativy, ekonomické nebo sociální síly, prostorových vazeb) subjektů, jejichž zájmy nejsou vždy totožné a jejichž optika je z podstaty „pokřivená“ konkrétním směrem. Principiálními hesly (nejen tématu odpadů) se nám tak jeví výrazy jako kompromis, kooperace, kontinuita. Vítězem by neměl být jeden konkrétní činitel, ale spíše společná snaha.

ANALÝZA RIZIK – REGISTR RIZIK V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá.

Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady. Celkový princip hodnocení významnosti rizik již byl popsán v kapitole školství.

Tab. 140: Registr rizik v oblasti odpadového hospodářství

Č	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nárůst cen na zajištění svozu a zpracování odpadu	3	5	15	Výběr (vysoutěžení) nejvhodnější svozové firmy; vyšší úroveň třídění odpadu; meziobecní spolupráce při výběru svozové firmy, případně při snaze o vlastní zacházení s odpady	Obec
		Původci odpadu neplatí poplatky	3	3	9	Individuální přístup k jednotlivým skupinám původců odpadu; osvětové aktivity přibližující výhody řádného nakládání s odpady, sankce pro neplatiče (vymáhání soudní cestou)	Obec
2.	Organizační riziko	Neefektivní fungování svozové firmy	2	4	8	Kvalitní podoba smlouvy umožňující firmu sankcionovat; přechod k jiné svozové společnosti; vlastní aktivity v oblasti sběru a zpracování odpadu	Obec
		Nedostatek kontejnerů na třídění odpadu	2	4	8	Smlouva s příslušnou firmou umožňující pružně reagovat na aktuální potřeby obce; vlastní sběrný obecní dvůr a následné obchodování druhotných surovin	Obec/ svozová společnost
		Absence kontejnerů pro sběr specifického odpadu (bioodpad, elektroodpad, tetrapaky)	4	3	12	Smlouva s příslušnou firmou umožňující pružně reagovat na aktuální potřeby obce; vlastní sběrný obecní dvůr a následné obchodování druhotných surovin; vlastní kompostárna	Obec
		Absence/ uzavření skládky v blízkém okolí	3	5	15	Vytipování vhodného místa ke skládce a v rámci meziobecní spolupráce její založení; minimalizace objemu skládkovaného odpadu	Obec
3.	Právní riziko	Absence dlouhodobější koncepce na regionální i národní úrovni	5	5	25	Analýza daného území a vytvoření efektivního, kontinuálního konceptu odpadového hospodářství	Obec/ stát

Č	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
		Změna legislativy (vedoucí např. ke zvýšení výdajů na odpadové hospodářství)	4	4	16	Snaha o maximální samostatnost/ nezávislost obcí při nakládání s odpady	Obec
4.	Technické riziko	Ničení vozovek (infrastruktury obecně) svozovými vozy	3	3	9	Oprava vozovek (smluvně ošetřeno se svozovou společností); obecně snaha o promyšlenou strategii svozů	Obec
		Špatně přístupné prostory (pro kuka vozy)	2	3	6	Neumožňovat výstavbu bez návaznosti na stávající infrastrukturu, případně koncepčně stanovit sběrná hnízda	Obec/ občan
5.	Věcné riziko	Vznik černých skládek	2	4	8	Existence/ dostupnost sběrného dvora; zajištění pravidelného svozu všech druhů odpadu; přísný a kontinuální postih původců černých skládek	Obec
		Porušení smluvních podmínek jak ze strany obce, tak ze strany svozové společnosti	2	4	8	Smluvní ošetření - sankce, mezi-obecní spolupráce - řešení skládkování společně	Obec/svzová společnost

Těžiště širokého spektra rizik spočívá ve vztahu obec-svazová společnost. Podstatou je časté relativně nerovné postavení drobné samosprávné jednotky a velké firmy, která se ve svém oboru z logiky věci umí velmi dobře pohybovat. Jako východisko se jeví větší reciprocita mezi obcemi, které mohou společnými silami tlačit firmu k výhodnějším podmínkám nebo dokonce sami zakládat sdružení, jenž do určité míry služby firmy přímo nahradí. Situace nemá vyznívat jako vyhrocený vztah dvou subjektů (obec X firma), ale spíše jako hledání ideálního stavu, kdy jsou tyto subjekty schopni a ochotni hledat společná řešení, být rovnocennými partnery. Například představa, že by dnes obce v rámci svého svazku zakládaly novou skládku, se jeví jako málo reálná. V jednotlivých sídlech však může docházet k promyšlenému a funkčně dotaženému systému sběru odpadu, který bude následně svazovou firmou dostatečně oceněn.

Samostatnou kapitolou je potom otázka legislativy a konkrétních (nad)národních i regionálních koncepčních materiálů, které by měly být smysluplným zastřešením snah o kvalitnější správu odpadů. Dosud je tak tomu jen ve velmi omezené míře.

5.1.4. SWOT analýza oblasti odpadové hospodářství

Tab. 141: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Relativně „mírné“ fyzickogeografické podmínky pro správu odpadů (geomorfologie, klima)	1. Roztroušená sídelní struktura zvyšující náklady na správu odpadů
2. Třídění základních druhotných surovin na slušné úrovni (dostupné kontejnery na třídění odpadu)	2. Slabá úroveň „vyššího“ třídění (karton, elektro, bioodpad)
3. Podchycení černých skládek (nové nevznikají)	3. Finanční náročnost správy odpadů
4. Dostatečná frekvence svozu	4. Absence skládky
5. Vzrůstající počet osvětových vzdělávacích programů pro školy a školky	5. Velká zátěž pro obce s velkým počtem rekreačních zařízení
6. 3 svozové společnosti (absence monopolizace)	6. Nedostatek sběrných dvorů
	7. Nedostatek třídících linek (nejbližší v Čáslavi)
	8. Nedostatečná osvěta a informovanost
	9. Malá schopnost obcí kontrolovat činnost smluvních partnerů
Příležitosti	Hrozby
1. Legislativní změny, dotační tituly, vytvoření dlouhodobé koncepce na celoevropské, státní i lokální úrovni podporující zkvalitňování nakládání s odpady.	1. Absence dlouhodobější koncepce na celostátní úrovni
2. Aktivizace místních samospráv pro meziobecní spolupráci při nakládání s odpady	2. Monopolizace trhu s odpady v území
3. Zkvalitňování separace odpadů a následná recyklace	3. Nechuť obcí k transformaci přístupu k odpadovému hospodářství.
4. Významný potenciál v bioodpadech	4. Inkluze veřejného sektoru (zemědělská družstva zpracovávající bioodpad nemají zájem o spolupráci)
5. Zefektivnění spolupráce obcí mezi sebou i s občany	5. Zvyšování cen za svoz odpadu
6. Projekty na větší osvětu a informovanost občanů	6. Enormní nárůst odpadu v závislosti na vzrůstajícím společenském trendu konzumu

SWOT analýza přehledně (ale heslovitě) shrnuje více či méně řečené postřehy o stavu odpadového hospodářství v rámci ORP Kutná Hora.

Stručně řečeno se dá stav odpadového hospodářství v regionu označit za dobrý základ pro jeho další zkvalitňování. Je na čem stavět. Fyzickogeografické podmínky v regionu umožňují celoroční, relativně kontinuální svoz, třídění papíru, skla a plastů je již standardem v každé obci. Na druhou stranu je třeba znovu připomenout největší rezervy, kterými je stále vysoké procento skládkování v rámci komunálního odpadu, nízká míra recyklace jiných než základních druhotných surovin nebo absence dlouhodobé smysluplné koncepce pro nakládání s odpady. To vše je násobeno specifickou obsluhne náročnou sídelní strukturou, kdy je spousta obcí členěna na řadu menších, prostorově oddělených sídel.

Potenciál lze spatřovat v další osvětě jednotlivých aktérů, snaze obcí o větší zapojení do procesu, které může přerůst až do vlastních projektů na využívání odpadů (kompostárny, bioplynové stanice, sběrné dvory pro separaci odpadu a jeho následné zpeněžení apod.). Dobrým, ale hůře ovlivnitelným krokem by bylo stanovení stabilní, dlouhodobé a smysluplné koncepce pro celorepublikové, potažmo krajské, nakládání s odpady.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Bazální služby odpadového hospodářství v rámci ORP Kutná Hora jsou zajištěny a fungují spolehlivě. Svoz odpadu řeší tři společnosti. V regionu se standardně třídí papír, sklo a plasty, nesměle se přidává elektro a bioodpad. Nejbližší skládky se nacházejí ve třech okolních ORP. Vyšší aktivita obcí při řešení odpadů se týká severovýchodu území, kde se nacházejí čtyři obce zapojené do SOP (sídlo ve vedlejším ORP). Sdružení sice spadá pod soukromou svozovou firmu, ale samosprávy si drží důležitý hlas při rozhodování.

Co se stále ještě „nadstandardní“ infrastruktury pro nakládání s odpadem týká, můžeme jmenovat třídící linku pro směsný odpad v Blátě, linku na papír a plasty v Kutné Hoře. Vznikají první projekty pro kompostování BRO. Ve třech největších městech jsou občanům k dispozici sběrné dvory. Spalování odpadů tvoří zcela marginální podíl při jejich zpracování.

Důležitý moment spočívá v neustálém nárůstu objemu odpadů. Paralelně s tím se daří alespoň primárně odpad třídít a snižovat tak množství, které se nenávratně ukládá na skládky. Jedná se však pouze o drobnou kompenzaci.

Konfrontujeme-li současný stav s cíli stanovenými POH, nevykazuje území žádné extrémní odchylky. To je však způsobeno mimo jiné tím, že jako výchozí základna pro porovnávání dat sloužila čísla z poloviny devadesátých let. Co se nakládání s odpady týká, je dvacet let velmi dlouhá doba a ony „porovnávací“ hodnoty by dnes již měly mít aktualizovanou podobu, která by lépe reflektovala dosažené úspěchy a především rezervy v nakládání s odpady.

Jak bude dále v návrhové části rozvedeno, vyšší kvalita i kvantita dalšího třídění a dalšího využívání odpadů se nám tak jeví jako rozhodující moment pro navazující strategii. Nakonec i poslední vývoj zpracovávání relevantních koncepčních dokumentů naznačuje, že ukládání odpadů na skládky bude až ta nejzazší varianta a to samozřejmě mluvíme o velice kvalitně vytríděném odpadu. Poněkud krátkozrace se nám naopak jeví poslední snahy upřednostňovat za každou cenu cestu spalování. Logika věci velí pokusit se použitý materiál nejdříve vrátit zpátky do oběhu. Navíc za situace, kdy již nyní přicházejí zprávy z okolních států, že stávajícím spalovnám odpadů pomalu docházejí standardní zdroje a tak se poohlížejí i v dalekém okolí, dokonce až v okolních státech. Vždyť již stávající zákon o odpadech z roku 2001 zmiňuje hierarchii způsobů nakládání s odpady: předcházení vzniku odpadů - příprava k opětovnému použití – recyklace odpadů – jiné (např. energetické) využití – odstranění.

Potenciál spatřujeme především v dokonalejší nakládání s tříděným odpadem (ekonomické zhodnocování vyseparovaných základních komodit – papír, sklo, plast) a v separaci BRO včetně jeho následného koncepčního využívání. Tato činnost však bude muset probíhat na úrovni spolupráce více obcí. Samosprávné jednotky v regionu jsou většinou již v současné době daleko za svou reálnou kapacitou. Zastupitelstva tvoří jednotlivci, pro které je obec „druhým povoláním“. Bylo by pro to účelné vytvořit „nadobecní“ skupinu, která by měla v gesci pouze problematiku odpadů a tu byla schopná pro smysluplně vymezený mikroregion řešit.

Výše zmíněné dále podtrhuje fakt, že pro všechny obce v regionu tvoří nakládání s odpady zcela zásadní položku v jejich rozpočtech. Potenciál pro zkvalitňování odpadového hospodářství na Kutnohorsku je významný. Pěvně věříme, že i vůle k jeho využití.

5.2. Návrhová část

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny z motivujících starostů (RNDr. Ivo Šanc, CSc. – starosta Kutné Hory, Mgr. Radek Tvrdík – starosta Opatovic I a manažer MAS Lípa pro venkov), odborníka na posuzování vlivů na ŽP (Mgr. Jiří Bělohlávek), vedoucího oddělení odpadů a ochrany ovzduší z odboru ŽP, MěÚ Kutná Hora (Karel Brandejský) a ředitele společnosti Farma Bláto (MgA. Pavel Šich) z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

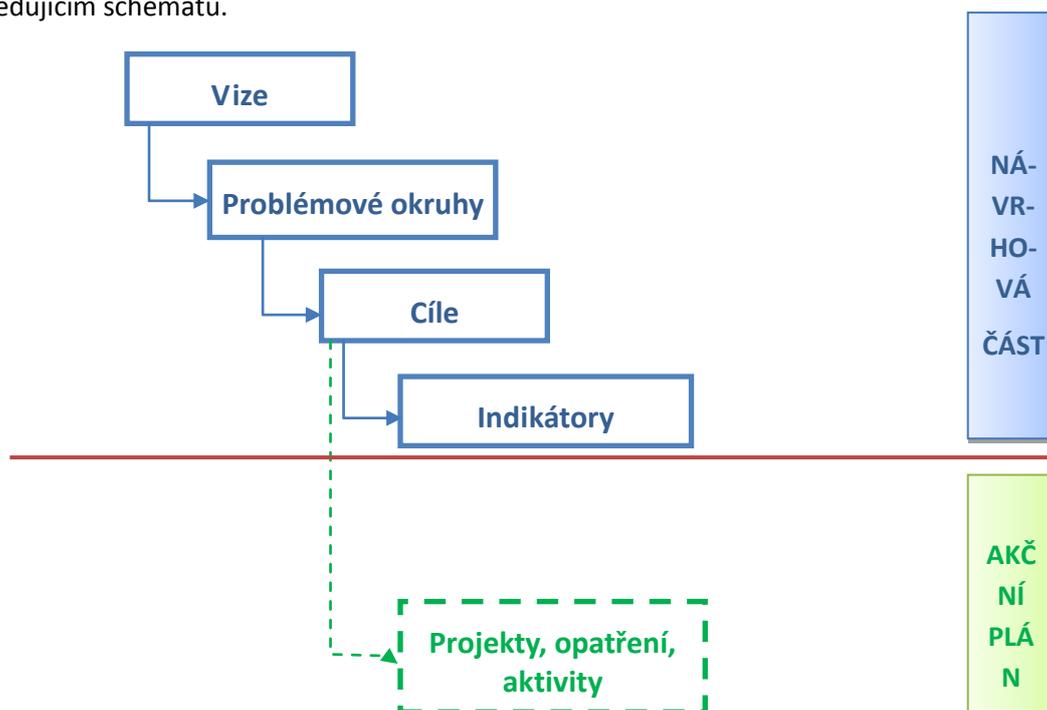
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou

filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím schématu.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v tabulce níže.

Tab. 142: Struktura problémových oblastí a cílů

Probl. oblasti	Nedostatečné třídění a využití bioodpadu		Zefektivnění nakládání se separovaným odpadem	
Cíle	Určit ucelený funkční region schopný nasytit potenciální kompostárnu/ bioplynovou stanici	Realizace separace, svozu a zpracování bioodpadu	Rozbor hospodářství obcí při nakládání se separovaným odpadem	Zavedení alternativního systému v nakládání se separovaným odpadem

5.2.2. Vize

Vzájemný vztah samospráv v regionu ORP Kutná Hora směřuje k prohlubování spolupráce. Slovo každé obce je slyšet a každá obec je zároveň schopna kompromisu. Pozice větších měst je stejně tak privilegium jako závazek.

Nabídka sociálních služeb i předškolního a základního vzdělávání pohotově, nikoliv však krátkozrace, reaguje na vývoj odpovídajících věkových skupin obyvatel. **Odpadové hospodářství minimalizuje odpad vyvážený bez užitku na skládky a další úspory hledá v aktivním nakládání s odpadem vytríděným.** Kutná Hora jakožto evropsky významné středisko cestovního ruchu je vstupní branou do regionu a k dalším místním zajímavostem.

5.2.3. Problémové okruhy

Z analýzy zpracované v souhrnném dokumentu pro oblast odpadového hospodářství se jako dva významné problémové okruhy v rámci ORP Kutná Hora profilují **nedostatečné třídění a využití bioodpadu** a **zefektivnění nakládání se separovaným odpadem**. Dílčí skutečnosti, ze kterých tyto okruhy vyplynuly, jsou zejména následující:

- ½ odpadu z obcí stále vyvážena bez dalšího užitku na skládky
- vysoké náklady na správu odpadů
- nedostatečná informovanost obcí o možnostech nakládání s odpadem
- rozdrobená sídelní struktura ztěžující pokrytí území velkou většinou služeb
- možnost získání dotací z operačních programů na období 2014 – 2020

Poznamenejme ještě v úvodu, že nedošlo k postihnutí celé řady dalších témat v rámci odpadového hospodářství, která by rovněž stála za pozornost. Tato vyhraněnost je však pro další kroky vedoucí k možnému řešení/ zlepšení situace nezbytná. Důvody vycházejí ze samotné metodiky dokumentu, zejména potom z analytické části a dat, se kterými byla možnost pracovat i z časové a kapacitní náročnosti celého procesu.

PROBLÉMOVÝ OKRUH NEDOSTATEČNÉ TŘÍDĚNÍ A VYUŽITÍ BIOODPADU

Z důvodu alespoň bazální možnosti porovnání jednotlivých problémových okruhů, je ve všech případech zachována rámcová struktura. Ta stanovuje relevantní důvody, kvůli kterým byl daný okruh zahrnut, příčiny problému, dopady, jaké by mohlo mít případné neřešení daného problémového okruhu a heslovité plusy a minusy daného okruhu. Každý problémový okruh je zároveň z důvodu lepšího vystižení vztahů jednotlivých problémů graficky znázorněn v tzv. stromu problémů.

Důvod stanovení problémového okruhu

Jak vyplývá z analýzy odpadového hospodářství, jedním z hlavních nedostatků v rámci nakládání s komunálními odpady je nedostatečné třídění jejich biologicky rozložitelné složky, a to za situace, kdy se stále polovina odpadů z obcí vyváží na skládky. V souvislosti s měnícím se životním stylem (již zdaleka není pravidlem, že každý dům na venkově disponuje vlastním kompostem) se nabízí možnost kvalitnější separace bioodpadu na komunální úrovni.

Bioodpad rezonuje i na půdě parlamentu a od roku 2015 je jeho separace ukotvena v legislativě. Vzhledem k tomu, že se stále ještě jedná o čerstvé téma, mohou obce řešení této problematiky podchytit v zárodku a zužít ve svůj prospěch. Jako moment pro meziobecní spolupráci se v „lehčí“

variantě nabízí společné nasmlouvání subjektu, který disponuje technikou a technologií na zpracování bioodpadu, v „těžší“ variantě potom realizace vlastního zázemí na zpracování bioodpadu v podobě bioplynové stanice, kompostárny. Dotační programy EU na období 2014 – 2020 s takovými aktivitami počítají.

Příčiny problému

Hlavní příčinou problému byla dosud mírná legislativa z hlediska nakládání s biologicky rozložitelnou složkou odpadu. Nebylo nutné ji třídít. V lepším případě tak byla zpracovávána na vlastním kompostu, v horším tvoří součást komunálního odpadu a končí na skládkách, které však mají svoji kapacitu. Ruku v ruce s legislativou jde však rovněž osvěta. Stejně jako v případě papíru, skla a plastů před patnácti lety, i bioodpad je v současné době nedostatečně objevené téma.

Důsledky neřešení problémového okruhu

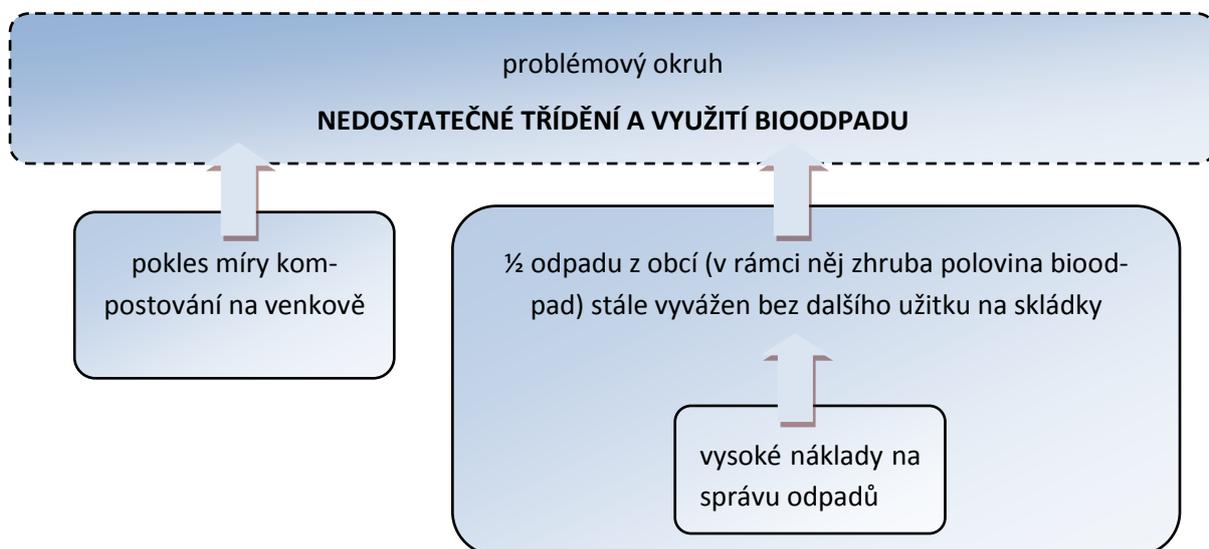
Pokud pomíneme celospolečenskou problematiku týkající se zejména postupného zaplňování konečného počtu skládek materiálem, který lze dále používat, případně problematiku zpřísňování a zdražování skládkování obecně, nabízí se pro úvahy nad dopady neřešení problémového okruhu i čistě komunální rovina.

Separaci bioodpadu začnou za jednotlivé obce řešit svozové společnosti (místy již řeší). Ty tím získají opět o něco větší kontrolu nad chodem samosprávy namísto záhodné postupné emancipace těchto samospráv. Zcela konkrétním problémem potom může být například čerpání dotací, které budou na vcelku zásadní systémovou změnu poskytnuty. Tyto dotace získají svozové společnosti namísto samotných obcí.

Klady a zápory problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Snížení objemu (tzn. výdajů) svozu komunálního odpadu	Zátěž počátečních investic
Vytvoření pracovních pozic v regionu	Nutnost splnit legislativní požadavky pro výstavbu a provoz všech zařízení
Získání zdroje kompostu/energie/tepla, komodit, které se dají dále (finančně) využít	Potenciální nechuť obyvatel zapojit se plnohodnotně do procesu separace
Možnost využití dotačního titulu	
Naplňování cílů POH	

Strom problémů

Fokusní skupina

Fokusní skupina na téma nedostatečného třídění na využívání bioodpadu vzala tuto problematiku za svou. Fakta v tomto případě hovoří jasně a tak již byly nastíněny konkrétní možnosti dalšího rozvoje. Podstatným momentem je míra realizace opatření k nápravě daného problému. Vzhledem k tomu, že výstavba bioplynové stanice i sehnání vlastníka takovéto technologie není snadnou záležitostí, shodli se účastníci, že ze začátku postačí „menší“ projekty, např. na zprovoznění menších kompostáren spolu s osvětovou kampaní na téma třídění bioodpadu.

PROBLÉMOVÝ OKRUH ZEFEKTIVNĚNÍ NAKLÁDÁNÍ SE SEPAROVANÝM ODPADEM

Z důvodu alespoň bazální možnosti porovnání jednotlivých problémových okruhů, je ve všech případech zachována rámcová struktura. Ta stanovuje relevantní důvody, kvůli kterým byl daný okruh zahrnut, příčiny problému, dopady, jaké by mohlo mít případné neřešení daného problémového okruhu a heslovité plusy a minusy daného okruhu. Každý problémový okruh je zároveň z důvodu lepšího vystižení vztahů jednotlivých problémů graficky znázorněn v tzv. stromu problémů.

Důvod stanovení problémového okruhu

Analýza odpadového hospodářství poukazuje na relativně vysokou kulturu třídění základních druhotných surovin (tedy papír, sklo, plast) mezi obyvateli. Dle vlastního šetření však za nakládání s těmito obchodovatelnými komoditami obce svozovým společnostem doplácí. Finanční výdaje se týkají i pronájmu sběrných nádob.

Po konzultaci s volitelnou svozovou společností a potenciálním odběratelem druhotných surovin se jako alternativní řešení výše nastíněné situace nabízí vlastní nakládání s tříditelným odpadem. Forma sběru by zůstala zachována, ale vytríděný odpad by se dovážel do vykupující firmy. Obce by tak platily pouze za samotný svoz tříděného odpadu, ale část peněz by dostávali zpět v podobě výkupu. Dle zjištěných informací se takovýto přístup k nakládání s druhotnými surovinami nevyklučuje s odměnami od EKOKOMu.

Příčiny problému

Jako hlavní příčinu problému spatřujeme zaběhnutý, a pro obce relativně nenáročný, systém nakládání s tříděným odpadem, který je v naprosté většině případů součástí nakládání s komunálním odpadem. Obce tak neřeší potřebu částečné emancipace na svozových společnostech, protože to pro ně primárně znamená nárůst již tak velkého množství práce.

Důsledky neřešení problémového okruhu

Vzhledem k relativně slušné úrovni současného nakládání se separovaným odpadem nebude mít neřešení problémového okruhu žádné fatální dopady na chod obce. Jedním ze smyslů celého projektu meziobecní spolupráce je však i posilování svébytnosti, suverenity, samostatnosti každé jednotlivé samosprávy. Ke kultivaci těchto vlastností může docházet mimo jiné prostřednictvím větší angažovanosti v nakládání s odpadem. Jako o újmě tedy můžeme mluvit o brzdění suverenity obcí na poli odpadového hospodářství. Z toho plyne i druhé negativum v podobě nepodchycení možnosti na přivýdělek prostřednictvím prodeje zajímavých komodit jakými druhotné suroviny jsou.

Klady a zápory problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Finanční zužitkování čím dál zajímavější komodity	Zátěž především organizačního charakteru
Snížení objemu (tzn. výdajů) svozu komunálního odpadu	Potenciální nechuť obyvatel zapojit se plnohodnotně do procesu separace
Potenciálně větší snaha obyvatel třídit odpad (při vědomí, že peníze se vrací do obce)	Obecné (a z počátku nejspíše potvrzované) obavy z „rušení něčeho, co fungovalo“
Možnost využití dotačního titulu	

Strom problémů

Fokusní skupina

Odezva na tento problémový okruh byla výrazně slabší. Jednotliví účastníci hodnotili kladně smysl nápadu, ale zejména z řad starostů zaznívaly výše nastíněné argumenty týkající „přeprocovávání systému, který funguje“. Debatě na toto téma rovněž zásadně uškodilo odřeknutí účasti od provozovatele svozové společnosti a vlastníka sběru druhotných surovin. Pro další budoucnost tématu bude podstatná zejména konkrétní kalkulace, která by potvrdila výhodnost takového projektu.

5.2.4. Cíle

Níže jsou v tabulkách podrobněji rozepsány jednotlivé cíle, které reagují na v předešlé kapitole konkretizované problémové okruhy.

Tab. 143: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÉ TŘÍDĚNÍ A VYUŽITÍ BIOODPADU
Cíl 1.1	Určit ucelený funkční region schopný nasytit potenciální kompostárnu/ bioplynovou stanici
Popis cíle	Prvním krokem ve snaze začít nakládat celoplošněji, koncepčněji s bioodpadem, je analýza, která rozpracuje jednotlivé scénáře logistiky bioodpadu, způsobu nakládání s bioodpadem a zejména detailního množství rozpisu pro udržitelnost celého projektu. Pro jeho zpracování může sloužit kompostárna, případně bioplynová stanice s odpovídající kapacitou. Může jít o 100% záměr svazku obcí, ale může rovněž dojít ke kooperaci s vnějším subjektem, např. místním zemědělcem. Smyslem je podchytit takový počet obcí, který bude jak logisticky, tak obje-

	mově vyhovovat tomu kterému záměru.
Hlavní opatření	metodická opatření <ul style="list-style-type: none"> přiblížit věcnou i obsahovou stránku analýzy a očekávané výstupy věcná opatření <ul style="list-style-type: none"> určit povinnosti jednotlivých aktérů zainteresovaných do tvorby strategie (zhotovitel, obce, místní zemědělec, občané,...) ekonomická opatření <ul style="list-style-type: none"> určení míry do jaké budou rozloženy náklady na realizaci analýzy zjistit detailní možnosti využití dotačních titulů
Název indikátorů k hodnocení	Analýza udržitelného regionu pro nakládání s komunálními bioodpady včetně financování
Správce cíle	Zástupce ZOD Onomyšl

Tab. 144: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÉ TŘÍDĚNÍ A VYUŽITÍ BIOODPADŮ
Cíl 1.2	Realizace separace, svozu a zpracování bioodpadu
Popis cíle	Po určení „životaschopného“ regionu pro nakládání s bioodpadem, je nutné řešit samotnou realizaci záměru. Podstatné jsou zejména prvky shromažďování bioodpadu (kontejner na návsí versus nádoby u každé nemovitosti), druh svozu (četnost, způsob, zřizovatel), otázka financí (jak výdaje na provoz, tak případné následné příjmy z provozu).
Hlavní opatření	věcná opatření <ul style="list-style-type: none"> stanovení konkrétních možností sběru a dalšího nakládání s bioodpadem v rámci meziobecní spolupráce výběr vykonavatele svozu určení intenzity a způsobu svozu ekonomická opatření <ul style="list-style-type: none"> finanční kalkulace výše zmíněných úkonů (rozložení případného zisku/ztráty)
Název indikátorů k hodnocení	Zavedení systému sběru a nakládání s komunálními bioodpady
Správce cíle	Starost(k)a Onomyšle

Tab. 145: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství

Problémový okruh 2	ZEFEKTIVNĚNÍ NAKLÁDÁNÍ SE SEPAROVANÝM ODPADEM
Cíl 2.1	Rozbor hospodaření obcí při nakládání se separovaným odpadem
Popis cíle	Aby se potvrdil předpoklad naznačený již v analytické části dokumentu, tedy

	ekonomický potenciál alternativního nakládání se separovaným odpadem, je nejprve nutné provést detailní rozbor stávající situace. Zjistit alespoň za období posledních pěti let přesné objemy jednotlivých druhů separovaného odpadu (primárně půjde o papír, sklo a plast, ale za zájem stojí dále např. kovy) ve všech obcích a konfrontovat je s finanční náročností jejich nakládání. Po rámcových konzultacích s konkrétními právními subjekty disponujícími svozovými auty a dále s konkrétními výkupnami by měla ne/vyplýnout rentabilita alternativního nakládání se separovaným odpadem.
Hlavní opatření	<p>metodická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • přiblížit věcnou i obsahovou stránku analýzy a očekávané výstupy (produkce odpadu, finanční zátěž, míra třídění, úspory/náklady...) <p>organizační opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava podkladových dat z databáze odboru životního prostředí při MěÚ v Kutné Hoře, resp. z evidence obcí • stanovení zainteresovaných činitelů, případně tvorba pracovních skupin, náplně jejich činnosti a způsobu řešení dané činnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	Analýza variantního nakládání se separovaným odpadem
Správce cíle	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, odd. odpadů a ochrany ovzduší

Tab. 146: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství

Problémový okruh 2	ZEFEKTIVNĚNÍ NAKLÁDÁNÍ SE SEPAROVANÝM ODPADEM
Cíl 2.2	Zavedení alternativního systému v nakládání se separovaným odpadem
Popis cíle	Tento cíl je přímo implikován cílem předchozím. Pokud analýza situace v nakládání se separovaným odpadem ukáže rezervy především ekonomického, ale např. i logistického charakteru, je na místě použít zpracovávaná data a pokusit se je „přeskládat“ do funkčnějšího celku. Z rozhovorů se starosty vyplynulo, že hybatelem tohoto problémového okruhu bude jednoznačně ekonomická výhodnost. Tím je kýžený výsledek jasně konkretizován.
Hlavní opatření	<p>metodická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení přesných parametrů v novém přístupu k nakládání se separovaným odpadem <p>organizační opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení zainteresovaných činitelů, případně tvorba pracovních skupin, náplně jejich činnosti a způsobu řešení dané činnosti <p>ekonomická opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení přesné a reálné finanční rozvahy pro alternativní nakládání se separovaným odpadem

Název indikátorů k hodnocení	Realizace alternativního systému nakládání se separovaným odpadem
Správce cíle	Starost(k)a Církvice

5.2.5. Indikátory

Tab. 147: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství

Problémový okruh	NEDOSTATEČNÉ TŘÍDĚNÍ A VYUŽITÍ BIOODPADŮ		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Množství vytríděného BRKO		
Měrná jednotka	Tuna		
Správce měřítka	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, oddělení odpadů a o ochrany ovzduší		
Roky	2012	2017	2020
Plán		140 % váhy oproti 2012	180 % váhy oproti 2012
Skutečnost	2170 t		
Popis měřítka:	Abychom byli schopni zhodnotit, zda došlo k nárůstu separace BRKO v obcích, jsou třeba „tvrdá“ data, která jasně prokáží/vyvrátí progres v dané oblasti sběru odpadu. Jako 100 % bude bráno množství BRKO vytríděného v roce 2012 v zainteresovaných obcích. V následujících letech by pak mělo dojít k nárůstu vyseparovaného BRKO nad tuto hodnotu.		
Metodika a výpočet:	Součet vytríděného BRKO (kód 200201) na území zainteresovaných obcí ORP dle databáze MěÚ Kutná Hora nebo evidence obcí (a jeho vývoj)		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, odd. odpadů a ochrany ovzduší, evidence obcí		

Tab. 148: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství

Cíl	Určit ucelený funkční region schopný nasycit potenciální kompostárnu/ bioplynovou stanicí		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Analýza udržitelného regionu pro nakládání s komunálními bioodpady včetně financování		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Zástupce ZOD Onomyšl		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		

Popis měřítka:	Jelikož SO ORP Kutná Hora se v naprosté většině sestává z malých obcí, je pro efektivní nakládání s bioodpadem nutné provést analýzu potenciálního funkčního regionu, který bude logisticky obhospodařovatelný a schopný nasytit zařízení o přesně nadefinované kapacitě.
Metodika a výpočet:	Zpracování analýzy ANO/NE
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, odd. odpadů a ochrany ovzduší, evidence obcí

Tab. 149: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství

Cíl	Realizace separace, svozu a zpracování bioodpadu		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Zavedení systému sběru a nakládání s komunálními bioodpady		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starost(k)a obce Onomyšl		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Na podkladě vymezeného regionu zhodnotit úspěšnost realizace zavedení systému sběru a nakládání s bioodpady.		
Metodika a výpočet:	Úspěšnost zavedení systému ve stanoveném regionu ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	Starost(k)a obce Onomyšl		

Tab. 150: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství

Problémový okruh	ZEFEKTIVNĚNÍ NAKLÁDÁNÍ SE SEPAROVANÝM ODPADEM		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Úspory v nakládání se separovaným odpadem		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starost(k)a Církvice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Tento indikátor jednoduše zhodnotí, zda v daném regionu došlo k úsporám v rámci nakládání se separovaným odpadem. Půjde o papír, sklo, plasty, ale tématem jsou rovněž kovy a výše zmíněný bioodpad. Posun by měl spočívat zejména v ekonomické výhodnosti, ale zhodnotit		

	Ize i efektivitu nakládání (četnost a kontinuita svozu), navyšování ekologických standardů (rozsah škály sběru), ale i růstu suverenity obce v nakládání s odpady.
Metodika a výpočet:	Zhodnocení ekonomických úspor při nakládání se separovaným odpadem
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, odd. odpadů a ochrany ovzduší, evidence obcí

Tab. 151: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství

Cíl	Rozbor hospodaření obcí při nakládání se separovaným odpadem		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Analýza variantního nakládání se separovaným odpadem		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starost(k)a Církvice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Prvním krokem v rámci úvah nad nakládáním se separovaným odpadem (papíru, skla, plastu, kovu) je kompletní revize stávající situace. Množství vyseparovaného odpadu, náklady na jeho správu,... Většina obcí disponuje standardizovanými smlouvami se svozovými společnostmi, které po určeném čase pouze prodlužuje. Celou situaci je třeba do detailu zanalyzovat. Nejlépe na úrovni několika obcí tak, aby mohlo dojít k vzájemnému porovnání a případně k následnému společnému postupu.		
Metodika a výpočet:	Zpracování analýzy ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, odd. odpadů a ochrany ovzduší, evidence obcí		

Tab. 152: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství

Cíl	Zavedení alternativního systému v nakládání se separovaným odpadem		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Realizace alternativního systému nakládání se separovaným odpadem		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	starost(k)a Církvice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Pokud analýza situace v nakládání se separovaným odpadem ukáže rezervy především ekonomického, ale např. i logistického charakteru, je smysluplné použít stejná vstupní data a „přeskládat“ je do funkčnějšího		

	celku. Nalézt a zrealizovat ve skupině několika obcí alternativní funkční řešení.
Metodika a výpočet:	Prosté ne/konstatování změny kurzu v nakládání se separovaným odpadem
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, odd. odpadů a ochrany ovzduší, evidence obcí

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 153: Složení řídicí skupiny pro oblast odpadové hospodářství

Složení řídicí skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 154: Správci cílů pro oblast odpadové hospodářství

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Určit ucelený funkční region schopný nasytit potenciální kompostárnu/ bioplynovou stanicí	Zástupce ZOD Onomyšl
1.2	Realizace separace, svozu a zpracování bioodpadu	Starost(k)a Onomyšle
2.1	Rozbor hospodaření obcí při nakládání se separovaným odpadem	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, odd. odpadů a ochrany ovzduší

2.2	Zavedení alternativního systému v nakládání se separovaným odpadem	Starost(k)a Církvice
-----	--	----------------------

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 155: Gestoři indikátorů pro oblast odpadové hospodářství

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Množství vyříděného BRKO	MěÚ Kutná Hora, odbor životního prostředí, oddělení odpadů a o ochrany ovzduší
2	Analýza udržitelného regionu pro nakládání s komunálními bioodpady včetně financování	Zástupce ZOD Onomyšl
3	Zavedení systému sběru a nakládání s komunálními bioodpady	Starost(k)a Onomyše
4	Úspory v nakládání se separovaným odpadem	Starost(k)a Církvice
5	Analýza variantního nakládání se separovaným odpadem	Starost(k)a Církvice
6	Realizace alternativního systému nakládání se separovaným odpadem	Starost(k)a Církvice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou. Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie uvádí tabulka níže.

Tab. 156: Zodpovědnosti v procesu implementace strategie pro oblast odpadové hospodářství

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akč. plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. 157: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 158: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné

z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Jako problémové okruhy tématu odpadové hospodářství byly identifikovány „Nedostatečné třídění a využití bioodpadu“ a „Zefektivnění nakládání se separovaným odpadem“.

Pro řešení nedostatečného třídění bioodpadu jsou stanoveny cíle „Určit ucelený funkční region schopný nasytit potenciální kompostárnu/ bioplynovou stanici“ a „Realizace separace, svozu a zpracování bioodpadu“. Jako správci cílů byli zvoleni zástupce ZOD Onomyšl, se kterým byla tato problematika již předběžně řešena a starostka Onomyšle jakožto obce, kam ZOD spadá. Pro revizi naplňování cílů slouží indikátory „Analýza udržitelného regionu pro nakládání s komunálními bioodpady včetně financování“ a „Zavedení systému sběru a nakládání s komunálními bioodpady“.

Zefektivnění nakládání se separovaným odpadem se snaží řešit cíle „Rozbor hospodaření obcí při nakládání se separovaným odpadem“ a „Zavedení alternativního systému v nakládání se separovaným odpadem“. První by měl na základě tvrdých statistických dat stanovit možnosti úspor a druhý určit alternativní cestu té stávající. Jako správci cílů byli zvoleni odbor životního prostředí při MěÚ Kutná Hora a starosta Církvice. Pro revizi naplňování cílů slouží indikátory „Analýza variantního nakládání se separovaným odpadem“ a „Realizace alternativního systému nakládání se separovaným odpadem“.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část tématu odpadové hospodářství začala vznikat na začátku letních prázdnin 2014 paralelně s dopracováváním části analytické, ze které motivy pro návrhovou část do velké míry vyplynuly. Na konci srpna byla hotova základní struktura (předpřipravená odborným týmem SMO), zastřešující vize i nástin problémových okruhů daného tématu. Okruhy byly v průběhu prázdnin konzultovány se zástupci obcí na setkáních mikroregionů i s odborníky z praxe (svozová společnost, společnost zpracovávající plastové obaly) a jejich definitivní podobu ustanovil realizační tým k 30. září.

V říjnu proběhla k jednotlivým problémovým okruhům na městském úřadě v Kutné Hoře fokusní skupina vedená realizačním týmem, které se zúčastnili 3 odborníci na danou problematiku a dva zástupci samospráv (blíže viz kapitola 5.2.1.). Na konci téhož měsíce tak již mohl realizační tým zformulovat konkrétní cíle vedoucí k řešení problémových okruhů. Během listopadu realizační tým identifikoval indikátory, na jejichž základě bude možné dané cíle naplňovat a pro tyto indikátory rovněž upřesnil zdroje dat i správce (blíže viz kapitoly 5.2. 4. a 5.2.5.). V měsíci prosinci byla do dokumentu zanesena pravidla pro řízení strategie včetně obecného vzoru akčního plánu (předpřipraveno odborným týmem) tak, aby ihned po schválení celého souhrnného dokumentu jak ze strany odborného týmu, tak ze strany místních samospráv, mohlo dojít k naplňování vize a řešení konkrétních problémů v území.

5.5. Přílohy

Ke kapitole věnující se tématu odpadového hospodářství náleží přílohy v podobě tabulek č. 108 až 158 a 179 až 188 a grafů č. 14 až 22. Celkový seznam příloh včetně čísel stránek a hypertextových odkazů lze nalézt v kapitole č. 8.4 „Seznam tabulek, grafů, obrázků“.

6. Téma 4.: Cestovní ruch a rekreace

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

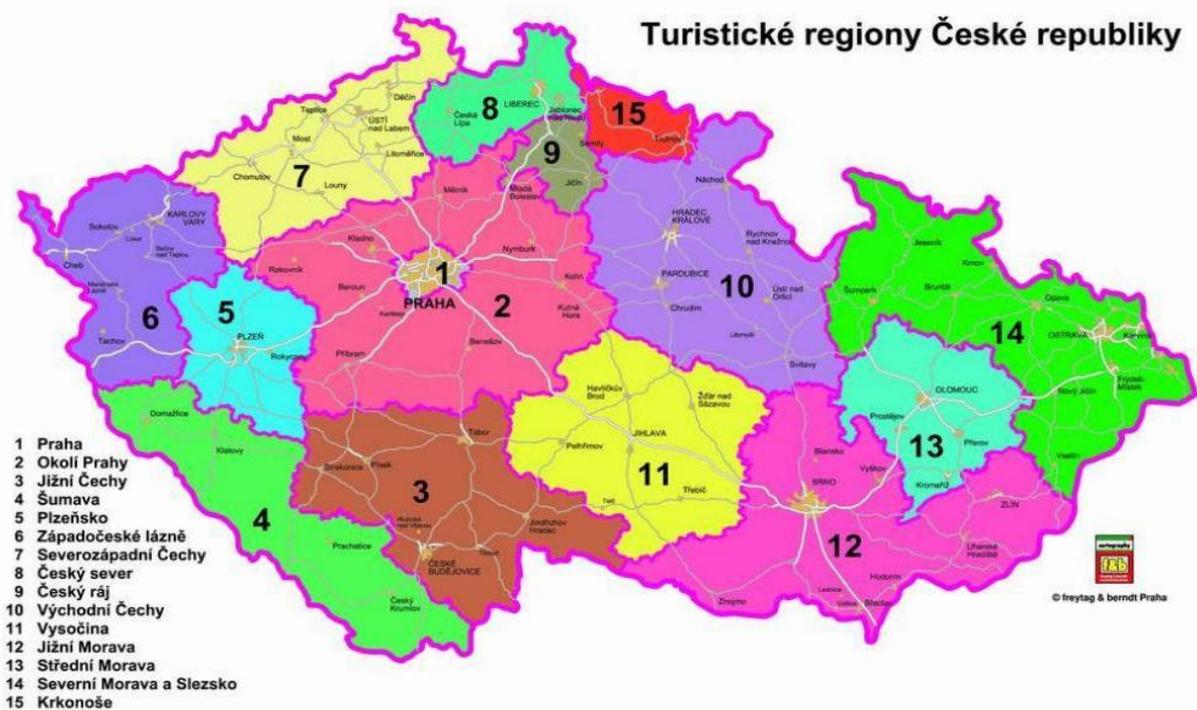
6.1.1. Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu

POLOHA DESTINACE

Správní území ORP Kutná Hora se nachází při jihovýchodním okraji Středočeského kraje a má rozlohu 64 268 ha. Z pohledu cestovního ruchu je pak dané území začleněno do turistického regionu Okolí Prahy, který přesně odpovídá Středočeskému kraji. Turistické regiony jsou definovány jako území, pro něž je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje a zároveň i odlišuje od ostatních regionů. Na území České republiky je vymezeno celkem 15 turistických regionů. Region Okolí Prahy se dále dělí na tři turistické oblasti, přičemž SO ORP Kutná Hora spadá do turistické oblasti Střední Čechy – jih (viz Obrázek 11 a Obrázek 12).

Turistická oblast Střední Čechy – jih má spíše pahorkatinný charakter. Oblast je vhodná pro méně náročnou turistiku ať už pěší, vodní, cyklo či hipoturistiku, s tím, že oblasti kolem Vltavy a Sázavy zahrnují destinace hojně využívané k individuální rekreaci. Sezónní charakter se orientuje na teplejší část roku. Nabídka atraktivit pro turistický ruch je velmi variabilní a zahrnuje chráněné přírodní oblasti (největší je CHKO Blaník), nemovité kulturní památky (nejvýznamnější a jediné na seznamu UNESCO je historické centrum Kutné Hory, dále je zde spousta hradů a zámků), technické památky (např. doly v Příbrami), místa spojená s významnými osobnostmi (Ladův kraj), muzea a skanzeny, zábavní a sportovní střediska či farmy. Polohu SO ORP Kutná Hora je z hlediska cestovního ruchu možné vymezit také sousedstvím velkých turistických destinací Polabí a Posázaví. Sousední destinace mají velký marketingový přesah do SO ORP Kutná Hora, kdy Kutná Hora je nabízena jako atraktivita v okolí.

Obrázek 11: Současná marketingová regionalizace území Česka – turistické regiony

zdroj: CzechTourism

Obrázek 12: Současná marketingová regionalizace území Česka – turistické oblasti

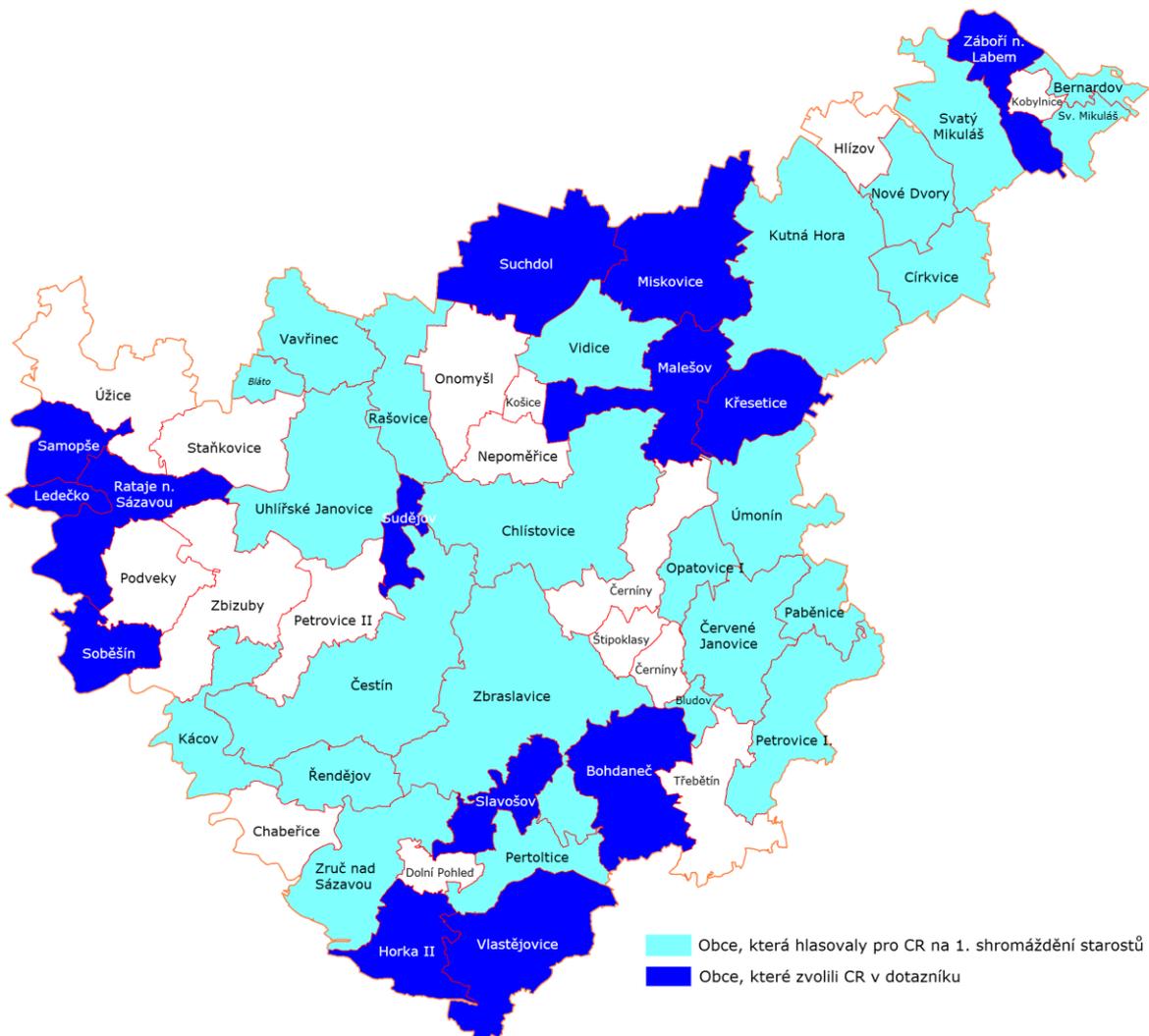
zdroj: CzechTourism

DEFINOVÁNÍ ZÁJMOVÉ OBLASTI - DESTINACE

Jak již napovídá název celého strategického dokumentu MOS „*Strategie území správního obvodu ORP Kutná Hora*“, je dle zadání projektu území vymezeno tímto pojmem. To znamená, že veškeré analytické a návrhové výstupy budou řešeny pro správní území ORP Kutná Hora, s tím, že budou brány v potaz i vazby na širší okolí.

Vzhledem k tomu, že čtvrté téma strategického dokumentu MOS je volitelné a jeho volba nebyla podpořena všemi obcemi, je přiložena mapa znázorňující obce, které hlasovaly pro volitelné téma, případně, které se ke zvolenému tématu přiklonily při vyplňování dotazníků (viz Obrázek 13). Pro účely marketingu cestovního ruchu bude dále používán pracovní název kutnohorský region či region Kutnohorsko.

Obrázek 13: Geografické znázornění obcí hlasujících pro volitelné téma „Cestovní ruch a rekreace“

zdroj: vlastní zpracování

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU V DESTINACI

Z hlediska cestovního ruchu dominuje ve správním obvodu řešeného území město Kutná Hora, jehož historické centrum je zapsáno jako památka na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Pokud odhlédneme od skutečnosti, že neexistuje jednotná metodika pro měření návštěvnosti kulturních památek, lze ze statistiky vydávané Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (Návštěvnost památek v krajích ČR, 2012)¹¹ usuzovat, že Kutná Hora se drží na předních příčkách návštěvnosti, a to jak v rámci Středočeského kraje (kde jí konkuruje např. zámek v Průhonicích s parkem či hrad Karlštejn), tak i celé České republiky, kde bývá Kutná Hora svým významem přirovnávána k Českému Krumlovu. Význam města Kutná Hora je však možné spatřovat i na mezinárodní úrovni, neboť dle hrubé statistiky Průvodcovské služby Kutné Hory se zahraniční turisté podílejí na návštěvnosti Kutné Hory zhruba 70 %. Popularita Kutné Hory je významná zejména v Rusku a na

¹¹ Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2012. 2012 [online]. Národní informační a poradenské středisko pro kulturu. Dostupné z http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2013/05/navstevnost_pamatek_2012.pdf

Dálném východě, a to právě díky značce UNESCO, která je pro turisty ze světa jakousi zárukou kvality. Dle agentury STEM/MARK a.s. je Kutná Hora mezi 10 nejnavštěvovanějšími destinacemi zahraničními turisty v ČR, a to vedle aglomerací jako je Praha, Brno a Ostrava či lázeňských měst na západě Čech.

Okolí Kutné Hory je v celonárodním srovnání turisticky méně atraktivní. Z významnějších památek kutnohorského regionu lze jmenovat např. zámek Kačina (cca 15 tis. návštěvníků/ rok), zámek ve Zručích nad Sázavou (cca 10 tis. návštěvníků/ rok), v Kácově (cca 3 tis. návštěvníků/ rok) či v Ratajích nad Sázavou (cca 1 tis. návštěvníků/ rok). Na území kutnohorského regionu se nenachází žádná chráněná přírodní oblast většího rozsahu. Zajímavé památky a jiné turistické atraktivity jsou však rozesety po takřka celém území. Jihozápadní část kutnohorského regionu je pak dotčena vodní turistikou. V nejbližším okolí zájmového území se nachází zámek Žleby, hrad Český Šternberk, město Čáslav a město Sázava či například sklářská huť v Tasíciích.

Kutnohorsko je možné vymezit také jako region s výraznou koncentrací objektů individuální rekreace, které jsou z velké části využívány kutnohorskými občany a obyvateli Prahy, neboť jižní část regionu je přístupná po dálnici D1. Nejvýznamnější koncentrace je v okolí řeky Sázavy a v okolí obce Zbraslavi, kde je řada rybníků se zázemím pro letní sporty. Rekreační charakter těchto lokalit dokresluje přírodní potenciál okolních lesů na jedné straně a zvlněné pahorkatiny s hlubokým údolím řeky Sázavy na straně druhé.

LOKALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY DESTINACE PRO CESTOVNÍ RUCH

Kulturně - historické předpoklady pro cestovní ruch

Město Kutná Hora je v rámci České republiky ojedinělé svou koncentrací památek na poměrně malém území. Proto také Průvodcovská služba Kutné Hory nově propaguje město pomocí sloganu „Jeden den nestačí“. Zřejmě dominantou Kutné Hory je gotický **chrám sv. Barbory**, který ročně navštíví zhruba 300 tis. turistů. Panorama Kutné Hory dále doplňuje **Jezuitská kolej** s nově vybudovanou zahradou. V prostorách Jezuitské koleje je nově umístěna expozice výtvarného umění 20. a 21. století pod hlavičkou Galerie Středočeského kraje (**GASK**).

Unikátní a hojně navštěvovaná je také expozice v **kostnici** pod kostelem Všech svatých na hřbitově v Kutné Hoře-Sedlci, která je vyzdobena téměř výhradně lidskými kostmi z ostatků celkem 40 000 lidí, obětí morových epidemií a husitských válek. Za technickou památku je možné označit středověké stříbrné doly, jejichž prohlídky zajišťuje **České muzeum stříbra v Hrádku**. Z dalších sakrálních památek jsou nejvýznamnější **kostel sv. Jakuba**, **katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře-Sedlci** (byla otevřena teprve nedávno po rozsáhlé rekonstrukci) a **kostel sv. Jana Nepomuckého**. Portfolio kutnohorských památek završuje **Vlašský Dvůr**, jako někdejší královská residence a mincovna. Při procházce městem pak mohou turisté obdivovat solitérní objekty jako **Kamenná kašna**, **Morový sloup** či **Kamenný dům**, nebo **sousoší** na promenádě před Jezuitskou kolejí. Všechny tyto památky jsou zasazeny do nádherných historických uliček, které často lákají filmaře z různých koutů světa. Naposledy přilákaly exteriéry Kutné Hory tvůrce seriálu První republika a filmu Jan Hus. Kromě vlastních prohlídek nabízejí jednotlivé památky také muzejní expozice s různým, zpravidla historickým, zaměřením.

I v ostatních částech na Kutnohorsku jsou pro návštěvníky připraveny zajímavé tematické expozice (výstava panenek, zemědělské techniky apod.). Ve většině obcí regionu se nachází minimálně jedna sakrální památka různého významu. **Kostely** jsou buď zcela zavřené nebo bývají přístupné pouze v

dobách konání mše, ale zároveň slouží jako kulturní zpestření pro turisty. Zajímavý je pro návštěvníky regionu také nárůst počtu rozhleden. Po roce 2000 byly postaveny například **rozhledny** na kopci Vysoká u Miskovic, u Bohdanče či na již zmíněném Kaňku. Na území regionu se také nachází řada **nemovitých kulturních památek**, které jsou v soukromém vlastnictví a slouží jako sídla firem či jako soukromé residence, tudíž jsou pro veřejnost nepřístupné. V případě tvrze Malešov se brány objektu otevírají pro veřejnost alespoň v době konání pravidelných akcí jako *Dobývání Malešova* či *Advent na tvrzi*. Podobně bývá zpřístupněn také zámecký areál v Ostrově u Bohdanče.

Přírodní předpoklady pro cestovní ruch

Přírodní podmínky celého regionu jsou velmi různorodé. Nicméně se zde nenachází žádné horské oblasti, rozsáhlá chráněná území ani velké vodní plochy vhodné ke koupání. Pro turistiku je významné několikrát zmíněné **údolí Sázavy**, přilehlé **kopce Hornosázavské pahorkatiny** a velké plochy lesů celé jihovýchodní poloviny regionu. Charakter krajiny na severu regionu je hodně utvářen činností velkých zemědělských družstev, které hospodaří na velkých půdních blocích, krajina je více otevřená, málo prostupná pro pěší a není tak turisticky atraktivní. Na druhou stranu její terén je daleko příznivější pro nenáročnou cykloturistiku.

V Kutné Hoře a jejím bezprostředním okolí je například kopec **Kaňk**, významné naleziště zkamenělin, kde byla nedávno zbudována kamenná rozhledna s restaurací, nebo **údolí Vrchlice**, kterým vede naučná stezka až k **Velkému rybníku** s možností koupání i občerstvení. Tato naučná stezka vede dále jako červeně značená turistická trasa přes **Malešov**, **rybník Vidlák** a **Zbraslavice** až do **Zruče nad Sázavou**. V okolí zámku Kačina ve Svatém Mikuláši se rozprostírá ojedinělý **přírodní park** anglického typu, který byl v nedávné době renovován a protkán naučnými stezkami.

Organizované předpoklady pro cestovní ruch

Kromě svých nemovitých památek láká Kutná Hora řadu návštěvníků i na své pravidelné akce, z nichž nejnavštěvovanější jsou **Královské stříbření Kutné Hory**, **Operní týden**, **Mezinárodní hudební festival** či **Sedlecká pouť**. Již šestým rokem letos probíhá přes celé léto v Kutné Hoře kulturní program **Kutnohorské léto**, jež zastřešuje a souhrnně propaguje různé akce ve městě. Součástí této nabídky jsou například noční prohlídky městem, noční prohlídky katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedleci, chrámu sv. Barbory či ochutnávky vína ve voršilském klášteře. O založení nové tradice se v roce 2014 pokusilo o.s. Kutnohorsko, které na počest filmování seriálu První republika v Kutné Hoře uspořádalo **Gastronomické slavnosti** v duchu této národní epochy. Jejich návštěvnost vysoko předčila očekávání organizátorů, a proto lze očekávat, že gastronomicky laděné festivaly by mohly v Kutné Hoře najít tradici.

Podobně se snaží nalákat návštěvníky v průběhu roku řada dalších památek či obcí. Ve Zručích nad Sázavou v létě pořádají **Historické slavnosti**, u zámku Kačina jsou hojně navštěvované **cukrářské slavnosti** či podzimní **vinobraní**, v Chlístovicích se lidé sjíždějí na **Dobývání Sionu** a **Pohádkový les**, v Sudějově se každoročně sjíždí mnoho věřících ke kostelu sv. Anny na tradiční pouť (v roce 2014 sloužil poutní mši Dominik Duka) a mnoho dalších. Ze sportovních akcí mají na Kutnohorsku největší tradici **závodů horských kol**, které v letošním roce přilákaly i zástupce světové bikerské špičky. Velkou popularitu a tradici si získaly také závody **veteránů**. Rok od roku přibývá účastníků přespolního běhu **Dačického 12**, který navštěvují běžci z celé republiky.

Sociální předpoklady pro cestovní ruch

Sociální předpoklady zahrnují atraktivitu spojené se způsobem života lidí v dané destinaci regionální produkty či lidové tradice. Jeden z největších potenciálů pro rozvoj cestovního ruchu má pivovar Hubertus v Kácově, který nese značku regionálního produktu Kraje blanických rytířů. Ta zaručuje jedinečnost a originalitu právě pro daný region. Jednoznačnou výhodou pro Kácovský pivovar je jednak všeobecně vzrůstající obliba menších pivovarů a nefiltrovaných piv, a na druhé straně umístění u řeky Sázavy, kde je rozvinutá vodácká turistika. Další potenciál mají regionální potraviny nabízené v obci Bohdaneč, kde například med pod značkou Agnes získal ocenění regionální potravina. Kromě toho se v Bohdanči pálí několik druhů pálenky pod stejnou značkou. V posledních několika letech se podařilo společnosti Vinné sklepy Kutná Hora s.r.o. obnovit tradici vinohradnictví na Kutnohorsku. Společnost převzala většinu vinohradů v Kutné Hoře a širším okolí, založila nové vinohrady, pořádá na podzim vinobraní na zámku Kačina, a celoročně organizuje ochutnávky vín. Vzhledem k tomu, že společnost vlastní vinohrad na terasách pod Jezuitskou kolejí a má zároveň prodejní stánek v bezprostřední blízkosti chrámu sv. Barbory, stalo se kutnohorské víno jedním z turistických suvenýrů. Zajímavé postavení si na Kutnohorsku vybuodovala tzv. zmrzlina z Karlova (v Kutné Hoře), která, ač není přímo regionální potravinou, si získala popularitu v širokém okolí a lidé si kolikrát plánují své cesty právě kolem onoho zmrzlinového stánku. Velmi zajímavým gastro artiklem je Malínský křen, kterému bylo na začátku roku 2014 věnováno samostatné číslo časopisu Chuťopis. Tento křen má díky půdě, na které je po několik generací pěstován, výjimečnou chuť.

Řemeslné trhy je možné navštívit v souvislosti s pořádáním různých kulturních akcí, jako je např. výše zmíněné Královské stříbření nebo slavnosti na Kačině. Farmářské trhy se pravidelně pořádají v Kolíně a Čáslavi, v Kutné Hoře zatím bohužel nikoliv. Velkou nadějí pro pořádání farmářských trhů na Kutnohorsku je farma Bláto u Uhlířských Janovic, na které by se měly první skutečně farmářské trhy objevit na jaře roku 2015. Poptávka po větší podpoře regionálních produktů a masovějším rozšíření farmářských trhů v regionu zaznívá i ze strany MAS Lípa pro venkov.

Z lidových tradic se na venkově hodně dodržují masopustní průvody či pálení čarodějnic. To jsou však zvyklosti, které nejsou nijak spojeny přímo s kutnohorským regionem.

POTENCIÁL DESTINACE PRO CESTOVNÍ RUCH

Kromě předpokladů cestovního ruchu uvedených v předchozí kapitole, je v Kutnohorsku možné spatřovat další dřímající potenciál pro rozvoj nově se rozvíjejících či méně obvyklých forem turismu. Níže uvádíme jednotlivá odvětví s možnostmi dalšího rozvoje pro SO ORP Kutná Hora:

- Díky svému zemědělskému charakteru (jak vyplývá z kapitoly F) má Kutnohorsko potenciál pro rozvoj odvětví tzv. šetrného cestovního ruchu, tedy agroturistiku, venkovskou turistiku či hipoturistiku. Tento trend je i jedním z polí, kde lze získat finanční podporu Evropské unie. Region je navíc v relativní blízkosti pražské aglomerace, pro jejíž obyvatele jsou tyto formy cestovního ruchu velmi přitažlivé. Přestože agroturistika a spol. nejsou v regionu dosud dostatečně rozvinuté, začínají se objevovat první subjekty, které jdou tomuto trendu naproti.
- Doba přeje také rozvoji menších pivovarů s rozmanitou nabídkou pivních speciálů. Kromě již zavedeného kácovského pivovaru by mohly další pivovary vzniknout v blízké budoucnosti. Minipivovar chce založit majitel malešovské tvrze. V Kutné Hoře se objevil investor, který by rád obnovil pivovar v Kutné Hoře - Sedleci v usedlosti koupené od knížete Schwarzenberga. Otazníky se vznášejí nad osudem bývalého kutnohorského pivovaru v Lorci.

- Některé hotely v regionu začínají svou nabídku rozšiřovat o konferenční služby pro firmy a rozšiřují tak potenciál regionu pro nejrychleji se rozvíjející odvětví tzv. MICE turismu. Rozvoj incentivního cestovního ruchu a konferenční turistiky je také jednou z tezí Marketingové koncepce rozvoje cestovního ruchu ve městě Kutná Hora (2010).
- Sportovní areály v regionu jsou díky přílivu dotací z evropských fondů postupně rekonstruovány a mohly by nabídnout prostory pro sportovní soustředění (např. SKP Olympia nebo nový sportovní areál v Bohdanči, a mnoho dalších).
- Další potenciál bychom našli napříč regionem pro pořádání stále oblíbenějších workshopů, např. fotografických (ať už v podobě zajímavých přírodních exteriérů či neméně zajímavých interiérů zámků či jiných památek) nebo kulinářských (např. pečení chleba z místní mouky, výroba sýra apod.).
- Nové možnosti pro cestovní ruch spočívají mj. ve využití opuštěných domů na venkově pro pronájem jako chaty a chalupy.
- Kutnohorský region by mohl přilákat filmaře, kteří dosud využívali výhradně exteriéry samotného města Kutná Hora.
- Potenciál kutnohorské turistické oblasti můžeme spatřovat i v její poloze mimo hlavní proudy turistického ruchu (v národním měřítku), neboť pro leckteré návštěvníky může být právě ona nedotčenost cestovním ruchem hlavní devízou.
- Vzhledem k tomu, že na Kutnohorsku se vyskytují nevyužitá chatová tábory, dřímá zde potenciál pro pořádání dětských táborů či školních zájezdů.

OBECNÉ TRENDY CESTOVNÍHO RUCHU A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ DOPAD NA CESTOVNÍ RUCH V DESTINACI

Cestovní ruch je jedno z nejdynamičtěji se rozvíjejících odvětví hospodářství. V souvislosti s celosvětovým rozvojem cestovního ruchu narůstá jeho kvalita i šíře jeho nabídky. Proto je velmi důležité sledovat nové trendy a tendence, resp. vnější podmínky, které cestovní ruch ovlivňují.

Trendy v odvětví cestovního ruchu a rekreace jsou výrazně ovlivněny všeobecnými socio-ekonomickými změnami ve společnosti. Agentura CzechTourism v příloze k Marketingové koncepci cestovního ruchu uvádí 3 hlavní trendy ovlivňující poptávku po turismu (Příloha Marketingové koncepce cestovního ruchu 2013-2020, 2012).¹²

- Cestovní ruch a rekreace jsou tzv. zbytným statkem, přichází na řadu teprve po uspokojení základních životních potřeb lidí. Proto je odvětví cestovního ruchu úzce spojeno s celkovou **ekonomickou situací** v zemi, případně ve světě. Ekonomická krize odstartovaná na počátku roku 2009 se v ČR projevila zejména ve smyslu zvětšování podílu domácího cestovního ruchu na úkor zahraničního. V roce 2013 navíc agentura CzechTourism rozjela kampaň „Česko – země příběhů“ na podporu domácího cestovního ruchu.

¹² Příloha Marketingové koncepce cestovního ruchu 2013-2020. 2012 [online]. Autorský kolektiv CzechIt – Institute for Strategic Studies on Tourism, o.p.s. Dostupné z http://www.czechtourism.cz/getmedia/70718921-e0d0-4ed2-bc30-4f48a3ff6119/11_12_13_marketingova_strategie_priloha.pdf

- Dalším všeobecným trendem ovlivňujícím odvětví cestovního ruchu je **demografický vývoj**, který se odehrává jednak v duchu stárnutí populace a jednak v odkládání doby založení rodiny do stále vyššího věku (myšleno zejména ve vztahu k obyvatelstvu západní civilizace, které se podílí na světovém cestovním ruchu nejvíce). Na jedné straně tak v cestovním ruchu roste skupina seniorů v dobré kondici a s relativně dobrým příjmem a na druhé straně roste skupina mladých lidí bez závazků ve věku 16-35.
- Neméně důležitou základnou pro odvětví cestovního ruchu je kulturně historický **přechod od konzumní společnosti k postmaterialismu**. V cestovním ruchu tak roste poptávka po smysluplných zážitcích či touha po osobním rozvoji, všeobecně roste popularita aktivnějších forem turismu a naopak klesá obliba hromadných pobytových zájezdů k moři a obecně dovolené s pasivním trávením volného času.

Obecné trendy cestovního ruchu se budou dle ETC (*Trends for Tourism in Europe, 2003*)¹³ odehrávat zejména v oblasti demografie, zdraví, vzdělání, volného času, zkušeností s cestováním, životního stylu, informačních technologií, dopravy, udržitelného rozvoje a bezpečí a jistoty.

Demografie

Pro narůstající skupinu mladých cestovatelů je příznačný důraz na získávání kulturních, studijních a pracovních zkušeností. Jinými slovy, nejde jim jen o trávení prázdnin. Světový průzkum New Horizons III zpracovaný organizací WYSE Travel Confederation v roce 2013 uvádí, že cestování mladých lidí se na světovém turismu podílí 20 % a stává se tak významnou ekonomickou silou. Zároveň jejich specifické chování na cestách (jako vyhledávání informací na internetu či touha po nevšedních zážitcích) má silný vliv na stranu nabídky, resp. na turistický průmysl jako takový. Typické je pro tuto skupinu cestování v tzv. gap year, tedy v období například přerušení studia, dokončení studia před nástupem do zaměstnání, či při změně zaměstnání. Mladí cestovatelé se často vydávají mimo hlavní turistické destinace.

Dopady demografických změn ve společnosti na cestovní ruch:

- rostoucí poptávka po kvalitě, pohodlí a bezpečnosti
- rostoucí poptávka po jednoduchých způsobech dopravy
- rostoucí poptávka po relaxačních aktivitách (např. golf)
- rostoucí poptávka po produktech zaměřených na jednotlivce
- rostoucí poptávka v obdobích mimo hlavní sezonu (zimní období)
- rostoucí poptávka po vzdálenějších destinacích
- rostoucí poptávka po kratších (víkendových) pobytech

Tyto trendy jsou pro Kutnohorsko relativně příznivé. V regionu roste nabídka relaxačních forem aktivit, charakter regionu nahrává spíše individuální turistice a jeho poloha v blízkosti pražské aglomerace nahrává trendu víkendových pobytů. Z dopravního hlediska je celý region velmi dobře dostupný vlakem, autobusem i autem. Rezervy má region ve vnitřní vybavenosti sítí veřejné dopravy, která je primárně orientována na dojížděku do zaměstnání a škol, tedy do pracovního týdne. Další nedostatek

¹³ Trends for Tourism in Europe. 2003 [online]. European Travel Commission - Commission Européenne Du Tourisme. Dostupné z <http://fama2.us.es:8080/turismo/turisonet1/economia%20del%20turismo/turismo%20zonal/europa/trends%20for%20tourism%20in%20europe.pdf>

regionu je z pohledu informačních technologií, které jsou hlavním zdrojem informací zejména pro mladé generace. V důsledku přetrvávajícího odlivu lidí z odlehlých lokalit do měst na venkově narůstá počet opuštěných domů, které by mohly být využity jako venkovské chalupy k pronájmu.

Zdraví

Celosvětově roste popularita zdravého životního stylu. Tato popularita neznamena ani tak nárůst objemu cestovního ruchu jako spíše rozhodující kritérium pro výběr určité destinace a způsob trávení volného času.

Dopady na cestovní ruch:

- rostoucí poptávka po aktivní dovolené
- rostoucí poptávka po wellness produktech, lázeňských pobytech a fitness centrech
- návštěvnost destinací, které nejsou vnímány jako zdravé, bude klesat rychleji než v minulosti

Region má potenciál pro aktivní trávení dovolené v čistém přírodním prostředí. Ve městech regionu je dostatečná nabídka sportovních a wellness zařízení. V celém regionu nejsou léčebné lázně.

Vzdělání

Díky stále rostoucí vzdělanosti populace, bude narůstat poptávka po dovolené zaměřené na poznávání umění, kultury, historie a na duchovní hodnoty.

Dopady na cestovní ruch:

- rostoucí poptávka po tematickém zaměření dovolené
- rostoucí poptávka po nových destinacích střední a východní Evropy

Kutnohorsko disponuje velkou řadou kulturně-historických památek, sakrálních památek a relativně pestrou kulturní nabídkou. Otevřený prostor má Kutnohorsko v kategorii tematicky zaměřených dovolených, resp. produktů.

Volný čas

Dnešní doba vyvíjí silný tlak na pracovní vytížení lidí, a proto vzrůstá poptávka po volném času a relaxaci. Na druhé straně však ubývá volných prostředků.

Dopady na cestovní ruch:

- rostoucí poptávka po levnějších produktech
- rostoucí poptávka po relaxačních pobytech
- zkracování doby hlavní dovolené ve prospěch většího množství kratších pobytů

V regionu není cestovní ruch rozšířen do té míry, aby zvyšoval celkovou cenovou úroveň produktů i služeb a má tak potenciál pro stoupající poptávku po levnějších pobytech. Velkou výhodou regionu pro kratší pobyty je jeho geografická poloha v blízkosti Prahy a dalších krajských měst, jako Pardubice a Hradec Králové.

Zkušenosti s cestováním

S tím jak rostou zkušenosti s cestováním, budou návštěvníci klást větší důraz na kvalitu služeb a lepší poměr cena/kvalita.

Dopady na cestovní ruch:

- obyčejnou rekreaci nahradí /doplní alternativní způsoby trávení času i utrácení peněz,
- větší konkurenci budou vystaveny destinace s nízkou úrovní služeb
- bude docházet ke střídání spotřebního chování (jeden rok luxusní dovolená, další rok dovolená na venkově)

- návštěvníci budou vyhledávat více různé destinace a budou klesat opakované návštěvy destinací
- zkušenější cestovatelé budou více kritičtí k uměle vytvořeným atraktivitám a více oceňovat skutečnou autentičnost a originalitu destinací
- rostoucí poptávka po půjčovnách aut, kol a jiných prostředků
- konkurenční výhodu budou mít destinace s širokou a rozmanitou nabídkou a vyváženou koncepcí cestovního ruchu, poroste význam destinačního managementu

Region má ještě rezervy v nabídce alternativních služeb a produktů, které by motivovaly návštěvníky k opakované návštěvě. Destinační management na úrovni celého regionu není zřízen a v Kutné Hoře zatím funguje pouze v podobě propagace města a okolí. Síť půjčoven funguje dobře pro vodáckou turistiku na řece Sázavě, půjčovny kol jsou v Kutné Hoře. Výhodou regionu by mohl být jeho venkovský charakter, ale chybí zde udržování lidových tradic, které by byly nějakým způsobem originální právě pro kutnohorský region (pálení čarodějnic a rozsvěcení vánočního stromku je celonárodní zvyk). Navíc život na venkově se začíná více podobat městskému způsobu života a vytrácí se venkovská komunita (lidé se zavírají za ploty, vzdávají se tradičního hospodaření ve prospěch okrasných zahrad a anglických trávníků, nemají vztah k životnímu prostředí). Na druhé straně do regionu přichází lidé z venku, kteří se snaží na venkov vrátit tradiční způsoby hospodaření a oživit i komunitní způsob života.

Životní styl

Životní styl se mění právě s vývojem západní společnosti, jak bylo zmíněno výše. Dochází tak k:

- individualizaci poptávky a poklesu poptávky po plně organizovaných zájezdech
- nárůstu poptávky po menších ubytovacích zařízeních
- nárůstu oblíbenosti jednodušších forem ubytování (z hotelu do penzionu, z karavanu do stanu)
- nárůstu oblíbenosti druhého bydlení
- zvýhodnění těch poskytovatelů služeb, kteří dokážou nabídnout nové produkty či služby s vlastní přidanou hodnotou.

V této rovině má region velký potenciál, neboť je pro něj charakteristický výskyt menších ubytovacích zařízení, privátů, kempů a chatových osad. Služby a produkty s vlastní přidanou hodnotou se začínají také objevovat a skrývají tak potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu v regionu.

Informační technologie

Význam informačních technologií roste celosvětově a s rozšiřujícím se pokrytím internetu se dynamizuje realizace poptávky a nabídky. Jejich význam je v šíření informací (propagace regionů) i v on-line nákupu služeb a produktů (rezervační systémy).

Dopady na cestovní ruch:

- v důsledku dostupnosti informací o destinacích na internetu a možnosti jejich porovnávání on-line poroste jejich vzájemná konkurence;
- zkušenější turisté si budou sestavovat svou dovolenou prostřednictvím přímé rezervace, poroste potřeba spolehlivých on-line rezervací;
- klesne role cestovních agentur, zájezdy se budou prodávat více přes internet;
- vzroste role e-marketingu;
- výrazně poroste význam marketingu destinace a kvalitní webové prezentace s hlubokými informacemi o produktech a provázaností přes prolinky s ostatními poskytovateli služeb.

Webová prezentace celého regionu i jednotlivých obcí je asi největší slabinou. Informace o regionu jsou roztříštěné na několika serverech, použití názvů některých domén není v souladu se SEO (např. guide.kh.cz, nyní nahrazován doménou destinace.kutnahora.cz), mikroregiony i stránky MAS Lípa pro venkov se cestovnímu ruchu nevěnují vůbec nebo velmi okrajově a navíc nekonceptně. Poněkud napřed jsou někteří ubytovatelé v regionu, kteří jsou napojeni na mezinárodní rezervační systémy a jejich webové prezentace jsou konkurenceschopné. Ovšem celkově provázaný a ucelený marketing, potažmo management destinaci chybí.

Doprava

Ve světě roste význam železniční a letecké dopravy v souvislosti s narůstáním jejich kvality, u železnice rychlosti.

Dopady na cestovní ruch:

- může poklesnout návštěvnost venkovských oblastí ve prospěch měst napojených na přímé linky vlaků a letadel;
- bude vyžadována lepší dopravní dostupnost i kvalita infrastruktury a její modernizace;
- klesne význam autobusových zájezdů;
- na středních vzdálenostech vzroste využívání rychlovlaků na úkor pravidelných letů.

V regionu je dobrá silniční síť, potenciál leží i v železniční dopravě. Nevýhodou se může jevit nepřítomnost letiště, ale spíše z pohledu mezinárodního cestovního ruchu. Z pohledu domácího cestovního ruchu je přítomnost letiště naprosto marginální. Důležitější je spíše kvalita infrastruktury, případně personálu v dopravě. V této oblasti např. město Kutná Hora již začalo spolupracovat s dopravci, aby byla komunikace personálu s návštěvníky na vyšší úrovni. Problém dopravy nicméně spočívá v nastavení spojů podle denní dojížděky místních obyvatel. Například zcela chybí víkendové spojení mezi Kutnou Horou a zámekem Kačina.

Udržitelný rozvoj

Cestovní ruch je přínosem pro národní ekonomiky, ale může s sebou nést i negativní jevy, jako zvýšené emise, eroze (přírody i kulturních památek), produkce odpadu, budování infrastruktury na úkor zelených ploch či vytlačování původního obyvatelstva z historických center sídel, která se stávají destinacemi cestovního ruchu. Proto se objevuje potřeba cestovní ruch usměrňovat a zajistit tak trvale udržitelný rozvoj destinace nejen ve vztahu k turistům ale i k životnímu prostředí a místním obyvatelům.

Dopady na cestovní ruch:

- roste tlak na koncepční a strategické plánování destinačního managementu;
- veřejné správy budou nuceny převzít roli iniciátora a koordinátora spolupráce soukromého a veřejného sektoru;
- regiony postižené masovým turismem (např. v podobě masové výstavby infrastruktury) nebudou v budoucnu příliš atraktivní.

Kutnohorsko není regionem, který by pociťoval negativní projevy cestovního ruchu, jako je masová výstavba turistické infrastruktury, přeplněné památky, fronty u atraktivit. Pokud by se však cestovní ruch stal jedním z priorit rozvoje, určitě by strategické plánování nabylo na významu (zatím jsou strategické plány mikroregionů či MAS používány v zásadě pouze jako přílohy při podávání žádostí o dotace). V souladu s principy trvale udržitelného rozvoje se začínají rozvíjet různé formy tzv. šetrného cestovního ruchu jako ekoturistiky, agroturistiky, hipoturistiky apod. Cestování na ekologické farmy

na jedné straně může přinést sezonní navýšení zisků pro místní farmáře a na straně druhé přináší nevšední zážitky, relaxaci a duševní obohacení pro turisty. V tomto ohledu má region zatím omezenou nabídku, objevuje se pár farem s prodejem vlastních produktů, některá restaurační zařízení preferují regionální produkty pro přípravu svých jídel. Pokud by se venkovská turistika propagovala více systematicky, mohl by následovat další rozvoj lokálních farem, výrobců regionálních produktů, další rozvoj rybolovu či využití opuštěných domů, resp. chalup na venkově pro sezonní pronájem. Většímu rozvoji venkovské turistiky však zatím brání výrazná převaha velkých zemědělských družstev či firem, které nemají na rozvoji cestovního ruchu zájem.

Jistota a bezpečí

Světová nebezpečí jako terorismus, občanské války, znečištění živ. prostředí apod. vedou k potřebě pocitu bezpečí a jistoty. V tomto ohledu je všeobecně Česko chápáno jako bezpečná a čistá destinace, a u Kutnohorska je tomu stejně. Díky tomuto trendu může v budoucnu narůst počet zahraničních turistů, a tím pádem můžou vzrůstat i nároky na jazykovou vybavenost poskytovatelů služeb.

Management

Kromě světových trendů zmíněných Evropskou komisí pro cestovní ruch existuje ještě jeden důležitý trend v cestovním ruchu a tím je řízení cestovního ruchu jednou zastřešující organizací na úrovni destinace. Existence destinačního managementu je dnes pro mezinárodní profesní skupinu cestovního ruchu samozřejmostí a je vyžadován jako hlavní kontaktní partner poskytující profesionální servis. Předmětem jeho činnosti by měla být komunikace se subjekty cestovního ruchu a kultury v místě, podpora tvorby společných produktů, spolupráce na managementu kvality a vzdělávání, osvěta místních obyvatel či spolupráce na tvorbě image a vnější PR destinace. V Kutné Hoře zatím destinační management v této podobě chybí, ale k jeho vzniku byly učiněny první kroky. Více o tomto tématu pojednává samostatná kapitola Management cestovního ruchu. Co se týká managementu na úrovni celého regionu, zatím se neobjevil žádný impuls k jeho zřízení.

6.1.2. Analýza nabídky cestovního ruchu v destinaci

KULTURNĚ-HISTORICKÉ ATRAKTIVITY

Kulturně-historické atraktivity jsou v severovýchodní části regionu jednoznačně dominujícím předpokladem pro cestovní ruch, zatímco v jižní a jihozápadní části regionu kulturně-historické atraktivity velmi výhodně doplňují ty přírodní. Poznávání kulturně-historických atraktivit není ve srovnání s těmi přírodními tolik fyzicky náročné a je proto přístupné pro velmi široké spektrum návštěvníků.

V roce 1991 se Česká republika připojila k mezinárodní Smlouvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, kterou v roce 1972 sestavila organizace UNESCO. Tato smlouva vymezuje mimo jiné ty nejvýznamnější mezinárodní památky světa, které patří k tomu opravdu výjimečnému, co lidstvo na zeměkouli dokázalo vytvořit. Organizace UNESCO vytváří Seznam světového kulturního a přírodního dědictví, kam se České republiky podařilo zapsat 12 významných památkových objektů v českých i moravských městech, které dosahují toho nejvyššího mezinárodního významu ze všech památek v republice. Zařazení na tento prestižní seznam je velmi důležité pro rozvoj cestovního ruchu, neboť „nálepka“ památky UNESCO je už sama o sobě tou nejlepší reklamou.

Jednou z těchto 12 českých „divů“ je právě historické centrum Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci, jako jediná UNESCO památka ve Středočeském kraji.

Obecně je ale spektrum kulturně-historických atraktivit velmi široké a proto bývá rozdělováno dále na další skupiny:

- Kulturně-historické památky – plní především funkci poznávací, je možné sem řadit různé architektonické objekty, sakrální stavby, technické památky, vojenské památky a objekty lidové architektury.
- Kulturní zařízení – ke své poznávací funkci přibírají také funkci společenskou a řadí se sem např. skanzeny, muzea, galerie, hvězdárny, divadla, knihovny apod.

Kulturně-historické památky

Množství kulturních památek patří jednoznačně k silným stránkám regionu. Nejvýznamnější jsou samozřejmě národní kulturní památky – chrám sv. Barbory a Vlašský dvůr v Kutné Hoře, kostel sv. Jakuba v Církvici a zámek Kačina ve Svatém Mikuláši. Vedle těchto významných památek je třeba zmínit velké množství venkovských kostelů (viz Tab. 189: Souhrnný přehled kulturně historických památek v obcích SO ORP Kutná Hora), které jsou často významné pro svou krajino tvorbu. Jejich význam pro cestovní ruch může spočívat jednak v jejich funkci jakési kulisy pro turisty ve venkovské krajině ale i jako hlavní cíl pro nábožensky motivovaný turismus (jako například vyhlášené poutě ke kostelu sv. Anny v Sudějově). V regionu nalezneme také řadu historických památek. Hojně navštěvovaná je zřícenina hradu Sion u obce Chlístovice, spojená s postavou Jana Roháče z Dubé. Nedaleko stojící tvrz v Malešově je sice po většinu roku veřejnosti uzavřena, nicméně při pravidelných akcích se její brány otevírají a návštěvníci si mohou prohlédnout dobovou expozici o středověkém životě na tomto objektu a nově byla letos zpřístupněna i sklepení, kde chce majitel do budoucna rozjet pivovar. Celkovou rekonstrukci prodělal zámek ve Zručí nad Sázavou se zámeckým parkem, který přestal sloužit pouze jako sídlo MěÚ, ale otevřel se i turistům, a to s nabídkou několika stálých expozic. Obnova zámku probíhá také v Ratajích nad Sázavou a v Kácově, kde jsou však zámky v současné době ve velmi špatném stavu. Velkou příležitostí je také obnova zámečků v Nové Lhotě a v Červených Janovicích, kde je naplánováno částečné zpřístupnění zámku veřejnosti.

Kulturní zařízení

Kutná Hora:

GASK – Galerie Středočeského kraje

Krajská instituce zaměřená na expozici výtvarného umění 20. a 21. století. GASK je polyfunkční kulturní areál s rozvětvenou sítí doprovodných akcí, které pořádá v průběhu celého roku - koncerty, filmové projekce, performance, odborná sympozia, přednášky, konference atd. Výstavní program doplňuje unikátní doprovodný program vznikající v Lektorském centru GASK. V rámci celkové orientace provozu a programu je kladen důraz na bezbariérovost veřejného přístupu k umění a ostatním kulturním aktivitám GASK. Výstavní aktivity GASK se programově distancují od úzkého zaměření na jeden styl či umělecký proud, historické období nebo orientaci na regionální tvorbu. GASK sídlí v budově Jezuitské koleje v Kutné Hoře a je druhou největší galerií v České republice. Otevřeno úterý až neděle.

Kostnice

Expozice v hřbitovní kapli Všech svatých v Kutné Hoře – Sedlci s výzdobou tvořenou téměř výhradně z lidských kostí, které byly již v r. 1511 srovnány poloslepým mnichem do pyramid. Otevřeno denně.

České muzeum stříbra

Jedná se o příspěvkovou organizaci Středočeského kraje. Muzeum nabízí tři expozice ve třech objektech. Hlavní prohlídkové okruhy v Hrádku „*Město stříbra*“ a „*Cesta stříbra*“ se věnují vývoji Kutné Hory od jejích počátků až do doby její největší slávy a technologii dobývání a zpracování stříbrné rudy. V Kamenném domě si mohou návštěvníci prohlédnout expozice „*Královské horní město*“ a „*Lapidárium: Umění kameníků středověké Kutné Hory*“ a seznámit se s životem měšťanstva v horním městě, se zdejším působením církve a s hospodářským zázemím města. Lapidárium je kromě své expozice kamenných plastik doplněno o sezonní výstavy. Tylův dům je rodným domem významné osobnosti českého národního obrození a expozice je věnována jeho životu a dílu. Od roku 2009 je nově otevřená expozice „*Kutnohorské podzemí a jeho průzkum*“, která přibližuje nejdůležitější a nejzajímavější objevy speleologického průzkumu na území města Kutné Hory v posledních dvou desetiletích. Hrádek a Kamenný dům jsou otevřeny každý den kromě pondělí, Tylův dům je otevřen v úterý až sobotu.

Vlašský Dvůr

Hlavním cílem expozice „*Královská mincovna*“ je vyprávět poutavý příběh dějin Vlašského dvora, který se dá bez nadsázky nazvat „českou centrální bankou středověku“. Expozice plně využívá moderních vizuálních prostředků a technologií, jako je velkoplošná obrazovka nebo LED diodové osvětlení a svým konceptem si nezádá s nejmodernějšími muzejními expozicemi v Evropě. Otevřeno denně. Ve středověkém sklepení Vlašského Dvora se dále nachází muzeum "Odhalení tajemné tváře na Horách Kutných", odhaluje odvrácenou tvář města v dobách stříbrné horečky. Jedná se o skutečné zločiny a neřesti, jejich potrestání, včetně útrpných výsledků, které jsou doplněny používanými nástroji na mučení a trestání. Otevřeno denně po větší část roku.

Sankturinovský dům

Muzeum „Alchymistická dílna“ nabízí ukázkou dílen, kde věhlasní učenci hledají kámen mudrců a mění kovy ve zlato. V dalších místnostech jsou kaleidoskopické kino nebo golem. Expozice je doplněna voskovými figurínami. Otevřeno denně. V dalším patře domu je umístěno soukromé muzeum s unikátní expozicí stavebnice LEGO. Na ploše více jak 150m² je umístěna výstava více jak 1000 originálních modelů LEGO a také velkolepý model sedlecké Kostnice, která přiláká do Kutné Hory každoročně spoustu turistů a nyní je možné ji shlédnout postavenou z více než 50 000 kostiček LEGO.

Muzeum tabáku – expozice Philip Morris

Expozice v prostorách bývalého sedleckého kláštera (refektáře a barokní kaple) seznamuje návštěvníky starší 18 let s historií pěstování tabáku a výroby cigaret. Potom, co roku 1783 císař Josef II. klášter zrušil, byly opuštěné budovy využívány k různým účelům, mimo jiné k výrobě cigaret. Historie výroby tabákových výrobků v továrně Philip Morris ČR v Kutné Hoře sahá až do roku 1812. V muzeu je řada zajímavých exponátů - například nejrůznější modely a stroje spjaté s tabákovou výrobou, cigarety a tabáky od roku 1914 nebo dýmky a jiné kuřácké potřeby. Otevřeno denně kromě pondělí.

Galerie Felixe Jeneweina

Městská galerie výtvarného umění. Vedle správy uměleckých sbírek se systematicky věnuje výstavní činnosti. Otevřeno denně.

Spolkový dům

Výstavní sál tohoto domu je často obsazován výstavami určeným školám, místním obyvatelům i turistům. V letošním roce byly prostory věnovány putovní interaktivní výstavě „IQ pobyt“, která nabídla nejen desítky hlavolamů, rébusů, úkolů na procvičení prostorového vidění, procvičení postřehu nebo testování periferního vidění, ale zároveň představila i nejznámější optické klamy.

Dále je ve městě kamenné Tylovo divadlo a kino Modrý kříž.

Ostatní města a obce:

Zámek Kačina – expozice „Babiččiny kočárky“. Otevřeno denně.

Zámek ve Zruči nad Sázavou – regionální muzeum mapující rozvoj ševcovského řemesla „Od verpánku k Baťovi“ a stálá expozice „Království panenek“. Otevřeno denně.

Huť Jakub v Tasicích – unikátní sklářský skanzen. Otevřeno denně.

Zámek v Kácově – expozice historických radiopřijímačů a expozice historie Kácovska, obrazová galerie. Otevřeno v červnu až září každý den kromě pondělí.

Zámek v Ratajích nad Sázavou - stálá expozice o historii Rataj nad Sázavou a okolí, stálá expozice dřevorubeckého muzea. Otevřeno v květnu až září každý den kromě pondělí.

PŘÍRODNÍ ATRAKTIVITY

Zvláště chráněná území přírody a krajiny

V zájmovém území je vyhlášena jedna přírodní rezervace (PR), dvě národní přírodní památky (NPP) a dvě přírodní památky (PP):

- 1) **PR Na hornické** - byla vyhlášena roku 2002 a nachází se u obce Záboří nad Labem. Rezervace zahrnuje především tvrdý luh s převažující jilmovou doubravou na dvou slepých ramenech Labe. Na jaře rozkvétá dymnivka bobovitá, dymnivka dutá, sasanka hajní, sasanka pryskyřníkovitá, plicník tmavý, česnek medvědí, orsej jarní, křivatec žlutý a další. Je udáván i výskyt vzácnější pomněnky řídkokvěté a ladoňky rakouské. Ve vodě rostou stulík žlutý a leknín bělostný, vzácně pak vykvétá žebratka bahenní.
- 2) **NPP Rybníček u Hořan** - poslední lokalita kriticky ohrožené rdestice hustolisté v České republice. Rdestice hustolistá je bohatě větvená zcela ponořená vodní rostlina. I v minulosti byla vzácným druhem naší květeny, ve dvacátém století však došlo k zániku mnoha pro ni vhodných biotopů (čištění příkopů a kanálů, regulace, zatrubnění či vyschnutí drobných potůčků a především znečištění vody). Rybníček je napájen mineralizovanou vodou Hořanského potoka, který pramení o několik set metrů dále. Proti splachům z okolních polí a proti záplavám je chráněn suchým poldrem zakončeným mohutnou hrází. Břehy jsou zbavovány náletových dřevin a tráva je soustavně sečena, aby hladina nebyla stíněna. Proto jsou také odstraňovány chuchvalce řas a čas od času je odlovena rybí násada, aby rostliny měly v nezakalené vodě dostatek světla. Bez trvalé péče by nejspíše rostliny vymizely; je proto poněkud sporné hovořit o přirozeném výskytu (zdroj Wikipedia).
- 3) **NPP Kaňk** - Národní přírodní památka Kaňk se nachází asi 2 km severovýchodně od centra Kutné Hory. Zřízena byla k ochraně zbytku příbojového útesu křídového moře (svrchní cenoman a spodní turon) s hojnými zkamenělinami. Těžil se zde migmatit jako stavební a šterkový

kámen. Při těžbě bylo ponecháno několik ostrohů s křídovými usazeninami, jejichž výška dosahuje až pěti metrů a délka patnácti metrů. Díky tomu je dnešní terén lomu velmi členitý a ostrohy, které jsou jedním z hlavních předmětů ochrany, nápadně vystupují. Z geologického hlediska je skladba rezervace velmi pestrá, na migmatické vrstvy navazují hrubozrnné slepenice, které jsou tmeleny vápenci z období svrchní křídly. A právě ve vápencích se doposud dochovala řada zkamenělin. Ať se jedná o mlže (*Lima tecta*, *Ostrea operculata* aj.), mechovky (*Kankopora kankensis*, *Heteropora lepida*, *Fasculipora bohemia* ad.) nebo dírkonožce (*Textullaria globulosa*, *Praeglobotruncana stephani*, *Haplophragmium bullatum*, *Dorothia turris* ad.). Kaňk se stal vyhlášenou a hojně navštěvovanou paleontologickou lokalitou, což ovšem nese i negativní vlivy na lokalitu v podobě nekontrolovatelného sběru zkamenělin (www.naturabohemica.cz/kank).

- 4) **PP Na Černé rudě** - byla vyhlášena v roce 2001 a nachází se u obce Malešov. Důvodem ochrany jsou podzemní prostory opuštěného magnetitového dolu představující velmi významné zimoviště netopýrů, jedno z pěti nejvýznamnějších zimovišť kriticky ohroženého netopýra černého (*Barbastella barbastellus*) v ČR. Jedná se o skarnové ložisko, kde probíhala těžba železné rudy od r. 1958 s přestávkami do r. 1973. Štolové patro dolu ústí v pravém břehu Vrchlice jen několik desítek metrů pod přehradou téhož názvu. Celková délka chodeb o průměrné světlosti 1,5x2 m činí asi 500 m.
- 5) **PP Kačina** - Zámecký park anglického typu s celou řadou přírodních biotopů. Na Kačině žijí vzácné druhy páchníka hnědého, lesáka rumělkového a krasce lipového, či obojživelníků. Z říše rostlin jsou tam pak k vidění pryšce lesklé a rdesty světlé.

Naučné stezky:

- 1) NS zámeckou oborou u zámku Kačina

Trasa 2 km, 23 zastávek. Naučná stezka prochází přírodně krajinářským parkem kolem zámku Kačina u Kutné Hory. Seznamuje s faunou a flórou, která se v této oblasti vyskytuje. Oblast zámecké obory zahrnuje několik zásadně odlišných biotopů, které jsou na jednotlivých zastaveních stručně charakterizovány. Stezka není náročná, vede v bezprostředním okolí zámku a je vhodným doplněním prohlídkového okruhu uvnitř. Stezka byla otevřena v roce 2008. Na vybudování stezky se podíleli: Spolek přátel Muzea českého venkova na zámku Kačina, o. s., Národní zemědělské muzeum Praha a Společnost pro životní prostředí Kutná Hora.

- 2) NS Kačinským zámeckým parkem

Trasa 2 km, 15 zastávek. Naučná stezka prochází přírodně krajinářským parkem kolem zámku Kačina u Kutné Hory. Seznamuje s historií parku, jeho budováním, údržbou, způsoby obnovy, faunou a flórou, a také s životem rodiny Chotků, která park a zámek nechala vybudovat. Rovněž se zmiňuje o dalších chotkovských zámeckých parcích (např. ve Veltrusích), stejně jako o zahradní architektuře a údržbě parků obecně.

- 3) NS Okolím Kácova

Trasa 12 km, 10 zastávek s informačními tabulemi. Stezka vede od Koutského mlýna přes Polipsy a strání nad Losinským potokem až k nádraží Kácov. Stezka je tematicky zaměřena zejména na místní ekosystémy potoků, lesů a rybníčků, lesní hospodaření a dvě zastávky se věnují technickým památkám, a to Posázavské železnici a Koutskému mlýnu. Stezka byla

otevřena v létě 2012. Finančně byl projekt zajištěn z prostředků s.p. Lesy ČR, z dotace Středočeského kraje, z příspěvku obce Čestín a vlastních zdrojů ČSOP Naučné stezky ČR.

4) NS Cestou husitských hejtmanů

Trasa 10,5 km, 15 informačních panelů. Vede krásnou přírodou kolem říčky Vrchlice po stopách husitských hejtmanů, kteří se zapsali do naší historie tak silně, že o nich bylo psáno v kronikách, v románech a dokonce o nich byly natočeny velko filmy. Cílem naučné stezky je popsat události a místa, kolem nichž návštěvníci prochází a připomenout jejich dávnou minulost. Na tabulích jsou informace o slavných rodech Osteinů a Dalbergů, kteří vlastnili malešovské panství a vybudovali zajímavé stavby jako je zámek Roztěž či malešovský kostel. Cestou si návštěvník může odpočinout na několika lavičkách nebo se občerstvit v Malešově v místní restauraci. Trasa dále vede kolem židovského hřbitova přes Polánku zpět do Chlístovic. Stezka byla otevřena v roce 2013. Projekt byl financován ve spolupráci s MAS Lípa pro venkov ze Státního zemědělského intervenčního fondu.

5) NS Údolím Vrchlice

Trasa 2 km, 15 zastávek. Naučná stezka vede malebným kaňonem říčky Vrchlice, JZ od Kutné Hory. Trasa podél říční nivy nabízí turistům nejen množství přírodních zajímavostí, malebné skály, ale třeba i romantické zříceniny starých mlýnů. Údolí je cenné především výskytem chráněných druhů živočichů. Realizovalo sdružení Denemark v roce 2007 s dalším rozšířením v roce 2011.

6) NS Kolem Kutné Hory

Trasa 30 km, 57 zastávek. Okruh kolem Kutné Hory umožní pěším i cykloturistům poznávat okolí historického města z mnoha stránek - historie, geologie, archeologie, hornictví, botanika, zoologie, krajinářství. Stezka spojuje všechna významná místa v okolí Kutné Hory, obkružuje z větší části po žluté turistické značce celé město a vrací se na svůj začátek do historického centra. Trasa prochází oběma údolímí zdejších říček Vrchlice a Bylanky. V jednom z mlýnů se narodila matka J. K. Tyla, který se později nechal údolím Vrchlice inspirovat k napsání národní hymny. Stezka pak pokračuje přes vrchy Kuklík, Sukov a Kaňk. Tyto tři vrchy zmiňovala ve svém proroctví kněžna Libuše a nazvala je „horou tříhřbetou, v svém kryje lůně pro věky stříbra poklady.“

7) Stříbrná stezka – jižní okruh

Trasa 12 km, 14 zastávek. Seznamuje s pozůstatky po historické těžbě stříbra v okolí města Kutná Hora (haldy, odvaly, kamenolomy, zadržované štoly). Stezka začíná i končí v historickém centru Kutné Hory (v závěru vede mj. i kolem chrámu sv. Barbory), ale prochází územím na jihozápad od města. Část trasy vede romantickým údolím říčky Vrchlice, kde v minulosti pracovalo mnoho mlýnů. Prochází také kolem rozsáhlého archeologického pracoviště u obce Bylany. Stezka vede většinou po lesních či polních cestách, krátkými úseky i po silnici. Je značena klasickými zelenobílými značkami naučných stezek, částečně vede také po značených turistických cestách. Trasa stezky je velmi členitá a poměrně náročná, je třeba stále sledovat značení a dávat pozor na odbočky.

8) Stříbrná stezka – severní okruh

Trasa 11,5 km, 12 zastávek. Seznamuje s pozůstatky po historické těžbě stříbra, a s novodobou těžbou dalších surovin v severním okolí města Kutná Hora. Prochází rovněž kolem památníku hornických bouří na vrchu Kaňk, a paleontologickou lokalitou – NPP Kaňk (dříve označována SPR „Na Vrších“). Stezka začíná v okrajové části Kutné Hory – obci Kaňk, kam se po absolvování celého okruhu tvaru osmičky zase vrátí. Vede většinou po lesních či polních cestách, krátkými úseky i po silnici. Je značena klasickými zelenobílými značkami naučných stezek, částečně vede také po značených turistických cestách.

9) Naučná vinařská stezka historickou kutnohorskou vinicí

Délka 6 km. Značená cyklotrasa propojuje historické jádro Kutné Hory se sedmihektarovým vinohradem pod kopcem Sukov. Trasa začíná na kutnohorském Palackého náměstí a vede do vinice pod kopcem Sukov na severním okraji města. I když vinařství má na Kutnohorsku staletou tradici (nejstarší záznam o něm je v Kosmově kronice z roku 1101), novodobá obnova vinic pod Sukovem začala až v roce 1977. Na jeho středně těžkých, kamenito-písčitých půdách se nejlépe daří odrůdám Tramín červený a Svatovavřínecké. Zašlou slávu zdejšího vinařství se snaží vzkřísit společnost Vinné sklepy Kutná Hora.

10) NS „Putování po vodních plochách“

Délka 19,2 km. Stezka vede krásnou krajinou okraje Středočeské vrchoviny v okolí obce Bohdaneč, kde se návštěvník seznámí s místními zajímavostmi z oblasti biologie, historie i současnosti, postupně také navštíví tyto rybníky: Pilský, Karbanův a rybník v Dubí rozkládající se na Bohdanečsku, Tasický rybník, Nový rybník, jeden z největších rybníků na okrese Kutná Hora, rybník Katlov a odtud se bude vracet přes les a kolem Řeplického rybníku zpět k výchozímu bodu - rozhledně Bohdaneč.

11) NS Historie českého sklářství

Délka 9,2 km. Tato stezka vede z počátku po stejné trase jako stezka „Putování po vodních plochách“. U obce Tasice se ale odkloní a umožní shlédnout historickou pec na výrobu skla, ve které se natáčel i známý seriál „Synové a dcery Jakuba skláře“. Zájemci nají možnost poslechnout si informace a případně i shlédnout, jak se kdysi vyráběli výrobky ze skla. Podobnou možnost mají zájemci i v obci Bělá, kde byla nedávno otevřená malá pec s občasnou výrobou skleněných výrobků. Na obou místech si zájemci mohou výrobky ze skla i zakoupit. Z obce Bělá pokračuje stezka do osady Dvorecko na Bohdanečsku. Tato osada je známá z událostí ve 2. světové válce, o kterých píše ve své knize „Lidé stateční a ti druzí“ spisovatel František Ťopek. Na počest partyzánské skupině „Zarevo“, která v této osadě také pobývala, byl v minulosti odhalen i památník. Odtud stezka vede kolem rybníka Karbanův a lomu na vápenec zpět do Bohdaneče k rozhledně.

12) NS Pod Vysokou pěšky i na kole

Celková délka 29,8 km, Ratbořský okruh 17,9 km, Libenický okruh 11,9 km. Stezky se nachází mimo správní území ORP Kutná Hora, ale je v těsné blízkosti Kutné Hory a Suchdola. Oba okruhy začínají v Červených Pečkách na náměstí, u zdravotního střediska. Ratbořský okruh je určen pro náročnější cyklisty, kteří vyhledávají především přírodní terén a jízdu přírodou,

okruh druhý vede spíše po silnicích a polních cestách. Naučné tabule obsahují informace nejen o historii a přírodě, ale jsou na nich i základní údaje o okolí, o průběhu trasy. Účelem trasy je dostat cyklisty ze silnic a ukázat jim i další zajímavá místa. Stezka byla otevřena v roce 2012. Realizovalo sdružení Denemark.

13) NS parkem ve Zruči nad Sázavou

Plán otevření na podzim 2014. Na naučné stezce (NS) zámeckým parkem bude umístěno 13 ks nových informačních tabulí (Sochy, jezírko, Kolowratská věž, altánek, Zručský dvůr atd.).

14) Zábavně naučná stezka rytíře Miloty z Kolowrat, Zruč nad Sázavou

Stezka je stylizována v duchu výchovy mladých rytířů, čemuž odpovídá i výběr jednotlivých herních prvků. Zábavně naučná stezka v zámeckém příkopu byla instalována během II. etapy rekonstrukce s pracovním názvem „Zručský zámek ožívá II.“ v měsíci dubnu 2010. Vstup 30 Kč za dítě.

Podmínky pro turistiku

Podmínky pro pěší turistiku jsou v celém regionu vesměs dobré. Region je protkán sítí značených turistických tras. Jako nedostatek je možné chápat ne zcela ideální prostupnost krajiny polními cestami v důsledku dlouhodobé orientace zemědělství na intenzivní hospodaření ve velkých půdních blocích. Tuto otázku některé obce již řeší, a to v rámci komplexních pozemkových úprav. Osou regionu je červeně značená trasa vedoucí z Kutné Hory přes Malešov, Roztěž, Sion, Zbraslavice, Hodkov až do Zruče nad Sázavou. Další významná stezka vede podél řeky Sázavy (tzv. Posázavská stezka), na jejíž trase je možné navštívit řadu zámků. Výhodou obou tras je, že téměř kopírují trasu regionálního vlaku a je tedy možné ho kdykoliv využít ke svezení a zkrácení cesty. Severněji od Posázavské trasy vede žlutá trasa, která podobně protíná území SO ORP Kutná Hora ve východozápadním směru, od Třebětína, přes Zbraslavice až po Uhlířské Janovice. Řada kratších pěších okruhů byla vyznačena jako naučné stezky okolo zajímavých atraktivit nebo v okolí obcí. Naučné stezky jsou podrobně popsány v předchozí kapitole.

Podpora cykloturistiky je vidět zejména v jihovýchodní polovině regionu, kde je bohatá síť značených cyklotras (viz Obrázek 14). Obce v důsledku vzrůstající oblíbenosti cestování na kole investují jak do značení cyklotras tak i vybavení odpočinkovým mobiliářem (např. v současné době probíhá v mikroregionu Zbraslavicko a sdružené obce projekt značení cyklotras, jehož součástí kromě jiného vybavení mapami a mobiliářem v terénu). Cestování na kole nahrává i skutečnost, že oblastí na jih od Kutné Hory prochází velké množství silnic nižší třídy, kde cyklistům neznepříjemňuje život intenzivní provoz. Téměř horský terén Hornosázavské pahorkatiny často využívají pořadatelé závodů horských kol, nicméně pro rodiny s dětmi toto území příliš vhodné není. Na druhé straně, o co náročnější terén musejí cyklisté absolvovat, o to krásnější výhledy do krajiny se jim po cestě otevírají. V severní části regionu je propojení obcí Kutná Hora – Nové Dvory – Svatý Mikuláš poměrně palčivou otázkou, neboť cyklisté jsou nuceni na cestě z Kutné Hory k zámku Kačina absolvovat významný úsek po silnicích s vysokým provozem. Ozývá se také apel na propojení kutnohorského regionu s polabskou cyklotrasou. Do budoucna některé obce plánují i výstavbu nových cyklostezek s naučným zaměřením.

V Posázaví je rozvinutá vodní turistika. Podmínky pro vodáctví jsou na Sázavě velmi příhodné. Při dolním a středním toku je mnoho tábořišť, kempů, případně hotelů či penzionů a občerstvení. Současná nabídka půjčoven lodí umožňuje sjíždět řeku v libovolném úseku s rozložením trasy na jakýkoliv

počet dnů. Romantiku Posázaví dokresluje trasa tzv. Posázavského pacifiku (je možné narazit i na historické či sváteční jízdy). Vodní turistika na Sázavě dalece přesahuje působnost ORP Kutná Hora a vodáctví tak propojuje více regionů.

Obrázek 14: Cyklotrasy na Kutnohorsku

zdroj: MAS Lípa pro venkov

OSTATNÍ ATRAKTIVITY

Rozhledny:

- 1) Rozhledna na Kaňku v Kutné Hoře – rozhledna byla otevřena v roce 2013 na místě bývalé výletní restaurace na vrchu Kaňk. Současná třicetimetrová rozhledna s výtahem je postavena z kyklopského zdiva. Na jejím vrcholu je zřízena kavárna, která po celý rok přes den slouží turistům a od sedmnácti hodin je zde prostřeno pro romantické večere. Vedle rozhledny najdete penzion se šesti zařízeními pokoji. V jeho přízemí se nachází restaurace v hornickém stylu o kapacitě asi padesáti pěti lidí se salonkem pro asi čtyřicet lidí. Díky provozu kavárny je rozhledna přístupná denně. Celková výška rozhledny je 30 m.

- 2) Rozhledna na kopci Vysoká u Miskovic – rozhledna byla otevřena v roce 2002 a provozovatelem je obec Miskovice. Rozhledna slouží jako telekomunikační vysílač. Rozhledna je otevřena pouze za příznivého počasí, navíc pouze v teplé části roku. V květnu, červnu, září a říjnu je otevřeno pouze o víkendu, v měsících červenci a srpnu je otevřeno od úterý do neděle. Kontakt na obecním úřadě. Vyhlídka je z výšky 25 m.
- 3) Rozhledna Bohdanka v Bohdanči – dřevěná rozhledna z tzv. kulatého dřeva, otevřena byla v roce 2011. Stavba byla realizována z ROPu Střední Čechy v rámci projektu „Rozhlédni se okolo Bohdanče“. Vyhlídka je ze 42 m. Otevřeno je denně v červenci a srpnu, v ostatních měsících ve vybraných dnech.
- 4) Rozhledna Petrovice II. – další rozhledna spojující funkci telekomunikační a turistickou. Rozhledna je vysoká 45,5 m a byla otevřena v roce 2005. Klíče jsou dostupné na obecním úřadě, a to pouze po předchozí domluvě.
- 5) Rozhledna Březina v Žandově, obec Chlístovice – rozhledna byla otevřena v roce 2001. Její provoz zajišťuje obecní úřad v Chlístovicích. Věž by měla být turistům přístupná o víkendech, popřípadě je možné si v jiných termínech zapůjčit klíč v Žandově čp. 18. Výška věže je 45 m.

Sportovní zařízení:

Přehled nejvýznamnějších sportovních zařízení na Kutnohorsku:

- Sportovně-rekreační areál Klimeška v Kutné Hoře – krytý bazén, letní plovárna, tenisový kurt, kurty na plážový volejbal, aquazorbing, tobogány, bobová dráha, trampolína, čtyřkolky, pétanque
- Atletický stadion SKP Olympia v Kutné Hoře
- Víceúčelové hřiště Sokolák v Kutné Hoře
- Zimní stadion Kutná Hora – v zimní sezoně bruslení
- Wellness a fitness centrum Octárna v Kutné Hoře
- Dítě a kůň – jízdárna v Miskovicích
- Stáj Rozárka – jízdárna na Bykání
- Bowling Pizzeria v Kutné Hoře
- Aeroklub Zbraslavice - Sportovní letiště s leteckou školou, poznávací a okružní lety pro veřejnost, dále možnost firemních setkání nebo "teambuildingových" akcí. K dispozici je 25 lůžek, přednáškový sál, restaurace a bazén
- Lanové centrum a Sportpark Agnes v Bohdanči
- Víceúčelové hřiště s umělým povrchem v Úmoníně
- Sportovní areál Zruč nad Sázavou – fotbalové hřiště, hokejbalové hřiště, skate park, víceúčelový kurt, běžecká dráha, kurty na plážový volejbal, pingpongové stoly
- Dopravní hřiště ve Zručí nad Sázavou – v okolí dětské hřiště s kuličkářskou
- Sportovní areál u Sporthotelu Kácov

Sportovní rybaření:

Ze sportovních zařízení zvláště uvádíme významnější lokality vhodné pro rybolov:

- 1) Bohdaneč – rybník Za palírnou, www.pstruhovyraj.cz, vhodný pro začínající rybáře, nerybáře a děti, způsob lovu muškaření, přívlač

- 2) rybník Katlov u Červených Janovic - zatím nedokončený projekt na rozvoj sportovního rybolovu v režii známého profesionálního rybáře Jakuba Vágnera
- 3) Černíny - Svěcený rybník - www.svecenyrybnik.cz
- 4) Panský rybník v Hodkově u Zbraslavic – www.panskyrybnik.cz

Další atraktivity:

- Menhir – energetický keltský kámen v Kutné Hoře - žulový kámen pochází z lomu v Morašicích a na pečlivě vybrané energetické místo byl posazen 30. dubna 2012. Kromě zastavení a zamýšlení nabízí toto místo i překrásný výhled na Kutnou Horu, Sedlec, vrchy Kuklík a Sukov i Železné hory. V období zimního a letního slunovratu zde občanské sdružení Denemark pořádá *Bubnování u Menhirů*.
- Farma Bláto u Uhlířských Janovic – jde o velmi zajímavý projekt energeticky a potravinově soběstačného statku - aneb návrat ke kořenům. Snaží se vytvořit energeticky a potravinově uzavřený kruh, který se navzájem doplňuje a nevytváří závislost na vnějších vlivech a dodavatelích. Na farmě pojali centrální nádvoří jako malou zoologickou s volným pohybem socializované zvěře, dětí a přátel statku. V plánech farmy je otevřít farmářský obchod, zrekonstruovat sýpku na galerii a z původního kravína vybudovat kulturní centrum s restaurací, tělocvičnami, ubytováním a malým sálem.
- Ringelland Habrkovice u Sv. Mikuláše - malý zoo park, kde jsou k vidění sibiřští tygři, hroch Davídek z filmu "Dva lidi v ZOO", bílí lvi, kozičky, lamy a jiná menší zvířata. O víkendech v zoo probíhají ukázky drezérské práce s velkými šelmami. Jako doplněk je možné si prohlédnout ojedinělou výstavu cirkusových plakátů, využít dětského pískoviště či posezení pro rodiče.
- Ostatní farmy v regionu – vítají návštěvníky po individuální domluvě

NÁVŠTĚVNOST VYBRANÝCH ATRAKTIVIT A OBJEKTŮ

Tab. 159: Návštěvnost vybraných atraktivit za rok 2013

Atraktivita	Obec	Počet návštěvníků	Zdroj dat
Chrám sv. Barbory	Kutná Hora	264 521	PSKH s.r.o.
Kostnice	Kutná Hora	309 938	PSKH s.r.o.
ČMS – Hrádek	Kutná Hora	85 343	PSKH s.r.o.
Vlašský Dvůr	Kutná Hora	49 638	PSKH s.r.o.
Katedrále Nanebevzetí Panny Marie	Kutná Hora	69 184	PSKH s.r.o.
Jezuitská kolej	Kutná Hora	15 164	PSKH s.r.o.
Kostel sv. Jakuba	Kutná Hora	7 735	PSKH s.r.o.
Zámek Kačina	Svatý Mikuláš	14 634	NZM Kačina
Zámek	Zruč nad Sázavou	10 500	Infocentrum
Zámek	Kácov	3 000	Úřad městyse
Zámek	Rataje nad Sázavou	1 000	Obecní úřad
Rozhledna na Vysoké	Miskovice	1 300	Správce rozhledny
Kostel sv. Jakuba	Církvice	846 ¹⁴	Průvodkyně

zdroj: web příslušných atraktivit, vlastní šetření

¹⁴ Data jsou za prvních osm měsíců roku 2014, dříve nebyla sledována.

Prezentovaná data je třeba brát s rezervou v tom smyslu, že každá památka či atraktivita používá vlastní způsob měření návštěvnosti. Například kutnohorské památky zpravidla nabízejí více okruhů a data tak mohou být proti skutečné realitě zkreslena. Nicméně, i přesto z výše uvedené tabulky opět vystupuje dominantní postavení Kutné Hory nad ostatními zajímavostmi v regionu. Jestliže Kutnou Horu ročně navštíví zhruba 300 tisíc lidí ročně, tak druhou nejnavštěvovanější památku na Kutnohorsku, zámek Kačina, navštíví průměrně 15 tisíc lidí ročně.

STRUKTURA UBYTOVACÍCH KAPACIT

Ubytovací služby spadají do základní infrastruktury pro cestovní ruch, neboť umožňují přechodné ubytování mimo místo trvalého bydliště.

Seznam ubytovacích zařízení byl vytvořen na základě vlastního šetření z několika zdrojů. Hlavním zdrojem je tabulka Hromadných ubytovacích zařízení vydávaná ČSÚ za okresy, která je však v mnoha případech neaktuální a na jedné straně uvádí již zavřená zařízení, na druhé straně neuvádí některá klíčová zařízení v regionu. Dalším zdrojem bylo dotazníkové šetření prováděné se starosty v regionu. Posledním zdrojem jsou české servery nabízející a zprostředkující ubytování ve všech typech zařízení – tedy nejen v hromadných (HUZ jsou definovány kapacitou 10 a více lůžek). V analýze ubytovacích zařízení bylo vymezeno 7 typů ubytovacích zařízení. Kategorizace ubytovacích zařízení je ve světě i Evropě poměrně nejednotná a ne vždy tentýž výraz označuje totéž, a tak například označení hotel vs. penzion je čistě na majitelích zařízení. Dále bylo rozlišeno ubytování v kempu a v rekreačním středisku, které je na rozdíl od kempu určeno spíše pro hromadné zájezdy. Velmi problematičtější je analýza chat či chalup k pronájmu, jejichž nabídka je roztříštěna po několika serverech a mnohdy není možné bez provedení rezervace dopátrat se kontaktu na majitele, případně konkrétní adresu. Dalším typem individuálního ubytování je ubytování v soukromí, kdy se nejčastěji jedná o apartmán v rodinném domě. Posledním typem jsou turistické ubytovny, které jsou zpravidla při různých školách a sportovních oddílech a nabízejí levné ubytování s velmi nízkým komfortem.

Trendem v hotelnictví v posledních desetiletích, majících za cíl zefektivnit provoz ubytovacích zařízení, je začlenění hotelů do hotelového řetězce. Nejčastějším způsobem vzájemné spolupráce mezi hotely je pak společný informační a rezervační systém. Mezi největší hotelové řetězce v ČR patří Orea hotels (17 hotelů v ČR) a EuroAgentur (40 hotelů, ubytovacích komplexů a resortů). V Kutné Hoře je jeden hotel členem druhého zmíněného řetězce a jeden hotel je členem menšího řetězce Sivek Hotels, který má hotely hlavně v Praze.

V SO ORP Kutná Hora bylo nalezeno celkem 88 ubytovacích zařízení, přičemž největší koncentrace je v Kutné Hoře (viz Obrázek 15). Nejvíce je tato koncentrace patrná v kategorii hotelů, kdy z celkového počtu 17 hotelů v ORP Kutná Hora jich je více než polovina soustředěna právě do Kutné Hory (viz Tab. 190 v Příloze 10). Další významná místa koncentrace jsou v okolí řeky Sázavy, kde je řada kempů pro vodáky. V Posázaví jsou koncentrována de facto všechna rekreační střediska ze seznamu, která jsou důsledkem poválečného vývoje podnikových rekreačních zájezdů a oblíbenosti Posázaví právě v tomto období.

Všeobecně lze říci, že skladba ubytovacích kapacit je pestrá v Kutné Hoře a v Posázaví. V nitru regionu převládají menší penziony. Nabídka tedy přirozeně kopíruje atraktivitu regionu, kdy největší ubytovací kapacita je v Kutné Hoře, následuje Posázaví, kde jsou již zařízení rozložena s menší koncentrací. Ve zbývajících částech regionu je nabídka ubytovacích kapacit výrazně nižší a v některých oblastech je nulová – vnitřní periferie mezi Kutnou Horou a Uhlířskými Janovicemi a severovýchodní cíp regionu.

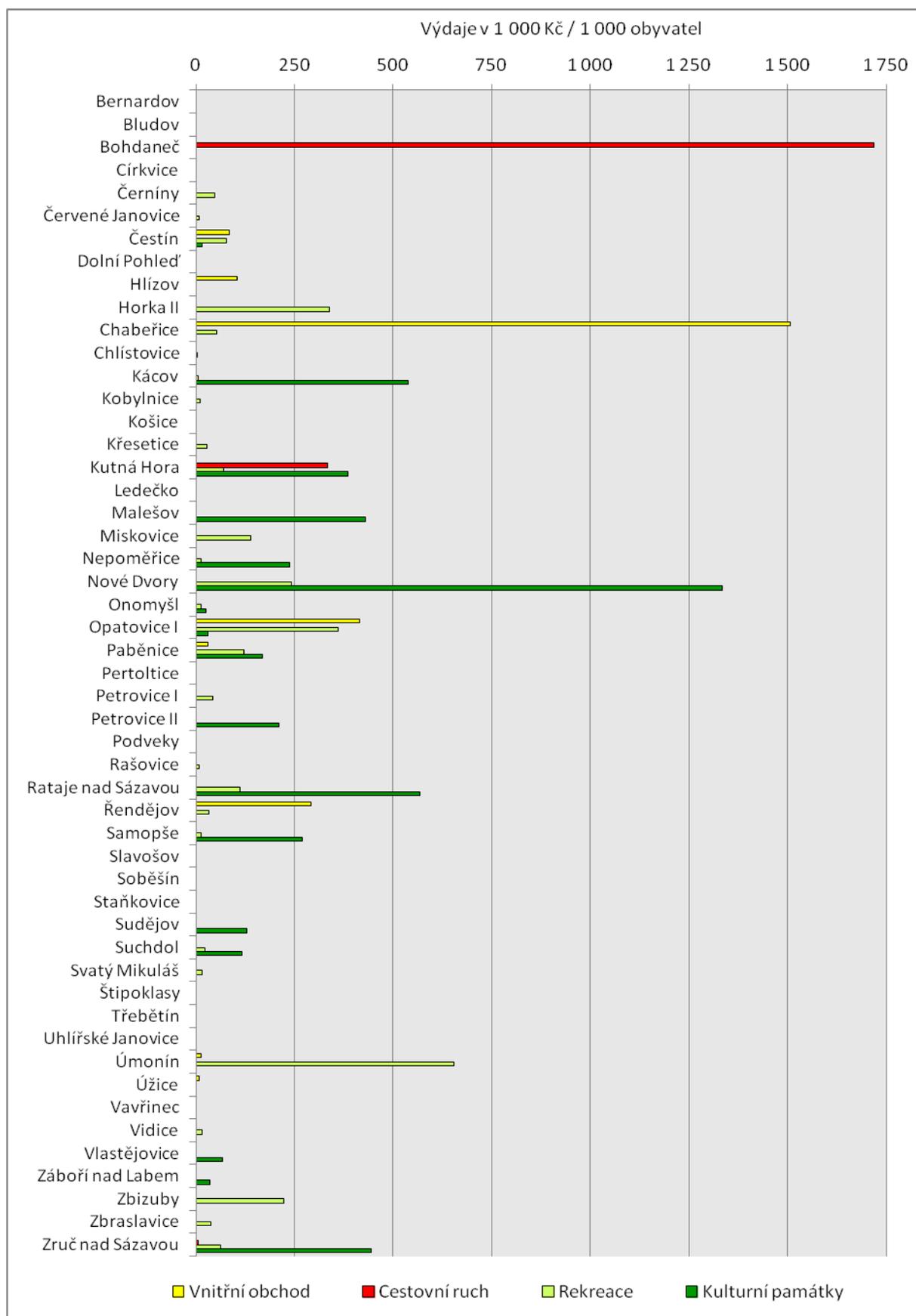
Data jsou k dispozici na informačním portálu Ministerstva financí MONITOR (monitor.statnipokladna.cz).

V celém správním území ORP Kutná Hora je 51 obcí s 49 057 obyvateli (k roku 2013). V správním území ORP Kutná Hora činily v roce 2013 celkové výdaje na vnitřní obchod 602 000 Kč, na cestovní ruch 7 555 000 Kč, na zájmovou činnost a rekreaci 2 952 000 Kč a na ochranu památek a péči o kulturní dědictví a národní a historické povědomí 12 617 000 Kč.

Výdaje jednotlivých obcí na zvolené oblasti znázorňuje následující Graf 13, přičemž výdaje jsou přepočteny na 1 000 obyvatel. Z grafu vystupuje na prvním místě obec Bohdaneč, kde jsou vůbec nejvyšší výdaje na cestovní ruch na obyvatele. Kromě Bohdaneče vykázaly výdaje na cestovní ruch ještě města Kutná Hora a Zruč nad Sázavou. Jedná se o města s nejčilejším cestovním ruchem. V ostatních obcích jsou výdaje za tuto oblast nulové.

Zajímavé je sledování výdajů na ochranu a obnovu památek (§ 342), které jsou nejvyšší v Nových Dvorech, Kácově, Ratajích nad Sázavou a Zručí nad Sázavou. Jedná se o obce, které se svými kulturními památkami řadí mezi nevýznamnější lokality v regionu.

Graf 13: Výdaje z obecních rozpočtů podle jednotlivých oblastí týkajících se cestovního ruchu

Zdroj: Ministerstvo financí

6.1.3. Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu

MANAGEMENT CESTOVNÍHO RUCHU

Management cestovního ruchu se všeobecně odehrává prostřednictvím destinačního managementu. Destinační management „se vyznačuje strategickým řízením a silnými vazbami mezi kooperujícími subjekty, jež jsou založeny na zpravidla dlouhodobě budovaných vztazích a silném pocitu vzájemné důvěry“ (Holešinská, 2007).¹⁵ Management cestovního ruchu je v porovnání s managementem produktu jediné firmy mnohem komplexnější (různorodost subjektů a služeb zapojených do cestovního ruchu) a vyžaduje v zásadě spolupráci mezi konkurenty. Ta spočívá ve vzájemné komunikaci a společné koordinaci aktivit. Cílem destinačního managementu je zvýšení konkurenceschopnosti destinace, čehož samotní aktéři nemohou bez vzájemné koordinace dosáhnout. Jinými slovy konkurence se neodehrává mezi jednotlivými subjekty cestovního ruchu, ale mezi celými destinacemi.

Jakési základy destinačního managementu v Kutné Hoře byly položeny v létě roku 2008 (*Vyhodnocení činnosti destinačního managementu*, 2008).¹⁶ Tehdy Průvodcovská služba Kutná Hora s.r.o. (PSKH s.r.o.; společnost výhradně vlastněná Městem Kutná Hora) v rámci projektu „*Řízení nabídky cestovního ruchu v turistické destinaci Kutná Hora a okolí*“ (realizace projektu od 1. 7. 2008 do 31. 3. 2011) zřídila speciální pracoviště destinačního managementu, který by plnil funkci organizace cestovního ruchu pro turistickou destinaci Kutná Hora a okolí. Projekt byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj pomocí Regionálního operačního programu Střední Čechy. Destinace Kutná Hora a okolí byla v základní Marketingové koncepci rozvoje cestovního ruchu v Kutné Hoře definována územím charakterizovaným okresem Kutná Hora (*Aktualizace Marketingové koncepce rozvoje cestovního ruchu ve městě Kutná Hora*, 2010).¹⁷ Ke změně vymezení destinace došlo v roce 2009 v rámci projektu „*Organizace cestovního ruchu na území Středočeského kraje*“, jehož výsledkem bylo vytvoření samostatné turistické destinace Kutná Hora a okolí. V zásadě se jednalo o zmenšené území okresu Kutná Hora tak, že do destinace Kutná Hora a okolí byly z okresu Kutná Hora začleněny obce od linie obcí Bohdaneč, Zbraslavice, Chlístovice, Malešov, Vidice a Suchdol včetně, směrem na východ.

Hlavním cílem projektu bylo vytvoření a rozvoj systému řízení, organizace a koordinace aktivit cestovního ruchu v turistické destinaci Kutná Hora a okolí (Organizace cestovního ruchu). Finančním partnerem projektu bylo Město Kutná Hora. Dalším partnerem byla Středočeská turistická a informační služba, a.s. (STIS, a.s.). Se společností STIS, a.s. byla spolupráce založena zejména v plnění společného datového skladu a koordinaci aktivit nadregionálního významu. Tato organizace však v průběhu projektu utlumila svou činnost, a tak se novým partnerem projektu stala organizace Posázaví, o.p.s., se kterou si PSKH s.r.o. vzájemně vyměňovala propagační materiály a propojila webové prezentace. Zároveň průběžně probíhaly konzultace účinnosti působení destinačního managementu mezi informačními centry v destinaci. Třetím partnerem projektu byla vzdělávací instituce, Střední hotelová škola a Vyšší odborná škola hotelnictví a turismu v Poděbradech, jejíž studenti mj. realizovali v Kutné

¹⁵ HOLEŠINSKÁ, A. (2007). Destinační management, aneb Jak řídit turistickou destinaci. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 90 s. ISBN 978-80-210-4500

¹⁶ Vyhodnocení činnosti destinačního managementu. [online]. Průvodcovská služba Kutná Hora. Dostupné z <http://destinace.kutnahora.cz/documents/1300690837.pdf>

¹⁷ Aktualizace Marketingové koncepce rozvoje cestovního ruchu ve městě Kutná Hora. 2010 [online]. STEM/MARK. Dostupné z http://mu.kutnahora.cz/data/pageadds/831_strategie1.pdf

Hoře dotazníkové šetření k návštěvnosti regionu. Další spolupráce probíhala s Odborem regionálního rozvoje Středočeského kraje, s agenturou CzechTourism, se sdruženími České dědictví UNESCO a Česká inspirace.

Nově vytvořený destinační management (dvě pracovní místa pod PSKH s.r.o.) usiloval o pokrytí maximálního spektra činností spojených s existencí Organizace cestovního ruchu, např. dotazníková šetření, zpracování analýz, vyhodnocování trendů, vyhledávání grantových a dotačních programů, relevantních pro rozvoj cestovního ruchu. Konkrétní činnosti destinačního managementu pro destinaci Kutná Hora a okolí byly:

- vyhledávání nových trhů, zdrojových destinací,
- participace na projektech Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska,
- tvorba nových a úprava stávajících produktů cestovního ruchu,
- distribuce propagačních materiálů do partnerských informačních center a na veletrhy cestovního ruchu,
- spolupořádání regionálních prezentací turistické destinace Kutná Hora a okolí,
- pořádání vzdělávacích akcí pro místní subjekty cestovního ruchu.

Lze říci, že ustanovením destinačního managementu byl dán základ platformy, na níž je možné vybudovat skutečnou Organizaci cestovního ruchu za účasti zástupců Města Kutná Hora, provozovatelů památek, poskytovatelů služeb, organizátorů kulturních akcí atd. Vytvoření skutečně fungující organizované a profesionální řídicí struktury cestovního ruchu je velmi dlouhodobý proces a proto je třeba vnímat přínos projektu právě v onom založení základů.

Na tento projekt navázal v září roku 2011 nový projekt „*Destinace Kutná Hora a okolí – Jeden den nestačí*“, opět spolufinancovaný Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj pomocí Regionálního operačního programu Střední Čechy. Cílem projektu bylo zefektivnit systém propagace Kutné Hory a okolí coby významné turistické destinace Středních Čech. Hlavními nástroji byly inzerce v tištěných periodikách s tematikou cestovního ruchu, tisk propagačních materiálů, internetová reklama, panoramatická kamera propojená s televizním vysíláním v pořadu Panorama na ČT, road show v ruských městech, efektivní komunikace s touroperátory či kampaň v pražských a kutnohorských MHD. Cílovými skupinami byli Pražané a občané Středočeského kraje, zahraniční turisté navštěvující Prahu, rusky a polsky mluvící klientela a handicapovaní turisté. Realizátorem projektu byla opět PSKH s.r.o., která v mezidobí dvou projektů držela destinační management z vlastních prostředků. PSKH s.r.o. konzultovala průběh realizace projektu také s kutnohorskými subjekty cestovního ruchu, zejména s Galeríí Středočeského kraje, která se v roce 2011 stala hlavním realizátorem mezinárodní výstavního projektu „*Europa Jagellonica*“. Maximální důraz byl tedy kladen na to, aby byly plánované aktivity realizovány s co možná nejvyšší efektivitou a přínosem pro všechny partnery v destinaci.

Po ukončení projektu převzala závazky destinačního managementu opět PSKH s.r.o. a financovala jeho provoz až do června roku 2014. Financování aktivit destinačního managementu komerční společnostmi se však ukázalo jako trvale neudržitelné, a tak došlo k přesunu destinačního managementu pod nově vytvořené oddělení cestovního ruchu a marketingu na Městském úřadě (MěÚ) Kutné Hory. Současní pracovníci destinačního managementu byli tedy převedeni pod Město Kutná Hora a od července 2014 je provoz destinačního managementu pro Kutnou Horu a okolí hrazen z rozpočtu Města Kutné Hory. Do budoucna je cílem destinačního managementu vytvořit a udržet si nezávislost na finančních zdrojích z venku (dotační tituly a granty) a vybudovat trvalou udržitelnost rozvoje cestovního ruchu v destinaci.

Funkci destinačního managementu převzalo město Kutná Hora v rámci udržitelnosti projektu „Řízení nabídky cestovního ruchu v turistické destinaci Kutná Hora a okolí“. Zda se podaří vybudovat skutečně fungující spolupráci mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem v oblasti cestovního ruchu v Kutné Hoře ukáže teprve následující období. Případné řízení a organizace cestovního ruchu na úrovni celého SO ORP Kutná Hora není v tuto chvíli předmětem žádné strategie, jednání či vize.

Vedle financí z rozpočtu města byl na začátku roku 2014 založen **Fond cestovního ruchu (FCR)**, z jehož prostředků jsou hrazeny některé propagační akce destinace. Z legislativního hlediska se jedná o účet Města Kutná Hora, na který přispívají různé subjekty dobrovolně či na základě vyhlášky. Jeho cílem je podpora a rozvoj cestovního ruchu ve městě. Dle informací z internetových stránek MěÚ se jedná o dobrovolné společenství a partnerství města, provozovatelů památkových objektů, příspěvkových organizací Středočeského kraje (GASK a ČMS) a subjektů podnikajících v cestovním ruchu, kteří sdružují finanční prostředky na zvláštním účelovém účtu a z něj pak na základě společně sestaveného marketingového plánu realizují jednotnou, koordinovanou propagaci a prezentaci města. Dle informací z Oddělení cestovního ruchu a marketingu MěÚ Kutná Hora však přispívají do FCR z podnikatelské sféry pouze majitelé ubytovacích zařízení, a to na základě městské vyhlášky o zřízení lázeňského a rekreačního poplatku, nikoliv na základě dobrovolnosti. Z ostatních kutnohorských subjektů přispěly místní farnosti, GASK, České muzeum stříbra, Alchymistická dílna, Muzeum Odhalení tajemné tváře, PSKH s.r.o. a Město Kutná Hora. V letošním roce přispěla do FCR také MAS Lípa pro venkov.

Vzhledem k tomu, že je FCR v tuto chvíli (září 2014) de facto pouze bankovním kontem, dohodli se jednotliví partneři, že je potřeba nejdříve toto uskupení partnerů právně ukotvit, vytvořit právnickou osobu, a teprve po té řešit plány do budoucna a případně přibírat další členy. Nyní je tedy FCR uzavřená skupina výše zmíněných subjektů.

MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU

V roce 2008 požádala PSKH s.r.o. z důvodu nevyhovujícího stavu propagace turistické destinace Kutná Hora a okolí o dotaci na projekt „Propagace cestovního ruchu v turistické destinaci Kutná Hora a okolí“. Cílem bylo rozšíření spektra propagačních nástrojů a jejich zkvalitnění, plošná distribuce těchto materiálů, zlepšení přístupnosti informací pro turisty (vícejazyčný web) a vybudování image turistické destinace (veletrhy CR). Realizátorem projektu byla PSKH s.r.o. Projekt byl ukončen v březnu 2011.

V rámci tohoto projektu byla v roce 2010 aktualizována stávající Marketingová koncepce rozvoje cestovního ruchu ve městě Kutná Hora. Koncepce je zpracována pro celou destinaci s dominantním postavením města Kutné Hory. Cílem koncepce je přimět tranzitující turisty k pobytu ve městě, nasměrovat návštěvníky a turisty z okolí Kutné Hory k návštěvě města a návštěvníky města přesvědčit alespoň k jednomu přenocování. Z toho jasně vyplývá, že se nejedná o strategický dokument pro rozvoj cestovního ruchu v celé destinaci, ale o koncepci města Kutné Hory, jak ve městě udržet návštěvníky déle pomocí okolních zajímavostí.

Hlavní strategické cíle této koncepce jsou:

- zvyšování ekonomické výtěžnosti z cestovního ruchu ve prospěch podnikatelských subjektů a turistických cílů;
- vytváření fungujícího systému řízení, koordinace a financování aktivit v oblasti cestovního ruchu;
- podpora managementu kvality.

Novým finančním zdrojem pro propagaci Kutné Hory se v letošním roce stal Fond cestovního ruchu (blíže viz výše). Marketingová koncepce FCR počítá s masivní venkovní reklamou v pražském metru i se CLV plochami na nejvíce frekventovaných místech pražské metropole, s reklamou ve vlacích Českých drah, s inzercí v tištěných i elektronických médiích zaměřených na domácí a zahraniční turisty, ale i s pořízením kvalitní mobilní aplikace, která usnadní a zpříjemní život turistů přímo v Kutné Hoře. Nezbytnou součástí turistického servisu jsou i mapy, které budou opět poskytovány turistům zdarma stejně jako další informační letáky. V letošní sezoně se největší část prostředků z FCR použila na propagaci kulturního programu *Kutnohorské léto* v Praze.

Jak bylo zmíněno v předchozí kapitole, marketingové aktivity pro destinaci Kutná Hora a okolí nyní koordinuje destinační manažer a zároveň vedoucí Oddělení cestovního ruchu a marketingu MěÚ Kutná Hora.

Kromě propagačních aktivit Oddělení cestovního ruchu a marketingu MěÚ Kutná Hora realizuje marketingové průzkumy, zajišťuje marketingovou podporu vybraných kulturních akcí, zajišťuje provoz informačních center a spravuje turistický portál/web města Kutná Hora (viz popis činnosti oddělení na www.mu.kutnahora.cz).

Podobně jako chybí management cestovního ruchu pro úroveň celého regionu, neexistuje na této úrovni ani žádný marketing. Propagace jednotlivých atraktivit z regionu je roztržena na úroveň jednotlivých obcí, resp. jednotlivých objektů, případně TIC. Cestovní ruch je však jedno z hlavních témat Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Lípa pro venkov, z.s. na období 2014-2020, konkrétně Priorita 3: *Území atraktivní pro cestovní ruch*. V konkrétních opatřeních figuruje například jednotná propagace území.

LIDSKÉ ZDROJE

Vzhledem k tomu, že analýza cestovního ruchu je zpracována za účelem prohloubení meziobecní spolupráce, důležitým lidským zdrojem jsou **zástupci dotčených obcí**. Realizační tým projektu absolvoval v průběhu července a srpna roku 2014 celkem pět setkání u kulatého stolu s představiteli obcí. Setkání byla primárně plánována podle existujících mikroregionů, a to Kutnohorsko, Kutnohorský venkov, Zbraslavicko, Uhlířskojanovicko a Posázavský kruh.

Hlavním rysem těchto setkání bylo, že starostové vnímají přínos cestovního ruchu velmi různě. Dokonce různě nahlíží i na podporu místních podnikatelů. Pro některé starosty je podpora podnikatelů, a to zejména těch podnikajících v cestovním ruchu, žádoucí, neboť vnímají přínos takové podpory pro celou obec (tzv. multiplikační efekt cestovního ruchu). Pak se ale ozvali i starostové, pro které je cestovní ruch nezajímavá oblast hospodářství a ve kterém nemají zájem se z pozice veřejné správy jakkoliv angažovat. Asi nejvíce překvapující byl takový postoj starostky ze Svatého Mikuláše, kde je jednak druhá nejnavštěvovanější památka regionu (pokud Kutnou Horu bereme jako celek), zámek Kačina, a jednak chráněný park anglického typu se statusem přírodní park. Je tedy velmi obtížné vybudovat vzájemnou spolupráci mezi tak různě smýšlejícími zástupci obcí. Dalším kamenem úrazu při spolupráci starostů je jejich fluktuace daná čtyřletým volebním obdobím, které může přetrhnout dlouhodobější vizi obce.

Daleko větší shody bylo všeobecně dosahováno při tématu pěších i cyklistických stezek. Téma dostupnosti krajiny nejen pro turisty je téma, které mnohé starosty pálí, a na kterém jsou navíc ochotni spolupracovat. Vzhledem k probíhajícím komplexním pozemkovým úpravám, se tomuto tématu již řada starostů věnuje, ale jak poznamenávají, je to „*běh na dlouhou trať*“. Jedná se o obnovu historické

kých cest tak, aby se pěší dostali z vesnice do vesnice po polních či lesních cestách. Zejména polní cesty byly díky družstevnímu způsobu hospodaření v minulosti zrušeny, a tam, kde byli lidé zvyklí chodit, je dnes ornice. Dalším bodem, který obce vnímají jako společné téma, je budování cyklostezek. Zejména vize cyklostezky spojující Kutnou Horu a Kačínu se již objevila na společných jednáních dotčených obcí a její vybudování je stále žádoucí. Stejně tak je z pohledu celého regionu žádoucí napojení na polabskou cyklotrasu, která kopíruje tok Labe. Dalším prostorem pro vzájemnou spolupráci je propojení Zruče nad Sázavou a Kácovem, ať už cyklostezkou či cyklotrasou.

Společnou notu našli starostové také v podpoře místního života na venkově. Podle jejich slov by si některé místní společenské i sportovní akce zasloužily větší návštěvnost, čemuž by mohl napomoci sdílený kalendář akcí na internetu.

Další významné subjekty, jejichž činnost ovlivňuje rozvoj cestovního ruchu na Kutnohorsku, jsou **neziskové organizace:**

Občanské sdružení Denemark - Hlavním záměrem je ochrana přírody a krajiny, na Kutnohorsku vybudovalo již 4 naučné stezky. Jejich přínos spočívá také v pravidelných brigádách, při kterých čistí údolí Vrchlice a hlídají čistotu vodního toku. Podle hlavního organizátora se sdružení Denemark také pokouší o spolupráci s obcemi při plánování tras pro pěší či cyklisty v regionu.

Občanského sdružení Kutnohorsko.cz - Hlavním cílem sdružení je šetrný a udržitelný rozvoj turismu ve městě Kutná Hora, sdružení je od roku 2009 organizátorem celoprázdninového kulturního festivalu *Kutnohorské léto*. Festival se snaží přimět turisty, aby v Kutné Hoře zůstali déle v duchu motta „*Jeden den nestačí*“.

Cestovním ruchem se hojně zabývají i **místní akční skupiny:**

MAS Lípa pro venkov – sdružuje většinu obcí ze správního obvodu ORP Kutná Hora, zemědělské subjekty, podnikatele i neziskové organizace z celého regionu. Jednou z 5 priorit jejich strategického plánu na období 2014 až 2020 je „území atraktivní pro cestovní ruch“. Hlavní podpora v rámci této priority bude směřovat do společné propagace, podpory cyklotras a stezek a zvýšení prostupnosti krajiny. Na zářijovém setkání Rady MAS, kterého se účastnili i zástupci realizačního týmu PMOS vystala také otázka větší podpory regionálních produktů. Myšlenka spočívá jednak v podpoře místních farmářských trhů a jednak v otevření prodejny regionálních potravin, která by mohla najít zázemí v Kutné Hoře.

MAS Posázaví – ačkoliv z kutnohorského regionu je stálým členem pouze městyš Kácov, činnost této skupiny se dotýká celého Posázaví. Pravidelně jsou pořádány akce v rámci projektu „*Čistá řeka Sázava*“, zaměřený na úklid hladiny a břehů řeky Sázavy.

Ohledně kvality lidských zdrojů v oblasti **služeb v cestovním ruchu** byl v srpnu 2014 veden řízený rozhovor s vedoucí oddělení cestovního ruchu a marketingu v Kutné Hoře. Kvalita služeb šla za poslední desetiletí nahoru, ale přesto má ještě slabá místa. U personálu bývá nedostatečná jazyková vybavenost a objevily se stížnosti při stravování organizovaných skupin. V turisticky nejexponovanějších zařízeních je však kvalita personálu na velmi vysoké úrovni (například restaurace Dačický). Dobrá spolupráce byla navázána se školami s obory týkajícími se cestovního ruchu. Do města tak jezdí na stáže studenti z Vyšší odborné školy hotelnictví a turismu v Poděbradech, z VŠ polytechnické v Jihlavě, z VŠE či ČZÚ v Praze.

Ačkoliv je v Kutné Hoře střední odborné učiliště s obory kuchař-číšník, od hoteliérů/restauratérů občas zaznívají stížnosti na nedostatek kvalitních kuchařů. Vezmeme-li v potaz denní nabídku jídel v restauraci, kde vaří kuchaři z tohoto učiliště, jsou to jídla spíše určená pro jídelny než moderní restaurační zařízení. Naopak ve vesnických hospodách, které jsou často rodinným podnikem, se nabídka jídel výrazně modernizuje, a to zejména směrem k využívání regionálních a čerstvých potravin.

Město Kutná Hora také začalo tlačit na větší ochotu řidičů MHD a průvodčích příměstského železničního spoje, aby dokázali lépe komunikovat se zahraničními turisty, kteří přijíždí do Kutné Hory na hlavní vlakové nádraží.

Důležité je, že si přínos cestovního ruchu začínají uvědomovat i místní podnikatelé, kteří využívají své příjmy z jiných činností a investují je do turistických atraktivit. Z iniciativy místních podnikatelů tak byly postaveny například rozhledny na Kaňku a v Bohdanči. Vedle místních podnikatelů se o region začínají zajímat i podnikatelské subjekty zvenčí regionu – například rekonstrukce tvrze v Malešově, vybudování farmy Bláto.

Z širšího hlediska ovlivňují cestovní ruch v oblasti i **místní obyvatelé**. Ze setkání u kulatého stolu vyplynuly dvě možná ohrožení pro rozvoj cestovního ruchu formou venkovské turistiky. Za prvé, život na venkově se za poslední dekády velmi změnil. Užitékové zahrady na vesnicích se postupně transformují na okrasné, zanikají komposty. Lidé si staví vysoké ploty, chrání si svoje soukromí, na některých vesnicích upadají místní hospody, leckdy se lidé z obce nesejdou ani k rozsvěcení vánočního stromku na návsi. Mezi lidmi panuje spíše závist než přátelství a tradiční venkovské genius loci se vytrácí. Za druhé se objevil problém s přístupem k životnímu prostředí. V mnoha obcích bez kanalizace je pravidlem, že lidé domovní odpad vypouštějí přepadem z jímký do místních toků. Tento problém se ukázal zejména v povodí Vrchlice, která je významným vodním prvkem v krajině (ať už samotná nádrž či její údolí). Členové občanského sdružení Denemark při pravidelném čištění údolí Vrchlice našli v letošním roce v řece několik mrtvých raků.

INFRASTRUKTURA

Základním předpokladem pro využití atraktivit v území pro rozvoj cestovního ruchu je úroveň vybavenosti základní a doprovodnou turistickou infrastrukturou a doprovodnými službami. Vedle možnosti se vhodně ubytovat a stravovat se musí návštěvník na dané místo i pohodlně dostat.

Základní zařízení turistické infrastruktury představují ubytovací a stravovací zařízení a dopravní infrastruktura. Jejich úroveň a kapacita v území limituje využití všech podmínek pro cestovní ruch. Dopravní infrastruktura je podmiňující faktor pro hospodářský růst všeobecně a u cestovního ruchu to platí také. Turismus vyžaduje rychlou, bezpečnou a kvalitní dopravu. Doprovodná zařízení sice svým charakterem představují doplněk k základní turistické infrastruktuře, ale leckdy rozhodují o způsobu a formě cestovního ruchu v dané destinaci. Významnou oblastí služeb cestovního ruchu je také poskytování turistických informací.

Ubytovací zařízení

Podrobná analýza ubytovacích zařízení viz kapitola 6.1.2.

Stravovací zařízení

Výskyt stravovacích zařízení není závislý čistě na cestovním ruchu, resp. na blízkosti nějaké turistické atraktivity, ale také na životě v obci. V souvislosti s trendem vylidňování venkovských oblastí se v minulých letech spousta hospod neudržela na trhu a musela být zavřena. Žádná hospoda ani kiosky

se podle zjištěných údajů nenachází v 12 obcích. Jedná se zejména o obce bez turistického potenciálu, snad jen s výjimkou Petrovic II, kde je rozhledna. Naopak v souvislosti s dalším trendem, kterým je celospolečenská poptávka po kvalitní gastronomii, se na venkově etablovaly restaurace s kvalitní domácí kuchyní, které jsou mnohdy samy o sobě turistickým lákadlem. V 39 obcích se nachází alespoň jedna hospoda či občerstvení s tím, že v Kutné Hoře je výběr gastronomických zařízení největší. V Kutné Hoře je výběr z mnoha restaurací a hospod s českou i mezinárodní kuchyní. Pro turisty je největším lákadlem restaurace Dačický, která nese jméno významného kutnohorského rodáka a nabízí staročeskou kuchyni. Vedle hospod jsou v nabídce kutnohorských stravovacích zařízení také cukrárny, rychlá občerstvení, kavárny, čajovna, vinárny, bary, bufety a jídelny. V ostatních městech regionu jsou standardní stravovací zařízení, která svou kuchyní neurazí, ani nenadchnou. Zajímavé jsou některé vyhlášené hospody ve venkovských oblastech, které nabízí speciální pokrmy například z čerstvých ryb, z domácího chovu skotu nebo nabízejí poctivou domácí kuchyni.

Dopravní infrastruktura

Silniční doprava je ve značné míře prováděna individuálně osobními automobily. Veřejná doprava je zajišťována veřejnou linkovou osobní dopravou a železniční doprava CD a to v rozsahu platných jízdních řádů. Jiný druh dopravy (letecká, lodní) není provozována. V ORP Kutná Hora je celkem 905,518 km silnic. Z toho je 56,140 km silnic I. třídy, 231,965 km silnic II. třídy a 617,413 km silnic III. třídy. Na tuto silniční síť je napojena síť místních a účelových komunikací. Poloha regionu skýtá dobrou dostupnost sítě ČR – D1 a D11 (ÚAP Kutná Hora, 2010).

Celostátně významné železniční spojení zajišťuje trať č. 230 (Praha - Havlíčkův Brod), která prochází severem území, mimo jiné přímo Kutnou Horou. Po modernizaci koridoru Praha – Kolín – Pardubice se význam trati 230 lehce snížil. Důvodem je výrazně rychlejší cesta z Prahy do Brna právě severní, modernizovanou větví. Pro celé řešené území však zůstává trať 230 zásadním spojením s hlavním městem a to i přes nevyhovující polohu hlavního kutnohorského nádraží, které se nachází až v místní části Sedlec, téměř 2 km od centra města.

Na trať 230 navazují dvě lokální tratě obsluhující samotný region. Trať č. 014 (Kolín - Ledečko) a zejména trať č. 235 (Kutná Hora - Zruč nad Sázavou), která z velké části kopíruje silniční páteř území, silnici II/126. Železniční síť doplňuje na nejzazším jihu území trať č. 212 (Čerčany - Světlá nad Sázavou), trať tzv. Posázavského pacifiku. Ta je s tratěmi 014 a 235 přímo propojena a to v Ledečku a ve Zručích nad Sázavou.

Dopravní obslužnost území v rámci silniční dopravy zajišťují (kromě pro nás relativně marginálních dálkových spojů) zejména následující dopravci: ARRIVA Východní Čechy a. s., ČSAD Benešov a ČSAD Polkost spol. s r. o. Všechny tři společnosti jsou součástí tzv. Středočeské integrované dopravy (SID).

V rámci SID spadá celé řešené území do oblasti „F“, která se překrývá s kutnohorským okresem. Do systému je zařazeno všech 51 obcí ORP Kutná Hora. Integrace spočívá zejména ve sjednocování městské hromadné dopravy s příměstskou a regionální autobusovou dopravou, zajištění stanovených standardů dopravní obslužnosti po celém území kraje, zavedení zónového tarifu (ORP Kutná Hora je rozčleněna do devatenácti zón), jednotných platebních karet a nového číslování linek.

SID je postupně propojován s Pražskou integrovanou dopravou (PID), což je dopravní systém, který integruje pražskou městskou hromadnou dopravu s diagonálními příměstskými linkami, které směřují do největších měst Středočeského kraje. Její linky v současné době zajišťují v rámci řešeného území do Kutné Hory a Uhlířských Janovic.

Z pohledu cestovního ruchu je dopravní obslužnost regionu velmi problematická. Problém hromadné dopravy spočívá v tom, že nekoresponduje s potřebami cestovního ruchu. Hlavní železniční spoj z Kutné Hory do Zruče nad Sázavou pokrývá zejména poptávku rekreantů, kteří směřují buď do okolí Zbraslavic či do Posázaví. Pokud by se chtěl ale návštěvník o víkendu dostat například na zámek Kačina, či na zříceninu Sion, musí se dopravit individuálně. Ne zcela optimální podmínky panují také v Kutné Hoře, kde je centrum města vzdálené od hlavního vlakového nádraží 3,5 km. Přestože návštěvník se může svést z nádraží autobusem, jeho trasa vede celým městem a cesta autobusem a pěšky tak trvá de facto stejně dlouho.

Sít informačních center

V Kutné Hoře jsou čtyři informační centra:

- IC na Palackého náměstí – provozovatel Město Kutná Hora
- IC u hlavního vlakového nádraží – provozovatel Město Kutná Hora
- IC u chrámu sv. Barbory – provozovatel Římskokatolická farnost – arciděkanství Kutná Hora
- IC Sedlec - Římskokatolická farnost Kutná Hora – Sedlec

Ve zbývajících obcích regionu jsou ještě další tři informační centra – na zámku ve Zručích nad Sázavou, v Ratajích nad Sázavou a v knihovně v Uhlířských Janovicích. Další informační centrum by chtěl zprovoznit městyš Kácov a Nové Dvory, ale zatím tyto obce naráží na nedostatek finančních prostředků.

CHARAKTERISTIKA STÁVAJÍCÍ MOS

Potenciál sousedních turistických území je začleňován do nabídek destinace Kutná Hora a okolí podle tematického zaměření nabídky nebo jako doplněk turistické infrastruktury, která v této destinaci není (např. je nabízeno ubytování v hotelu Chateau Kotěra v Ratboři díky jeho čtyřem hvězdičkám a architektonické zajímavosti).

Živá je spolupráce Průvodcovské služby Kutná Hora, s.r.o. s partnerskými organizacemi cestovního ruchu v turistické oblasti Střední Čechy severovýchod – Polabí – Zlatý Pruh Polabí o.p.s. a v turistické oblasti Střední Čechy – jih – Posázaví o.p.s. Jedná se nejen o běžný pracovní kontakt, ale též řešení vybraných marketingových aktivit a to především v rámci projektů s využíváním dotací Evropské unie.

Se vzdálenějšími místy Kutná Hora spolupracuje především v rámci marketingových aktivit dvou sdružení a to České dědictví UNESCO a Česká inspirace. V obou sdruženích zastává zástupce Kutné Hory v realizační skupině (ředitelka Průvodcovské služby Kutná Hora s.r.o.) aktivní roli a je iniciátorem turistické destinace Kutná Hora a okolí.

Velmi neformální spolupráce probíhá například mezi některými obcemi z mikroregionu Posázavský kruh, a to zejména v podobě výměny propagačních materiálů.

Další forma spolupráce probíhá v rámci uskupení MAS Lípa pro venkov, která nyní sdružuje již většinu obcí ze správního obvodu ORP Kutná Hora. Hlavním cílem tohoto sdružení je společnými silami čerpat dotace z evropských strukturálních fondů, přičemž v současném strategickém dokumentu je cestovnímu ruchu věnována jedna z pěti priorit rozvoje na období 2014-2020. Partneři MAS Lípa pro venkov společně vydali cykloturistickou mapu a nyní jednájí o její aktualizaci. Výsledkem společné práce je také turistický průvodce s názvem Aktivní dovolená na Kutnohorsku, který formou volně ložených listů nabízí různé typy na výlet včetně možností ubytování či občerstvení.

6.1.4. SWOT analýza oblasti cestovní ruch

Tab. 160: SWOT analýza SO ORP Kutná Hora vzhledem k rozvoji cestovního ruchu

Silné stránky	Slabé stránky
1. Výhodná poloha regionu v blízkosti Prahy i dalších krajských měst	1. Předpoklady celého regionu pro cestovní ruch jsou spíše lokálního významu (samozřejmě kromě Kutné Hory)
2. Existence památky UNESCO na území regionu	2. Nepřítomnost kvalitních cyklostezek – cyklotrasy vedou po silnicích nebo nepevněných cestách
3. Pořádání pravidelných zajímavých kulturních, společenských a sportovních akcí	3. Chybí výrazná alternativa ke kulturně-historickým předpokladům regionu (CHKO, lázně, zábavní park, atd.)
4. Atraktivita řeky Sázavy a okolní krajiny	4. Lidské zdroje – kvalita personálu v cestovním ruchu bývá předmětem kritiky
5. Řada památek v regionu je po rekonstrukci a nově otevřena, podobně se rekonstruují parky a zahrady	5. Negativní postoj k cestovnímu ruchu i podnikatelům ze strany některých starostů – překážka pro PPP
6. Podnikatelské subjekty investují do podpory cestovního ruchu	6. Neexistence společné propagace regionu (neexistuje společný webový portál pro Kutnohorsko), roztržitost informací na několika serverech, které vzájemně nespolečně spolupracují
7. Obce se zabývají obnovou historických cest ve svém okolí v rámci komplexních pozemkových úprav	7. Zemědělská neatraktivní krajina v části regionu
8. Region není zasažen negativními projevy masivního cestovního ruchu (dopravní zácpy, fronty u atraktivit apod.)	8. Řada památek v regionu je v soukromém vlastnictví a nepřístupných pro veřejnost
Příležitosti	Hrozby
1. Existence menších penzionů, kempů, privátů, chat a chalup – trend individualizace poptávky	1. Pokračující koncentrace turistů zejména ve městě Kutná Hora a jeho okolí, nezáměr o zbytek regionu
2. Poloha regionu jako konkurenční výhoda v rámci trendu zkracování dovolených (víkendové pobyty pro obyvatele aglomerací)	2. Přetrvávající trend jednodenní turistiky, aneb nevýhoda polohy regionu v blízkosti Prahy
3. Potenciál v produktech zaměřených na venkovskou turistiku, agroturistiku, cykloturistiku a další produkty vázané na venkovský typ krajiny	3. V regionu hospodaří spíše velká zemědělská družstva
4. Příchod nových podnikatelů/investorů do regionu z venku – inspirace pro místní, podpora cestovního ruchu	4. Je ohrožen genius loci venkovských lokalit
5. Rozvoj destinačního řízení na území Kutné Hory – inspirace pro region	5. Ohrožení životního prostředí na venkově v důsledku nelegálního nakládání s domovním odpadem
6. Existující spolupráce v rámci MAS Lípa pro venkov	6. Autobusové linky jezdí pouze v pracovní dny (některé atraktivity nejsou přístupné veřejnou dopravou)
7. Nová marketingová kampaň Česko – země příběhů pro podporu domácího cestovního ruchu	7. Přetrvávající odliv lidí z odlehlých venkovských lokalit do měst – ohrožení rozvoje venkovských forem CR
8. Evropské dotace v novém programovacím období 2014-2020 budou směřovat mj. na podporu venkovské turistiky.	8. Složitě majetkové vztahy mohou bránit budování cyklostezek i efektivnímu provedení komplexních pozemkových úprav

SWOT analýza stručně shrnuje výsledky provedené analýzy a nabízí možné cesty rozvoje. Cestovní ruch je velmi specifické odvětví, které je velmi úzce spojeno s činností člověka, s prodejem služeb nikoliv zboží, je spojeno s prožitkem a emocemi, proto v cestovním ruchu velmi záleží na lidech, na lidských zdrojích. Důležitá je také spolupráce, společná komunikace a koordinace aktivit. Zůstává tedy otázkou, jak se k tomuto tématu postaví noví zástupci obcí, kteří vzejdou z voleb konaných 10. - 11. října 2014. Volby nejsou součástí SWOT analýzy z prostého důvodu. Je velmi složité predikovat, zda budou volby pro region příležitostí nebo hrozbou.

Kutnohorsko není tradičním turistickým regionem, s výjimkou Posázaví, ale má řadu místních atraktivit, které mohou pomocí dobrého marketingu přitáhnout do regionu více návštěvníků, resp. více peněz. Velmi diskutabilní je hodnocení polohy regionu. Na jedné straně je možné vnímat blízkost hlavní metropole jako výhodu, neboť Praha je hlavním zdrojem turistů, a to nejen domácích, ale i zahraničních. Na druhé straně je však tato blízkost zrádná, neboť se Kutná Hora stává jednodenním cílem a zbytek regionu může zůstat opomenut.

Ačkoliv je Kutnohorsko z velké části zemědělským regionem, není zcela zřejmé, jak velký má potenciál pro rozvoj agroturistiky. Agroturistika je v zásadě cestování na venkov spojený s pobytem na farmě, ale farmy, které by takovou poptávku dokázaly uspokojit, se na Kutnohorsku dají spočítat na prstech jedné ruky. Většinu regionu obhospodařují velká zemědělská družstva, pro které není cestovní ruch zajímavý. Záleží na místních rolnících, jak budou chtít využít možnosti podpory z evropských fondů, která by měla směřovat mj. do diverzifikace zemědělské výroby.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z analýzy cestovního ruchu vyplynulo v první řadě zjištění, že Kutnohorsko má potenciál pro rozvoj turismu, zejména s ohledem na nové obecné trendy v cestovním ruchu. Podmínky na Kutnohorsku nahrávají spíše rozvoji individuálního cestovního ruchu se zaměřením na jeho aktivní formy jako je pěší turistika či cykloturistika. V regionu a jeho těsné blízkosti je řada zajímavých atraktivit, které sice nejsou konkurenceschopné v celonárodním srovnání, ale vhodně doplňují regionální síť tras. Region je svou polohou vhodný pro víkendovou turistiku či pro krátkodobé dovolené, přičemž hlavním lákadlem by mohla být řada kulturních a sportovních akcí konaných v závěru týdne.

Region je zajímavý svou různorodostí a nabídkou pro širokou škálu turistů. Na Kutnohorsku sice nejsou vysoké hory, léčebné lázně či velkoplošné vodní plochy, ale na druhé straně atraktivní místa jsou rozeseta rovnoměrně po celém území a každý kout může návštěvníkovi nabídnout nevšední zážitky. Na Kutnohorsku nalezneme památky spojené s hornickou minulostí, s odkazem husitů, technické památky, rozhledny, přírodní park či chráněné oblasti, archeologická naleziště, sportovní areály, farmy, zoo, galerie a mnoho dalších. Tuto síť vcelku vhodně doplňuje síť ubytovacích a stravovacích zařízení. Zajímavá je jakási polarita regionu na „kulturní sever“ a „přírodní jih“, které se vzájemně doplňují a existují ve vyvážené symbióze.

Co se týká dopravní dostupnosti, tak ze severu je region napojen na železniční trať z Prahy na Havlíčkův Brod, resp. Brno a z jihu na dálnici D1. Vnitřní dopravní dostupnost jednotlivých atraktivit je předurčena spíše pro individuální automobilovou dopravu, případně pro cykloturistiku. Páteřní síť železniční tratě Kutná Hora – Zruč nad Sázavou sice propojuje celý region, ale mimo pracovní dny na ni nenavazuje dodatečná autobusová doprava, která by přiblížila ostatní atraktivity.

Z analýzy vyplynula velká nerovnováha mezi turistickým potenciálem celého regionu a jeho centra, tedy Kutné Hory. Město Kutná Hora je dominantou hned z několika úhlů pohledu. Disponuje největší

nabídkou kulturních památek, nejrozmanitější nabídkou restaurací, největší kapacitou ubytovacích zařízení a má nejlepší marketingovou komunikaci. I přes tato „nej“ však Kutná Hora stále bojuje s tím, že turisté přijíždějí do města na jednodenní návštěvu a utrací zde málo peněz. Proto se pozornost destinačního managementu města obrátila do regionu, aby se turistická nabídka rozšířila o další atraktivitu a možnosti trávení volného času. Zejména v okolí Kutné Hory však naráží destinační management na nedostatky ve vybavenosti cyklotrasami a cyklostezkami. Některé obce se již v minulosti zabývaly možnostmi, jak společné území propojit cyklostezkami, ale zatím bez praktického dopadu. Zatím se neobjevil žádný hnací motor pro řešení daného problému. Koneckonců i samotný destinační management v Kutné Hoře je poměrně mladý, a tak většinu překážek má zatím před sebou.

Z analýz provedených ve spolupráci s mnoha dotčenými subjekty vyvstalo, že regionu chybí propracovaná a účinná propagace. Mezi starosty regionu však ohledně propagace cestovního ruchu nepanuje shoda a vidí ji spíše jako téma pro místní akční skupinu. Ze své pozice samosprávy vidí prostor pro vzájemnou spolupráci maximálně ve společné propagaci společenských, kulturních a sportovních akcí, které by se mohly stát lákadlem pro víkendové návštěvníky regionu. V současné době se jednotlivé akce prezentují na různých místech a celistvý kalendář akcí je výrazně nepřehledný.

6.2. Návrhová část

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „cestovní ruch a rekreace“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovního ruchu a rekreace.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovního ruchu a rekreace.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupce oddělení cestovního ruchu a marketingu MěÚ Kutná Hora (Ing. Hana Musílková), odboru regionálního rozvoje a územního plánování MěÚ Kutná Hora (Ing. Vlastimil Kapička), z okolních regionů zabývajících se cykloturistikou (za o.s. Labská stezka Ing. Arch. Jan Ritter, za MAS Podlipansko Kateřina Hejduková a za obec Vrdu Ing. Josef Herout), z o.s. Denemark (Bc. Martin Starý), z o.s. Kutnohorská (Bc. Hana Bendová) a zástupců obcí Nové Dvory a Zruč nad Sázavou z území ORP. Jednání se zúčastnili i oba motivující starostové. Ze soukromé sféry byl přizván ještě IT odborník (Ing. Michael Klečka) a hlavní organizátor gastronomických akcí v Kutné Hoře (Ing. Jana Mazáčková). Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

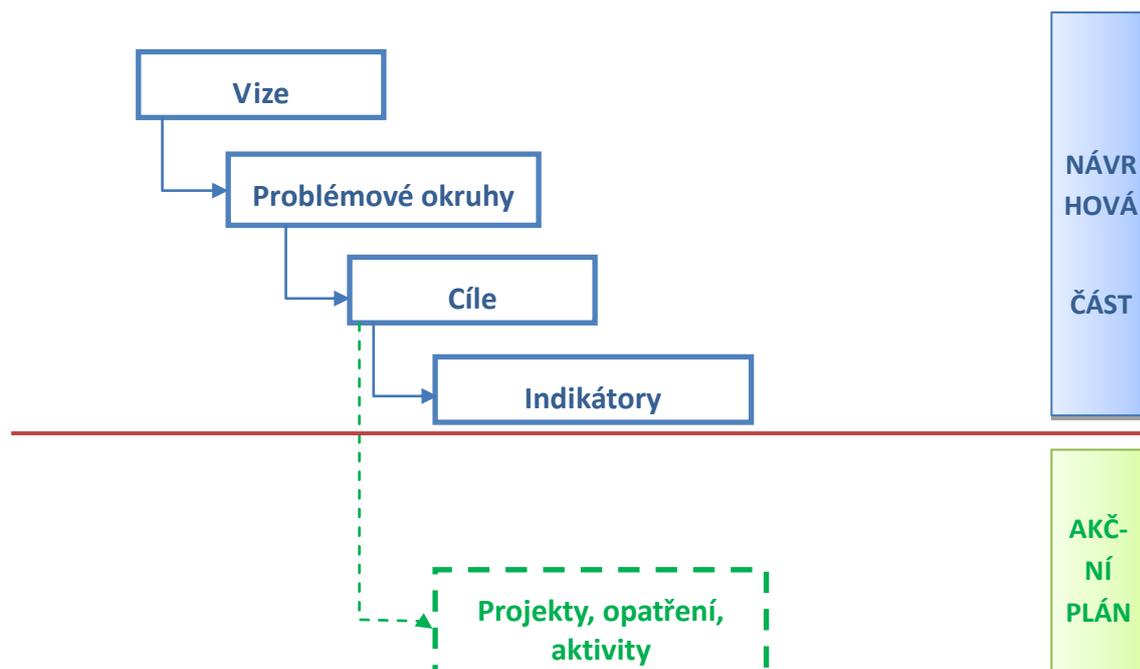
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory viz následující schéma.

Tab. 161: Struktura problémových oblastí a cílů

Probl. oblasti	Nedostatečná propagace (cyklo)turistiky		Nekoordinovaná propagace aktivit na Kutnohorsku	
Cíle	Vydat cykloturistického průvodce v tištěné podobě	Vydat cykloturistickou mapu Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000	Spustit internetový portál s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí	Zavést systém jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize

Vzájemný vztah samospráv v regionu ORP Kutná Hora směřuje k prohlubování spolupráce. Slovo každé obce je slyšet a každá obec je zároveň schopna kompromisu. Pozice větších měst je stejně tak privilegium jako závazek.

Nabídka sociálních služeb i předškolního a základního vzdělávání pohotově, nikoliv však krátkozrace, reaguje na vývoj odpovídajících věkových skupin obyvatel. Odpadové hospodářství minimalizuje odpad vyvážený bez užítku na skládky a další úspory hledá v aktivním nakládání s odpadem vyladěným. **Kutná Hora jakožto evropsky významné středisko cestovního ruchu je vstupní branou do regionu a k dalším místním zajímavostem.**

6.2.3. Problémové okruhy

Z analýzy zpracované v souhrnném dokumentu pro oblast cestovního ruchu a rekreace (níže viz přehled v podobě SWOT analýzy) se jako dva významné problémové okruhy v rámci ORP Kutná Hora profilují **nedostatečná síť tras pro turistiku a nekoordinovaná propagace aktivit na Kutnohorsku**. Dílčí problémy, ze kterých tyto okruhy vyplynuly, jsou zejména následující:

- neexistence kvalitních cyklostezek
- zemědělská krajina špatně prostupná pro pěší
- nedostupnost některých atraktivit veřejnou dopravou mimo pracovní dny
- neexistence společné propagace regionu, resp. jednotného serveru pro Kutnohorsko

Poznamenejme ještě v úvodu, že nedošlo k postihnutí celé řady dalších témat v rámci cestovního ruchu, která by rovněž stála za pozornost. Je to dáno tím, že cestovní ruch je zpravidla řešen ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Problémové okruhy byly tedy vybírány více s ohledem na samostatnou působnost místních samospráv a na výsledky setkání u kulatého stolu, která proběhla v letních měsících roku 2014.

PROBLÉMOVÝ OKRUH NEDOSTATEČNÁ SÍŤ TRAS PRO TURISTIKU

Z důvodu alespoň bazální možnosti porovnání jednotlivých problémových okruhů, je ve všech případech zachována rámcová struktura. Ta stanovuje relevantní důvody, kvůli kterým byl daný okruh zahrnut, příčiny problému, dopady, jaké by mohlo mít případné neřešení daného problémového okruhu a heslovité plusy a minusy daného okruhu. Každý problémový okruh je zároveň z důvodu lepšího vystižení vztahů jednotlivých problémů graficky znázorněn v tzv. stromu problémů.

Důvod stanovení problémového okruhu

Kutnohorský region je svým přírodním a krajinným charakterem předurčen pro individuální turistiku, a to zejména pro její aktivní formy. Co se týče infrastruktury pro turistiku, jsou v regionu ještě výrazné rezervy. Kutnohorsku by jednoznačně prospělo napojení na nadregionální cyklostezky, konkrétně na stávající labskou cyklostezku, která kopíruje tok Labe. Problematická je dopravní dostupnost zámku Kačina s přilehlým parkem, který je přístupný de facto pouze po hlavní silnici s intenzivním provozem (jedná se o hlavní tah na Pardubice). Posázavské cyklotrasy vedou většinou také po silnicích. Ačkoliv existují k těmto trasám alternativy, není zmapován jejich průběh a návštěvník je tak odkázán na značené trasy po silnicích. V některých částech regionu, zejména v té střední až severní části, nejsou ani pěší trasy. Jako ilustrativní příklad je cesta ze zříceniny Sion do Malešova, na které se turista silnici nevyhne.

Příčiny problému

Cestovní ruch byl dlouhou dobu řešen v rámci hranic Kutné Hory a jejího nejbližšího okolí. Myšlenka řešit cestovní ruch za hranicemi města je relativně nová a tomu odpovídá i stav infrastruktury, která byla dlouho formována spíše z pohledu běžného občana dojíždějícího do práce či školy. Když se začalo hovořit o možném propojení okolí Kutné Hory cyklostezkami, narážela místní samospráva na výrazné překážky v podobě hlavních dopravních koridorů (směrem k Labi je třeba překonat hlavní silniční tah na Havlíčkův Brod a železniční trať vedoucí stejným směrem) i problematických majetkoprávních vztahů. Konkrétně při jednáních ohledně propojení Kutné Hory a Svatého Mikuláše se na plánované trase objevily pozemky v majetku Státního statku Čáslav v likvidaci, jejíž vypořádání se vleče dlouhé roky a domluva s likvidátorem je velmi problematická. Za špatnou prostupností krajiny pak stojí způsob hospodaření místních družstev, která v minulosti zrušila většinu historických cest a jiných přírodních překážek za účelem obdělávání půdy ve velkých blocích.

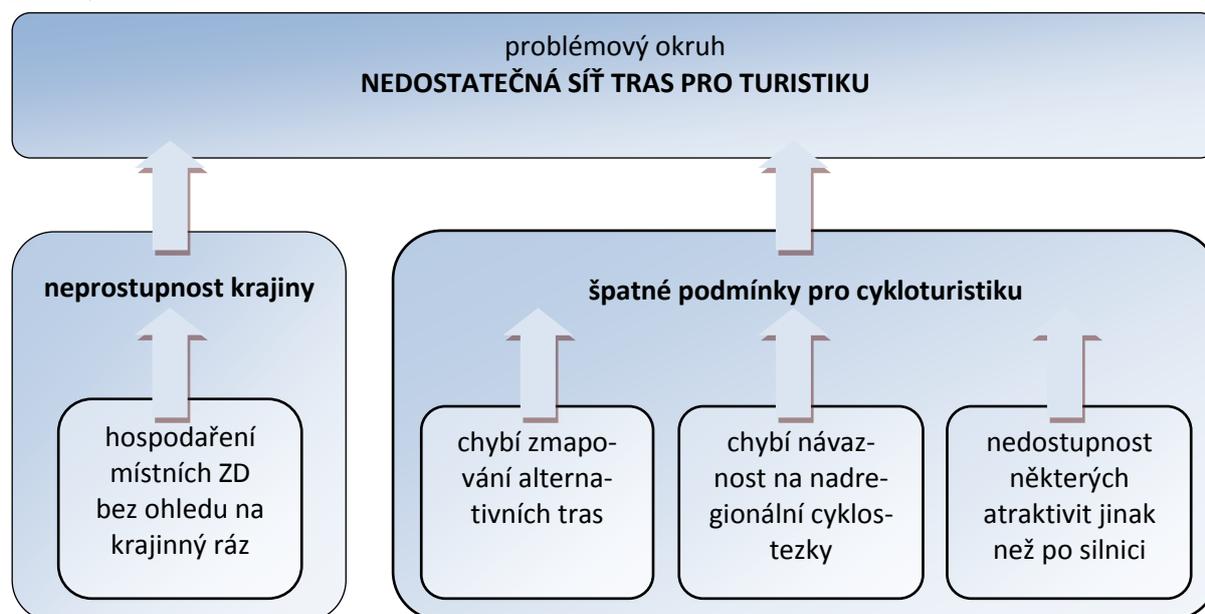
Důsledky neřešení problému

Při liknavém postoji ke špatným podmínkám pro turistiku a cykloturistiku v některých částech regionu bude Kutnohorsko pravděpodobně dále zaostávat za úspěšnými turistickými regiony a bude těžko hledat jiné prvky konkurenceschopnosti pro přilákání většího množství turistů. Neřešení infrastruktury pro pěší i cyklisty se však nedotýká pouze turistů či návštěvníků regionu. Díky budování infrastruktury pro cykloturistiku by mohli dané trasy využívat i místní obyvatelé při dojížděcí a mohlo by tak dojít ke snížení intenzity automobilové dopravy, potažmo ke snížení emisí.

Klady a zápory při řešení problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Zvýšení bezpečnosti návštěvníků regionu	Křížení pěších tras/cyklotras s dálkovými dopravními koridory
Nahrazení automobilu za kolo při denní dojížděcí	Náklady na vybudování cyklostezky výrazně převyšují rozpočet malých samospráv
Možnost čerpání odpovídajících dotací na cyklostezky	Spekulativní chování majitelů dotčených pozemků
Zlepšení dostupnosti některých atraktivit pro neřidiče	Lobby zemědělských družstev při pozemkových úpravách
Zvýšení atraktivity krajiny a její zpřístupnění	

Strom problémů

Fokusní skupina

Podnětem ke svolání této fokusní skupiny byla zejména absence cyklostezek v okolí Kutné Hory, které by bezpečně propojily sídlo regionu s okolními obcemi. Členové fokusní skupiny na téma nedostatečná infrastruktura pro turistiku obohatili náhled na problémový okruh o důležité zkušenosti. Předseda Labské stezky o.s., Jan Ritter i projektová manažerka z MAS Podlipansko, Kateřina Hejdková, zdůraznili, že v případě žádosti o finanční podporu z evropských fondů na výstavbu případné cyklostezky, je potřeba žádost směřovat na zajištění dopravně obslužné funkce nikoliv na rozvoj turismu. Obecně je možné počítat s finanční náročností zhruba 3 mil. Kč na 1 km cyklostezky. Ovšem v případě přemostění se finanční nároky násobí. Jako příklad velké finanční náročnosti je právě Lhotecká cyklostezka, kde se náklady na 1,4 km vyšplhaly na 27 mil. Kč. Důležitým východiskem je územní plán obce, který v době podání žádosti o dotace musí s cyklostezkou počítat. Přítomní starostové Nových Dvůrů i Kutné Hory potvrdili, že jejich aktuální územní plány s cyklostezkou počítají. Nejproblematičtější fází celého projektu je pravděpodobně při zajištění pozemků pro výstavbu. Ať už se jedná o vlastníka v podobě státu, firmy či soukromníka, vždy může celý projekt ztroskotat na jednom jediném chybějícím pozemku. Členové fokusní skupiny se shodli, že výstavba cyklostezky je skutečně důležitá, zejména z pohledu bezpečnosti, nicméně zdůraznili finanční i časovou náročnost takového projektu. Proto někteří navrhovali alespoň zmapování alternativních tras a vytipování výletních okruhů.

Co se týče otázky neprostupnosti krajiny, byla z časových důvodů daná problematika konzultována až dodatečně se Státním pozemkovým úřadem, Pobočkou Kutná Hora. Ukázalo se, že problémem regionu není nedostatek polních cest, ale že chybí ucelená propagace výsledků komplexních pozemkových úprav (KoPÚ). V rámci KoPÚ jsou postupně realizována společná zařízení v krajině, včetně polních (zemědělských) cest, které jsou z velké většiny s asfaltovým povrchem. Ačkoliv spolu obce cíleně nespolupracují, SPÚ funguje jako koordinátor mezi obcemi tak, aby realizace KoPÚ probíhaly více s ohledem na krajinu než na hranice katastru či obce. Chybí však širší povědomí o existenci cest a návaznost na mapové podklady pro turistické účely. Proto byl problémový okruh přeformulován následovně: „**NEDOSTATEČNÁ PROPAGACE (CYKLO)TURISTIKY**“

PROBLÉMOVÝ OKRUH NEKOORDINOVANÁ PROPAGACE AKTIVIT NA KUTNOHORSKU

Z důvodu alespoň bazální možnosti porovnání jednotlivých problémových okruhů, je ve všech případech zachována rámcová struktura. Ta stanovuje relevantní důvody, kvůli kterým byl daný okruh zahrnut, příčiny problému, dopady, jaké by mohlo mít případné neřešení daného problémového okruhu a heslovité plusy a minusy daného okruhu. Každý problémový okruh je zároveň z důvodu lepšího vystižení vztahů jednotlivých problémů graficky znázorněn v tzv. stromu problémů.

Důvod stanovení problémového okruhu

Na Kutnohorsku probíhá celoročně řada zajímavých kulturních, společenských a sportovních akcí lokálního významu. Jejich propagace je však v řadě případů omezena na webové stránky obce, či na plakáty v nejbližším okolí. O propagaci akcí se částečně stará místní zpravodajský server (svoboda.info), ale výběr závisí čistě na posouzení vlastníka serveru a navíc v akcích nelze vyhledávat ani podle data/místa ani podle žánru. Výsledkem je neinformovanost lidí o dění v regionu a malá návštěvnost méně propagovaných akcí.

Příčiny problému

Po té, co byly zrušeny okresní úřady, de facto zanikla organizační složka, která by obce sdružovala na úrovni okresů, případně na úrovni obcí s rozšířenou působností. Částečně tuto díru zaplnily místní akční skupiny, které se začaly masivně zakládat po roce 2006. Na Kutnohorsku se etablovala MAS Lípa pro venkov. Její činnost je však zatím zaměřena relativně úzce, spíše na čerpání dotací z evropských fondů. Tím, že chybí výrazná zastřešující organizace pro správní obvod ORP Kutná Hora, chybí i společný zpravodaj (ať už tištěný či elektronický), který by fungoval jako hlavní zdroj informací o konání společenských, sportovních a kulturních akcí.

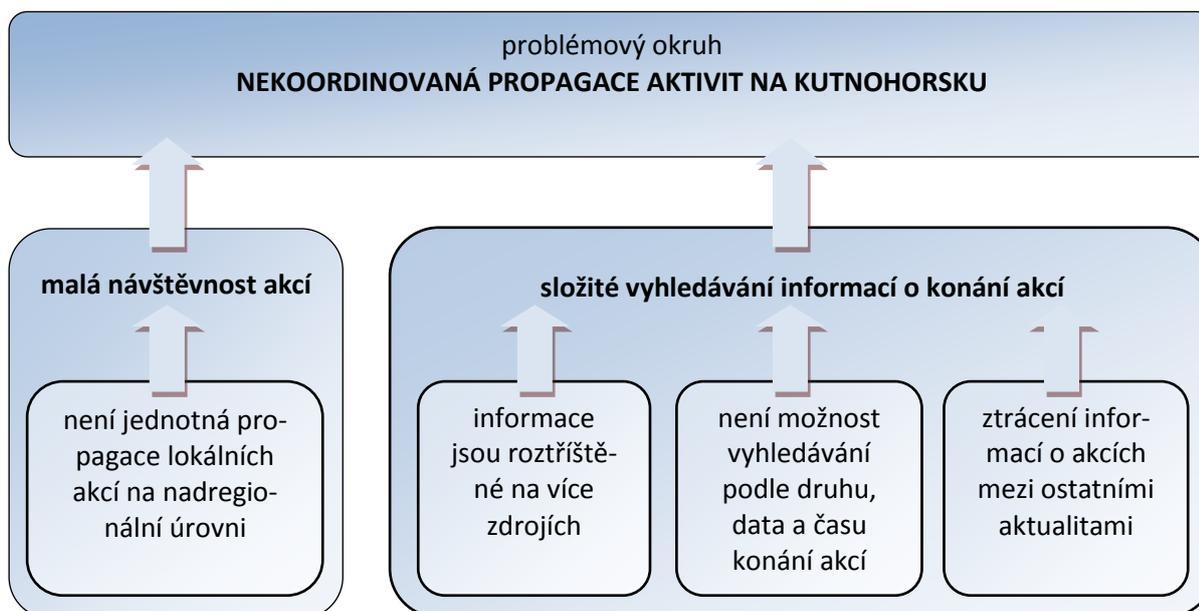
Důsledky neřešení problému

Pokud by se obce z SO ORP Kutná Hora shodly na společném šíření informací a sdílení kalendáře akcí, mohlo by to přispět k vyšší návštěvnosti a přitáhnutí návštěvníků i z vně regionu. Naopak při zachování stávající situace musejí organizátoři akcí obesílat několik zpravodajských médií, hrozí, že se budou podobně zaměřené akce překrývat. Obyvatelé regionu musí informace o akcích složitě vyhledávat, pokud jsou akce avizovány týden dopředu, tak v termínu těsně před konáním kolikrát zapadnou mezi ostatními aktualitami. Cizí návštěvníci nemají povědomí o místních periodikách, a tak se o menších akcích vůbec nedozvědí.

Klady a zápory při řešení problémového okruhu

PLUSY	MÍNUSY
Zvýšení počtu návštěvníků regionu	Počáteční investice na vytvoření elektronické aplikace
Zjednodušení vyhledávání informací	Udržovací investice
Plánování akcí hodně dopředu	
Úspory z rozsahu	

Strom problémů

Fokusní skupina

Členové fokusní skupiny se víceméně shodli, že v regionu skutečně chybí centrální místo, kde by se lidé dozvěděli informace o konání akcí v obcích regionu. Zejména se ukázalo, že chybí komunikační kanál mezi dvěma největšími městy, a to Kutnou Horou a Zručí nad Sázavou. Po technické stránce je reálné společný kalendář akcí pro celé Kutnohorsko vytvořit a dokonce propojit s jednotlivými stránkami obcí. Překážkou by mohlo být sbírání informací ze strany starostů, kteří nemají vždy aktuální informace o akcích pořádaných místními organizátory. Nyní některé informace o konání akcí shromažďují a distribuují informační centra, ale ty jsou určeny výhradně pro turisty. Ve skupině zazněl návrh, že by se kulturní kalendář měl stát součástí nově připravovaného turistického portálu Kutné Hory, který připravuje Fond cestovního ruchu. Úskalí této myšlenky spočívá v tom, že takový portál by nebyl pod dohledem samosprávy.

6.2.4. Cíle

Níže jsou v tabulkách podrobněji rozepsány jednotlivé cíle, které reagují na v předešlé kapitole konkretizované problémové okruhy.

Tab. 162: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ PROPAGACE (CYKLO)TURISTIKY
Cíl 1.1	Vydat cykloturistického průvodce v tištěné podobě
Popis cíle	Kutnohorsko je regionem s relativně dobrými a zejména různorodými podmínkami pro cykloturistiku. Na své si přijdou rodiny s dětmi ale i výkonnostní cyklisté, kteří mohou využít terén Hornosázavské pahorkatiny, případně kopce v okolí Kutné Hory. Značené trasy, které jsou součástí celorepublikové sítě cyklotras, však vedou většinou po silnicích. Dílčí závěr marketingové koncepce cestovního ruchu v Kutné Hoře je, že cykloturistika není hlavním motivem k návštěvě regionu a trasy výjimečně propojují významné turistické cíle. V minulosti vzniklo

	několik mapových podkladů, ale žádný průvodce, který by cyklistům nabídl tipy na výlet či informace o povrchu a sjízdnosti jednotlivých cest. Nový cykloturistický průvodce by mohl zakomponovat i nové polní cesty vybudované v rámci KoPÚ. Podle destinační manažerky Kutné Hory jsou podobné materiály hlavním poptávaným artiklem na veletrzích cestovního ruchu. Tištěnou verzi průvodce by mohla doprovodit internetová kampaň „Kutnohorsko jede“, kde by byl větší prostor pro detailní popis jednotlivých tras, případně pro aktuality z oblasti závodní cyklistiky v regionu. Větší popularita by se mohla dostat dětským závodům, které pravidelně probíhají v Kutné Hoře.
Hlavní opatření	<p>územní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sběr dat k obsahové náplni z regionu přes zástupce jednotlivých obcí • Konzultace ohledně tras s regionálními cyklistickými kluby • Zpracování obsahové náplně za celý region <p>finanční opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování finanční analýzy na výrobu cykloturistického průvodce dle počtu výtisků • Návrh na zařazení vzniku cykloturistického průvodce do rozpočtu Fondu cestovního ruchu, jehož členem je mj. MAS Lípa pro venkov <p>stanovení formátu průvodce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr vhodného formátu průvodce (např. trhací mapa po menších oblastech nebo klasická skládací mapa, výběr vhodného měřítka) <p>výběr vhodného zhotovitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr vhodného zhotovitele (KČT, soukromý subjekt) • Zadání zakázky na výrobu cykloturistického průvodce externímu dodavateli
Název indikátorů k hodnocení	Počet vydaných cykloturistických průvodců v tištěné podobě
Správce cíle	Manažer MAS Lípa pro venkov

Tab. 163: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÁ PROPAGACE (CYKLO)TURISTIKY
Cíl 1.2	Vydat cykloturistickou mapu Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000
Popis cíle	Z provedené analýzy vyplynulo, že lidé v Kutné Hoře nezůstávají déle než jeden den nebo pouze pár hodin, protože jim město nenabízí alternativu ke kulturně historickým atraktivitám. Tato alternativní nabídka tu je, ale neexistuje důsledná propagace okolních atraktivit. Okolí Kutné Hory je protkáno sítí naučných stezek a cyklotras, které mohou spolu s novými cestami vybudovanými Státním pozemkovým úřadem nabídnout aktivní odpočinek různým skupinám turistů. V současné době je však orientace v této husté síti stezek velmi problematická. Jednotlivá značení se různě překrývají a chybí podrobnější mapa, kde by byly

	znázorněny i místní zajímavosti, jako vyhlídky na město a okolí, menhiry, geologicky zajímavá místa apod. Proto by měla vzniknout ve spolupráci s KČT mapa většího měřítko, která by návštěvníkům města poskytla přehledné informace o turistice v okolní krajině. Mapa by vyšla pod hlavičkou KČT a byla tedy samofinancovatelná jako běžný komerční produkt.
Hlavní opatření	<p>legislativní opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzavření smlouvy o spolupráci s KČT <p>územní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymezení oblasti zahrnuté do mapy Kutná Hora a okolí 1:20 000 • Sběr dat k obsahové náplni z regionu přes zástupce jednotlivých obcí <p>věcná opatření</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování obsahové náplně za celý region (předseda KČT) • Zadání výroby cykloturistické mapy Kutná Hora a okolí 1:20 000 KČT
Název indikátorů k hodnocení	Počet prodaných výtisků nové cykloturistické mapy Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000 [ZMĚNA OPROTI VERZI K 20.12.2014: VYMAZÁN TEXT]
Správce cíle	Zastupitel města Kutná Hora (bývalý motivující starosta)

Tab. 164: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Problémový okruh 2	NEKOORDINOVANÁ PROPAGACE AKTIVIT NA KUTNOHORSKU
Cíl 2.1	Spustit internetový portál s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí
Popis cíle	Pro region je všeobecně problém roztržitost informací o regionu i o konání akcí různého druhu. Některé akce avizuje místní soukromý server formou článků, akce v sídle regionu prezentují noviny vydávané městem Kutná Hora. Nicméně na úrovni celého regionu neexistuje jednotný nástroj pro propagaci a koordinaci aktivit. Řešením je vytvoření serveru s výstižnou doménou, který by informace o akcích sdružoval na jednom místě a nabídl možnosti vyhledávání. Otázkou je, kdo by takový server měl spravovat. V regionu existuje zastřešující organizace pro drtivou většinu obcí v SO ORP Kutná Hora, MAS Lípa pro venkov, jejímž cílem je mj. rozvoj venkova. MAS sdružuje kromě obcí a mikroregionů také členy z neziskového sektoru i podnikatelské sféry. Tato „PPP“ spolupráce v rámci MAS by mohla být přínosem, protože v řadě případů nejsou pořadatelé akcí přímo obce. Vzhledem k tomu, že neexistuje předpoklad vzniku destinačního managementu s regionální působností, který by podobný kalendář do budoucna zastřešoval, nabízí se jako schůdná varianta svěřit správu kalendáře pod MAS. Obce, příp. jiné subjekty budou pravidelně zasílat informace o aktivitách na centrální e-mail, odkud se budou jedním pracovníkem zadávat na server. Dále může navázat spolupráce s celorepublikovými servery typu kudyznudy.cz.
Hlavní opatření	finanční opatření

	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza náročnosti výkonu kulturního referenta a stanovení výše pracovního úvazku • Registrace domény vhodné pro kalendář akcí • Vytvoření nového pracovního místa • Odsouhlasení zřízení nového pracovního místa „kulturního referenta“ na Radě MAS Lípa pro venkov • Žádost o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa na ÚP Kutná Hora • Zřízení nového pracovního místa „kulturního referenta“ v MAS Lípa pro venkov <p>výběr vhodného zhotovitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zadání zakázky na realizaci internetového portálu s kalendářem akcí na bázi databázového systému externímu dodavateli <p>vyškolení nového pracovníka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyškolení pracovníka (kulturního referenta) na obsluhu internetové verze kalendáře akcí • Vytvoření propojení s celostátními servery s přehledy o konání akcí
Název indikátorů k hodnocení	<p>Spuštění internetového portálu s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí</p> <p>Návštěvnost nového portálu s kalendářem akcí</p>
Správce cíle	Starosta obce Paběnice

Tab. 165: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Problémový okruh 2	NEKOORDINOVANÁ PROPAGACE AKTIVIT NA KUTNOHORSKU
Cíl 2.2	Zavést systém jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko
Popis cíle	Pro Kutnohorsko je všeobecně problém roztříštěnost informací o regionu i o konání akcí různého druhu. Některé akce avizuje místní soukromý server formou článků, akce v sídle regionu prezentují noviny vydávané městem Kutná Hora. Nicméně na úrovni celého regionu neexistuje jednotný nástroj pro propagaci a koordinaci aktivit. Vedle vytvoření serveru dle předchozího cíle by mohl vzniknout i jednotný systém plakátů pro celé území ORP / MAS vydávaný s měsíční periodou. Při společném postupu při vydávání plakátu lze počítat s nižšími cenami za výtisk. Druhá výhoda spočívá v jednotném designu, který bude po zavedení do praxe pro návštěvníky i občany regionu jasně rozpoznatelný v celém území.
Hlavní opatření	<p>vytvoření nového pracovního místa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odsouhlasení zřízení nového pracovního místa „kulturního referenta“ na Radě MAS Lípa pro venkov • Žádost o příspěvek na nově zřízené společensky účelné pracovní místo na ÚP Kutná Hora

	<ul style="list-style-type: none"> • Zřízení nového pracovního místa „kulturního referenta“ v MAS Lípa pro venkov <p>výběr vhodného dodavatele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr dodavatele tištěných plakátů „Kutnohorsko žije“ s měsíční periodou <p>vytvoření systému distribuce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavedení informačního kanálu od jednotlivých pořadatelů akcí do sídla MAS Lípa pro venkov a dále k výrobcí tištěného plakátu • Výběr distribučních míst v regionu
Název indikátorů k hodnocení	Zavedení systému jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko Počet zapojených obcí do systému plakátu s přehledem akcí v regionu
Správce cíle	Starosta obce Paběnice

6.2.5. Indikátory

Tab. 166: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Problémový okruh	Nedostatečná propagace (cyklo)turistiky		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Vydání cykloturistického průvodce v tištěné podobě		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Oddělení cestovního ruchu a marketingu (MěÚ Kutná Hora)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Území kutnohorského regionu skýtá velmi příznivé podmínky pro cykloturistiku, a přesto není častým cílem cykloturistů. Vydání turistického (cyklo)průvodce je důležitým krokem k rozšíření propagace kutnohorského regionu – nabídka alternativy ke kulturně-historickým památkám.		
Metodika a výpočet:	Fyzická kontrola v informačních centrech v regionu		
Zdroj čerpání dat:	Pořizovatel cykloturistických průvodců v tištěné podobě		

Tab. 167: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Cíl	Vydat cykloturistického průvodce v tištěné podobě
Číslo indikátoru	2
Název indikátoru	Počet vydaných cykloturistických průvodců v tištěné podobě
Měrná jednotka	Počet

Správce měřítka	Oddělení cestovního ruchu a marketingu (MěÚ Kutná Hora)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30 000	15 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Území kutnohorského regionu skýtá velmi příznivé podmínky pro cykloturistiku, a přesto není častým cílem cykloturistů. Vydání turistického (cyklo)průvodce je důležitým krokem k rozšíření propagace kutnohorského regionu na veletrzích cestovního – nabídka alternativy ke kulturně-historickým památkám.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet vydaných cykloturistických průvodců v tištěné podobě		
Zdroj čerpání dat:	Pořizovatel cykloturistických průvodců v tištěné podobě		

Tab. 168: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Cíl	Vydat cykloturistickou mapu Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet prodaných výtisků nové cykloturistické mapy Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Oddělení cestovního ruchu a marketingu (MěÚ Kutná Hora)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4 000	5 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Území kutnohorského regionu skýtá velmi příznivé podmínky pro cykloturistiku, a přesto není častým cílem cykloturistů. Spuštění internetové kampaně, která by turistům prezentovala informace o trasách a tipy na výlet, by mohlo přilákat do regionu novou cílovou skupinu návštěvníků. Jedním z měřitelných indikátorů úspěšnosti kampaně je návštěvnost portálu.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet prodaných výtisků nové cykloturistické mapy Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000		
Zdroj čerpání dat:	KČT		

Tab. 169: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Problémový okruh	Nekoordinovaná propagace aktivit na Kutnohorsku
Číslo indikátoru	4
Název indikátoru	Spuštění internetového portálu s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí
Měrná jednotka	ANO/NE

Správce měřítka	Oddělení kultury (MěÚ Kutná Hora)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Roztříštěnost informací o kulturních, společenských a sportovních akcích na Kutnohorsku je na škodu organizátorů i regionu jako celku. Spuštění jednoho společného portálu pro celý region usnadní orientaci v seznamu akcí a pomůže lepší propagaci na nadregionální úrovni		
Metodika a výpočet:	Průběžná kontrola funkčnosti internetového portálu		
Zdroj čerpání dat:	Pořizovatel internetového portálu		

Tab. 170: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Problémový okruh	Nekoordinovaná propagace aktivit na Kutnohorsku		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Zavedení systému jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Oddělení kultury (MěÚ Kutná Hora)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Roztříštěnost informací o kulturních, společenských a sportovních akcích na Kutnohorsku je na škodu organizátorů i regionu jako celku. Systém plakátů je důležitým doplňkem společného portálu pro celý region, který by měl usnadnit orientaci ve společenském dění i bez přístupu na internet.		
Metodika a výpočet:	Kontrola distribučních míst v terénu		
Zdroj čerpání dat:	Pořizovatel internetového portálu		

Tab. 171: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Cíl	Spustit internetový portál s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Návštěvnost nového internetového portálu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Oddělení kultury (MěÚ Kutná Hora)		
Roky	2013	2017	2020

Plán		3 000	6 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Spuštění internetové kampaně, která by zprehlednila informace o kulturních, společenských a sportovních akcích, by mohlo přilákat do regionu novou cílovou skupinu návštěvníků, zejména rodiny s dětmi. Jedním z měřitelných indikátorů úspěšnosti kampaně je návštěvnost portálu.		
Metodika a výpočet:	Součet unikátních návštěvníků portálu za kalendářní měsíc		
Zdroj čerpání dat:	Pořizovatel internetového portálu		

Tab. 172: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace

Cíl	Zavést systém jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí do systému plakátů s přehledem akcí v regionu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Oddělení kultury (MěÚ Kutná Hora)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	51
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Systém plakátů může být úspěšný pouze v případě zapojení většiny obcí, ideálně všech obcí z regionu.		
Metodika a výpočet:	Součet obcí zapojených do systému plakátů		
Zdroj čerpání dat:	Správce tištěné verze kalendáře akcí		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. 173: Složení řídicí skupiny pro oblast cestovní ruch a rekreace

Složení řídicí skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. 174: Správci cílů pro oblast cestovní ruch a rekreace

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vydat cykloturistického průvodce v tištěné podobě	Manažer MAS Lípa pro venkov
1.2	Vydat cykloturistickou mapu Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000	Zastupitel města Kutná Hora (bývalý motivující starosta)
2.1	Spustit internetový portál s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí	Starosta obce Paběnice
2.2	Zavést systém jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko	Starosta obce Paběnice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. 175: Gestoři indikátorů pro oblast cestovní ruch a rekreace

Indikátor č.	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Vydání cykloturistického průvodce v tištěné podobě	Oddělení cestovního ruchu a marketingu (MěÚ Kutná Hora)
2	Počet vydaných cykloturistických průvodců v tištěné podobě	Oddělení cestovního ruchu a marketingu (MěÚ Kutná Hora)
3	Počet prodaných výtisků nové cykloturistické mapy Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000	Oddělení cestovního ruchu a marketingu (MěÚ Kutná Hora)
4	Spuštění internetového portálu s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí	Oddělení kultury (MěÚ Kutná Hora)
5	Zavedení systému jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko	Oddělení kultury (MěÚ Kutná Hora)
6	Návštěvnost nového internetového portálu	Oddělení kultury (MěÚ KH)
7	Počet zapojených obcí do systému plakátu s přehledem akcí v regionu	Oddělení kultury (MěÚ Kutná Hora)

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou. Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie uvádí tabulka níže.

Tab. 176: Zodpovědnosti v procesu implementace strategie pro oblast cestovní ruch a rekreace

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. – 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. – 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. 177: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace								■						
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. 178: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Z analytické části vyplynuly celkem dva problémové okruhy, které mohou být předmětem meziobecní spolupráce v oblasti cestovního ruchu. Jedná se o „Nedostatečnou propagaci (cyklo)turistiky“ a „Nekoordinovanou propagaci aktivit na Kutnohorsku“.

Za účelem zlepšení propagace cykloturistiky byly navrženy dva cíle. Prvním cílem je „Vydat cykloturistického průvodce v tištěné podobě“, přičemž jako správce cíle byl navržen manažer MAS Lípa pro venkov. Druhým cílem je „Vydat cykloturistickou mapu Kutná Hora a okolí v měřítku 1:20 000“, kde se správcovství cíle ujal bývalý motivující starosta za Kutnou Horu (nyní zastupitel města Kutná Hora). Naplňování cílů bude sledováno pomocí indikátorů jako počet vydaných cykloturistických průvodců a počet prodaných map.

Pro vyřešení nekoordinované propagace aktivit na Kutnohorsku byly navrženy opět dva cíle, jimiž jsou „Spustit internetového portál s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí“ a „Zavést systém jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko“. Vzhledem k tomu, že oba cíle jsou úzce spojeny, byl pro ně navržen společný gestor, a to starosta obce Paběnice. Naplňování cílů bude sledováno pomocí indikátorů jako návštěvnost nového internetového portálu a počet zapojených obcí do systému plakátů s přehledem akcí.

Na závěr je třeba zdůraznit, že problémové okruhy a návrhy na jejich řešení vycházejí z platformy meziobecní spolupráce. Nastavené cíle se mohou stát akcelerátorem cestovního ruchu, ale pokud má Kutnohorsko obstát v konkurenci ostatních destinací, mělo by postavit rozsáhlejší základnu pro rozvoj cestovního ruchu. Tou by se jednoznačně měl stát destinační management na úrovni celého regionu bez ohledu na administrativní hranice. Obecně se destinační management stává hlavním partnerem pro veškeré subjekty cestovního ruchu a bez jeho zformování bude Kutnohorsko ztrácet významnou konkurenční výhodu. Jednotlivosti jako kulturní kalendář či turistický průvodce tak mohou snadno zapadnout v konkurenci projektů z centrálně řízených destinací. Zformování destinačního managementu však nelze nijak nařídít, zpravidla vzniká zezdola. Záleží proto na komunikaci obcí s místními podnikateli, zda se stane cestovní ruch předmětem vzniku širší spolupráce.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část tématu cestovní ruch začala vznikat na začátku září 2014 paralelně s dopracováváním části analytické, ze které motivy pro návrhovou část do velké míry vyplynuly. Na konci srpna byla hotova základní struktura (předpřipravená odborným týmem SMO), zastřešující vize i nástin problémových okruhů daného tématu. Okruhy byly v průběhu prázdnin konzultovány se zástupci obcí na setkáních mikroregionů a jejich definitivní podobu ustanovil realizační tým k 30. září.

V říjnu proběhly k jednotlivým problémovým okruhům na městském úřadě v Kutné Hoře fokusní skupiny vedené realizačním týmem, kterých se zúčastnilo 16 odborníků na danou problematiku a zástupců vybraných obcí (blíže viz kapitola 6.2.3.). Kromě těchto skupinových setkání proběhla ještě individuální jednání se subjekty z oblasti cestovního ruchu, které do problematiky vnesly mnoho nových informací a podnětů (např. vedoucí odd. cestovního ruchu a marketingu v Kutné Hoře, předseda KČT v Kutné Hoře, manažer MAS Lípa pro venkov atd.). Na konci téhož měsíce tak mohl realizační tým

zformulovat konkrétní cíle vedoucí k řešení problémových okruhů. Během listopadu 2014 realizační tým identifikoval indikátory, na jejichž základě bude možné dané cíle naplňovat a pro tyto indikátory rovněž upřesnil zdroje dat i správce (blíže viz kapitoly 6.2.4. a 6.2.5.). V prosinci 2014 byla do dokumentu zanesena pravidla pro řízení strategie včetně obecného vzoru akčního plánu (opět předpřipraveného odborným týmem SMO) tak, aby ihned po schválení celého souhrnného dokumentu jak ze strany odborného týmu, tak ze strany místních samospráv, mohlo dojít k naplňování vize a řešení konkrétních problémů v území.

6.5. Přílohy

Ke kapitole věnující se tématu cestovního ruchu a rekreace náleží přílohy v podobě tabulek č. 159 až 178 a 189, 190, grafu č. 13 a obrázků č. 11 až 15. Celkový seznam příloh včetně čísel stránek a hypertextových odkazů lze nalézt v kapitole č. 8.4 „Seznam tabulek, grafů, obrázků“.

7. Závěr, kontakty

7.1. Rekapitulace hlavních závěrů

7.1.1. Školství

Z analytické části vyplynuly celkem dva problémové okruhy, a to „Nedostatečná kapacita mateřských škol“ a „Nedostatek zařízení pro děti do tří let“.

Problémový okruh „Nedostatečná kapacita mateřských škol“ je rozpracován do jednoho cíle, jímž je „Vytvoření odloučeného pracoviště mateřské školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit“. Problémový okruh „Nedostatek zařízení pro děti do tří let“ je rozpracován do dvou cílů, kdy nejprve bude nutné „Zjistit výši zájmu o zařízení pro děti do tří let ve SO ORP Kutná Hora“ a následně pak „Zřízení zařízení pro děti do tří let“. Naplňování výše uvedených cílů bude sledováno prostřednictvím indikátorů.

7.1.2. Sociální služby

Jako problémové okruhy tématu sociální služby byly identifikovány „Absence komunitního plánu pro SO ORP Kutná Hora“ a „Neúplné pokrytí území péčí o seniory“.

Pro absenci komunitního plánu jsou stanoveny cíle „Vytvořit komunitní plán sociálních služeb SO ORP Kutná Hora“, který ovšem samotný problém vyřeší jen z části. Stejně podstatné je dostat komunitní plán ke všem zainteresovaným a to jak na straně nabídky, tak i poptávky. Za tímto účelem byl stanoven druhý cíl, a to „Zrealizovat společnou propagaci dokumentu“. Neúplné pokrytí území péčí o seniory řeší dva cíle „Vytipování jednotlivců pro sběr informací a šíření osvěty“ a „Vytipovat spádové obce a realizovat odloučená pracoviště poskytovatelů peč. sl.“, kdy první je společný a další dva jsou vůči sobě alternativou z důvodu neúplného konsensu zainteresovaných odborníků nad jedinou možnou cestou. Naplňování výše uvedených cílů bude sledováno prostřednictvím indikátorů.

7.1.3. Odpadové hospodářství

Jako problémové okruhy tématu odpadové hospodářství se vyprofilovaly „Nedostatečné třídění a využití bioodpadu“ a „Zefektivnění nakládání se separovaným odpadem“.

Pro řešení nedostatečného třídění bioodpadů jsou stanoveny cíle „Určit ucelený region schopný nasytit potenciální kompostárnu/ bioplynovou stanicí“ a „Realizace separace, svozu a zpracování bioodpadu“. Zefektivnění nakládání se separovaným odpadem se snaží řešit cíle „Rozbor hospodaření obcí při nakládání se separovaným odpadem“ a „Zavedení alternativního systému v nakládání se separovaným odpadem“. První by měl na základě tvrdých statistických dat stanovit možnosti úspor a druhý určit alternativní cestu té stávající. Naplňování výše uvedených cílů bude sledováno prostřednictvím indikátorů.

7.1.4. Cestovní ruch a rekreace

Z analytické části vyvstávají celkem dva problémové okruhy vhodné pro meziobecní spolupráci. Jedná se o „Nedostatečnou propagaci (cyklo)turistiky“ a „Nekoordinovanou propagaci aktivit na Kutnohorsku“.

Za účelem zlepšení propagace cykloturistiky byly navrženy dva cíle. Prvním cílem je „Vydat cykloturistického průvodce v tištěné podobě“ a druhým cílem „Vydat cykloturistickou mapu Kutná Hora a okolí“.

v měřítku 1:20 000“. Pro vyřešení nekoordinované propagace aktivit na Kutnohorsku byly navrženy opět dva cíle, jimiž jsou „Spustit internetového portál s pravidelně aktualizovaným kalendářem akcí“ a „Zavést systém jednotných plakátů s programem akcí na každý měsíc pro celé Kutnohorsko“. Naplňování výše uvedených cílů bude sledováno prostřednictvím indikátorů.

7.2. Kontakt na zpracovatele

Realizační tým pro SO ORP Kutná Hora:

- ▶ **Koordinátor projektu:** Mgr. Bc. Silvia Doušová
kontakt: dousova@mu.kutnahora.cz
725 884 649
- ▶ **Tematický expert (cestovní ruch):** Mgr. Kateřina Hanušová
kontakt: hanusova@mu.kutnahora.cz
727 903 434
- ▶ **Pracovník pro analýzy a strategie:** Mgr. Vít Holub
kontakt: holub@mu.kutnahora.cz
725 884 662
- ▶ **Asistent:** Bc. Martina Jiříková
kontakt: jirikova@mu.kutnahora.cz
725 884 566

8. Přílohy

8.1. Seznam zkratk k tématu č. 3 – odpadové hospodářství

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
ORP	obec s rozšířenou působností
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

8.2. Přílohy k tématu č. 3 – odpadové hospodářství

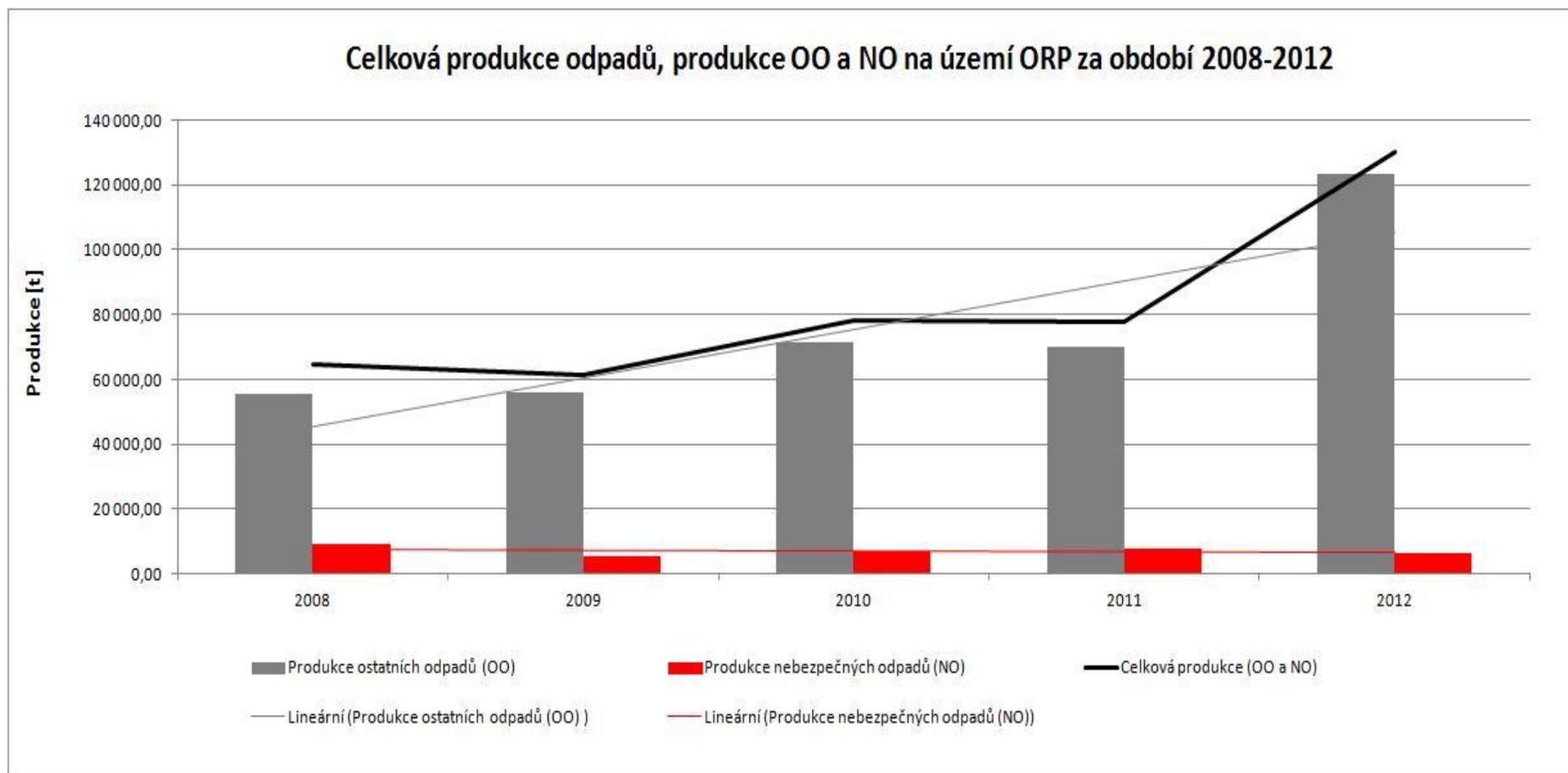
Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Tab. 179: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO)

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	94 669,7	55 538,19	55 927,32	71 303,5	69 929,6	123 470,5	58,67	59,08	75,32	73,87
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	11 569,9	8 987,82	5 466,04	6 860,84	7 906,70	6 596,58	77,68	47,24	59,30	68,34
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →							-22,32	-52,76	-40,70
Celková produkce (OO a NO)	105 452,3	64 526,01	61 393,36	78 164,36	77 836,31	130 067,15	61,19	58,22	74,12	73,81
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →							-38,81	-41,78	-25,88
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		86,07	91,10	91,22	89,84	94,93				
Podíl nebezp. odpadů na celkové produkci odpadů		13,93	8,90	8,78	10,16	5,07				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		50 010	49 942	49 909	49 269	49 234				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 290,26	1 229,29	1 566,14	1 579,82	2 641,82				
Měrná produkce OO		1 110,54	1 119,85	1 428,67	1 419,34	2 507,83				
Měrná produkce NO	300,20	179,72	109,45	137,47	160,48	133,98				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		59,87	36,46	45,79	53,46	44,63				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-40,13	-63,54	-54,21	-46,54	-55,37				

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 14: Vývoj celkové produkce odpadů

zdroj: databáze GROUP ISOH

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Tab. 180: Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	607,23	635,29	706,96	782,59	769,58
200102	Sklo	O	180,73	178,31	208,31	226,02	209,51
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	20,80	37,54	67,41	26,83	76,32
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,18	0,09	0,07	0,09	0,19
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,14	2,15	3,60	6,36	5,16
200113*	Rozpouštědla	N	0,06	0,06	0,01	0,06	0,07
200114*	Kyseliny	N	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00
200115*	Zásady	N	0,01	0,01	0,00	0,11	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,15	0,60	0,21	0,10	0,13
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,61	0,69	0,19	0,39	0,33
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodivky	N	2,43	1,50	3,58	1,85	0,43
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	19,05	54,84	8,28	5,96	19,88
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	1,79	1,43	1,05	2,38	2,06
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	12,92	19,72	21,39	26,30	23,48
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,04	0,00	0,00	0,00	1,37
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	90,43	9,07	15,61	23,13	18,87

Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,59	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	2,95	0,91	0,55	0,23	2,42
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	0,28	0,19	31,54	44,24	30,18
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	10,60	13,54	3,56	9,02	17,43
200139	Plasty	O	146,60	185,38	226,81	395,51	397,40
200140	Kovy	O	226,78	1,50	34,40	6,42	2,79
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	1 577,62	1 573,39	3 305,58	2 033,89	2 760,43
200202	Zemina a kameny	O	93,32	7,34	1,10	236,62	211,69
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	25,88	16,42	5,82	5,12	27,09
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	18 553,49	18 536,00	22 043,12	18 050,67	19 688,65
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	258,32	160,16	358,66	425,61	315,40
200304	Kal ze septiků a žump	O	106,24	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	967,19	1 545,73	1 472,92	1 386,90	1 214,65
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	4,50	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	3 837,28	4 418,39	8 095,77	6 115,46	6 657,51
150102	Plastové obaly	O	1 601,68	859,34	1 425,05	1 049,31	1 491,40
150103	Dřevěné obaly	O	614,39	706,37	684,22	255,39	310,00
150104	Kovové obaly	O	68,79	97,57	163,99	85,78	109,93
150105	Kompozitní obaly	O	55,82	72,81	73,33	75,87	130,53

Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150106	Směsné obaly	O	632,60	505,49	590,25	92,83	701,31
150107	Skleněné obaly	O	365,75	401,48	304,85	423,17	350,01
150109	Textilní obaly	O	0,06	0,00	0,00	0,25	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	83,48	83,25	49,26	89,90	86,02
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,01	0,99	0,10	0,29	0,64
Celková produkce KO			30 166,11	30 127,52	39 912,64	31 884,64	35 632,85
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			21 756,29	22 398,55	27 611,49	22 302,31	24 552,28
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			11 431,37	11 677,26	15 117,11	11 943,52	13 462,59

zdroj: databáze GROUP ISOH

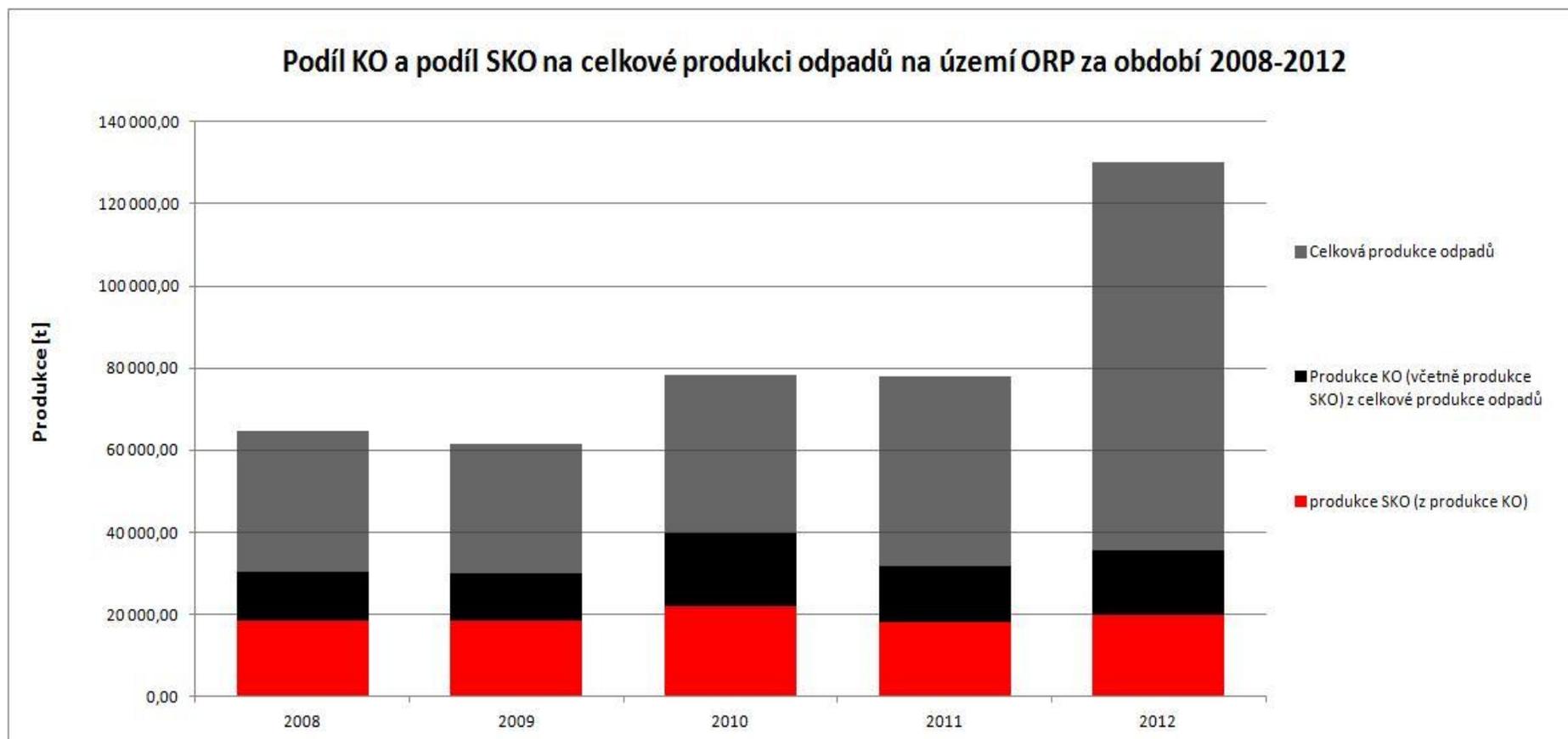
Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Tab. 181: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO))

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	64 526,01	61 393,36	78 164,36	77 836,31	130 067,15	-4,85	27,32	-0,42	67,10
Celková produkce KO	30 166,11	30 127,52	39 912,64	31 884,64	35 632,85	-0,13	32,48	-20,11	11,76
Celková produkce SKO	18 553,49	18 536,00	22 043,12	18 050,67	19 688,65	-0,09	18,92	-18,11	9,07
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	46,75		49,07		51,06		40,96		27,40
Podíl SKO na produkci KO	61,50		61,53		55,23		56,61		55,25
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	50 010		49 942		49 909		49 269		49 234
Měrná produkce KO	603,20		603,25		799,71		647,15		723,74
Měrná produkce SKO	371,00		371,15		441,67		366,37		399,90

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 15: Vývoj podílu KO a SKO na celkové produkci odpadů

zdroj: databáze GROUP ISOH

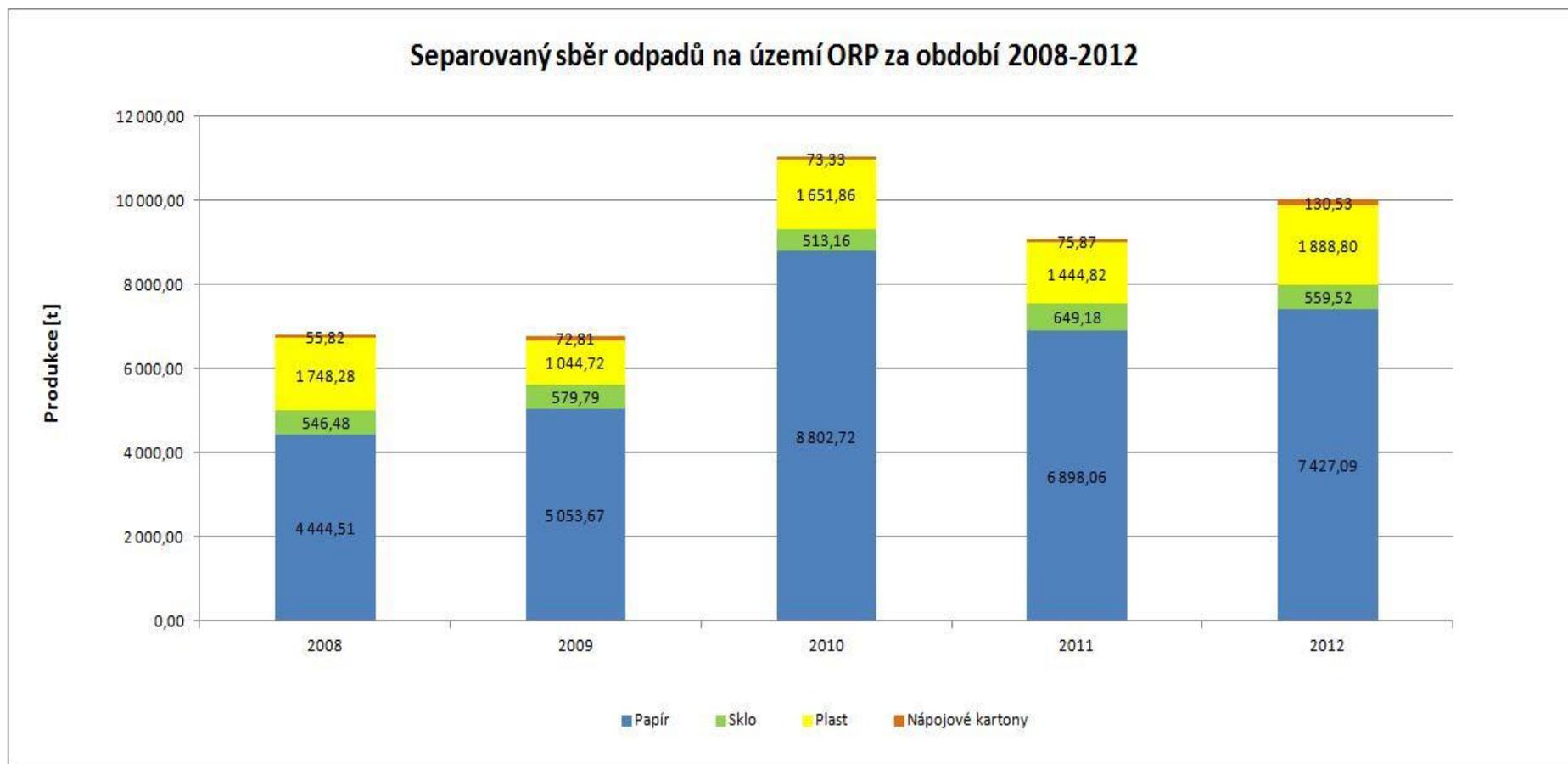
Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Tab. 182: Separovaný sběr odpadů na území ORP

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	4 444,51	5 053,67	8 802,72	6 898,06	7 427,09	13,71	74,18	-21,64	7,67
Sklo	150107, 200102	546,48	579,79	513,16	649,18	559,52	6,10	-11,49	26,51	-13,81
Plast	150102, 200139	1 748,28	1 044,72	1 651,86	1 444,82	1 888,80	-40,24	58,11	-12,53	30,73
Nápojové kartony	150105	55,82	72,81	73,33	75,87	130,53	30,45	0,72	3,45	72,06
Celkem separovaný sběr		6 795,09	6 750,99	11 041,08	9 067,93	10 005,94	-0,65	63,55	-17,87	10,34
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		50 010		49 942		49 909		49 269		49 234
Měrná produkce tříděného papíru		88,87		101,19		176,38		140,01		150,85
Měrná produkce tříděného skla		10,93		11,61		10,28		13,18		11,36
Měrná produkce tříděného plastu		34,96		20,92		33,10		29,33		38,36
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		1,12		1,46		1,47		1,54		2,65
Měrná produkce tříděného odpadu		135,87		135,18		221,22		184,05		203,23

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 16: Vývoj podílu jednotlivých složek separovaného odpadu

zdroj: databáze GROUP ISOH

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Tab. 183: Celková produkce BRO na území ORP podrobně

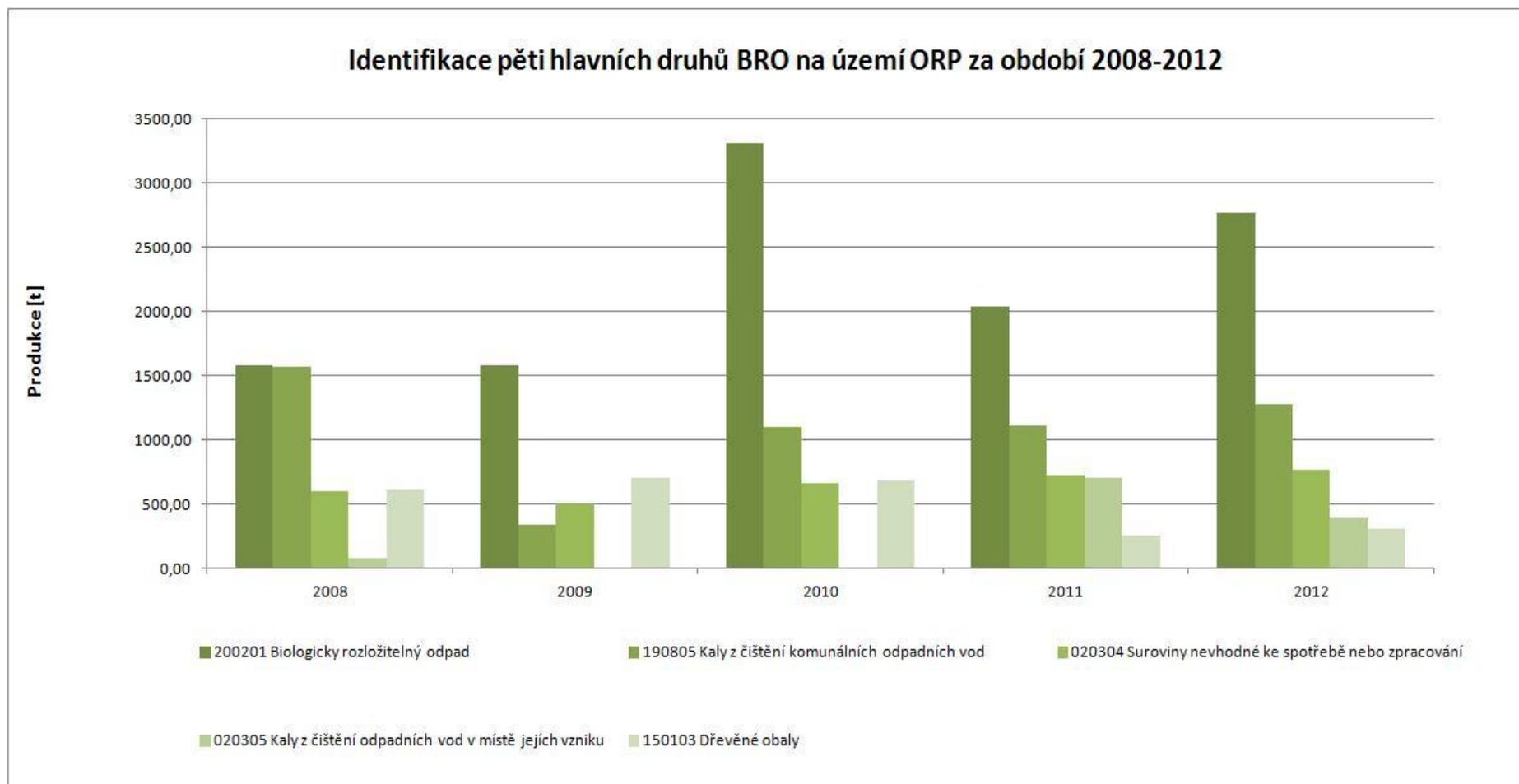
Katalogové č. odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	6,23	8,02	0,00	157,65	80,96
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	1,62	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	595,11	504,94	661,02	726,27	766,61
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	83,50	6,00	0,00	704,25	388,70
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	2,05	5,15	5,74	5,49	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,68	1,29	3,53	3,77	2,29
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	120,00	0,00	190,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	72,00	0,48	32,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	40,34	28,95	31,29	3,12	36,00
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	14,10	10,82	3,50	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klihovka a štípenka	O	12,38	6,65	3,54	3,01	7,16
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	105,42	55,22	56,68	42,91	121,58
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	3 837,28	4 418,39	8 095,77	6 115,46	6 657,51
150103	Dřevěné obaly	O	614,39	706,37	684,22	255,39	310,00
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	1,58	1,48
170201	Dřevo	O	13,72	9,42	4,93	50,22	29,94
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	110,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	1 570,63	343,23	1 096,38	1 112,29	1 272,02
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	0,72	15,50	37,70	5,41	67,05
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	2 539,56	3 245,61	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	607,23	635,29	706,96	782,59	769,58
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	20,80	37,54	67,41	26,83	76,32
200110	Oděvy	O	0,18	0,09	0,07	0,09	0,19
200111	Textilní materiály	O	0,14	2,15	3,60	6,36	5,16
200125	Jedlý olej a tuk	O	19,05	54,84	8,28	5,96	19,88
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	10,60	13,54	3,56	9,02	17,43
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	1 577,62	1 573,39	3 305,58	2 033,89	2 760,43
200301	Směsný komunální odpad	O	18 553,49	18 536,00	22 043,12	18 050,67	19 688,65
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	106,24	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	967,19	1 545,73	1 472,92	1 386,90	1 214,65
Celková produkce BRO			31 476,54	31 767,85	38 636,72	31 492,64	34 293,57

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 17: Vývoj pěti hlavních druhů BRO

zdroj: databáze GROUP ISOH

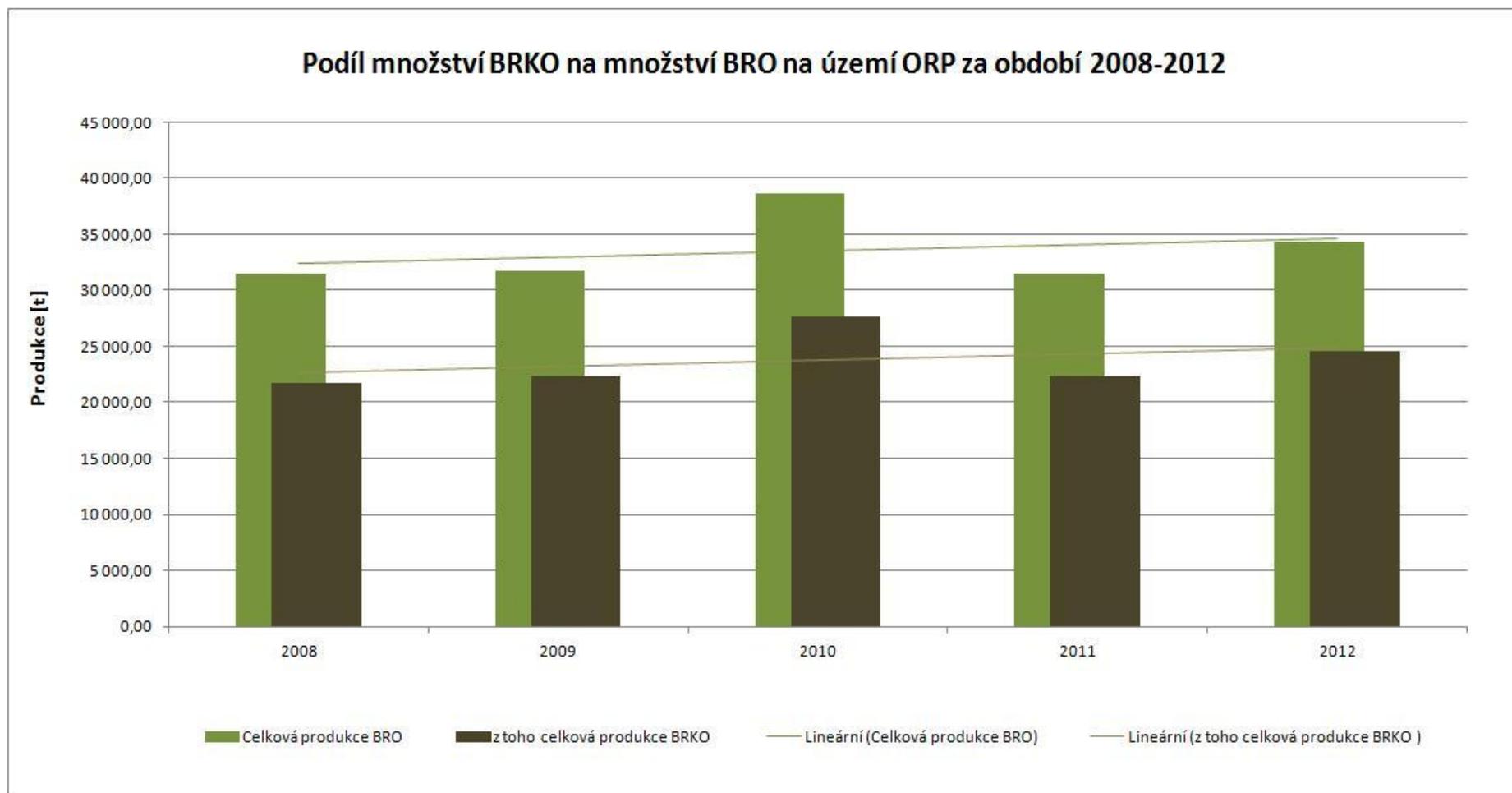
Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Tab. 184: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	31 476,54	31 767,85	38 636,72	31 492,64	34 293,57	0,93	21,62	-18,49	8,89
z toho celková produkce BRKO	21 756,29	22 398,55	27 611,49	22 302,31	24 552,28	2,95	23,27	-19,23	10,09
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	69,12		70,51		71,46		70,82		71,59
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	50 010		49 942		49 909		49 269		49 234
Měrná produkce BRO	629,40		636,09		774,14		639,20		696,54
Měrná produkce BRKO	435,04		448,49		553,24		452,66		498,69

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 18: Vývoj podílu BRKO a BRO

zdroj: databáze GROUP ISOH

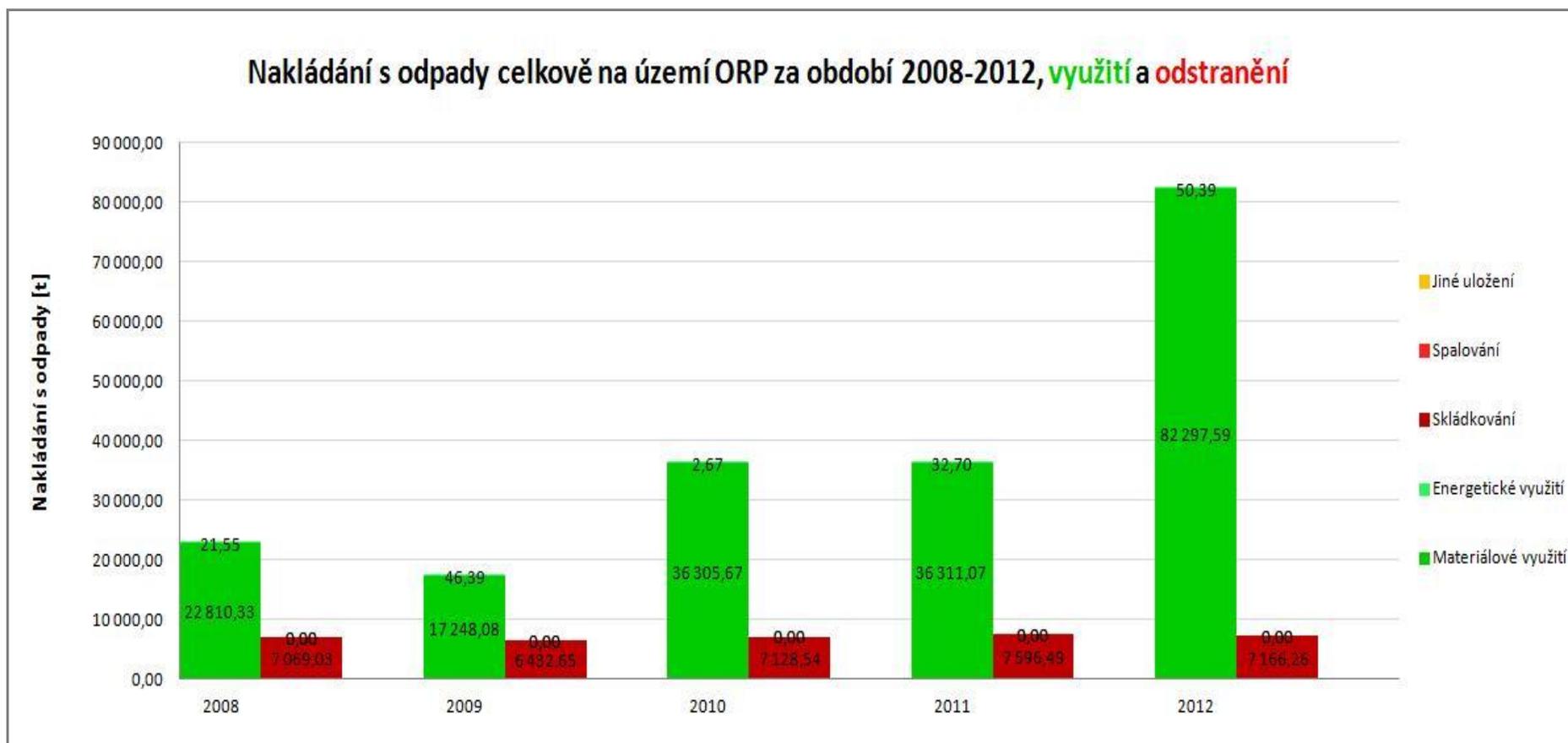
Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Tab. 185: Nakládání s odpady celkově na území ORP

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]												
Využití	Materiálové využití	26 459,25	22 810,3	17 248,08	36 305,67	36 311,0	82 297,59	86,21	65,19	137,21	137,23	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		25,09	35,35	28,09	46,45	46,65	63,27					
	Energetické využití	15,02	21,55	46,39	2,67	32,70	50,39	143,48	308,86	17,74	217,69	
		Celkem vybrané způsoby využití	26 212,38	22 831,8	17 294,47	36 308,34	36 343,7	82 347,97	87,10	65,98	138,52	138,65
			Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		24,86	35,38	28,17	46,45	46,69	63,31					
Celková produkce odpadů		105 452,32	64 526,0	61 393,36	78 164,36	77 836,3	130 067,1					
Odstranění	Skládkování	16 898,93	7 069,03	6 432,65	7 128,54	7 596,49	7 166,26	41,83	38,07	42,18	44,95	
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-58,17	-61,93	-57,82	-55,05	
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓				
		0,00						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
								-	-	-	-	
	Jiné uložení	0,00						-	-	-	-	
Celkem vybrané způsoby odstranění		7 069,03	6 432,65	7 128,54	7 596,49	7 166,26	-9,00	10,82	6,56	-5,66		

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 19: Vývoj podílu využitého a odstraněného odpadu

zdroj: databáze GROUP ISOH

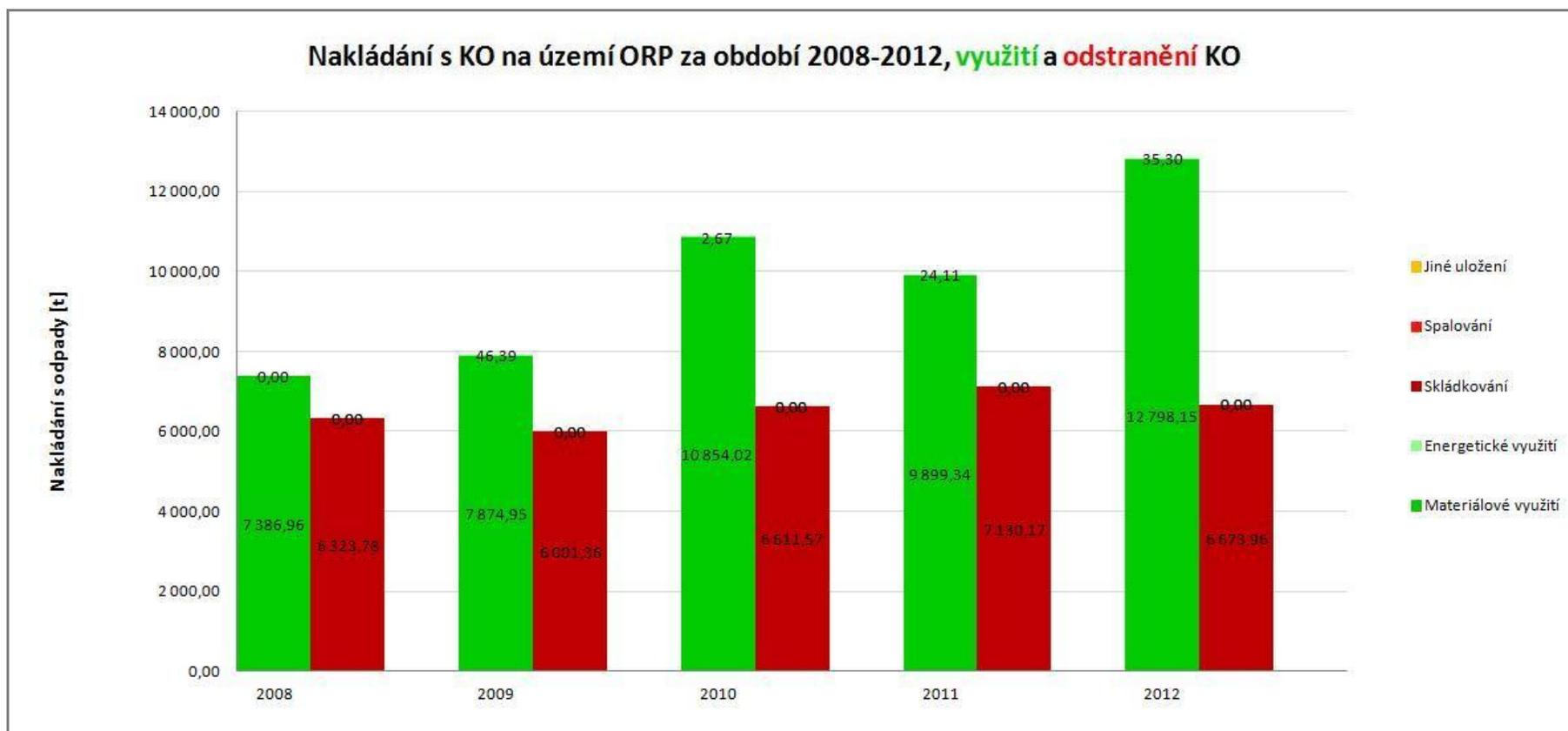
Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Tab. 186: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP

Nakládání s BRO a BRKO [t]		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
KO	Využití	Materiálové využití	2 275,97	7 386,96	7 874,95	10 854,02	9 899,34	12 798,15	324,56	346,00	476,90	434,95	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna mater. využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓			
				9,86	24,49	26,14	27,19	31,05	35,92	224,56	246,00	376,90	334,95
			Energetické využití	3,00	0,00	46,39	2,67	24,11	35,30	0,00	1 547,99	88,93	804,40
			Celkem vybrané způsoby využití	2 096,43	7 386,96	7 921,34	10 856,69	9 923,45	12 833,45	352,36	377,85	517,87	473,35
				Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓									
				9,08	24,49	26,29	27,20	31,12	36,02	Meziroční změna [%] ↓			
		Celková produkce KO [t]		23 087,60	30166,11	30127,52	39912,64	31884,64	35632,85	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
		Odstranění	Skládkování	6 323,78	6 001,36	6 611,57	7 130,17	6 673,96	-5,10	10,17	7,84	-6,40	
			Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
	Celkem vybrané způsoby odst.		6 323,78	6 001,36	6 611,57	7 130,17	6 673,96	-5,10	10,17	7,84	-6,40		
SKO	Využití	Materiálové využití	41,00	9,13	25,32	17,91	3,69	-77,73	177,33	-29,27	-79,40		
			Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
			Celkem vybrané způsoby využití	41,00	9,13	25,32	17,91	3,69	-77,73	177,33	-29,27	-79,40	
	Odstranění	Skládkování	6 208,25	5 803,81	6 364,56	6 592,03	6 260,49	-6,51	9,66	3,57	-5,03		
			Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
			Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
			Celkem vybrané způsoby odst.	6 208,25	5 803,81	6 364,56	6 592,03	6 260,49	-6,51	9,66	3,57	-5,03	

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 20: Vývoj podílu využitého a odstraněného komunálního odpadu

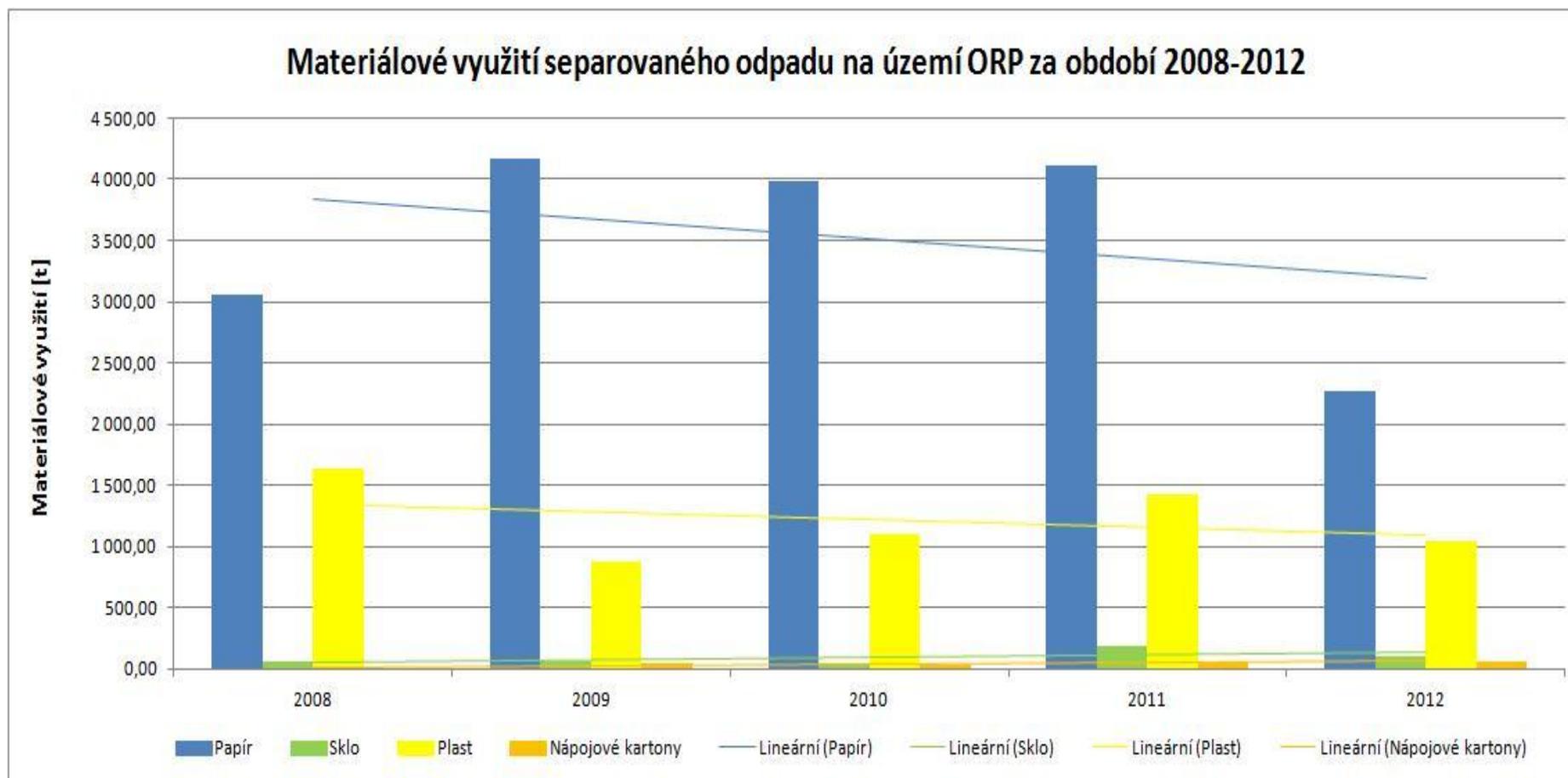
zdroj: databáze GROUP ISOH

Tab. 187: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	3052,62	4160,66	3978,72	4104,47	2271,75	36,30	-4,37	3,16	-44,65
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	-	-	-100,00	-
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	59,22	55,78	53,88	180,99	101,34	-5,81	-3,41	235,91	-44,01
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	1638,24	870,73	1099,93	1430,99	1046,70	-46,85	26,32	30,10	-26,85
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	5,66	5,71	0,00	0,00	-	0,88	-100,00	-
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	42,60	33,81	65,40	60,42	-	-20,63	93,43	-7,61
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 21: Vývoj podílu materiálového využití separovaného odpadu

zdroj: databáze GROUP ISOH

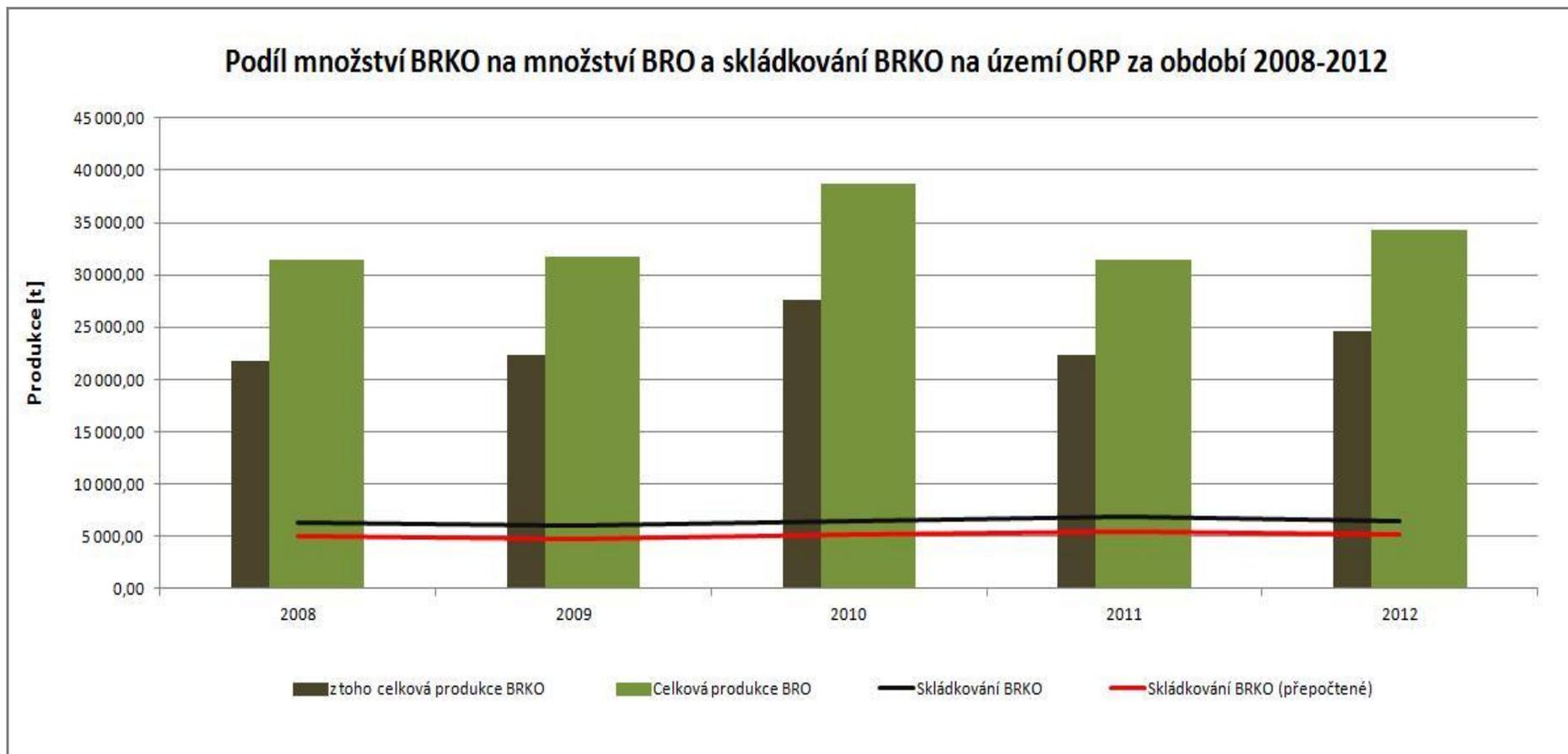
Tab. 188: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP

Nakládání s BRO a BRKO [t]		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
BRO	Využ.	Materiálové využití		5	8	12	13	18 253,3	53,63	51,98	4,75	34,08	
		Energetické využití		21,55	46,39	2,67	32,70	50,39	115,27	-94,26	1126,87	54,11	
	Odstr.	Skládkování (pův. hmotnost odpadu)		6	5	6	6	6 485,33	-5,78	9,48	5,10	-5,67	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
BRKO	Využ.	Materiálové využití		3	3	5	3	8 586,17	16,12	54,09	-34,31	140,25	
		Energetické využití		0,00	46,39	0,00	0,00	0,00	-	-100,00	-	-	
	Odstr.	Skládk.	Původní hmotnost odpadu		6	5	6	6	6 461,74	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odp. přepočtená na obsah biolog. rozlož. složky v odpadu		3	5	4	5	5	5 188,78	149,18	163,05	171,58
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah BR složky v odp.)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓						64,72	70,79	75,46	71,21
				148,00	101,52	95,79	104,77	111,68	105,39	-35,28	-29,21	-24,54	-28,79
				Změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →						-35,28	-29,21	-24,54	-28,79

Nakládání s BRO a BRKO [t]	Způsob nakládání	DZ pro skládko- vání BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

zdroj: databáze GROUP ISOH

Graf 22: Vývoj podílu množství BRKO na BRO

zdroj: databáze GROUP ISOH

8.3. Přílohy k tématu č. 4 – cestovní ruch a rekreace

Tab. 189: Souhrnný přehled kulturně historických památek v obcích SO ORP Kutná Hora

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
Bernardov				
Bludov				
Bohdaneč	zámek	zámek s poplužním dvorem v Ostrově u Bohdanče, zámek bývá zpřístupněn při konání akcí typu <i>den otevřených dveří</i>	Zelená Bohdaneč s.r.o.	nepřístupný
	kostel	gotický kostel Zvěstování panny Marie z 2. pol. 13. stol. - Gotický jednolodní kostel s polygonálním kněžištěm a západní věží, postavený koncem 13. století (jižní portál).	Římskokatolická farnost Bohdaneč u Zbraslavic	v době mší
Církvice	kostel	gotický kostel Sv. Jakuba v části obce Jakub z 12. stol.	Římskokatolická farnost Kutná Hora - Sedlec	přístupný za poplatek
	kostel	původně gotický kostel Sv. Vavřince	Římskokatolická farnost Kutná Hora - Sedlec	v době mší
Černíny				
Červené Janovice	kostel	novorománský kostel sv. Martina ze 14. stol.	Římskokatolická farnost Červené Janovice	přístupný příležitostně
	zámek	Čtyřkřídlá patrová stavba s nárožními věžemi, obklopená příkopem. Na nádvoří jsou arkády. Původně středověký objekt byl podstatně rozšířen renesančně počátkem 17. století, přestavěn v letech 1646-1660 (Carlo Bretani) a po roce 1918. Rodiště Václava Budovce z Budova, popraveného 21.6.1621 na Staroměstském náměstí v Praze.	SJM Cortés Filip a Cortésová Sonja	nepřístupný
	rodák	pomník slavnému rodákovi Václavu Budovcovi - významná postava politického a církevního života českého stavovského státu ve 2. pol. 16. stol. a počátku 17. stol.		volně přístupný
Čestín	kostel	kostel sv. Petra a Pavla - podélné pseudo-románské trojlodí s věží, postavené v 19. stol. na místě původního románského kostela. Nyní zavřený.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	nepřístupný
	zámek	zbytek renesančního zámku z 16. stol. v majetku obce, slouží jako byty, dříve i kino	obec Čestín	nepřístupný
	kostel	Polipsy - Kostel Všech svatých - Obdélný kostel s pravouhlým kněžištěm je středověkého původu. Byl přestavěn v druhé polovině 18. století a roku 1874.	Římskokatolická farnost Zruč nad Sázavou	přístupný příležitostně
	technická památka	Kasanický mlýn - Mlýn s turbínou, který vyrábí elektřinu a mele	Jaroslav Šebek	nepřístupný
	technická památka	Petrovický mlýn – zachovalý a zrekonstruovaný mlýn, slouží jako penzion a restaurace	Jiří Mirovský	přístupný
Dolní Pohled'				
Hlízov	zámek	barokní zámek z 18. stol., původně sídlo správce zdejšího dvora	Geyer Evžen	nepřístupný

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
Horka II	zámek	barokní zámek z 18. stol. na místě bývalé tvrze	Obec Horka II	sídlo obecního úřadu
	technická památka	vodní mlýn v místní části Buda - Patrová obytná budova a hospodářské stavení jsou z 19. století. Objekt mlýnice je z počátku 20. století. V současné době penzion a hostinec (zejména pro vodáky).	Zimmermann Jan	přístupný
Chabeřice				
Chlístovice	kostel	kostel sv. Ondřeje z 15. stol.	Římskokatolická farnost Bykáň	přístupný příležitostně
	zřícenina	zřícenina nevelkého hradu Sion z 15. století, ležícího na ostrohu nad říčkou Vrchlicí. Jeho předchůdcem snad bylo slovanské hradiště ze starší doby hradištní. Hrad měl tvar trojúhelníka v čele s obdélnou budovou se vstupní branou, za ní stál dvoupátrový palác. Předhradí bylo opevněno příkopem a valem. Kolem hradu jsou pozůstatky obléhacích stanovišť z roku 1437. Ve skále pod hradem je pískovcový reliéf Jana Roháče z Dubé	obec Chlístovice	volně přístupný
	kostel	Krsovice - Kostel sv. Jana Křtitele - Pozdně barokní jednolodní obdélná stavba s pravouhlým kněžištěm. Gotické jádro (jižní portál) bylo přestavěno roku 1768.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
Kácov	zámek	renesančně barokní zámek s expozicí, konání celé řady akcí, expozice	městys Kácov	přístupný za poplatek
	kostel	farní kostel Narození Panny Marie ze 14. stol.	Římskokatolická farnost Zruč nad Sázavou	přístupný příležitostně
Kobylnice				
Košice	kostel	kostel Narození Panny Marie - románská jednolodní obdélná stavba se západní věží a pravouhlým kněžištěm, založená před rokem 1287, přestavěná roku 1503 (západní portál) a upravovaná v 19. a 20. století.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
Křesetice	zámek	Původní tvrz přestavěná v 2. pol. 17. stol. na barokní zámeček.	obec Křesetice	sídlo obecního úřadu
	kostel	Gotický jednolodní kostel sv. Markéty ze 14. století.	Římskokatolická farnost Bykáň	přístupný příležitostně
	kostel	Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Bykání - původně románsko-gotický kostel byl roku 1720 zbarokizován, včetně fary.	Římskokatolická farnost Bykáň	přístupný příležitostně
Kutná Hora	kostel	Chrám sv. Barbory - Gotická katedrála s polygonálním kněžištěm, zaklenutým síťovou klenbou, s věncem kaplí, naznačenou příčnou lodí a krátkým pětilodím, na kterém stojí halové trojlodí s krouženou klenbou. Stavba založena roku 1388, po roce 1400 rozšířena na pětilodí, po roce 1480 zaklenut ohoz (Mistr Hanuš), před rokem 1500 zaklenuto kněžiště (Matěj Rejsek) a před rokem 1550 zaklenuto halové trojlodí (Benedikt Rejt). Celkový vzhled stavby i okolního areálu byl silně ovlivněn regotizací na konci 19. století (Josef Mocker). Národní kulturní památka.	Římskokatolická farnost – arciděkanství Kutná Hora	přístupný za poplatek
	kostel	Kostel sv. Jakuba - Gotická obdélná trojlodní hala s polygonálním kněžištěm a věží	Římskokatolická farnost –	přístupný za poplatek

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
		v severozápadním nároží. Zbytky gotických nástěnných maleb. Kostel byl založen po roce 1330 a dokončen koncem 14. století.	arciděkanství Kutná Hora	
	kostel	Kostel sv. Jana Nepomuckého - Barokní jednolodní kostel s půlkruhovým kněžištěm a dvěma nízkými věžemi. Byl postaven v letech 1734-53.	Římskokatolická farnost – arciděkanství Kutná Hora	přístupný za poplatek
	klášter	Jezuitská kolej - Dvojpátrová rozlehlá raně barokní budova na půdorysu obráceného písmene F, se třemi věžemi (čtvrtá, původně uprostřed hlavního průčelí, byla zbořena roku 1844). Stavba byla stavěna od 60. let 17. století (Giovanni Domenico Orsi de Orsini) na místě řady gotických domů (zachovaly se dva sklepy) a hradebního příkopu. Dokončena byla ve 30. až 40. letech 18. století (Kilián Ignác Dientzenhofer). Po roce 1775 byla upravena na kasárna. Sídlo GASK	Středočeský kraj	přístupný za poplatek
	klášter	Klášter Voršilek - Stavba kláštera měla mít podle původních plánů Kiliána Ignáce Dientzenhofera podobu pětiúhelníka, přetnutého mohutným objektem kostela s kupolí na vysokém tamburu a s dvojvěžovým průčelím. Realizována byla pouze tři křídla na severní a východní straně (v letech 1733-43).	Českomoravská provincie Římské unie řádu sv. Voršily	sídlo školy
	historicky významná budova	Hrádek - Gotický patrový čtyřkřídlý objekt s věží a dvěma arkýři. Uvnitř je řada místností zaklenutých křížovými žebrovými klenbami, srub s malovaným povalovým stropem a sál s renesančním malovaným stropem. Objekt je zmiňován na počátku 14. století, dnešní stavba pocházející z doby před rokem 1420 byla přestavěna 1485-1504, upravena v renesanci, baroku a později a obnovena v letech 1952-59. Sídlo a expozice okresního muzea.	Město Kutná Hora	přístupný za poplatek
	historicky významná budova	Vlašský dvůr - Novostavba z let 1893-98 (Ludvík Lábler), obsahující pozůstatky královské mincovny a sídla králů Václava II. (věž se zazděným průjezdem), Václava IV. (palác, část kaple, průčelí šmiten) a Vladislava Jagellonského. Národní kulturní památka. Expozice „královská mincovna“.	Město Kutná Hora	přístupný za poplatek
	historicky významná budova	Kamenný dům č.p. 183 - Kamenný dům je dvojpátrová gotická stavba z 80. let 15. století se starším jádrem (sklepy). Na průčelí je sochařská výzdoba od mistra Brikciho. Dům byl puristicky obnoven v letech 1900-1902 (Ludvík Lábler, Jan Kastner). Uvnitř je expozice okresního muzea.	Město Kutná Hora	přístupný za poplatek
	kostel	Katedrála Nanebevzetí Panny Marie - s trojlodní příčnou lodí, postavená kolem roku 1300, byla vypálena husity roku 1421 a obnovena v letech 1699-1707 (Pavel Ignác Bayer, Jan Blažej Santini-Aichl). Další oprava proběhla v 90. letech 19. století (Ludvík Lábler). Přední památka gotiky a barokní gotiky. Kostel byl (spolu s historickým jádrem města Kutné Hory) zapsán na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.	Římskokatolická farnost Kutná Hora - Sedlec	přístupný za poplatek
	kostel	Kaple Všech svatých s kostnicí - Dvojpátrová gotická kaple z doby kolem poloviny 14. století, barokně upravená v letech 1708-1713 (Jan Blažej Santini-Aichl). Horní	Římskokatolická farnost Kutná Hora - Sedlec	přístupný za poplatek

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
		patro je tvořeno čtvercovou lodí s pravoúhlým kněžištěm a dvěma západními věžičkami. V dolním patře je čtvercová trojlodní kostnice s barokní výzdobou, upravenou kolem roku 1870.		
	historicky významná budova	Kaple Božího Těla - čtvercový halový trojlodní prostor. Horní kaple, která měla stát nad zachovanou dolní, patrně nebyla nikdy stavěna. Stavba z období před rokem 1400, byla upravena v pozdní gotice a baroku.	Římskokatolická farnost – arciděkanství Kutná Hora	přístupný za poplatek
	kostel	kostel sv. Vavřince na Kaňku – postavený mezi lety 1489-1506 stavitelem Matějem Rejskem a mistrem Mikulášem z Kutné Hory.		přístupný příležitostně
Ledečko				
Malešov	kostel	barokní kostel sv. Václava z 18. stol. - jednodílná obdélná zaoblená stavba s polygonálně ukončeným presbytářem a hranolovou jednopatrovou zkosenou věží	Římskokatolická farnost Bykáň	přístupný příležitostně
	tvrz	tvrz Malešov - mohutná čtvercová trojpatrová věž, obklopená zbytky opevnění; tvrz z doby před rokem 1359 byla upravena v 16. století a roku 1738 změněna na sýpku;	Slačálek Ondřej	přístupný příležitostně za poplatek
	zámek	Patrová klasicistní budova z roku 1822, krytá valbovou střechou. Vznikla úpravou barokní stavby z přelomu 17. a 18. století. Přiléhající hospodářské budovy z 19. století byly změněny adaptacemi. Uprostřed dvora stojí okrouhlý altán.	Městys Malešov	sídlo školy
Miskovice	technická památka	Stará vápenka (asi 1 km jihovýchodně od vsi): Zbytek vertikální válcové vápenné pece starého typu. Asi 8 m vysoká kamenná stavba z počátku 19. století, částečně pobořená.	SJM Dajbych Jan Mgr. a Dajbychová Jolana	nepřístupný
	technická památka	Mlýn čp. 79 - Na dvojpodlažní mlýnici navazuje obytná část s prvním patrem, které tvoří srub s barokními malovanými stropy. Objekt pochází z druhé poloviny 18. století. Objekt je zchátralý, dotčený exekucí (07/2014).	Matějka Milan Ing.	nepřístupný
	archeologie	sídliště prvních zemědělců v Bylanech		
Nepoměřice				
Nové Dvory	kostel	kostel sv. Anny	Římskokatolická farnost Kutná Hora - Sedlec	přístupný příležitostně
	kostel	kostel sv. Martina, postaven na konci 16. století a barokně přestavěn roku 1686	městys Nové Dvory	
	zámek	je součástí městská památkové zóny; Patrový čtyřkřídlý, původně renesanční zámek (1588) s vnitřním nádvořím, přestavěný barokně v letech 1679-86. Zámek je spojený arkádovou chodbou s kostelem sv. Martina	městys Nové Dvory	sídlo školy
	technická památka	vodárenská věž u Kovářského rybníka; Jedná se o barokní stavbu pocházející ze začátku 18. století; v roce 2013 provedeny stavební úpravy – statické zajištění	městys Nové Dvory	nepřístupný
	technická památka	Areál cukrovaru a původního pivovaru v Ovčárech včetně objektu mlýna ze 16. stol., jehož současná podoba pochází z 19. stol. V šedesátých letech byl mlýnský náhon zasypán. V poslední čtvrtině 20. století byla původní hospodářská část mlýna velkým	Karel Daněk a Vladimír Mikyna	nepřístupný

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
		nákladem rekonstruována na byty;		
	klášter	barokní trojkřídla patrová budova se dvěma věžemi, Klášter byl postaven v letech 1696 až 1727	Bílý Jan	nepřístupný
Onomyšl				
Opatovice I.				
Paběnice	kostel	kostel sv. Jakuba - Barokní jednolodní kostel s polygonálním kněžištěm. Počátek 18. století, pozdější úpravy.	Římskokatolická farnost Třebonín	přístupný příležitostně
Pertoltice	kostel	kostel sv. Jiří - Jednolodní románský kostel (věž a loď z konce 12. století) s raně gotickým kněžištěm. Regotizován koncem 19. století.	Římskokatolická farnost Pertoltice	přístupný příležitostně
Petrovice I.				
Petrovice II.	kostel	kostel sv. Martina - Raně gotický jednolodní obdélný kostel, upravený roku 1544, byl pseudogoticky přestavěn roku 1904.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
Podveky	kostel	kostel sv. Havla - Jednolodní stavba s pravouhlým kněžištěm a západní věží. Objekt středověkého původu, přestavěn v 18. století.	Římskokatolická farnost Sázava - Černé Budy	přístupný příležitostně
Rašovice	kostel	Kostel Nanebevzetí Panny Marie - Původně gotický jednolodní kostel ze 14. století, dnešní podoba je barokní z roku 1748. U kostela stojí nízká hranolová zděná zvonice z roku 1784 s mansardovou střechou.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	kostel	Kostel sv. Václava v Jindicích - Jednolodní obdélná stavba s pravouhlým kněžištěm a hranolovou věží, založená ve středověku a přestavěná ve třetí čtvrtině 18. století. Hrobní kaple s kryptou byla postavena v polovině 18. století a upravena novorománsky ve druhé polovině 19. století.	Římskokatolická farnost Kolín	přístupný příležitostně
	zámek	zámek na místě původní tvrze, ke které patřil pivovar, dvůr, vinopalna a veliká zahrada s bytem pro zahradníka, dnes chátrá	Jiří Kašpar	nepřístupný
Rataje nad Sázavou	zámek	Trojkrídlý zámek na místě gotického hradu (zbytky v severním křídle), přestavěný renesančně koncem 16. století a barokně kolem roku 1672 (Andrea de Quarde). Budovy na předhradí (bývalý pivovar) jsou převážně renesanční.	Městys Rataje nad Sázavou	přístupný za poplatek
	hrad	Gotický hrad Pirkštejn s věží a palácem, pocházející z první poloviny 14. století. Věž byla koncem 17. století upravena na zvonici, palác kolem roku 1724 na faru.	Římskokatolická farnost Sázava - Černé Budy	nepřístupný
	kostel	kostel sv. Matouše - Barokní obdélný kostel s půlkruhovým kněžištěm, dostavěný roku 1691	Městys Rataje nad Sázavou	přístupný příležitostně
Řendějov				
Samopše	zřícenina	zřícenina hradu Talmberk - Zřícenina gotického hradu z počátku 14. století, v 16. století byl již pustý. Zbytky předhradí.	Obec Samopše	volně přístupný
Slavošov	kostel	kostel sv. Petra a Pavla - Jednolodní objekt z 13. století s pravouhlým kněžištěm, přestavěný v 19. století.	Římskokatolická farnost Pertoltice	přístupný příležitostně

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
Soběšín	kostel	kostel sv. Michala - Pozdně románský jednolodní obdélný kostel s apsidou a mohutnou západní věží. První čtvrtina 13. století, úpravy v 18. a 19. století.	Římskokatolická farnost Divišov	přístupný příležitostně
	kostel	Otryby - Kostel sv. Havla - Jednolodní raně gotický kostel s půlkruhovou apsidou. Postaven ve třetí čtvrtině 13. století, restaurován 1892-3	Římskokatolická farnost Divišov	přístupný příležitostně
Staňkovice				
Sudějov	kostel	kostel sv. Anny - Barokní jednolodní stavba s polygonálním kněžištěm. Kostel z let 1724-25, postavený na místě starší kaple, byl doplněn roku 1742 ambity, které byly v roce 1819 zbořeny. Před kostelem je osmiboká kaple, ve které vyvěrá pramen. Kaple byla postavena v první polovině 18. století, později upravena.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
Suchdol	kostel	kostel sv. Markéty - Gotický jednolodní kostel s pravouhlým kněžištěm a barokní západní věží. Postaven kolem roku 1300, barokizován roku 1746.	Římskokatolická farnost Kolín	přístupný příležitostně
	zámek	Čtvercová gotická tvrz s vnitřním nádvořím, založená před rokem 1400, přestavěná pozdně goticky (1508-12), renesančně (1530-47), barokně (1666 a 1746) a novodobě (1956-61). V současné době sídlo OÚ, knihovna, sídlo firmy a nefunkční kino – turisticky nevyužívaný.	Městys Suchdol	přístupný příležitostně
	zřícenina	zřícenina kaple a kláštera sv. Jana Křtitele - Torzo patrové barokní centrální stavby z let 1697-98, původně klášter paulánů. V troskách je od požáru roku 1834. Zachovaly se zdi až do úrovně hlavní římsy. Stavba stála uprostřed areálu, ze kterého zbyly jen stopy (sklep).	Městys Suchdol	přístupný
	kostel	Vysoká - kostel sv. Panny Marie - Raně gotický kostel (z poloviny 13. století) s mohutnou románskou věží a se sakristií, která byla pokládána za předrománský kostelík z 10. století.	Římskokatolická farnost Kolín	přístupný příležitostně
	kostel	Dobřeň - kostel sv. Václava - Jednolodní plochostropá stavba z 16. století s nízkou věží, upravovaná ve druhé polovině 17. století. Do zdi kostela jsou vsazeny renesanční náhrobníky (Voděradští, Dobřanští).	Římskokatolická farnost Kolín	přístupný příležitostně
	kostel	Solopysky - kostel sv. Bartoloměje - Jednolodní kostel se západní věží. Zmiňován ve středověku, přestavěn v 15. století a v letech 1750-51 (Antonín Palliardi).	Římskokatolická farnost Kolín	přístupný příležitostně
Svatý Mikuláš	kostel	kostel sv. Mikuláše - Menší stavba s mohutnou nízkou věží nad kněžištěm, postavená na konci 13. století. Loď byla částečně odbourána koncem 18. století.	Obec Svatý Mikuláš	přístupný příležitostně
	zámek	Kačina - Rozlehlý empírový zámek z let 1802-1822 (Ch. F. Schuricht). Dvojpatrová hlavní budova spojena je čtvrtkruhovými kolonádami se dvěma bočními pavilony (knihovna a divadlo s nedokončenou kaplí). Zemědělské muzeum. Okolo zámku se rozkládá přírodně krajinářský park, založený roku 1789 (N. J. Jacquin), ve kterém jsou různé doplňky převážně současné se zámkem.	Česká republika - Národní zemědělské muzeum Praha	přístupný za poplatek
	kostel	Sv. Kateřina - Kostel sv. Kateřiny - Jednolodní obdélný kostel s mohutnou věží pev-	Římskokatolická farnost	přístupný příležitostně

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
		nostního typu, postavenou nad kněžištěm. Jádru ze 14. století bylo upraveno barokně a v 19. století. Kostel stojí uprostřed oválného hřbitova.	Záboří nad Labem	
Štipoklasy				
Třebětín	kostel	Pozdně gotický kostel Navštívení Panny Marie z 15. stol., při bezslohové přestavbě r. 1874 přistavěna věž nahrazující dřevěnou zvonici.	Římskokatolická farnost Bohdaneč u Zbraslavic	přístupný příležitostně
Uhlířské Janovice	kostel	Kostel sv. Aloise (na náměstí): Barokní obdélná jednolodní stavba z let 1768-95 se západní věží.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	kostel	Kostel sv. Jiljí - románský obdélný kostel s gotickým polygonálním kněžištěm. Pochází z druhé poloviny 13. století, přestavěn ve druhé polovině 14. století, restaurován po ohni roku 1904 (Ludvík Lábler). Uvnitř jsou nástěnné malby z druhé poloviny 14. století.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	kostel	Žišov - Kostel sv. Mikuláše - Jednolodní obdélná stavba s věží nad kněžištěm. Objekt románského původu byl upraven v první polovině 18. století.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	kostel	Malejovice - kostel sv. Jiří - jednolodní obdélná stavba s věží nad kněžištěm, obklopená ohrazeným hřbitovem. Středověké jádro z druhé poloviny 12. století bylo upraveno kolem roku 1300, po roce 1686, v polovině 18. a ve druhé polovině 19. století.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
Úmonín	zámek	Nepravidelná jednopatrová čtyřkřídlá budova s vnitřním nádvořím a hranolovou věží. Tvrz, zmiňovaná na počátku 15. století, byla rozšířena renesančně, barokně kolem roku 1684 a novorenesančně roku 1870.	METALCOM Kutná Hora a.s.	nepřístupný
Úžice	kostel	Obdélný kostel se západní věží a polygonálním kněžištěm. Jádru je románské z 12. století, přestavba v 15. (kněžiště) a 18. století, restaurování v letech 1906-10.	Římskokatolická farnost Sázava - Černé Budy	přístupný příležitostně
Vavřinec	kostel	kostel sv. Vavřince - Jednolodní kostel s příčnou lodí a štíhlou západní věží (červený a bílý pískovec), postavený na místě starší stavby v letech 1876-77 (František Schmoranz).	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	tvrz	Část obce Žišov - Patrová budova s polovalbovou střechou a torzo další budovy s částí ohradní zdi. Tvrz z konce 14. století byla přestavěna renesančně v 16. a barokně v 17. století. Roku 1785 byla rozdělena na usedlosti čp. 18 a čp. 19.	Vojta Josef Ing.	nepřístupný
	kostel	Kostel sv. Mikuláše v Žišově - Jednolodní obdélná stavba s věží nad kněžištěm. Objekt románského původu byl upraven v první polovině 18. století.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	Technická památka	Válcový mlýn Josefa Kutiše z roku 1922, který byl postaven na místě původního vyhořelého mlýna.	Šich Pavel MgA.	nepřístupný
Vidice	kostel	kostel sv. Mikuláše - Gotický jednolodní obdélný kostel se západní věží, novorománsky upravený roku 1853. Hranolová zděná zvonice je z počátku 18. století.	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	lázně	býv. lázně s kaplí P. Marie Pomocné v Roztěži - Budova lázní je přízemní empírové	Šanc Miloslav + Dolejší	přístupný

Obec	Typ památky	Popis	Majitel	Přístupnost
		stavení z roku 1825, silně změněné pozdějšími úpravami – dnes slouží jako hospoda a pension	Blanka	
	zámek	Zámek v Roztěži je dvojpatrová barokní budova z roku 1669 byla rozšířena empírově v letech 1826-30 (J. Schleps). Dnešní podoba pochází z let 1900-10 (L. Bauer), kdy byla postavena postranní patrová křídla – dnes sídlo firmy	Casa Serena s.r.o.	nepřístupný
Vlastějovice				
Záboří nad Labem	kostel	kostel sv. Prokopa - Románská centrální patrová kaple čtvercového půdorysu, pocházející z poloviny 12. století, byla kolem roku 1200 rozšířena o předsíň. Další přestavby proběhly v letech 1722 a 1830.	Římskokatolická farnost Záboří nad Labem	přístupný příležitostně
Zbizuby				
Zbraslavice	zámek	Zámek je budova ve tvaru písmene L. Delší trakt je jednopatrový s arkádou na vnitřní straně, kratší trakt je přízemní. Objekt je v jádře renesanční, přestavěný v baroku. Dnes soukromé sídlo a sídlo MAS.	Holíková Marie	přístupný příležitostně
	kostel	Kostel sv. Vavřince - Jednolodní obdélný kostel s polygonálním kněžištěm a jižní věží. Stavba s románským jádrem z 12. století byla přestavěna na konci 13. století (kněžiště). Věž je z 16. století. Celek byl upravován barokně v 18. století a později.	Římskokatolická farnost Zbraslavice	přístupný příležitostně
	židovská památka	Židovský hřbitov - Neudržovaný hřbitov za obcí poblíž silnice do Kateřinek, na kterém je několik desítek náhrobků různého stáří.	Židovská obec v Praze	přístupný
	zámek	Hodkov - Patrová dvoukřídlá budova s romantickými prvky, postavená po roce 1850 a rozšířená v letech 1908-1912 (F. Woretsch). Leží uprostřed volně řešeného parku s menší parterovou úpravou, do kterého se vstupuje věžovitou branou. Soukromá residence.	SJM Charvát Jan a Charvátová Šárka	nepřístupný
	kostel	kostel sv. Václava v Hodkově - Jednolodní stavba s apsidou z 13. století, upravená v 17. století (průčelí).	Římskokatolická farnost Uhlířské Janovice	přístupný příležitostně
	technická památka	Pančavský mlýn – vodní mlýn, funkční, s restaurací a pensionem.	Holíková Marie	přístupný
Zruč nad Sázavou	zámek	Zámek je trojkřídlý dvojpatrový objekt s hranolovou věží, obklopený vyzděným suchým příkopem. Původní gotický hrad ze 14. století byl často přestavován a rozšiřován. Dnešní podoba je z přestavby z let 1891-92. Dnes sídlo MěÚ a muzeum, IC.	Město Zruč nad Sázavou	přístupný za poplatek
	kostel	Kostel Povýšení sv. Kříže - Jednolodní stavba s polygonálním kněžištěm, západní věží a třemi kaplemi, založená v první polovině 14. století, přestavěná pozděně barokně a po ohni roku 1871.	Římskokatolická farnost Zruč nad Sázavou	přístupný příležitostně

zdroj: <http://kuttna.sweb.cz/pamkh/pamkh00.htm>, stránky jednotlivých obcí, databáze MonumNet, server mapy.cz

Tab. 190: Seznam ubytovacích kapacit v SO ORP Kutná Hora

Obec (část obce)	Název	Kategorie	Sezónní provoz	Počet lůžek
Bohdaneč	Hotel Agnes	Hotel	celoroční provoz	30
Bohdaneč	Privát Ing. Jan Veleta	Privát	celoroční provoz	2
Černíny (Hetlín)	Penzion Hetlín	Penzion	celoroční provoz	20
Červené Janovice (Katlov)	Chalupa Katlovka	Chalupa/chata	celoroční provoz	12
Červené Janovice (Katlov)	Pebzion u Katlova	Penzion	celoroční provoz	20
Čestín	Penzion u Janatů	Penzion	celoroční provoz	20
Čestín (Kasanice)	Apartmán Petrovický mlýn	Penzion	celoroční provoz	15
Horka II	Rekreační dům Horka II	Chalupa/chata	celoroční provoz	10
Horka II	Kemp Horka - Buda	Kemp	letní provoz	40
Horka II	Autokemp Horka nad Sázavou	Kemp	letní provoz	160
Horka II	Jan Zimmermann	Penzion	letní provoz	24
Chabeřice	Hotel Tůmův Chabeřický mlýn	Hotel	celoroční provoz	75
Kácov	Hotel - Pivovar Hubertus	Hotel	celoroční provoz	41
Kácov	Hotel Kácov	Hotel ***	celoroční provoz	40
Kácov	Sporthotel	Hotel ***	celoroční provoz	58
Kácov	Chata Kácov	Chalupa/chata	letní provoz	6
Kácov	Tábořiště u Kouzelníka	Kemp	letní provoz	100
Kácov	Pension U nádraží	Penzion	letní provoz	13
Kácov	Rekreační středisko Na Žabkách	Rekreační středisko	celoroční provoz	48
Křesetice	Villa Fillipa	Penzion	celoroční provoz	15
Kutná Hora	Hotel Kréta	Hotel ***	celoroční provoz	29
Kutná Hora	Hotel Mědínek	Hotel ***	celoroční provoz	120
Kutná Hora	Hotel U Kata	Hotel ***	celoroční provoz	100
Kutná Hora	Hotel U Vlašského dvora	Hotel ***	celoroční provoz	24
Kutná Hora	Hotel U Růže	Hotel ***	celoroční provoz	22
Kutná Hora	Vila U Varhanáře	Hotel ***	celoroční provoz	25
Kutná Hora	Hotel U Zvonu	Hotel ***	celoroční provoz	16
Kutná Hora	Hotel Opat	Hotel ****	celoroční provoz	54
Kutná Hora	Hotel Zlatá Stoupa	Hotel ****	celoroční provoz	90

Obec (část obce)	Název	Kategorie	Sezónní provoz	Počet lůžek
Kutná Hora	Chata Vrchlice	Chalupa/chata	letní provoz	4
Kutná Hora	Autocamp Transit	Kemp	letní provoz	22
Kutná Hora	Santa Barbara Camping	Kemp	letní provoz	40
Kutná Hora	Penzion Kutna	Penzion	celoroční provoz	10
Kutná Hora	Hotel U Hrnčíře	Penzion	celoroční provoz	13
Kutná Hora	Hotel Garni Na Havlíčku	Penzion	celoroční provoz	18
Kutná Hora	Pension Centrum	Penzion	celoroční provoz	17
Kutná Hora	Penzion Permoník	Penzion	celoroční provoz	18
Kutná Hora	Penzion Sedlec	Penzion	celoroční provoz	60
Kutná Hora	Penzion u České koruny	Penzion	celoroční provoz	17
Kutná Hora	Pension Bed & Breakfast	Penzion	celoroční provoz	42
Kutná Hora	Penzion Retro	Penzion	celoroční provoz	12
Kutná Hora	Barbora Pension & Restaurant	Penzion	celoroční provoz	24
Kutná Hora	Penzion Havířská bouda	Penzion	celoroční provoz	16
Kutná Hora	Pension Šafrán	Penzion	celoroční provoz	6
Kutná Hora	Pension Dana Karásková	Penzion	celoroční provoz	12
Kutná Hora	Apartmán Dostálovi	Privát	celoroční provoz	4
Kutná Hora	Ubytovna TJ Stadion Kutná Hora	Turistická ubytovna	celoroční provoz	20
Kutná Hora	Ubytovna Sparta	Turistická ubytovna	celoroční provoz	35
Kutná Hora	Domov mládeže VOŠ a SPŠ	Turistická ubytovna	letní provoz	87
Kutná Hora	Ubytovna Na Vyhlídce	Turistická ubytovna	celoroční provoz	9
Ledečko	Hotel Alex	Hotel **	letní provoz	42
Malešov	Autokemp Malešov	Kemp	letní provoz	81
Miskovice (Bylany)	Penzion a autokempink ATC Bylany	Penzion/kemp	celoroční provoz	30
Miskovice (Přítoky)	Pension Arboretum	Penzion	celoroční provoz	10
Nové Dvory	Hotel Rudolf	Hotel ***	celoroční provoz	32
Paběnice	Penzion na Mlýně	Penzion	celoroční provoz	15
Rataje nad Sázavou	Chalupa č.p. 111	Chalupa/chata	celoroční provoz	4
Rataje nad Sázavou	Veřejné tábořiště Na Břečkárně	Kemp	letní provoz	100
Rataje nad Sázavou	Penzion „Čtrnáctka“	Penzion	celoroční provoz	12

Obec (část obce)	Název	Kategorie	Sezónní provoz	Počet lůžek
Rataje nad Sázavou	Restaurace a penzion U Jindřicha	Penzion	celoroční provoz	13
Rataje nad Sázavou	Apartmán u Hudeců	Privát	celoroční provoz	4
Rataje nad Sázavou	Rekreační středisko „Bořeň“	Rekreační středisko	letní provoz	48
Rataje nad Sázavou (Malovidy)	Chata k pronájmu	Chalupa/chata	celoroční provoz	12
Samopše	Rekreační středisko Osada na řece Sázavě	Rekreační středisko	letní provoz	28
Samopše	Sport Areál Samopše	Rekreační středisko	letní provoz	200
Soběšín	Masarykův tábor YMCA	Rekreační středisko	letní provoz	216
Suchdol	Penzion Tereza	Penzion	celoroční provoz	14
Suchdol	Penzion Atol Bohemia	Penzion	celoroční provoz	12
Suchdol	Ubytování Interimex	Turistická ubytovna	celoroční provoz	50
Uhlířské Janovice	Country Club Weststar	Penzion	celoroční provoz	12
Vavřinec	Penzion Beruška	Penzion	celoroční provoz	27
Vlastějovice	Rekreační středisko Avia Vlastějovice	Rekreační středisko	letní provoz	49
Vlastějovice	Rekreační středisko Radost	Rekreační středisko	letní provoz	180
Vlastějovice (Březina)	RZ Březina	Rekreační středisko	letní provoz	200
Vlastějovice (Budčice)	Chata k pronájmu	Chalupa/chata	letní provoz	5
Vlastějovice (Budčice)	Tábořiště Mexicana	Kemp	letní provoz	70
Vlastějovice (Kounice)	Rekreační areál Kounice	Rekreační středisko	letní provoz	250
Zbraslavice	Hotel Svatý Hubert	Hotel *	celoroční provoz	27
Zbraslavice	Penzion Hourai	Penzion	celoroční provoz	15
Zbraslavice	Pančavský mlýn	Penzion	letní provoz	10
Zbraslavice (Hodkov)	Chaty Panský rybník	Rekreační středisko	letní provoz	40
Zruč nad Sázavou	Hotel Bařov	Hotel/turistická ubytovna	celoroční provoz	90
Zruč nad Sázavou	Kemp Rákosí	Kemp	letní provoz	65
Zruč nad Sázavou	Pension Pod zámek	Penzion	celoroční provoz	17
Zruč nad Sázavou	Pension U Vorlíčků (byť v rodinném domě)	Privát	celoroční provoz	4
Zruč nad Sázavou	Restaurace Na Ostrově	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10
Zruč nad Sázavou	Ubytovna Volejbal	Turistická ubytovna	sezónní provoz	13
Zruč nad Sázavou	Ubytovna Házená	Turistická ubytovna	celoroční provoz	8

zdroj: vlastní šetření

8.4. Seznam tabulek, grafů, obrázků

Tab. 1: Základní informace o strategii	5
Tab. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	6
Tab. 3: Relevantní významné strategické dokumenty	9
Tab. 4: Charakteristika území ORP	13
Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	14
Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP	15
Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ v území ORP	17
Tab. 8: Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru v území ORP	18
Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	19
Tab. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	19
Tab. 11: Charakteristika hospodařících domácností	20
Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	20
Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP	20
Tab. 14: Územní a strategické plánování	31
Tab. 15: Popis klíčových aktérů v území	32
Tab. 16: SWOT analýza základní charakteristiky území	33
Tab. 17: Vzdělávací zařízení dle velikostí obcí	37
Tab. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP	39
Tab. 19: Počty církevních škol / školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP	40
Tab. 20: Pracovníci ve školství v SO ORP v zařízeních zřizovaných obcemi	40
Tab. 21: Počet ZŠ za SO ORP dle provozovatele	43
Tab. 22: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP	45
Tab. 23: ZŠ zřizované obcemi	45
Tab. 24: ZŠ zřizované krajem	46
Tab. 25: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP	46
Tab. 26: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP	47
Tab. 27: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP	48
Tab. 28: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v SO ORP	48
Tab. 29: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP	48
Tab. 30: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v SO ORP	49

Tab. 31: Počet absolventů ZŠ v SO ORP.....	49
Tab. 32: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP.....	50
Tab. 33: Údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ) v obcích SO ORP.....	50
Tab. 34: Popis ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013	51
Tab. 35: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu ORP Kutná Hora.....	52
Tab. 36: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP	53
Tab. 37: MŠ zřizované obcí.....	55
Tab. 38: Církevní MŠ.....	55
Tab. 39: MŠ zřizované obcí.....	56
Tab. 40: Církevní MŠ.....	56
Tab. 41: Popis MŠ v SO ORP ve školním roce 2012/2013	56
Tab. 42: Očekávaný vývoj počtu žáků v MŠ v SO ORP.....	57
Tab. 43: Zařízení jeslového typu.....	57
Tab. 44: Školní družiny a školní kluby v SO ORP.....	58
Tab. 45: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v SO ORP.....	59
Tab. 46: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v SO ORP.....	59
Tab. 47: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v SO ORP	60
Tab. 48: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v SO ORP	60
Tab. 49: Údaje o pracovnících SVČ v SO ORP za rok 2012/2013	60
Tab. 50: Školní jídelny zřizované obcemi v SO ORP.....	60
Tab. 51: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP.....	61
Tab. 52: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zař. zřizovaných obcemi v Kč	61
Tab. 53: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP v Kč	62
Tab. 54: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v SO ORP.....	62
Tab. 55: Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013	62
Tab. 56: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP týkající se ZŠ do roku 2023.....	63
Tab. 57: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	64
Tab. 58: Analýza rizik – registr rizik v oblasti předškolní výchovy a základního vzdělávání.....	66
Tab. 59: SWOT analýza.....	68
Tab. 60: Struktura problémových oblastí a cílů.....	71
Tab. 61: Popis MŠ v ORP ve školním roce 2014/2015.....	72

Tab. 62: Cíl v rámci tématu školství.....	75
Tab. 63: Cíl v rámci tématu školství.....	76
Tab. 64: Cíl v rámci tématu školství.....	77
Tab. 65: Indikátor v rámci tématu školství.....	78
Tab. 66: Indikátor v rámci tématu školství.....	78
Tab. 67: Indikátor v rámci tématu školství.....	79
Tab. 68: Indikátor v rámci tématu školství.....	79
Tab. 69: Indikátor v rámci tématu školství.....	80
Tab. 70: Složení řídicí skupiny pro oblast školství.....	81
Tab. 71: Správci cílů pro oblast školství.....	81
Tab. 72: Gestoři indikátorů pro oblast školství.....	81
Tab. 73: Zodpovědnost v procesu implementace strategie pro oblast školství.....	82
Tab. 74: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	83
Tab. 75: Vzor tabulky akčního plánu.....	83
Tab. 76: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	89
Tab. 77: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP – vlastní šetření.....	90
Tab. 78: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP Kutná Hora působících v rámci ORP.....	90
Tab. 79: Počet jednotlivých typů sociálních služeb.....	92
Tab. 80: Počet jednotlivých typů sociálních služeb – vlastní šetření.....	93
Tab. 81: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele.....	94
Tab. 82: Počet sociálních služeb dle zřizovatele.....	95
Tab. 83: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012.....	96
Tab. 84: Kapacita zařízení sociálních služeb.....	97
Tab. 85: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012.....	99
Tab. 86: Počet organizací vykonávajících dobrovolnictví a počet projektů v letech 2010 až 2012.....	100
Tab. 87: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012.....	100
Tab. 88: Analýza cílových skupin sociálních služeb.....	102
Tab. 89: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb.....	104
Tab. 90: SWOT analýza.....	106
Tab. 91: Struktura problémových oblastí a cílů.....	110

Tab. 92: Cíl v rámci tématu sociální služby.....	114
Tab. 93: Cíl v rámci tématu sociální služby.....	115
Tab. 94: Cíl v rámci tématu sociální služby.....	116
Tab. 95: Cíl v rámci tématu sociální služby.....	116
Tab. 96: Indikátor v rámci tématu sociální služby.....	117
Tab. 97: Indikátor v rámci tématu sociální služby.....	118
Tab. 98: Indikátor v rámci tématu sociální služby.....	118
Tab. 99: Indikátor v rámci tématu sociální služby.....	119
Tab. 100: Indikátor v rámci tématu sociální služby.....	119
Tab. 101: Indikátor v rámci tématu sociální služby.....	120
Tab. 102: Složení řídicí skupiny pro oblast sociální služby.....	120
Tab. 103: Správci cílů pro oblast sociální služby.....	121
Tab. 104: Gestoři indikátorů pro oblast sociální služby.....	121
Tab. 105: Zodpovědnosti v procesu implementace strategie pro oblast sociální služby.....	121
Tab. 106: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	123
Tab. 107: Vzor tabulky akčního plánu.....	123
Tab. 108: Přehled obcí dle svozových společností.....	128
Tab. 109: Sběrné dvory na území ORP, současný stav.....	129
Tab. 110: Sběrná místa na území ORP, současný stav.....	129
Tab. 111: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav.....	130
Tab. 112: Třídící linky na území ORP.....	131
Tab. 113: Třídící linky v blízkosti území ORP.....	131
Tab. 114: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP).....	132
Tab. 115: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav.....	132
Tab. 116: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	133
Tab. 117: Koncová zařízení (pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav.....	133
Tab. 118: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP.....	134
Tab. 119: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energ. využití odpadů z obcí řešeného území).....	134
Tab. 120: Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav.....	135
Tab. 121: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	135
Tab. 122: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů za období 2008-2012.....	136

Tab. 123: Celková a měrná produkce OO, NO a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012.....	137
Tab. 124: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP	137
Tab. 125: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012	139
Tab. 126: Celková a měrná produkce KO a SKO, jehož původcem je obec, rok 2012.....	141
Tab. 127: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	142
Tab. 128: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	142
Tab. 129: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	143
Tab. 130: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	143
Tab. 131: Identifikace pěti hlavních BRO za období 2008-2012.....	144
Tab. 132: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	145
Tab. 133: Celková a měrná produkce BRKO a odpadu k. č. 200201 - BRO, jehož původcem je obec, rok 2012.....	145
Tab. 134: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	146
Tab. 135: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012.....	147
Tab. 136: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	148
Tab. 137: Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012	149
Tab. 138: Náklady a příjmy na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	150
Tab. 139: Analýza rizik v oblasti odpadového hospodářství	151
Tab. 140: Registr rizik v oblasti odpadového hospodářství.....	154
Tab. 141: SWOT analýza	156
Tab. 142: Struktura problémových oblastí a cílů.....	159
Tab. 143: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství.....	163
Tab. 144: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství.....	164
Tab. 145: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství.....	164
Tab. 146: Cíl v rámci tématu odpadové hospodářství.....	165
Tab. 147: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství.....	166

Tab. 148: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství.....	166
Tab. 149: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství.....	167
Tab. 150: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství.....	167
Tab. 151: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství.....	168
Tab. 152: Indikátor v rámci tématu odpadové hospodářství.....	168
Tab. 153: Složení řídicí skupiny pro oblast odpadové hospodářství	169
Tab. 154: Správci cílů pro oblast odpadové hospodářství.....	169
Tab. 155: Gestoři indikátorů pro oblast odpadové hospodářství	170
Tab. 156: Zodpovědnosti v procesu implementace strategie pro oblast odpadové hospodářství.....	170
Tab. 157: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	171
Tab. 158: Vzor tabulky akčního plánu	172
Tab. 159: Návštěvnost vybraných atraktivit za rok 2013	196
Tab. 160: SWOT analýza SO ORP Kutná Hora vzhledem k rozvoji cestovního ruchu.....	209
Tab. 161: Struktura problémových oblastí a cílů.....	213
Tab. 162: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	217
Tab. 163: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	218
Tab. 164: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	219
Tab. 165: Cíl v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	220
Tab. 166: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	221
Tab. 167: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	221
Tab. 168: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	222
Tab. 169: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	222
Tab. 170: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	223
Tab. 171: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	223
Tab. 172: Indikátor v rámci tématu cestovní ruch a rekreace	224
Tab. 173: Složení řídicí skupiny pro oblast cestovní ruch a rekreace.....	225
Tab. 174: Správci cílů pro oblast cestovní ruch a rekreace	225
Tab. 175: Gestoři indikátorů pro oblast cestovní ruch a rekreace	225
Tab. 176: Zodpovědnosti v procesu implementace strategie pro oblast cestovní ruch a rekreace	226
Tab. 177: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	227
Tab. 178: Vzor tabulky akčního plánu	227
Tab. 179: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO)	234
Tab. 180: Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	236

Tab. 181: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO))	239
Tab. 182: Separovaný sběr odpadů na území ORP.....	241
Tab. 183: Celková produkce BRO na území ORP podrobně	243
Tab. 184: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP	247
Tab. 185: Nakládání s odpady celkově na území ORP.....	249
Tab. 186: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP	251
Tab. 187: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP	253
Tab. 188: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP.....	255
Tab. 189: Souhrnný přehled kulturně historických památek v obcích SO ORP Kutná Hora	258
Tab. 190: Seznam ubytovacích kapacit v SO ORP Kutná Hora	266
Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	14
Graf 2: Vývoj počtu pracovníků v MŠ a v ZŠ.....	43
Graf 3: Vývoj počtu žáků v MŠ dle zřizovatele	55
Graf 4: Vývoj potenciálních uživatelů zařízení pro děti mladších tří let.....	74
Graf 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	89
Graf 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP se sídlem mimo ORP	91
Graf 7: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP.....	92
Graf 8: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP – vlastní šetření.....	93
Graf 9: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	94
Graf 10: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	96
Graf 11: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP.....	97
Graf 12: Příjmy a výdaje terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením	99
Graf 13: Výdaje z obecních rozpočtů podle jednotlivých oblastí týkajících se cestovního ruchu.....	200
Graf 14: Vývoj celkové produkce odpadů	235
Graf 15: Vývoj podílu KO a SKO na celkové produkci odpadů	240
Graf 16: Vývoj podílu jednotlivých složek separovaného odpadu	242
Graf 17: Vývoj pěti hlavních druhů BRO.....	246
Graf 18: Vývoj podílu BRKO a BRO	248

Graf 19: Vývoj podílu využitého a odstraněného odpadu.....	250
Graf 20: Vývoj podílu využitého a odstraněného komunálního odpadu	252
Graf 21: Vývoj podílu materiálového využití separovaného odpadu.....	254
Graf 22: Vývoj podílu množství BRKO na BRO.....	257
Obrázek 1: Administrativní členění správního obvodu	12
Obrázek 2: Sčítání dopravy 2000.....	21
Obrázek 3: Sčítání dopravy 2005.....	22
Obrázek 4: Sčítání dopravy 2010.....	22
Obrázek 5: PID v ORP Kutná Hora	23
Obrázek 6: Železniční doprava v ORP Kutná Hora.....	24
Obrázek 7: Nadregionální technická infrastruktura	26
Obrázek 8: Vodovody, kanalizace, plyn v ORP Kutná Hora	27
Obrázek 9: ORP Kutná Hora v rámci turistických oblastí.....	28
Obrázek 10: Územní plánování v ORP Kutná Hora.....	31
Obrázek 11: Současná marketingová regionalizace území Česka – turistické regiony	175
Obrázek 12: Současná marketingová regionalizace území Česka – turistické oblasti	176
Obrázek 13: Geografické znázornění obcí hlasujících pro volitelné téma „Cestovní ruch a rekreace“	177
Obrázek 14: Cyklotrasy na Kutnohorsku	194
Obrázek 15: Struktura ubytovacích kapacit v SO ORP Kutná Hora	198